

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

105'inci Birleşim 21 Haziran 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	597
II.- GELEN KÂĞITLAR	601
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	616
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>616:620</i>
1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, Uşak'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	616:617
2.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, Türkiye'de çalışma hayatında yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması	618:619
3.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, Beykoz Tokatköy'deki kentsel dönüşüm mağdurlarının sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	619:620

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, şiddet vakalarına ilişkin açıklaması 620
- 2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çıkmaza ilişkin açıklaması 621
- 3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, esnafın kirasını ödeyemediği bir dönemde İstanbul Havalimanı'nı işleten şirketlerin kira ödemesinin ertelenmesine ilişkin açıklaması 621
- 4.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin Tarsus'un okul sorununa ilişkin açıklaması 621
- 5.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, İHA ve SİHA'ların sembol ismi Selçuk Bayraktar'a yöneltilen ağır ithamlara ilişkin açıklaması 622
- 6.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, PKK-PYD inleri vurulduca rahatsız olanların SİHA'lara yönelik sözlerine ilişkin açıklaması 622
- 7.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Babalar Günü'ne ilişkin açıklaması 622
- 8.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Turhal Antimuan Maden İşletmesinde çalışan işçilere teklif edilen zam oranına ilişkin açıklaması 623
- 9.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Myndos Antik Kenti'nde yapılmak istenen sondaj çalışmalarına ilişkin açıklaması 623
- 10.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, 2022 yılı itibarıyla AK PARTİ Hükûmetinin Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirdiği çalışmalara ilişkin açıklaması 623
- 11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, yasal hakları gasbedilen EYT'lilere ilişkin açıklaması 624
- 12.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması 624
- 13.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması 624
- 14.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, KİT'lerde çalışan taşeronlara verilen sözlerin yerine getirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 625
- 15.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Türkiye-Yunanistan ilişkilerine ilişkin açıklaması 625
- 16.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, tarımdaki büyük çöküşe ilişkin açıklaması 625
- 17.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla Milas'ta geçtiğimiz yıl bir yandaşa kiraya verilen Toprak Mahsulleri Ofisine ilişkin açıklaması 625

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, polis şiddetine ilişkin açıklaması	626
19.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, otobüsçülerin taleplerine ilişkin açıklaması	626
20.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Karacabey Belediyesi tarafından satılan Hürriyet köyüne ilişkin açıklaması	626
21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep'teki çiftçilerin yalnız bırakılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması	627
22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Sakarya ve Zonguldak'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne, Avrupa Altın Ligi'nde 2'nci olarak gümüş madalya kazanan A Millî Erkek Voleybol Takımı'mızı tebrik ettiğine, Dünya Müzik Günü'ne, Pınar Gültekin'i canice öldüren Metin Avcı'nın yargılandığı davada çıkan karara, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ve ek bütçe kanunu teklifine ilişkin açıklaması	627:629
23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Sakarya'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne, hain terör örgütü PKK'nın 20 Haziran 1987 tarihinde Mardin ilinin Ömerli ilçesine bağlı Pınarcık köyüne düzenlediği alçak saldırıya, TRT Balkan'a ve millî sporcularımızın başarılarına ilişkin açıklaması	630
24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, sansür yasasına, Van'ın Başkale ilçesi Haşkan Mahallesi'ne bağlı Sersul mezarında Özel Harekât polisleri tarafından halka işkence yapıldığına, tutuklu ve hükümlülerin ailelerine uzak cezaevlerine nakledilmesine ve HSK'nin yaz kararnamesine ilişkin açıklaması	631:633
25.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Adapazarı'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne, Halit Molla'ya ve ek bütçe kanunu teklifine ilişkin açıklaması	633:634
26.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 2022 yılı ek bütçe teklifine, öğrencilerin ve öğretmenlerin karne heyecanına, üniversite giriş sınavlarına, Zonguldak'ın ve Sakarya'nın 101'inci kurtuluş yıl dönümüne, millî sporcularımızın başarılarına ve Pınar Gültekin davasına ilişkin açıklaması	634:636
27.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Adana Milletvekili Tulay Hatunoğulları Oruç'un (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	650
28.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	651:652

29.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	658:659
30.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Kocaeli Milletvekili Fikri Işık'ın (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	664
31.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kocaeli Milletvekili Fikri Işık'ın (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	665
32.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu'nun, İzmir'in Tire ilçesine bağlı Çeriközü Mahallesi'nde yaşanan dolu afetine ilişkin açıklaması	671
33.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Yozgat'ta yaşanan dolu ve sel afetine ilişkin açıklaması	671
34.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, enflasyona ve taksici esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması	671:672
35.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Trabzon'un Araklı ilçesi Taşönü Mahallesi'ndeki çöp tesisine ilişkin açıklaması	672
36.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ödemişli çiftçi kadınların sorunlarına ilişkin açıklaması	672
37.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerindeki hak ihlallerine ilişkin açıklaması	672
38.-Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, İmece Plastik Anonim Şirketine ait fabrikada sendikaya üye olduğu için iş akdi feshedilen işçilere ilişkin açıklaması	673
39.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesindeki çöp depolama merkezine ve Şanlıurfalı fıstık üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması	673
40.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, intihar eden gençlere ilişkin açıklaması	673
41.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, akaryakıt zamlarına ve çiftçinin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması	674
42.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, akaryakıt fiyatlarındaki astronomik artışın Adanalı taksici esnafını canından bezdirdiğine ilişkin açıklaması	674
43.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısının geçen haftaki komisyon toplantısında tarımla alay ettiğine ilişkin açıklaması	674

44.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın İnegöl ilçesine bağlı Tokuş köyünde OSB yapmak için kamulaştırılmak istenen verimli arazilere ilişkin açıklaması 675

45.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Pınar Gültekin davasına ilişkin açıklaması 684

46.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla iline bağlı Marmaris Bördübet'te çıkan yangına ilişkin açıklaması 701

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI 636

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, Adalet ve Kalkınma Partisinin yeni Grup Başkan Vekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'a Divan olarak görevinde başarılar dilediklerine ilişkin konuşması 636

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI 636,652,660,

665,694

A) ÖNERGELER

636,692:695

1.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin, esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilen (2/4493) esas numaralı Kanun Teklifi'ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/175) 636

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, (2/2576) esas numaralı 5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/174) 692:694

B) TEZKERELER

636:650,652:657,

660:664,665:670

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Libya'daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye'nin Libya'daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli

Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telifisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Kararla Verilen ve 22 Aralık 2020 Tarihli ve 1273 Sayılı Kararla 2 Ocak 2021 Tarihinden itibaren On Sekiz Ay Uzatılan İznin Süresinin, 2 Temmuz 2022 Tarihinden İtibaren On Sekiz Ay Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/1963)

636:650,652:657,

660:664,665:670

VII.- ÖNERİLER

675,685

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

675:684,685:692

1.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in Bakan olduktan sonra yaptığı atama ve görevden almaların araştırılması amacıyla 6/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

675:679

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kadına karşı işlenen suçlarda uygulanan haksız tahrik indiriminden faydalanmanın toplumda yarattığı tahribatın ve kaygının ortadan kaldırılması amacıyla 21/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

680:684,685

3.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, polis intiharlarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 29/12/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/5295) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

686:689

4.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2022'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine, bastırılarak dağıtılan 340 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, aynı kısımda bulunan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise yine bu kısmın 3'üncü sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 339 ve 340 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

690:692

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**684**

1.- Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

684:685

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**695,701***A) KANUN TEKLİFLERİ*

695:700,701:727

1.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi (2/4478) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 338)

695:700,701:727

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**728**

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Elâzığ ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Osmaniye için hazırlanan projelere ve ile yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Kütahya için hazırlanan projelere ve ile yapılan yatırımlara,

Yozgat ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/65057), (7/65058), (7/65059), (7/65064)

728:733

2.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, kapatılan Atatürk Havalimanı'nın yerine yapılması planlanan millet bahçesinde gerçekleştirilecek fidan dikim töreniyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65528)

734:735

3.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Muğla'nın Datça ilçesinde yakalanan Afgan ve Suriyeli mültecilerin durumuyla ilgili iddialara,

Bir derneğin İstanbul'da düzenlemek istediği bir etkinliğe Valilikçe izin verilmemesine,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65530), (7/65531)

736:738

4.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, kapatılan Atatürk Havalimanı'nın yerine yapılması planlanan millet bahçesinde gerçekleştirilecek fidan dikim töreniyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65533)

739:740

5.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Elâzığ'ın Kovancılar ilçesine bağlı Ekinözü köyüne ait kamusal alanların bir vakıf adına tapuda kayıt edildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65535)

741:742

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01’de açılarak beş oturum yaptı.

Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis’in sorunlarına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, Adana’da riskli alan ve kentsel dönüşüm mağdurlarına,

Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman, ahlak ve maneviyata,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Yunanistan’ın kışkırtmalarına devam etmesine,

Tokat Milletvekili Yücel Bulut, Tokat’ın Zile ve Turhal ilçelerinde oluşan sel felaketinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetlerine,

Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya, kurbanlık fiyatlarına,

İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan, İstanbul Okmeydanı Fetihtepe Mahallesi’nde yaşanan kentsel dönüşüm zulmüne,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Bursa’nın bazı ilçe ve köylerindeki sulama sorununa,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, belediyelerin nasıl yönetilmesi gerektiğine,

Niğde Milletvekili Selim Gültekin, Jandarma Astsubay Kıdemli Üstçavuş Güngör Genç’ın vefatına ve devletin başta terör örgütleri olmak üzere uyuşturucu çeteleriyle de başarılı bir mücadele yürütmesine,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, Türkiye’deki yanlış eğitim ve ekonomi politikaları nedeniyle milyonlarca üniversite mezunu gencin yaşadığı mağduriyete,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kütahya’nın sağlık sorununa,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, 2021-2022 eğitim öğretim yılının yarın sona ereceğine ve bu yaz tatili döneminde tüm vatandaşları Mersin’e davet ettiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, 15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 52’nci yıl dönümüne,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Türkiye’nin doğal gaz üretim hedefine,

Manisa Milletvekili Semra Kaplan Kıvırcık, Türk Kızılay teşkilatının kuruluş yıl dönümüne,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Hazine ve Maliye Bakanının yapmış olduğu açıklamaya,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, akaryakıtı gelen zamlara,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Afyonkarahisar’daki Zafer Müzesi’ne yapılan tadilata,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, AK PARTİ Hükümetinin yaptığı çalışmalara,

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır, dünyada yaşanan çölleşme ve kuraklığa,

Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu, AKP ve küçük ortağının vatandaşa tedaviyi değil ölümü reva görmesine,

Hatay Milletvekili Sabahat Özgürsoy Çelik, terörle mücadelenin kesintisiz devam etmesine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, 16 Haziran Kamu Çalışanları Günü’ne, 16 Haziran Dünya Ev İşçileri Günü’ne, 9’uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in vefatının 7’nci yıl dönümüne, iktidarın ülkeyi getirdiği ekonomik duruma, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin yarattığı tek adam algısının vatandaşlar üzerinde baskı oluşturduğuna, AK PARTİ’nin toplumun neredeyse her kesimine konuşma ve düşünme yasağı uyguladığına ve İYİ Parti iktidarında özgür düşünceye ket vurulmayacağına,

Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Deniz Poyraz'ın 1'inci ölüm yıl dönümüne, dün gece tutuklanan 16 gazeteciye, gazetecilere yönelik baskıların yeni olmadığına, HDP'ye yapılan operasyonlara, Van'da tişörtünün üzerinde Selahattin Demirtaş'ın portresi var diye 6 yaşındaki çocuk ve annesinin gördüğü muameleye, Afyonkarahisar Cezaevinde başlatılan açlık grevinin devam ettiğine ve cenazelere yapılan saldırılara,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, şehit Uzman Çavuş Kadir Kemik ile şehit Jandarma Astsubay Güngör Genç'er'e Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve milletimize baş sağlığı dilediğine, cumhuriyetin 100'üncü yılına yaklaşırken ülkede gerçekleştirilen yatırım ve kalkınma hamlelerine, 17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü'ne ve Devlet Tiyatrolarının kuruluş yıl dönümüne,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in vefatının 7'nci yıl dönümüne, Ayhan Işık'ın vefatının 43'üncü yıl dönümüne, Devlet Tiyatrolarının kuruluş yıl dönümüne, Deniz Poyraz'ın 1'inci ölüm yıl dönümüne, Berkin Elvan'ın annesini miting meydanlarında yuhalatanlarla önümüzdeki dönemde adil yargı önünde hesaplaşmayı ümit ettiklerine, Sevinç İnönü'ye VIP'de yapılan muameleye ve atama bekleyen engelli öğretmen adaylarına,

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, Pençe-Kilit Operasyonu'nda şehit olan Piyade Uzman Çavuş Kadir Kemik'e, şehit edilen Öğretmen Necmettin Yılmaz'ın vefatının 5'inci yıl dönümüne, ezan yasağının kaldırılmasının 72'nci yıl dönümüne, 9'uncu Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in 7'nci vefat yıl dönümüne, TFF Başkanlığına seçilen Mehmet Büyükekeşi'yi tebrik ettiğine, 16 Haziran Tüm Kamu Çalışanları Günü'ne, bu hafta sonu üniversite sınavına girecek tüm öğrencilere başarılar dilediğine ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu heyetinin 20-23 Haziran 2022 tarihleri arasında Birleşik Arap Emirlikleri'ne resmî bir ziyarette bulunmasına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

İYİ Parti Grubunun, 9/6/2022 tarihinde Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve arkadaşları tarafından, ormanların korunması ve ağaçlandırma çalışmalarının hızlandırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 16/6/2022 tarihinde Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de çiftçilerin üretim sorunları başta olmak üzere tarım alanını krizden çıkarmak için gerekli çalışmaların yapılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (19370 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 16/6/2022 tarihinde Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve arkadaşları tarafından, doğurganlık hızının düşüklüğüyle değişen demografik yapının tespiti ve sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (3456 sıra no.lu), diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin 16 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk, Antalya Milletvekili İbrahim Aydın'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında İYİ Partiye,

Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu, Antalya Milletvekili İbrahim Aydın'ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, Kayseri Milletvekili İsmail Tamer'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Antalya Milletvekili İbrahim Aydın, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ile Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Rıdvan Turan,

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Kars Milletvekili Yunus Kılıç'ın HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu, halkımız ekonomik krizle boğuşurken iktidarın kamu kaynaklarını 5'li çeteye dağıtmaya devam etmesine,

Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir, cezaevlerindeki hak ihlallerine,

Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydınlik, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesinin sağlık ve doğal gaz sorununa,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, yükseköğrenim gençliğinin okullarına dönmelerini ve eğitimlerini tamamlamalarını desteklediklerine,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa'nın sorunlarına,

Iğdır Milletvekili Habip Eksik, Iğdır Belediyesine atanan kayyumun Iğdır halkına âdeta zulmetmesine,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, Adıyaman'a yapılacağı söylenen 150 yataklı devlet hastanesine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş, savaş gibi yapısal meseleleri nüfus politikaları üzerinden ele almanın dünyanın her yerinde ırkçılık olarak kabul edildiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Grup Başkan Vekillerine ve bütün konuşmacılara güzel bir müzakere gerçekleştirdikleri için teşekkür ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kayseri Milletvekili İsmail Tamer ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 52 Milletvekilinin Sağlıkla İlgili Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4485) ile Sağlık Aile Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 337) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamasından sonra kabul edildi.

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi (2/4478) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 338) görüşmelerine başlandı, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in 337 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in 337 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Türkiye'nin Şengal'in Sinune ilçesine düzenlediği SİHA saldırısına,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kayseri Milletvekili İsmail Tamer'in satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in 337 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin aleyhinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Kayseri Milletvekili İsmail Tamer, Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın 337 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 17 Haziran 2022 Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Alınan karar gereğince, 21 Haziran 2022 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere 21.55'te birleşime son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Emine Sare AYDIN

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 175

17 Haziran 2022 Cuma

Milletvekili Teklifleri

1.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın; 5682 Sayılı Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4494) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

2.-Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un; Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4495) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

3.-Demokrat Parti Genel Başkanı Afyonkarahisar Milletvekili Gültekin Uysal ve Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un; Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4496) (Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

Cumhurbaşkanlığı Tezkereleri

(Yasama Dokunulmazlığı)

1.-Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

2.-İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1966) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

3.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1967) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

4.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1968) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

5.-Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1969) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

6.-Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1970) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

7.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1971) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

8.-Muş Milletvekili Mensur Işık'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1972) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

9.-Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1973) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

10.-Batman Milletvekili Feleknaş Uca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1974) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

11.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1975) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

12.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1976) (Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

Rapor

1.-İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 339) (Dağıtım tarihi: 17.06.2022) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 19 Milletvekilinin, üniversite yurtlarında meydana gelen ölümlere ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6216) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.06.2022)

2.-Van Milletvekili Tayip Temel ve 19 Milletvekilinin, basın ve ifade özgürlüğü alanlarında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6217) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

3.-Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak ve 21 Milletvekilinin, Antalya'da Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'ne ait öğrenci yurtlarında yaşanan intihar vakalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6218) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

4.-Antalya Milletvekili Rafet Zeybek ve 21 Milletvekilinin, Antalya'da Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'ne ait öğrenci yurtlarında yaşanan intihar vakalarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6219) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

5.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 21 Milletvekilinin, yargıdaki FETÖ Borsası ve benzeri yapılanma iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6220) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

6.-Adana Milletvekili Orhan Sümer ve 21 Milletvekilinin, başta mültecilerden kaynaklanan olmak üzere kayıt dışı istihdamda yaşanan durumun araştırılarak soruna yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6221) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

7.-İzmir Milletvekili Özcan Purçu ve 20 Milletvekilinin, son dönemde bazı sanatsal etkinliklerin iptal edilme nedenlerinin ve eğlence sektörü çalışanlarının sorunlarının araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6222) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

8.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 19 Milletvekilinin, insan hakları savunucularının karşılaştıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6223) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

9.-Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ ve 19 Milletvekilinin, öğrenci yurtlarında yaşanan intihar olaylarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6224) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

10.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 Milletvekilinin, Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'ye ilişkin Sayıştay Raporlarında yer alan bulguların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6225) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

11.-Adana Milletvekili Kemal Peköz ve 19 Milletvekilinin, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye ilişkin Sayıştay Raporlarında yer alan bulguların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6226) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

12.-Muş Milletvekili Şevin Coşkun ve 19 Milletvekilinin, çocuk işçiliğinin nedenlerinin araştırılarak çocukların sosyal refahının artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6227) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

13.-Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 19 Milletvekilinin, artan çocuk işçiliğinin nedenlerinin ve çalışan çocukların maruz kaldığı hak ihlallerinin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6228) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.06.2022)

14.-HDP Grubu adına Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve Grup Başkanvekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, BOTAŞ tarafından Saros Körfezinde yapılan projenin doğaya ve çevreye etkilerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6229) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2022)

15.-Antalya Milletvekili Feridun Bahşi ve 19 Milletvekilinin, Akdeniz Üniversitesi'nde okuyan ve KYK yurtlarında kalan bazı öğrencilerin intihar etmelerinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6230) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2022)

16.-İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm ve 19 Milletvekilinin, İstanbul'un Beyoğlu ilçesi Fetihtepe mahallesinde gerçekleştirilmesi planlanan kentsel dönüşüm projesine ilişkin iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6231) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2022)

17.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç ve 19 Milletvekilinin, emeklilikte statü farklılığından kaynaklanan eşitsizliklerin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6232) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.06.2022)

18.-Kayseri Milletvekili Çetin Arık ve 23 Milletvekilinin, doğurganlık hızında yaşanan düşüşün nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6233) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

19.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin, başta maliyet artışları olmak üzere tarımsal üretimde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6234) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

20.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 Milletvekilinin, TCDD ve teşekküllerinin zarar etmelerinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6235) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

21.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 20 Milletvekilinin, tarım arazilerinin tarım dışına çıkartılması ve ekilen arazilerdeki oransal azalışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6236) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

22.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel ve 20 Milletvekilinin, vatandaşların borç yükündeki ve icra dosyalarının sayısındaki artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6237) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

23.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 19 Milletvekilinin, akaryakıt fiyatlarında yaşanan artışların tarım sektörü üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6238) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

24.-Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 22 Milletvekilinin, adliyelerde görev yapan yargı emekçilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6239) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

25.-Antalya Milletvekili Aydın Özer ve 23 Milletvekilinin, başta Akdeniz Üniversitesi kampüsündekiler olmak üzere Devlet yurtlarında hayatını kaybeden öğrencilere ilişkin iddiaların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6240) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

26.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 19 Milletvekilinin, aspir bitkisinin kullanım alanlarının araştırılarak ekim alanının artırılması için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6241) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

27.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 21 Milletvekilinin, tarım sektörünün sorunlarının tüm yönleriyle araştırılarak kapsamlı çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6242) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

28.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 Milletvekilinin, cezaevlerinde anneleri ile birlikte kalan çocukların yaşadıkları olumsuzlukların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6243) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

29.-İstanbul Milletvekili Oya Ersoy ve 19 Milletvekilinin, çeşitli şehirlerde meydana gelen sel ve taşkınların sebeplerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6244) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.06.2022)

30.-Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 Milletvekilinin, fındık üretiminin artırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6245) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2022)

31.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki ve 19 Milletvekilinin, ataması yapılmayan engelli öğretmenlerin yaşadıkları ekonomik sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6246) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2022)

32.-Mardin Milletvekili Pero Dundar ve 19 Milletvekilinin, Kürt kültürünün ve Kürtçe'nin kamusal alanda görünürlüğüne ilişkin yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6247) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2022)

20 Haziran 2022 Pazartesi

No: 176

Cumhurbaşkanlığı Teklifi

1.-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Bağlı Cetvellerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (1/284) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.06.2022)

Milletvekili Teklifleri

1.-Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın; Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4497) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.06.2022)

2.-Bursa Milletvekili Refik Özen ve 67 Milletvekilinin; Askeri Ceza Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4498) (Adalet; Plan ve Bütçe ile Milli Savunma Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.06.2022)

3.-Rize Milletvekili Hayati Yazıcı ve 74 Milletvekilinin; Çay Kanunu Teklifi (2/4499) (Adalet; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.06.2022)

4.-Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki'nin; 5253 Sayılı Dernekler Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/4500) (Adalet ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.06.2022)

Yazılı Soru Önergeleri

1.-Kırklareli Milletvekili Türedi Kayan'ın, ayçiçeği tarımı ile uğraşan çiftçilerin mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65642) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2022)

2.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65643) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

3.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65644) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

4.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65645) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

5.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65646) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

6.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65647) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

7.-İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Tunceli'de düzenlenen bir cenaze töreninde yaşanan olaylara ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65648) (Başkanlığa geliş tarihi: 26.05.2022)

8.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65649) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

9.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65650) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

10.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65651) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

11.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65652) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

12.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65653) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

13.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65654) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

14.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65655) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

15.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65656) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

16.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65657) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

17.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65658) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

18.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65659) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

19.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Cumhurbaşkanı'nın aile ve akrabalarından istisnai kadrolara atanan kimse bulunup bulunmadığına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65660) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.06.2022)

20.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65661) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

21.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65662) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

22.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65663) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

23.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65664) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

24.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65665) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

25.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65666) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

26.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65667) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

27.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65668) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

28.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65669) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

29.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65670) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

30.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65671) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

31.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edildikten sonra intihar eden bir kişiye ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/65672) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

32.-İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, cezaevinde bulunan iki yaşlı ve hasta mahkumun tahliye talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65673) (Başkanlığa geliş tarihi: 30.05.2022)

33.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, uluslararası savunma alanında danışmanlık ve askeri eğitim veren bir şirket yöneticisinin sosyal medya paylaşımına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65674) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2022)

34.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştas'ın, Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65675) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.06.2022)

35.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Kırıklar 2 Nolu F Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65676) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2022)

36.-Mardin Milletvekili Pero Dunder'ın, Bayburt M Tipi Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65677) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2022)

37.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 2 Nolu T Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65678) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

38.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolvadin T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65679) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

39.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Van F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65680) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

40.-Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır 4 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun iddialarına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65681) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

41.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mersin'in Erdemli ilçesine açık ceza infaz kurumu inşa edilmesi talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65682) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

42.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, cezaevlerinde bulunan yabancı uyruklu kişilerle ilgili verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65683) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

43.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, cezaevlerine dair çeşitli verilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65684) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

44.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, bir sendika tarafından dağıtıldığı iddia edilen hediye çeklerine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65685) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.06.2022)

45.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65686) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

46.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65687) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

47.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65688) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

48.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65689) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

49.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65690) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

50.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan bir plastik fabrikasında çıkan yangına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65691) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

51.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Covid-19'un herhangi bir şarta bağlı olmaksızın meslek hastalığı olarak kabul edilmesi önerisine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65692) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

52.-Ankara Milletvekili Murat Emir'in, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu tedavisinde kullanılan bir ilacın SGK geri ödemesi kapsamına alınmamasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65693) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

53.-Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Türkiye genelinde ve Gaziantep özelinde BAĞ-KUR prim borçlarını ödeyemeyen esnaf ve çiftçilere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65694) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

54.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Gebze'de bir depoda çalışan işçilerin hak ihlallerine uğradığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65695) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

55.-Siirt Milletvekili Sıdkı Taş'ın, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik yapılan çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65696) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

56.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, artan kira fiyatlarına ve alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65697) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

57.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'de depremzedeler için yapılan konut ve hayvan barınaklarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65698) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

58.-Edirne Milletvekili Orhan Çakırlar'ın, kira artışlarının TÜFE'ye göre belirleneceğine yönelik düzenlemenin 31 Mayıs 2022 öncesinde sözleşme imzalayan işletmeciler için de uygulanması önerisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65699) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

59.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Körfez ilçesine bağlı Sevindikli Mahallesi'nde bulunan bazı tapulu arsaların Körfez Belediyesi tarafından çitle çevrildiği iddiasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65700) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

60.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Başiskele ilçesinde bulunan bir mahallenin altyapı sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65701) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

61.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli Kartepe Kent Çarşısı'nda kurulan Köseköy pazarının düzenine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65702) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

62.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Çanakkale'nin Lapseki ilçesinde yapılacak olan Kirazlıdere Termik Santraline dair imar planı değişikliğinin onayına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65703) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

63.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılı itibarıyla bankalara rehin bırakılan tarım arazilerine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65704) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

64.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Altunhisar ilçesine bağlı Ulukışla Köyünde bulunan yaylanın Aksaray iline geçirilmesi dolayısıyla yaşanan mağduriyete ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65705) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

65.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak'ta yapılmakta olan Sahil Projesi'nde kullanılan malzemelere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65706) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

66.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin'in Erdemli ilçesindeki Tırtar Mahallesinde yapılan arazi satışına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65707) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

67.-Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Türkiye'de 2000-2022 yılları arasında çıkan orman yangınlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65708) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

68.-Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Bingöl'ün Karlıova ilçesine bağlı Halifan Köyünde kurulacak olan termik santralin çevreye etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65709) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.06.2022)

69.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Ardahan'ın Şahdeniz ve TANAP doğalgaz boru hatlarının geçtiği ilçelerine doğalgaz arzı sağlanmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65710) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

70.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65711) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

71.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, kur korumalı Türk lirası mevduat hesabı uygulaması kapsamında 21 Aralık 2021 tarihinden bu yana açılan hesaplara ve hesap sahiplerine yapılan ödemelere ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65712) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

72.-Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Merkez Bankası'nın İstanbul'a taşınmasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65713) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

73.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli Başiskele'de bir kadının şort giydiği için kafeden çıkarıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65714) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

74.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'deki özel halk otobüslerinin bakım ve onarımına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65715) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

75.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65716) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

76.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65717) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

77.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65718) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

78.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'nin Gölcük ilçesine bağlı Değirmendere Topçular Mahallesinde bulunan rampaya kasis yapılması talebine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65719) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

79.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir Göç İdaresi'nin uluslararası koruma başvurularını almadığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65720) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

80.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, Mersin'de e-sınav uygulama otomasyon sisteminde Kürtçe diline yer verilmemesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65721) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

81.-Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Başkent Kültür Yolu projesi kapsamındaki mekanlara ve Anıtkabir'in de projeye dahil edilmesi önerisine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65722) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

82.-Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Konya, Karaman ve Aksaray illerindeki turizm faaliyetlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65723) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

83.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Antalya'da bulunan saat kulesinin restorasyon çalışmalarıyla ilgili iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65724) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

84.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Muğla'da bulunan Myndos Antik Kentinde sondaj çalışması yapılması kararına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65725) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

85.-Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, İshak Paşa Sarayı'nın yakınındaki bir mezarlığın restore edilmesi talebine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65726) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

86.-Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, bir üniversitenin gerçekleştirdiği şenlikte ÖSO'ya ait flamanın bulunduğu stant açılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65727) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.06.2022)

87.-Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, kapatılan Atatürk Havalimanının yerine yapılması planlanan millet bahçesinde gerçekleştirilecek fidan dikim töreni ile ilgili iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65728) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.06.2022)

88.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, YÖK'ün kurul toplantılarına dair bazı iddialara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65729) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2022)

89.-Bursa Milletvekili Lale Karabıyık'ın, yükseköğrenim istatistiklerinden yabancı uyruklu öğrencilere dair verilerin çıkarılmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65730) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.06.2022)

90.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yurt dışında eğitim gören bir kişinin denklik alamamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65731) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

91.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yurt dışında eğitim gören bir kişinin denklik alamamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65732) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

92.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65733) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

93.-Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yurt dışında eğitim gören bir kişinin denklik alamamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65734) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

94.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Milli Eğitim Bakanlığı Kurum Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinde yapılan değişiklik sonrası Eskişehir'de köylerde açılması planlanan okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65735) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

95.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Bakanlığın 2022 yılı bütçesinden Türkiye Maarif Vakfı'na aktarılan paya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65736) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

96.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Kahramanmaraş ilindeki okul idarecisi atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65737) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

97.-Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, bir askeri danışmanlık şirketine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65738) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.06.2022)

98.-Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna ait arazi ve taşınmazların bulunduğu il ve ilçelere ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65739) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

99.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, askerlik tecil yaşının 22'ye çekilmesi dolayısıyla yoklama kaçağı durumuna düşen kişilere bedelli askerlik hakkı tanınması talebine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65740) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

100.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, bir sendika tarafından dağıtıldığı iddia edilen hediye çeklerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65741) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.06.2022)

101.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, mevsimlik tarım işçileri konulu genelge kapsamında Bakanlığın yürüttüğü çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65742) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

102.-Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Türkiye genelinde ve Kocaeli özelinde ilaç tedarikinde yaşanan sorunlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65743) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

103.-Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, üniversite öğrencisi ölümlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65744) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

104.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, sağlık çalışanlarının şua izinlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65745) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

105.-Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 2021 yılında yapılan ağaç kesimlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65746) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

106.-Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, pestisit kullanımının azaltılması için yürütülen çalışmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65747) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.06.2022)

107.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şanlıurfa ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65748) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

108.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65749) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

109.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Batman ilinde tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65750) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

110.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Mardin ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65751) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

111.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Siirt ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65752) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

112.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Şırnak ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65753) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

113.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, tarım danışmanlarının ücretlerinin artırılmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65754) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

114.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Hakkari ilinde tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65755) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

115.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kilis ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65756) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

116.-Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, ülkemizdeki büyükbaş hayvanlara dair verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65757) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

117.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ağrı ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65758) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

118.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Aksaray ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65759) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

119.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Ardahan ilinde tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65760) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

120.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bayburt ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65761) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

121.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bingöl ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65762) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

122.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bitlis ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65763) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

123.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Çankırı ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65764) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

124.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Düzce ilinde tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65765) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

125.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzincan ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65766) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

126.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Erzurum ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65767) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

127.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Gümüşhane ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65768) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

128.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Isparta ilinde tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65769) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

129.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Karabük ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65770) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

130.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kars ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65771) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

131.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Muş ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65772) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

132.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul ilinde tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65773) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

133.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65774) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

134.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Van ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65775) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

135.-Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, TAMBİS kayıtlarına göre Sakarya dere yatakları üzerinde uygunsuz inşa edildiği tespit edilen köprülere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65776) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

136.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Yalova ilindeki tarımsal üretim faaliyetlerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65777) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

137.-İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 2022 yılı için kurbanlık hayvan verilerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65778) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

138.-Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, poşet çaylara yönelik bir araştırmaya ve çay markalarının denetimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65779) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

139.-Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, Sayıştay'ın 2020 yılı Denetim Raporunda TİGEM ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65780) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.06.2022)

140.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Türkgözü Gümrük Kapısı'nın modernizasyonuna yönelik çalışmalara ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65781) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

141.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2022 yılı itibarıyla mikro krediye başvuran kişilere ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65782) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

142.-Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, 1915 Çanakkale Köprüsü'nden günlük geçiş yapan araç sayısına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65783) (Başkanlığa geliş tarihi: 31.05.2022)

143.-İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Ilgar Tüneli Projesinin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65784) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

144.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Ankara-Niğde-Adana hattı üzerinde çalışan trenlerin seferlerinin yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65785) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

145.-Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Ankara-Niğde Otoyolu'ndan geçen araç sayısına ve bu yolda gerçekleşen kazalara ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/65786) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.06.2022)

---

21 Haziran 2022 Salı

No: 177

Raporlar

1.-Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti Yıldız ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471) ile Dijital Mecralar Komisyonu ve Adalet Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 340) (Dağıtma tarihi: 21.06.2022) (GÜNDEME)

2.-Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ve 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 341) (Dağıtma tarihi: 21.06.2022) (GÜNDEME)

21 Haziran 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 105’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Uşak’a yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Uşak Milletvekili İsmail Güneş’e aittir.

Buyurun Sayın Güneş.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş’in, Uşak’a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Uşak ilimize yapılan yatırımlar hakkında gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Zaman zaman vatandaşlarımız, bazen muhalefet partileri bize “Uşak ilimize ne yaptınız?” diye sormaktalar. “Hafızayıbeşer nisyan ile maluldür.” derler; hepimiz zamanla unutabiliriz. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde son yirmi yılda ülkemize çok büyük yatırımlar yapıldı, hatta “Yapılmaz.” denilen veya hayal olan şeyler hayata geçirildi. Uşak ilimiz de bundan kendi payına düşeni fazlasıyla aldı.

Sağlık alanında, 125 bin metrekare kapalı alanı olan 750 yataklı Uşak Eğitim ve Araştırma Hastanesi, altmışar yataklı Banaz ve Eşme Devlet Hastaneleri, Karahallı Devlet Hastanesi, Ulubey Devlet Hastanesi ek binası, Sağlık Müdürlüğü binası ve tam 253 adet birinci basamak sağlık hizmetleri birimi hizmete açılmıştır. 30 yataklı Sivaslı Devlet Hastanemizin inşası devam etmekte olup en kısa sürede hemşehrilerimizin hizmetine açılacaktır.

Hastanelerimizde daha önce olmayan onkoloji hizmet birimi, inme ünitesi, yanık ünitesi, palyatif bakım merkezi, açık kalp ameliyatlarının yapıldığı erişkin kalp merkezi ve erişkin, çocuk ve yenidoğan yoğun bakım üniteleri hayata geçirilmiştir. Nitelikli yoğun bakım, nitelikli hasta/yatak oranı yüzde 2’den 96’ya, yoğun bakım yatak sayısı 4’ten 156’ya çıkarılmıştır.

Uşak’taki okul sayısını 147 yeni okul yaparak 209’dan 356’ya, derslik sayısını 2.220’den 3.380’e çıkardık. Aynı zamanda, depreme dayanıksız okulları ya yeniledik ya da depreme güçlü hâle getirdik. Eğitim alanında Uşak’ımıza tam 708 milyon TL’lik eğitim yatırımı yaptık. 2006 yılında Uşak Üniversitesini kurarak fakülte sayısını 4’ten 14’e, meslek yüksekokulunu 6’tan 11’e çıkardık. Öğrenci sayımız 7.500’den 30 bine ulaşmıştır. Toplam akademisyen sayımız bugün 136’dan -96’sı profesör olmak üzere- 870’e yükselmiştir. Yeni yapılan kongre ve kültür merkezi, kütüphanesi, spor kompleksi, çok sayıda fakülte binalarıyla kapalı alanımızı 50 bin metrekareden 188 bin metrekareye çıkardık.

Gençlik ve Spor Bakanlığımız, 390 milyon TL'lik yatırımla gençlik merkezleri, kapalı yüzme havuzları, kapalı spor salonu, atlı cirit sahası ve çok sayıda futbol ve voleybol sahalarını hayata geçirdi. Atletizm sahası, yüzme havuzları ve futbol sahaları yapmaya devam ediyoruz. Ayrıca, 1.250 kişilik olan yükseköğrenim öğrenci yurdu kapasitemizi 4 tane yeni yurt yaparak 10 bine yükselttik.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız, son yirmi yılda Uşak ilimize 3,1 milyar TL'lik yatırım yaparak 1.051'i konut ve 950'si iş merkezinden oluşan Türkiye'nin en büyük kentsel dönüşümünü Uşak'ta gerçekleştirmiştir. TOKİ tarafından Uşak ve ilçelerinde toplam 5.081 konut hayata geçirilerek vatandaşlarımıza ev sahibi olma imkânı sağlanmıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız, 3,6 milyar TL'lik yatırımla Uşak-Afyon, Uşak-Manisa, Uşak-Denizli, Uşak-Kütahya olmak üzere toplam 160 kilometre bölünmüş yol yapmıştır. Ayrıca, Uşak-Ulubey-Eşme yolları yapıldı. Uşak-Ulubey-Eşme yolları sıcak asfalt çalışmaları, Uşak Çevre Yolu çalışmaları devam etmektedir. Eşme-Güney ve Ulubey-Güney yolu ihalesi yapılmış olup yer teslimi aşamasındadır. Ankara-Uşak-İzmir Hızlı Tren Hattı Projesi devam etmekte olup yüzde 50 seviyesindedir. Bu yol bittiğinde Uşak-Ankara iki saat on beş dakikaya, Uşak-İzmir bir saat on beş dakikaya inecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun, bravo!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) – Son yirmi yılda tarım alanında Uşak ilimize toplam 1 milyar 180 milyon TL'lik destek sağlanmıştır. Ormancılık alanında 370 milyon TL'lik yatırımla 520 bin dekar alanda tam 74 milyon fidan toprakla buluşturulmuştur. Bakanımıza teşekkür ederiz buradan.

Tüm Türkiye'de olduğu gibi, Uşak ilimizde de susuzluk problemi yine AK PARTİ iktidarıyla çözülmüştür. DSİ, son yirmi yılda Uşak ilimizde 963 milyon TL'lik yatırımla 38 adet baraj ve gölet, 8 adet yer altı sulaması, 57 adet taşkın koruma tesisi, 2 adet içme suyu tesisi, 50 adet sulama tesisi olmak üzere toplam 161 tesisi hayata geçirmiştir. Ayrıca, 770 milyon TL'lik 24 adet iş ve proje devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü binası, huzurevi idare binası, 200 kişilik yaşlı ve engelli hizmet binası, engelli bakım merkezi ve yapımı devam eden çocuk evleri gibi yatırımlarla beraber Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız Uşak'ımıza tam 2,6 milyar TL'lik yatırım ve destek sağlamıştır.

Yine, Karun Hazine'leri'nin sergilendiği Türkiye'nin en güzel arkeoloji müzesi Uşak'ımızda yapılmıştır. Tabii, Karahallı ve Banaz Organize Sanayi Bölgeleri hayata geçirilmiş, yine Enerji Bakanlığımız 1 milyar TL'lik yatırım yapmıştır. Ayrıca, Uşak Adliyesi binası, Uşak Emniyet Müdürlüğü binası, Uşak Tapu ve Kadastro binası, Uşak İskender Pala Kütüphanesi ve Sivashlı Hükûmet Konağı binalarını hizmete açtık.

Tabii ki Uşak'a yapılan yatırımları beş dakikada anlatmak mümkün değil. Uşak ilimize son yirmi yılda tam 15,6 milyar TL'lik yatırım yapılmıştır. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, Bakanlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkür eder, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Türkiye'de çalışma hayatında yaşanan sorunlar hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Kani Beko'ya aittir.

Buyurun Sayın Beko. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, Türkiye'de çalışma hayatında yaşanan sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de çalışma hayatına dair yaşanan sorunlarla ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün Türkiye'nin her yerinde onlarca direnişin örgütlendiğini görmekteyiz, bu bir tesadüf değildir. Türkiye, siyasal tarihinin -savaş dönemleri dışında- ekonomik olarak en kötü dönemlerinden birini maalesef yaşamaktadır. İşçinin, emekçinin hakkının bu kadar sömürüldüğü başka bir dönem maalesef yaşanmamıştır. Asgari ücret açık sınırı altında kalmış durumdadır, asgari ücrete mutlaka artılamaz yapılmalı, en az 6 bin TL olmalıdır; aksi hâlde işçiler aç kalmaya maalesef devam edecektir. İşçilerden milyarlarca lira vergi alıyorsunuz; pırlanta, kürk ve yatlardan vergi almıyorsunuz. 5'li çetenin vergilerini her yıl erteliyorsunuz.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerini almadığınız için iktidarınız boyunca her yıl 2 bine yakın işçi arkadaşımız maalesef hayatını kaybetti, kaybetmeye devam ediyor. 4857 sayılı Yasa'ya göre 18 yaşın altındaki çocukların tehlikeli ve riskli iş yerlerinde çalıştırılması yasaktır ancak 3 milyona yakın çocuğumuz tehlikeli ve riskli iş yerlerinde çalışmaya devam ederken her yıl 100'e yakın çocuğumuz maalesef iş cinayetlerinde ölüyor. Çocuklarımızın ölümüne neden olanların kalbi kurusun, kalbi kurusun, kalbi kurusun diyorum.

TÜİK'e baskı yaparak, enflasyonu düşük göstererek temmuz ayında milyonlarca emeklinin, işçinin, kamu çalışanının, dulların ve yetimlerin haklarını neden gasbediyorsunuz? Emeklilikte yaşa takılanların hak ettikleri yılda toplam 10 milyar lirayı vermiyorsunuz, Suriyeli misafirlere 100 milyar lira harcadığınızı kürsülerden öve öve anlatıyorsunuz; sizin adaletiniz bu mu?

Uluslararası anlaşmalarda -Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre- “Emekliler sendika kurabilir.” denilmesine rağmen kurulan emekli sendikalarının kapanması için dava açıyorsunuz. Anayasa'nın 51'inci maddesi diyor ki: “İşçiler, kendi özgür iradeleriyle istedikleri sendikaya üye olabilirler.” Sendika üyesi oldukları için işten atılan işçi kardeşlerimize maalesef sahip çıkmıyorsunuz, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) kararlarını da uygulamıyorsunuz. Siyasi partilerde olduğu gibi, sendikalar da barajlardan dolayı toplu iş sözleşmesi yapmamaktadır. 2022 Ocak istatistiklerine bakıldığında, 215 işçi sendikasının sadece 58'i yüzde 1 barajını aşarken maalesef 157 sendika barajı aşamamıştır. Bu yüzden, yüzde 70'i baraj altında kalmıştır. 12 Eylül 1980 faşist darbe yasaları maalesef bugün hâlâ devam etmektedir.

Ülkemizde 10 milyonu aşkın işsiz var ve bu rakam 95 ülkenin nüfusundan fazladır ve bu konuda maalesef yeterli istihdam çalışmaları yapılmamaktadır. İşsizlik Fonu'nda 150 milyar TL olması gerekmektedir; işsiz kalan işçilere İşsizlik Fonu'nun yüzde 10'unu verdiniz, yüzde 90'ını amacı dışında kullandınız ve geri kalanını Varlık Fonu'na aktararak devlet eliyle tam bir soygun yaptınız.

Ülkemizde 10 milyonu aşkın engelli vatandaşımız var. Başta istihdam olmak üzere eğitim, sağlık, ulaşım, sosyal yaşam gibi hayatın her alanında engellilerin sorunları var. Kamuda 60 bin engelli istihdam açığı var ancak 657 sayılı Kanun “Kurum ve kuruluşlar kamuda yüzde 3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır.” Ve İş Kanun'u “Özel sektör iş yerlerinde yüzde 3, kamu iş yerlerinde ise yüzde 4 engelli çalıştırılır.” demesine rağmen 2021 yılında 1 engelli arkadaşımıza istihdam açmadınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KANİ BEKO (Devamla) – Toplum yararına proje kapsamında çalışan 2,5 milyona yakın işçiyi üç ay, altı ay, dokuz ay çalıştırıyorsunuz ve iş akitleri feshedildikten sonra bu arkadaşlarımız maalesef İşsizlik Fonu’ndan maaş alamıyorlar ve dolayısıyla bu arkadaşlarımız kıdem tazminatı da alamıyorlar. İŞKUR’un bu proje içerisinde çalıştırmış olduğu 2,5 milyona yakın bu işçi kardeşimizin artık çılgınlıklarını duyun ve bu arkadaşlarımıza kadrolarını verin. Kamuda, belediyede, özel idarede çalışan taşeron işçilerine Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan kadro sözü vermişti. Taşeron işçilerin kadrosunu neden vermiyorsunuz?

Unutulmasın ki hakkaniyetli bir ücret, yasalara uygun bir çalışma düzeni, sendika hakkı ve insanca bir yaşam tüm emekçilerin hakkıdır diyorum ve sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Beykoz Tokatköy’deki kentsel dönüşüm mağdurlarının sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu’nun, Beykoz Tokatköy’deki kentsel dönüşüm mağdurlarının sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İstanbul’un Beykoz ilçesine bağlı Tokatköy’deki kentsel dönüşüm mağdurlarının sorunlarını dile getirmek üzere gündem dışı söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Yakın zamanlara kadar mutlu insanların yaşadığı Beykoz; İstanbul’un Anadolu yakasında, İstanbul Boğazı ile Karadeniz’in kesiştiği bölgede çok güzel bir ilçemizdir. Önceleri göç alarak büyüyen bir ilçe iken son yıllarda dışarıya göç veren; işsizlerin, dertlilerin, geçim sıkıntısı çekenlerin ve gelecek endişesi taşıyanların yaşadığı bir ilçe durumuna gelmiştir.

Özellikle, son yirmi yıldır iktidar yetkilileri tarafından defalarca söz verildiği hâlde çözülemeyen mülkiyet sorunları sebebiyle halkın çoğunluğu ekonomik ömrünü tüketmiş konutlarda yaşamaktadır. Mülkiyet ve imar sorunlarının çözümü için çıkarılan birçok kanun çare olamamış ve bugünlere gelinmiştir. Esasen, İstanbul’da kentsel dönüşüm açısından yapılan neredeyse olumlu hiçbir şey yoktur ama ranta dönük çok şey vardır. Kentsel dönüşüm projesi adına halkın nasıl istismar edilerek sömürülmek istendiğini, âdeta eziyet edildiğini Anlat İstanbul programı kapsamında mahallelerdeki inceleme gezilerimizde görmekteyiz.

İstanbul’un birçok ilçesinde olduğu gibi, evvelki hafta Beyoğlu ilçesi Fetihtepe Mahallesi’nde, daha önce Güngören ilçesinin Tozkoparan ve Küba Mahallelerinde ve diğer pek çok yerde yaşanan üzücü olaylar şimdilerde Tokatköy’de yaşanmaktadır. 662 hak sahibinden evlerini boşaltmaları için muvafakatname imzalamaları istenmiş, imzalamayanlar ise Belediye yetkilileri ve kentsel dönüşüm ofisi çalışanları tarafından tehdit edilmiştir. Baskıya rağmen, imza verenlerin bir kısmı imzalarını geri çekmiş ve yeterli çoğunluk sağlanamamıştır.

Dün sabah oradaydım. Halk uyumadan, gece gündüz demeden sokaklarda bekliyor. Ben mağdur edilen hak sahipleriyle konuştum. Kimse kentsel dönüşüme karşı değil, herkes daha güvenli konutlarda yaşamak istiyor; sadece adil sözleşme istiyorlar, haklarını güvence altına almak istiyorlar, yarın sürprizlerle karşılaşmak istemiyorlar. Toplanan kalabalık, kendilerine bir sözcü seçmiş, çok bilinçli ve anlaşılır bir şekilde isteklerini maddeler hâlinde ifade ettiler. Onların ifade ettiklerinin aynısını maddeler hâlinde sıralayarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanına ve diğer bütün yetkililere duyurmak istiyorum:

1) Hak sahipleri olarak sözleşmelerin resmî olarak Bakanlıkça yetkilendirilmiş kişilerle noter huzurunda yapılmasını istiyorlar. “Devlete güvenmiyor musunuz?” diyen Beykoz Belediyesi yetkililerine “Biz devletimize güveniyoruz ama burada devletle muhatap edilmiyoruz, iktidara da artık güvenmiyoruz.” diyorlar.

2) “Muvafakatnamede yazılan esnek fiyat ve ödeme politikası netleştirilmeli, ne kadar ödeme yapacağımız belirlenmelidir. Uygulanacak borçlanma faizinin astronomik oranlarla değil ödenebilecek makul oranlarla hesaplanmasını istiyoruz.” diyorlar.

3) “Bölge halkından arsa üzerinde binası olmadığı için haksızlığa uğrayanlar ile binası olduğu hâlde arsa payı olmayanların uğradığı haksızlıklar giderilmelidir.” diyorlar.

4) Dükkân sahibi olanların mevcut dükkânlarından çok daha küçük dükkân teklif edilerek kabul etmeye zorlanmalarından vazgeçilmesini, hakkaniyete uygun sözleşmeler yapılmasını istiyorlar.

5) “Beykoz’un genelinde yirmi yıldan beri beklediğimiz tapu sorunu verilen sözler yerine getirilerek çözülmelidir.” diyorlar.

Değerli milletvekilleri, Beykoz’un mülkiyet ve imar sorunlarıyla birlikte kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesi gerçekten isteniyorsa eğer, sorunların hakkaniyet içerisinde ve kalıcı olarak çözüme kavuşturulması gereklidir. Hak sahibi olan bölgedeki yerleşik halk kentsel dönüşüme karşı değil -tekrarlamakta fayda görüyorum- yapılan haksızlığa karşıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Aslında yapılması gereken zor bir iş değildir; sözleşmeler kesinlikle adil olmalıdır yani hak sahiplerinin kabul edeceği bir sözleşme olmalıdır. Onun için hak sahiplerinin insan yerine konularak muhatap alınması ve ikna edilmesi şarttır. Gizli kapaklı yürütülen uygulamaların arkasında mutlaka hile vardır, şaibe vardır, haksızlık vardır. Bunun örneğini İstanbul’un birçok yerinde gördük. Üzülerek ifade etmek istiyorum ki sadece yandaş firmaların menfaatleri gözetilmektedir. Kentsel dönüşüm projeleri uygulanırken hak sahipleri, onların oluşturduğu platformlar veya sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte çözüm aranmalıdır. Yapılacak kentsel dönüşümün bilimsel yaklaşım, gerçekçi çözüm önerileriyle, sosyal anlayışa uygun, açık, dürüst ve vatandaşların aldatılmadıklarından emin olacakları bir şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğini belirtir, saygılar sunarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren milletvekillerine yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Aycan...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan’ın, şiddet vakalarına ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, her türlü şiddete karşıyız. Toplumda her gün yeni şiddet olayları yaşanmaktadır. Kadına yönelik şiddet vakaları görülmeye devam etmektedir. Kadına yönelik şiddeti ve her türlü şiddeti kınıyoruz. Kadına yönelik şiddet uygulayanlara verilen cezalarda indirim yapılmamalıdır, şiddet uygulayanlara en ağır cezalar verilmelidir. Önemli olan, şiddet vakalarını önlemektir. Bu konuda Sayın Genel Başkanımızın ifade ettiği gibi, tüm tarafların katılımıyla toplumda şiddeti önlemeye yönelik programlar oluşturulmalı ve hemen uygulamaya konulmalıdır. Her kurum kendi alanında gereğini yapmalıdır. Riskli kişiler sosyal rehabilitasyona alınmalıdır. Madde kullanımını önlemeye yönelik denetimler artırılmalıdır. Medyada şiddet eğilimini artıran yayınlar denetlenmelidir.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Barut...

2.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik çıkmaza ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, tek adam rejimi ülkemizi maalesef ekonomik bir çıkmazın içine sürüklemekten geri durmuyor. Türkiye'nin kredi iflas riskini gösteren beş yıllık risk primi CDS, 2008 yılından bu yana kaydettiği zirve seviyeyi yenileyerek 816 baz puan seviyesine ulaştı; bu kadar yükselmesi iflas riskinin artması anlamına geliyor. CDS'in bu seviyelere çıkması Türkiye'nin dış borçlanmada ödeyeceği faizi etkileyecek; hazinenin dolar cinsi borçlanmalarında faizin yüzde 10'un üzerine çıkması bekleniyor. Dolar 17,35'e, euro 18,30'a ulaştı; enflasyon canavarı sürekli büyürken maaşlar kuşa döndü, mazot 30 lira oldu, faturalar ödenemez durumda; açlık, yoksulluk, işsizlik ve sefalet artıyor. İş bilmez AKP iktidarı ülkemizi felakete sürüklemekten vazgeçmelidir.

Tuzu kurular, halkın yakasından düşün artık; çare bulup yapamıyorsunuz zaten, derhâl görevi bırakın.

BAŞKAN – Sayın Yılmazkaya...

3.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, esnafın kirasını ödeyemediği bir dönemde İstanbul Havalimanı'nı işleten şirketlerin kira ödemesinin ertelenmesine ilişkin açıklaması

DAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak Türkiye'nin tüm illerinde esnafımızı ziyaret ediyor, sorunlarını dinliyoruz. Ödenemeyen kiralar, birikmiş vergiler, krediler, yüksek gelen elektrik faturaları, daha neler... Esnafımız haklı olarak isyanda. Esnafın kirasını ödeyemediği bir dönemde iktidar yine yandaşlarını koruyup kollamaya devam ediyor, esnaf umurlarında bile değil. Hükümet olarak işiniz gücünüz, tek derdiniz "Yandaş müteahhitleri nasıl daha çok zengin ederiz?"

Son olarak İstanbul Havalimanı'nı işleten şirketlerin 21 milyar 800 milyon lira olan kira ödemesini 2043'e kadar ertelediniz. Bu kadar esnaf kirasını, vergisini, elektriğini ödeyemezken, bir ay geciktirince hemen kapama ve cezalarla uğraşırken 85 milyon yurttaşın vergilerini birkaç müteahhide yedirmekten hiç çekinmiyorsunuz. Ama kurduğunuz bu yandaş düzene, vatandaşın ve esnafın sırtına yüklediğiniz bu sömürü düzenine hep birlikte son vereceğiz diyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

4.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, Mersin Tarsus'un okul sorununa ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, seçim bölgem olan Mersin Tarsus'ta yapımı devam eden 4 adet okul inşaatının müteahhidi iş bırakmıştır, 2018 yılından bu tarafa da herhangi bir çalışma yapılmamaktadır. Bu okullardan bir tanesi Kemalpaşa Mahallesi'ndeki Zühtü Günaştı Lisesi içerisinde yapılan binadır ve yüzde 85 oranında fiili gerçekleşme olmuştur. Yine aynı şekilde, Yenimahalle'deki okulun yüzde 85'i tamamlanmıştır. Kaleburcu köyündeki okuldaki fiziki gerçekleşme oranı yüzde 80'dir. Kemalpaşa Mahallesi'ndeki okuldaki fiziki gerçekleşme oranı da yüzde 55'tir. Bu okulların mutlaka yeni eğitim öğretim dönemine hazırlanması, yeniden bir ihale yapılması... Yüzde 80'i, 85'i biten okullarda üç yıldır inşaat da -yeniden- bozulmalar başlamaktadır, bununla ilgili Bakanlığın acil bir çözüm üretmesini bekliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

5.- Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz'ın, İHA ve SİHA'ların sembol ismi Selçuk Bayraktar'a yöneltilen ağır ithamlara ilişkin açıklaması

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî teknolojiyle ve Türk milletinin yetiştirdiği bilim insanlarınca üretilen, terörle mücadelede başarılı sonuçlar vermesinin yanı sıra, topraklarımızda gözü olan düşman ülkelere karşı caydırıcılığı tartışılmaz olan İHA ve SİHA'larımız emperyalist ülkeleri ve içerideki iş birlikçilerini rahatsız etmeye devam ediyor. Savunma sanayimizin yerleştirilmesini içine sindiremeyen bu iş birlikçilerin sözcüleri, yapılan yatırımları ve ülkemizin savunma sanayisi ihracatını kötülemenin bir adım ötesine geçerek İHA ve SİHA üreticisi şirketimize ve yöneticilerine ağır ithamlarda bulunmuştur. Önümüzdeki seçimlerde İHA ve SİHA'larımızın sembol ismi Selçuk Bayraktar'ı “savaş suçu işlediği” yalanıyla yargılayacağını söyleyenlere karşı yüce Türk milleti geçit vermeyecektir diyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

6.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, PKK-PYD inleri vuruldukça rahatsız olanların SİHA'lara yönelik sözlerine ilişkin açıklaması

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

PKK-PYD inleri vuruldukça rahatsız olanlar, yetkiyi alınca terörist avcısı SİHA'ların üretimini durduracakmış. Anlaşıyor ki SİHA'ların tahrip gücü yanında halüsinasyon etkisi de var, rahatsızlık verdiklerini rüyalarında bakan veya iktidar yapabiliyor. Bu gibiler iktidarı alsa “barış” adı altında “Operasyonları durduralım.” “Orduyu terhis edelim.” “Ne gerek var, savunma bütçesini kısıalım.” diyeceklerdir. Ben; SİHA, ATAK, MİLGEM, Millî Muharip Uçak, HÜRJET, GÖKBAY, millî motorlar, millî füzeler, HİSAR, hepsinin arkasındayım, gurur duyuyorum. Artan bir gayretle çalışmalar devam etmelidir.

Gizli kahramanlar savunma sanayisi çalışanlarımızı; Libya'dan mavi vatana, Azerbaycan'dan Suriye ve Irak'a, tüm bu coğrafyalarda kutsal nöbetlerine devam eden kahraman askerlerimizi, güvenlik güçlerimizi yüce Meclisten saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

7.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, Babalar Günü'ne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hayatın her anında varlığıyla evlatlarının en büyük destekçisi, çocuklarını geleceğe hazırlamada annenin en büyük dayanağı olan babalar, annelerle birlikte aile kurumunun temelidir. Ailesinin mutluluğu, huzuru, güvenliği ve onurlu bir yaşam sürmesi için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayan, yüreklerindeki sevgi ve şefkati karşılıksız veren babalarımızın hakkını ödemek mümkün değildir. Gelecek nesillerin yetiştirilmesinde, şuurlu, kültürlü ve kendi değerlerine sahip sağlıklı bir toplum yapısının oluşturulmasında da babalarımızın hiç şüphesiz ki büyük rolü vardır. İnancımızın ve kültürümüzün de bir gereği olarak onlara her zaman sevgi ve saygımızı göstererek vefa borcumuzu ödemeliyiz.

Bu vesileyle, şehit babalarımız ve şehitlerimizin değerli babaları olmak üzere bütün babaların Babalar Günü'nü kutluyor, aileleriyle birlikte sağlıklı, mutlu ve huzurlu günler diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

8.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Turhal Antimuan Maden İşletmesinde çalışan işçilere teklif edilen zam oranına ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Turhal Antimuan Maden İşletmesinde çalışan işçilerimiz 2021 yılının birinci ayından beri zam alamamaktadır. Durum böyle olmasına rağmen, hâlihazırda önerilen zam miktarı da yüzde 17 olarak teklif edilmekte olup bu rakam işçilerimiz için yeterli olmayacaktır. Aynı holding bünyesinde bulunan altın grubu işçilerine haklı olarak yüzde 53 oranında zam ve yüzde 5 oranında refah payı teklif edilmiştir. Zor koşullarda çalışan işçilerimize uluslararası maden piyasasında oldukça yüksek bir rakama ulaşan ve kârlılık oranlarının oldukça yükseldiği antimon alanında çalışıyor olmalarına rağmen bu kadar düşük bir zam önerilmesi hakkaniyete aykırı olup, Tokat il sınırları içerisinde en zor koşullarda çalışan bu işçi grubumuza emeklerinin karşılıklarını alacakları bir zam oranının belirlenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

9.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Myndos Antik Kenti'nde yapılmak istenen sondaj çalışmalarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, birinci derece korunması gerekli arkeolojik sit alanı için derecesini düşürme ve yapılaşmaya açma amacı güden bir karar aldı. Bodrum Gümüşlük Mahallesi'nin büyük bölümünü oluşturan, antik dönem Karya bölgesinin en önemli liman kentlerinden olan Myndos Antik Kenti'nde sondaj çalışmaları yapılacak. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6'ncı maddesinde korunması gerekli olan taşınmaz kültür varlıklarının sayımı ve tanımı yapılmış olup Myndos Antik Kenti de kanunun bu maddesi kapsamına girmektedir. Aynı kanunun ilgili maddelerine göre, arkeolojik sit alanlarına yönelik yapılmak istenen bu tip müdahaleler, yasalar gereği ve bilimsel değerlendirmeler açısından çok sakıncalıdır. Muğla Büyükşehir Belediyemizin ve Bodrum Belediyemizin karşı oy kullandığı bu karar iptal edilmelidir, çalışmalar acilen durdurulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

10.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, 2022 yılı itibarıyla AK PARTİ Hükûmetinin Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirdiği çalışmalara ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

2022 yılı itibarıyla, AK PARTİ Hükûmetinin lideri Recep Tayyip Erdoğan önderliğinde gerçekleştirdiği çalışmaları anlatmaya devam ediyorum.

Açılışını yaptığımız okullarımızın toplam yatırım bedeli 2 milyar 140 milyon lirayı geçti. “Kütüphanesiz okul kalmayacak.” dedik, yalnızca iki ayda toplam 16.361 yeni kütüphaneyi okullarımıza kazandırdık. Okullarımızdaki kitap sayısını 28 milyondan 50 milyona çıkardık, 100 milyona ulaştırmayı hedefliyoruz.

Temel Eğitimde 10 Bin Okul Projesi'ni hayata geçirdik. Toplam 3 milyar liralık yatırımla 10 bin ilkokulun ve ortaokulun altyapısını güçlendiriyoruz; laboratuvarlar, araştırma merkezleri, çalışma atölyeleriyle çocuklarımızı TEKNOFEST gençliği yolculuğuna daha iyi bir şekilde hazırlıyoruz. Eğitim öğretim hizmetlerinin kalitesini daha da artıran bu yatırımların, yarının Türkiye'sinin nesillerini yetiştiren öğretmen, aileler ve tabii ki çocuklarımıza hayırlı olmasını diliyorum. Bizler her şey Türkiye için derken CHP'liler de İHA'yı, SİHA'yı reddederek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İlhan...

11.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, yasal hakları gasbedilen EYT'lilere ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Türk kamuoyunu türlü söz cambazlıkları ve toplum mühendislikleriyle kandıran iktidar kadroları söz konusu EYT'liler olunca sürekli, EYT'lilere kaynak aktarılsa ülke batacak izlenimini vermektedirler ancak siyasi bekaları söz konusu olunca devlet hazinesini pervasızca faizcilere ayırmaktan imtina etmemekte ve bunu da Türk toplumuna yeni ekonomik model diye yutturmaya çalışmaktadırlar. Hangi garibanın, hangi işçinin, hangi memurun, hangi esnafın, hangi çiftçinin bankada döviz var da kur korumalı mevduatla üç ayda yüzde 27 kazandı? Bu hafta sunulan ek bütçede mevduat ve katılma hesaplarının kur artışına karşı korunması için tam 40 milyarlık yeni bir kaynak yaratılmış. Hükûmet kamu hazinesinin iflasını göze alıp şu kriz döneminde zenginin parasını enflasyon karşısında korumakta gösterdiği hassasiyeti yasal hakları gasbedilmiş EYT'liler için de gösterse olmaz mı? Bu konuda bizlerin yani TBMM'nin de hiç sorumluluğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaya...

12.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Askeralma Kanunu'nda köklü bir değişiklikle askerliği on iki aydan altı aya düşürdük. Her yıl “Bedelli askerlik yasası çıkar mı?” derdinden gençlerimizi kurtardık ve bedelli askerliği kalıcı hâle getirdik. Şimdi de yoklama kaçağı ve bakaya durumunda olan geççerimize bedelli askerlikten faydalanabilme hakkını getiriyoruz. 550 bine yakın genç kardeşimizi yakından ilgilendiren Askeri Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'miz Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu. Kanun teklifimizle yoklama kaçağı, saklı ve bakaya olup bedelli askerlik hizmetinden yararlanamayan yükümlülere bu hizmetten faydalanabilme imkânı sağlayacağız.

Her zaman genç kardeşlerimizin yanındayız diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Sümer...

13.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, emeklilerin bayram ikramiyesine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mart 2018'de 1.603 TL olan asgari ücrete karşılık emekli bayram ikramiyesi 1.000 liraydı. Yaklaşık 13,5 milyona ulaşan emeklimiz ve hak sahiplerine üç yıldır 1.000 TL olarak verilen bayram ikramiyesi enflasyon karşısında eridikçe eridi. 1.000 liralık emekli bayram ikramiyesinin alım gücü üç yılın sonunda 296 liraya düştü. Mübarek Kurban Bayramı yaklaşıyor, Diyanet kurban ücretini 2.250 lira olarak açıkladı. Saray iktidarı enflasyon oranını göze alarak emeklilerimize bu bayram hak ettikleri ikramiyeyi en az, açıklanan kurban kesim ücreti olan 2.250 lira seviyesine çekmelidir. Bayramda torunundan kaçmak zorunda kalan emeklilerimiz bir nebze olsun rahat nefes almalıdır.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

14.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, KİT'lerde çalışan taşeronlara verilen sözlerin yerine getirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Çalışma Bakanlığının dört yıl önce seçim öncesinde söz verdiği KİT'lerde çalışan taşeronlar, bilgi işlem personeli, 4 Aralık jokerleri, yemekhane çalışanları, radyoloji görüntüleme çalışanları, kamuda kiralık araç şoförleri; bunlara kadro sözü verildi ama hâlâ yerine getirilemedi. Aynı şekilde, Emet Eti Bor Maden İşletmesinde, Tavşanlı GLİ'de çalışan taşeron işçiler aynı statüde farklı ücretlendirmelere tabi tutulmak zorunda kalıyorlar; burada ciddi bir adaletsizlik var. Dört yıl önce söz verenler sözlerini yerine getirmeli. Bir seçim daha geliyor, bir daha aynı sözü tekrarlarsanız inanmayacaklar; bu adaletsizlik giderilmeli.

Çalışma Bakanına şunu söylemek istiyorum: Sözünüzü lütfen tutunuz.

BAŞKAN – Sayın Çakır...

15.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Türkiye-Yunanistan ilişkilerine ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, Türkiye-Yunanistan ilişkilerinin tarihî süreç içerisinde inişli çıkışlı bir seyir izlediği hepimizin malumlarıdır. Kurtuluş Savaşı sonrası oluşan sınır hatları, komşuluk ilişkileri, kıta sahanlığı özellikle Kıbrıs üzerinden bugüne kadar hep kışkırtma, Bizans hayali arzusu, Enosis saplantısı, Batı'nın sırt sıvazlama hastalığına bağlı olarak limoni olagelmış, bugün de son derece karışık ve karmaşık tutum ve davranış sergileme hadsizliğine kadar savrulmuştur. Türkiye olarak özellikle NATO'nun askerî kanadına dönmeleriyle ilgili hiçbir şart koşulmadan onay verilmiş olması, anlaşmalara rağmen adaların silahlandırılma çabaları izah edilemez süreçte içinden çıkılmaz handikapları önümüze sermiş bulunmaktadır. Hiçbir ülkenin toprağında gözü olamayan Türkiye'yi tehlike unsuru olarak gördüğünü ifade etmek, ona bağlı olarak silahlanma gayreti, müttefik ülkelere üs tahsisi en basit tabiriyle kışkırtmanın diğer bir adıdır. “Her şartta barış esastır.” derken gerçeklerden kaçıyor değiliz diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

16.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, tarımdaki büyük çöküşe ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tarımsal Girdi Fiyat Endeksi yıllık yüzde 117 arttı, Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi yıllık yüzde 155 arttı; tarım, cumhuriyet tarihinin en büyük çöküşünü yaşıyor. Çiftçilerimiz ayakta duramıyor, üretimden uzaklaşıyor. Bu duruma karşı önlem alması gereken Tarım ve Orman Bakanı, Genel Başkanımızın İzmir programında kürsüde söz verdiği hayvan yetiştiricisi, üreticisi kadın çiftçilere “Durum kötü değil.” diye açıklama yaptırıyor, kişisel verilerini paylaşıyor. AKP'nin yönetim anlayışı bu, sorunları çözmek yerine onları gizlemeye çalışıyor ama unutmayın, halkımız her şeyin farkında. Bunu unutmayın: Yalanlarınızın arkasına ne kadar sığınsanız da gerçekler sizi mutlaka gönderecek.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özcan...

17.- Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla Milas'ta geçtiğimiz yıl bir yandaşa kiraya verilen Toprak Mahsulleri Ofisine ilişkin açıklaması

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Muğla Milas'ta geçtiğimiz yıl bir yandaşa kiraya verilen Toprak Mahsulleri Ofisi, bu yıl çiftçiden aldığı tonlarca buğdayı kiraya verilen tesisteki silolar yerine yere döküp üzerini naylonla örterek muhafaza ediyor. Toprak Mahsulleri Ofisine ürün veren çiftçiler “Ürünümüzü versek de içimiz buruk, tesisleri kiralayan şirketin bu kiralamadan vazgeçmesini ve tam teşekküllü olarak tesislerin çiftçiye hizmet vermesini istiyoruz.” diyorlar. Toprak Mahsulleri Ofisi yeniden çiftçinin kara gün dostu olmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, polis şiddetine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Polis şiddeti toplumu tehdit ediyor. DEVA Partisi Milletvekili Sayın Mustafa Yeneroğlu'na yapılan küfür ve hakaretleri kabadayı mı polis mi olduğu belli olmayan bir kamu görevlisi yapmıştır. Partimiz önünde “Duvara çivilerim.” diyen polis de polisin yaptığı da Yeneroğlu'na yapılan da suçtur, herkes karşı çıkmalıdır.

Servet Turgut, Osman Şiban'ın helikopterden atılma olayının aydınlatılmadığı Van'da 1 kişinin gözüne alma görüntüleri 1990'lı yılları hatırlatmıştır. İki aile arası kavga nedeniyle aranan 1 kişi gözüne alınırken korku salmak amacıyla yüzlerce kurşun sıkılmıştır, kadınların çıplığına karşı verilen cevap kurşunlar olmuştur. Van Valiliğinin açıklaması ise trollerin açıklamasının aynısı gibidir. Helikopterden atılma neyse yüzlerce kurşun sıkılarak korku saçmaya çalışmak ancak polis devletinde olan muamelelerdir.

BAŞKAN – Sayın Ataş...

19.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, otobüsçülerin taleplerine ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şehirler arası yolcu otobüsleri dün Kayseri'de kontak kapattı. Ekonomik olarak bunalan otobüsçüler “Akaryakıtta her gün gelen zamlardan bıktık, geçen yıl 7 lira olan mazot bugün 30 lira, bu otobüsleri nasıl çalıştıracağız? Elli yıllık baba mesleği ve otobüslerimiz başımıza bela oldu, yolculara bilet fiyatı söylerken artık utanıyoruz.” diyerek feryat etti. Bu durumdan hem vatandaş hem de otobüsçüler şikâyetçi, fiyatlardan dolayı okulu kapanan öğrenciler evine dönemiyor; terminaller bomboş. 4 kişilik bir aile yaklaşan Kurban Bayramı'nda ziyarete gitse yol masrafı bir asgari ücreti geçiyor. Bu şartlarda bayramda aileler baba ocağına nasıl gidecek? Bir an önce, otobüsçülerin, motorinde ÖTV ve KDV indirimi, yolcu taşımada KDV indirimi, SSK ve otoyol indirimi, terminal giriş-çıkış indirimi gibi talep ve beklentileri karşılanmalıdır yoksa yakında ne otobüsçü ne de otobüse binecek yolcu kalacaktır diyor...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın...

20.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Karacabey Belediyesi tarafından satılan Hürriyet köyüne ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bursa Karacabey Hürriyet köyü, 1951 yılında Bulgaristan'daki zulümden kaçan göçmenlerin kurduğu, 1955 yılında da hürriyete geldikleri için “Hürriyet köyü” adını verdiği ve kendi paralarıyla satın aldığı bir köyümüz. Şu anda o köy Karacabey Belediyesi tarafından çatır çatır satılıyor. Dedelerinin tapusu da olduğu hâlde 652 dönümlük arazisi 23 Haziran Perşembe günü saat 11.00'de ihaleye çıkarılıyor. Hürriyet Köyü Kadın ve Gençlik Dayanışma Derneği iki hafta önce ziyaretime geldi ve “Bunun hukuki takipçisi olacağız, asla sattırmayacağız.” diyor.

Ben de buradan sesleniyorum: Buralar milletin parasıyla aldığı, köyün ortak mera alanı; hayvancılık yaptığı, hayatını idame ettirdiği yerler. Bir an önce bu ihaleden vazgeçin, şayet vazgeçmezsiniz biz iktidara geldiğimizde her bir köylünün hakkını sizlerden de alarak geri iade edeceğimizi söylüyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, Gaziantep'teki çiftçilerin yalnız bırakılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgem Gaziantep'in Oğuzeli, Nizip, Araban, Yavuzeli, İslâhiye, Nurdağı yani tüm ilçelerinde çiftçiler yalnızlığa itilmiş hissediyorlar. Gübre fiyatlarındaki olağanüstü artış sebebiyle gübresiz ya da çok az gübreyle ekim yapıldı. Akaryakıt fiyatları sebebiyle tarlaları doğru düzgün süremediler. Bir de vaktinde yağışın olmaması ve toprakların sulanamaması verimi daha fazla düşürmüş, buğday boy atamamış, başakların içi dolmamıştır. Birçok tarlaya biçerdöver girememiş, girenlerde ise verim düşüklüğü nedeniyle biçerdöver masrafı dahi karşılanamamıştır. Ayrıca, daha önce bahsettiğim gibi, bölgenin önemli geçim kaynağı olan fıstık ağaçlarında kuraklık nedeniyle kurumalar devam etmektedir. Sulanması planlanan 1 milyon 100 bin dekar arazinin ancak yüzde 10'u sulanmaktadır. Barakta çatlamış topraklar suya hasret beklemektedir. Kuraklıkla mücadelede çiftçilerimizin yalnız bırakılmaması gerektiğini yetkililere duyuruyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Erhan Usta...

Buyurunuz Sayın Başkan.

22.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Sakarya ve Zonguldak'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne, Avrupa Altın Ligi'nde 2'nci olarak gümüş madalya kazanan A Millî Erkek Voleybol Takımı'mızı tebrik ettiğine, Dünya Müzik Günü'ne, Pınar Gültekin'i canice öldüren Metin Avcı'nın yargılandığı davada çıkan karara, üniversite öğrencilerinin barınma sorununa ve ek bütçe kanunu teklifine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle iyi bir hafta diliyorum.

Bugün, Sakarya ve Zonguldak'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümünü idrak ediyoruz. Sakaryalı ve Zonguldaklı vatandaşlarımızı tebrik ediyor, en içten duygularıyla selamlıyorum. Bağımsızlık uğruna serden geçen aziz milletimizi ve şehitlerimizi bir kez daha rahmetle ve minnetle yâd ediyorum.

Avrupa Altın Ligi'nde 2'nci olarak gümüş madalya kazanan A Millî Erkek Voleybol Takımı'mızı da tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Bugün, 1981 yılından beri her yıl 21 Haziranda kutlanan Dünya Müzik Günü'nü kutluyoruz. Sanata katkı sunan tüm müzisyenlerimizi muhabbetle selamlıyorum. Pandemi şartlarında uygulanan yasaklar kaldırılmasına rağmen müzik yasağı hâlen devam etmektedir. İktidara gelirken 3Y'den biri olan yasakları kaldıracağını beyan ederek milletimizin karşısına çıkan AK PARTİ bugün yasaklara devam ediyorsa yirmi yıllık iktidarınız boyunca ilerleme kaydedememiş, bir arpa boyu yol katedememişsiniz demektir. İYİ Parti olarak, toplumun yaşam şekline müdahale edilmesine ve yasaklara karşı olduğumuzu ifade ediyor, demokrasi ve özgürlük alanlarının kısıtlanmaması gerektiğine inanıyoruz.

Dün Muğla'da, üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'i canice öldüren Metin Avcı'nın yargılandığı davada karar çıktı. Mahkeme heyeti, Metin Avcı'ya, haksız tahrikten dolayı, ağırlaştırılmış müebbetten indirimle giderek yirmi üç yıl hapis cezası verdi. Böylesi, kan donduran, canice bir cinayete yirmi üç yıl hapis cezası veriliyorsa Türkiye'de kadın cinayetlerini önleyemeyiz. Bu tip kararlar kadın katillerini yüreklendirir. Adalet, üstünlerin hukukunu değil, hukukun üstünlüğünü esas almalıdır. Verilen karar kamuoyu vicdanını yaralamıştır. Pınar kızımızın babasının bir ifadesinde söylediği gibi, kadın cinayetlerini önlemek için, kadına şiddete karşı verilen iftar yemeklerinden daha fazlası yapılmalıdır.

İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılırken "Kadın cinayetlerini engellemek için kendi sözleşmemizi yaratırız." demiştiniz fakat bu konuda hiçbir adım atmamanız katilleri cesaretlendirmiştir. Kadın cinayetlerinde caydırıcı olacak hukuki adımlar ivedilikle atılmalı, cezai indirim uygulanmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Diğer bir konu: Yükseköğretimde okumak için kayıt yaptıran toplam öğrenci sayısı 8 milyonu aşmıştır. Öğrencilerin yarısından fazlasının il dışında oldukları göz önünde bulundurulduğunda, devlet yurtları öğrencilerin çok sınırlı bir bölümüne barınma imkânı sunabilmektedir. Birçok üniversite öğrencisi, devlet yurtlarında yer bulamadığı için, fahiş fiyatlarla özel yurtlara kaydolmak ya da yüksek kiralara vererek eve çıkmak zorunda kalmaktadır.

Gençlik ve Spor Bakanının açıkladığı resmî rakamlara göre, Türkiye genelinde ve Kuzey Kıbrıs'ta toplam 741 bin yatak kapasitesi olduğu bilinmektedir; özel barınma hizmeti sunansa 294 bin yatak kapasiteli yurt vardır. Bahsedilen özel yurtların birçoğu ise ciddi rakamlarda yurt ücretleri talep etmektedir. Örneğin İstanbul'daki özel yurtlar yıllık 9 bin ile 100 bin lira arasında değişen fiyatlar istemektedir. Ev tutmak isteyen öğrenciler ise astronomik fiyatlara çıkan ev kiralalarını karşılayamamaktadır. Öğrenciler ve aileleri fahiş yurt ve kira fiyatlarıyla başa çıkamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Devletin yurtları sayı bakımından yetersiz kalmakta ve her yerde olduğu gibi devlet yurtlarında da torpil aranmaktadır. Anayasal olarak teminat altına alınan ve en temel haklardan biri olan öğrenim ve barınma hakkı Hükûmet tarafından öğrencilere sağlanamamaktadır. Sosyal devlet olmanın gereği olarak iktidar tarafından uygun imkânlarla sunulması gereken temel haklar bile öğrenciler ve aileler için artık lüks hâline gelmiştir. Hükûmetin toplumun hiçbir kesimine verecek hiçbir bir yeni umudu kalmamıştır. Az kaldı gençler, hep birlikte el ele vererek ülkemizde huzurlu yaşayacağımız ve gelecek umutlarımızı yeşerteceğimiz günlere çok az kaldı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, 2022 yılı ek bütçeye ilişkin de bir kanun teklifi Meclise sunuldu. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ilki yaşıyoruz yani 1 trilyon 80 milyar liralık bir ödenek, ilave ödenek teklifi sunuldu; eski parayla söyleyecek olursak -belki anlaşılmasının daha kolay olması açısından- 1.080 katrilyon lira bir ilave yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu -hem rakam olarak hem de orijinal bütçeye oran olarak baktığımızda- Türkiye Cumhuriyeti tarihinde bir ilktir. Hani hep kötü diye hatırladığımız, AK PARTİ'nin de bize hep öyle hatırlattığı 70'li yıllarda, 80'li yıllarda bile böyle bir bütçe revizyonu, böyle bir ek bütçe meselesi görülmemiştir. Tabii, bu niye oldu? AK PARTİ'nin -çok net- Sayın Erdoğan'ın ve ekibinin başarısız ekonomi yönetiminden kaynaklanan bir fatura var milletin önünde ve bu fatura -birazdan detaylarını söyleyeceğim- millete yüklenecek yani enflasyon vergisi yoluyla millettten, 85 milyondan toplanacak vergilerle, haksız ve adaletsiz şekilde toplanacak vergilerle, aslında bir kısım üst gelir gruplarına bir transfer yapılıyor; bunu hep söylüyorduk, şimdi bunun delili ortaya kanun teklifi olarak geldi.

Şimdi, tabii, Hükûmetin bununla ilgili gerekçesine baktığımda, sanki başka hiçbir şey yokmuş gibi, efendim, artan enerji fiyatları filan gösteriliyor. Ya, dünyada enerji fiyatlarının artış oranları belli, Avrupa'da enerji fiyatlarındaki ortalama enerji enflasyonu yüzde 25.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ERHAN USTA (Samsun) - Türkiye’de, yani sanki Hükümet, milletin yükünü almış gibi yüzde 200’ün üzerinde enerji fiyatı artışları var. Yani esnafın elektrik faturalarını ödeyemediği için kepenk kapattığı bir ülkede bu kadar artışa rağmen hâlâ “Enerji faturalarını millete yansıtmamak için böyle bir ek bütçe getiriyoruz.” demek en hafif tabirle samimiyetsizliktir yani milleti kandırmaktır; böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil.

Bakın, tabii, ek bütçe kanunu gereği şunun yapılması gerekiyor: Aynı miktarda da gelir gösterilmesi lazım. Şimdi, bu gelirler samimi mi, değil mi; onu tam olarak biliyor değiliz ama öngörülen gelirlerin yüzde 34’ü kazanç vergileri üzerinden ama yüzde 66’sı son derece adaletsiz olan dolaylı vergilerle yani herkesten, ekmekten, sudan alınan, herkesten eşit miktarda alınan vergilerle bunlar karşılanacak. Neye veriyoruz mesela? İşte, kur korumalı mevduat... 40 milyar lira ilave ödenek konuluyor ki bu da yetmeyecek. Biz, bugüne kadar buradan yapılan 21,5 milyar liranın hukuksuz olduğunu iddia etmiştik, Hükümet “Yok, hukuksuz değil.” diyordu, şimdi bütçe kanunu getirip bu hukuksuzluğu da kabul etmiş oldu; bir itiraf mahiyetindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Usta, buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

89 milyar lira faiz giderlerine ilave yapılıyor, 89 katrilyon lira; 40 katrilyon lirayı da katarsak -eski parayla- sadece 130 katrilyon lira faiz giderlerine ilave yapan bir bütçeyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla, şimdi, yılın başında “Yüzde 9,8 enflasyon olacak.” denildiği, bugün enflasyonun TÜİK rakamıyla bile yüzde 73,5 olduğu, hatta ENAG’a göre yüzde 150’yi aştığı bir ortamı bize bu iktidar yaşatmıştır. “2022’de ortalama kur 9,27 olacak.” denilip bugün kur 17 lirayı geçtiyse bu, iktidarın yaptığı başarısızlıktan kaynaklanmaktadır ve bu başarısızlığın faturası millete ödetilmektedir.

Çok net söylüyorum: Eğer Sayın Erdoğan ve ekibi bir özel şirkette CEO olsaydı, genel müdür olsaydı onu işten atarlardı; bugün kovulurdu, işsiz kalırdı. Ha, millet de işten atmak istiyor, millet de “Başımdan git.” diyor ama Sayın Erdoğan bir türlü milletin önüne sandığı getirmiyor. Dolayısıyla yapılması gereken, devleti iyi yönetmektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

ERHAN USTA (Samsun) – Yapılması gereken yani bütçenin güven vermesi lazım. Bakın, bu bütçe başlı başına millete güvensizlik veriyor, öngörülemezlik veriyor. Bu iktidar böyle bir ortamı bize yaşattı; 70’li yıllarda yaşamadığımızı, 80’li yıllarda yaşamadığımızı 2020 yılında, 21’inci yüzyılda bize yaşattı. Dolayısıyla yapılması gereken şey milletin önüne sandığın getirilmesidir; bu işin başka çıkışı yoktur, güven ve istikrar tamamen kaybolmuştur. Bakın, eğer korktuğumuz olursa bu bütçe de yetmeyecek yani kur bu seviyelerde kalmayacak maalesef ve bu bütçe de yetmeyecek. Bunu Türkiye’ye kimsenin yaşatmaya hakkı yoktur.

Bir an evvel milletin önüne sandığın gelmesi gerekir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanı Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül.

23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Sakarya'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümüne, hain terör örgütü PKK'nın 20 Haziran 1987 tarihinde Mardin ilinin Ömerli ilçesine bağlı Pınarcık köyüne düzenlediği alçak saldırıya, TRT Balkan'a ve millî sporcularımızın başarılarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 16 Mart 1920 İstanbul'un işgalinden sonra İngilizlerin desteğiyle işgale başlayan Yunanlılar, bölgede Rum ve Ermeni çetecilerle iş birliği yaparak 26 Mart 1921 tarihinde Adapazarı ve çevresini de işgal etmişlerdir. Adapazarı kazasına ait 25 mahallede ve 45 köyde işgalci Yunan ordusu ve Rum ve Ermeni çeteleri eliyle evler soyulduktan sonra yakılmış, köylülerin hayvanları, ziynet eşyaları, buğdaydan mısıra kadar tüm ürünleri gasbedilmiş, köylerdeki ahalinin canlarına kıyılmış ve ırzlarına kastedilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kurulan Tetkiki Mezalim Komisyonu, bölgede Yunan ordusunun ve iş birlikçilerinin yaptıklarını ayrıca kayıt altına almışlardır. 14.656 hane tamamen yıkılmış, 75 bin koyun, 11.300 inek, 850 at, 330 bin kilo buğday gasbedilmiştir.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde, yurt sathında işgallere karşı direnen Kuvayımillîye birlikleri Adapazarı civarında İpsiz Recep ve Halit Molla gibi kahramanların gayretiyle düşmanı Sakarya Nehri'nin doğusuna geçirmemiş ve 21 Haziran 1921 tarihinde seksen yedi gün süren işgal sona erdirilmiştir. Aziz vatanımızın güzide şehri Sakarya'mızın düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yıl dönümünde Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Kuvayımillîye kahramanlarımızdan Halit Molla gibi, İpsiz Recep gibi kahramanlarımızı ve düşmanı vatanımızdan kovmak üzere mücadele eden bütün şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyor, ruhları şad, mekânları cennet olsun diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, 20 Haziran 1987 tarihinde Mardin ilimizin Ömerli ilçesine bağlı Pınarcık köyüne baskın düzenleyen hain terör örgütü PKK'nın alçak saldırısında şehit edilen 16'sı çocuk olmak üzere 30 sivil vatandaşımızı şehadetlerinin seneidevriyesinde rahmetle yâd ediyor, PKK terör örgütünü bir kere daha şiddetle lanetliyoruz.

Gönül ve kültür coğrafyamızda bulunan evladıfatihan yadigarı Balkanlarda, özellikle Balkan Türklüğü ve bölgeyi ilgilendiren konularda, 30 milyonu aşkın insana dijital platformlarda hizmet vermek üzere kurulan TRT Balkan'ın yayın hayatına başlamasını memnuniyetle karşılıyor, dost ve kardeş Balkan halklarına hayırlı olmasını diliyor, TRT Balkan'a yayın hayatında başarılar diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbul.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bitiriyorum efendim.

Sayın Başkan, Portekiz'de düzenlenen Aerobik Cimnastik Dünya Şampiyonası'nda gümüş madalya kazanarak dünya 2'ncisi olan Ayşe Begüm Onbaşı'yı, Antalya'da düzenlenen Avrupa Eskrim Şampiyonası'nda Avrupa 3'üncüsü olan Erkek Kılıç Millî Takımı'nı, Romanya'da düzenlenen Balkan Büyükler Atletizm Şampiyonası'nda 6 altın, 6 gümüş, 10 bronz olmak üzere toplamda 22 madalya kazanan Atletizm Millî Takımı'mızı ve altı ayda, 34 farklı branşta 569 altın, 644 gümüş, 866 bronz olmak üzere toplamda 2.079 madalya kazanarak milletimize büyük bir gurur yaşatan millî sporcularımızı, teknik heyetlerini, kıymetli Spor Bakanlığımızı ayrı ayrı yürekten tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç...

Buyurunuz Sayın Oluç.

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, sansür yasasına, Van'ın Başkale ilçesi Haşkan Mahallesi'ne bağlı Sersul mezarında Özel Harekât polisleri tarafından halka işkence yapıldığına, tutuklu ve hükümlülerin ailelerine uzak cezaevlerine nakledilmesine ve HSK'nin yaz kararnamesine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Konuşurken herkes maske çıkartıyor, siz taktınız.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) - Ben de onu açıklayacaktım. Bu siyah maskeyi takmamın nedeni, basın emekçileri ve örgütleriyle dayanışmadır. Biliyorsunuz, basın emekçileri ve örgütleri "Sansür yasasına hayır!" başlıklı bir eylem dizisi başlattılar ve bunun içinde çok geniş bir yelpaze var. Basın Konseyi, Çağdaş Gazeteciler Derneği, DİSK, BASIN-İŞ Sendikası, Ekonomi Muhabirleri Derneği, Gazeteciler Cemiyeti, Ankara, İzmir Gazeteciler Cemiyeti, KESK, HABER-SEN Sendikası, Parlamento Muhabirleri Derneği, Türkiye Foto Muhabirleri Derneği, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, Türkiye Gazeteciler Konfederasyonu, Türkiye Gazeteciler Sendikası ve Türkiye Haber Kameramanları Derneği bu kampanyayı başlattılar ve önümüzdeki günlerde Genel Kurula gelecek olan sansür yasasına "Hayır!" diyorlar ve bu sansür yasasının geri çekilmesi için taleplerini iletiyorlar. Ben de onlarla dayanışmamızı göstermek için siyah maskeyi takıp çıkardım; teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Van Başkale'de bir vahşet yaşandı. Van'ın Başkale ilçesi Haşkan Mahallesi'ne bağlı Sersul mezarında bir soruşturma kapsamında arama kararı bulanan bir yurttaşı sabah gözaltına alan Özel Harekât polisleri havaya dakikalarca ateş açtı. Yani videosu var, görseniz şaşırırsınız. Yaşananlara tepki gösteren köylüler darbedildi. Köylülerin feryat figanı, darbedilmeleri, bir kişinin darbedilerek panzere bindirilmesi, kar maskeli birçok Özel Harekât polisinin dakikalarca havaya ateş etmesi; dehşet görüntüleri. Yani âdeta Amerikan filmlerinde görülen şeyler; hukuk yok, silahın gücü gösteriliyor. Yani söylenecek çok laf var da uzatmayayım lafi. Peki, tabii, tepkiler arttı, mesele sosyal medyaya düştü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Van Valiliği açıklama yaptı. Neymiş? O kişinin gözaltına alınması sırasında yakınları tarafından Jandarma aracına taş atılmış, onun için personel de havaya ateş açarak kalabalığı dağıtmış. Yani biz, Van Valiliğinin bu tür açıklamalarını biliyoruz. Osman Şiban ve Servet Turgut; işkence yapılmış ve helikopterden atılmışlardı. Servet Turgut hayatını kaybetti, Osman Şiban aylarca tedavi gördü, hâlâ kendine gelemedi. Van Valiliği o zaman da bu Osman Şiban ile Servet Turgut'un kayaların üstünden atlarken kayalardan düştüklerini iddia etmişti. Yani Van Valiliğinin bu tür açıklamalarını biliyoruz. Şimdi, tam anlamıyla halka işkence görüntüsü; manzara bu, başka hiçbir şey değil. Yani dedik ki iktidar acaba seçim kampanyasına mı başladı? Hani, silahla, panzerlerle, tehditlerle; seçim kampanyasına böyle mi başladınız acaba?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – 1990'lı yıllarda Çillerler, Ağarlar bu tür yöntemlerin hepsini kullandılar ama Kürt halkını korkutma, sindirme, onlara diz çöktürme konusunda herhangi bir başarı elde edemediler. Dolayısıyla, iktidara tavsiyemizdir: Bu tür baskılarla, işkencelerle, bu tür gösterilerle Kürt halkına diz çöktürebileceklerini, boyun eğdirebileceklerini zannediyorlarsa çok büyük yanlışlı içindeler. Hatırlatalım: 1990'lı yıllar geldi geçti, 2020'li yıllar da geçecektir, bundan eminiz.

Sayın Başkan, cezaevlerini hep konuşuyoruz burada, konuşmaya da devam edeceğiz. Cezaevlerinde birçok ihlal var, biliyorsunuz ve başta yaşam hakkı ihlali olmak üzere, tedaviye erişim, haberleşme hakkı, görüş hakkı, insanca yaşam ve muamele hakkı ihlal ediliyor. İtiraz edince çeşitli yerlerde darba, hakarete, disiplin cezalarına da maruz kalıyor tutuklu ve hükümlüler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu konudaki şikâyetler de zaten büyük ölçüde Türkiye Büyük Millet Meclisi cezaevleri komisyonuna dilekçeler yoluyla iletiliyor, komisyondaki arkadaşlar da bunları inceleme şansına sahip oluyorlar. Fakat bu konuların en önde gelenlerinden bir tanesi, ailelerine uzak cezaevlerine nakledilmesidir tutuklu ve hükümlülerin. Bu, iki taraflı, ciddi bir cezaya dönüşmüş vaziyettir. Yani o kadar uzağa nakledilmektedirler ki aileler cezaevlerindeki yakınlarını ziyaret edememektedirler. Bakın, bunun sonucunda ne oluyor? Bir taraftan, aile cezalandırılıyor; öbür taraftan, kişinin, hükümlünün ya da tutuklunun hakları kısıtlanıyor; aileyle tutuklu, hükümlü arasındaki bağlar koparılıyor, aileye de düşmanlık yapılıyor, aile yakınlarından mahrum bırakılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani son derece sorunlu bir durumla karşı karşıyayız. Bu konuda, Abdülkerim Avşar ve Abdülkerim Tekin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurdular bu nedenle. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi konuyu gördü ve Türkiye’yi bu konuda mahkûm etti, aile hayatına saygı yükümlülüğünü ihlal ettiği gerekçesiyle mahkûm etti, “Keyfi davranıyor idare.” dedi ve tazminat ödenmesine karar verdi ama bu uygulamadan vazgeçilmedi. Mesela, daha evvel Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanımız Selçuk Mızraklı Kayseri’ye gönderilmişti; Diyarbakır nere Kayseri nere. 2,5 yaşında çocuğu olan Songül Erdem var Elâzığ’dan ki yaşadığı yer esas itibarıyla Dersim’dir, o da gönderildi Kayseri’ye. Mersin’de oturan bir aile var, üç yılda ancak 2 defa görebilmişler oğullarını çünkü Giresun Espiye’ye gönderilmiş, aile Mersin’de yaşıyor yani bunun aslında bir anlamı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Hani şu ünlü bir laf var ya sık sık duyduğumuz: “Kürt anasını görmesin.” diye. Bu yapılan tam da bu işte, tam da bu çünkü “Neden?” dersiniz, bakın: Kayseri, Afyon, Tekirdağ, Bolu, Balıkesir, Çorum, Aksaray, Konya, Silivri, Gebze, Düzce ve Karadeniz’deki tüm cezaevleri aslında Vanlılarla, Mardinlilerle, Hakkârililerle, Diyarbakırlılarla dolu yani Kürt anasını görmesin diye ailelerin arasına bu kadar kopukluk koyan bir uygulama var. Bunu eleştiriyoruz, bunu kınıyoruz ve bir kez daha ilgililere ve iktidara şunu söylüyoruz: Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Kendi istekleri ile nakil” başlıklı 54’üncü maddesinde mahpusların aile bütünlüklerinin ve psikolojik sağlıklarının korunması amacıyla, istekleri dâhilinde ailelerine veya evlerine yakın cezaevlerinde tutulmasını sağlayacak düzenlemenin acilen yapılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurunuz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Değirmek istediğim son bir konu vardı efendim, herhâlde onu konuşmaya da daha devam edeceğiz. HSK bir yaz kararnamesiyle epey sayıda, 5 binin üzerinde hâkim ve savcının yerini değiştirdi. Biz buna “yaz kararnamesi” değil de “ödül-ceza kararnamesi” demeyi tercih ediyoruz. Çünkü o kararname sonucunda, sürmekte olan çok tipik birkaç tane davanın neden açıldığını ve nasıl sürdüğünü görmüş olduk. Mesela, Kobani davası iddianamesini hazırlayan Savcı Ahmet Altun Cumhuriyet Başsavcı Vekilliğine atandı, terfi etti. Niye? Çünkü Kobani kumpas davasını hazırladı. Mesela, geçtiğimiz hafta Kürt gazetecilerden 16 kişiyi, 16 Kürt gazeteciyi tutuklamış olan ve o soruşturmayı yürütmüş olan savcı ve hâkim ne olmuş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bismil Cumhuriyet Savcısı gönderilmiş İzmir’e, ödül verilmiş; tutuklama kararını veren hâkim de Bismil’den Sakarya’ya gönderilmiş yani ona da bir ödül verilmiş. Normal, bunu da yadırgamadık. Cemal Kaşıkçı davasında şerh düşen hâkim Kahramanmaraş’a gitmiş, üstelik de son derece kıdemli bir hâkimden söz ediyoruz; o da ceza kararnamesinin sonucunda.

Yani neresinden tutsak elimizde kalan bir konu. Ya “çadır hukuku” desek çadır hukukuna benzemiyor, “çadır sistemi” desek ona benzemiyor yani bu HSK, bu sistemi, bu hukuku, bu devleti bir çadır devleti hâline getirmek için bütün adımlarını atıyor. Son olarak şunu da hatırlatmak istiyorum: Kobani kumpas davasına ceza reisi olarak da çete reisini atamıştı bu HSK, onu da söylemiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Engin Özkoç.

Buyurunuz Sayın Özkoç.

25.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç’un, Adapazarı’nın düşman işgalinden kurtuluşunun 101’inci yıl dönümüne, Halit Molla’ya ve ek bütçe kanunu teklifine ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün 21 Haziran, memleketim Adapazarı’nın düşman işgalinden kurtuluşunun 101’inci yıl dönümü. Kurtuluşumuz için canını ortaya koyan Halit Molla ve silah arkadaşlarını, Büyük Önderi’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ü rahmetle, minnetle, saygıyla anıyorum, ruhları şad olsun.

Bu vesileyle, herkesin bir yerinden tutmaya çalıştığı “Milliyetçilik nedir?”i, “İnanç sahibi olmak nedir?”i, “Ülke bekasını, çocuklarımızın yarınlarını düşünmek nedir?”i netleştirmek için Halit Molla’ya bakmak istiyorum. Halit Molla, Kurtuluş Savaşı’nın onlarca kahramanından biridir; Sakaryalıdır. Kardeşleri ve arkadaşlarıyla birlikte imkânsızlıkları aşıp düşmanı alt etmişlerdir. Adapazarı’ndan sonra başka cephelerde savaşmış, Millî Mücadele’den sonra da köyüne dönmüştür. Halit Molla, ne kendisine bağlanan istiklal maaşını ne teklif edilen yüzlerce dönüm araziye ne de Uzun Çarşı’daki dükkânları kabul etmiştir. “Benim yerim yurdum var, muhtaçlara verin.” diyerek köyünde çiftçilik yapmaya devam etmiştir. Halit Molla, ömrü boyunca, elindeki varlığıyla, varıyla yoğunlaştıracak öğrencileri okutmaya çalışmıştır. Vasiyet olarak sade bir tören ve diğer mezarlardan farkı olmayan bir mezar istemiştir. Türkiye’yi Türkiye’ye yapan, yokluktan kurtaran işte bu ruhtur, bu inançtır, bu birlikteliktir. Bugün de Türkiye’yi içinde bulunduğu açmazdan ancak böyle çıkartabiliriz. Gücümüz var, inancımız var, imkânımız var; Türkiye’yi düşünenlerle birlikte başarabilme azmimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Ülkemizi, devleti kendine mülk sayan, gözü doymayan bir avuç insandan kurtarmak gerekir. Yetmiyor, gözlerini doyurmaya yetiremiyoruz. Bugün ek bütçe tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi. Zenginliği katlayan, yoksulluğu büyüten AKP bütçelerinden bir tanesi daha Mecliste. Bu teklifin önümüze geleceğini biliyorduk. Defalarca söyledik, AKP’nin 2021 bütçesi açıklandığı 5 Eylül 2021 tarihinden Mecliste kabul edildiği 17 Aralık 2021’e kadar yarı yarıya zaten erimişti; açıklandığında 211 milyar dolardı, burada kabul ettiğimiz gün ise 101 milyar dolara inmişti. O günden bu yana kur yükselişi sürüyor, enflasyon artmaya devam ediyor, faizler yükseliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Ne ilk bütçede ne şimdi önümüze konulan ek bütçede halk yok, açlıkla mücadele eden yeni bir tarım politikası var. İstihdamı arttıracak bir çıkış yok. Devletin borç yükünü azaltabilecek bir seçenek yok. Ne var, biz söyleyelim: Kur korumalı mevduat için 40 milyar liralık ödenek var. Borç faizi için 89 milyar lira var. Yandaşlara, otoyol ve köprüler için, dolar üzerinden verdiğimiz garanti ödemeleri için 5,6 milyar lira var. Yine yandaşlara gidecek, şehir hastanesi ödemeleri için 4,3 milyar lira ek ödenek var. Parası olan için, saraya yakın duran, durabilenler için fırsat kapıları var. Halk için? Halk için umut yok, halk için yeni bir politika yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) - Buradan kurtulmamız için, kurtuluş için çare ek bütçe getirmek değildir; çare, ekonominin başındaki ekonomisti yani Tayyip Erdoğan'ı değiştirmektir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Yılmaz Tunç.

Buyurunuz Sayın Tunç.

26.- Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, 2022 yılı ek bütçe teklifine, öğrencilerin ve öğretmenlerin karne heyecanına, üniversite giriş sınavlarına, Zonguldak'ın ve Sakarya'nın 101'inci kurtuluş yıl dönümüne, millî sporcularımızın başarılarına ve Pınar Gültekin davasına ilişkin açıklaması

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Başarılı bir çalışma haftası diliyorum bütün milletvekillerimize ve Meclis çalışanlarımıza.

2022 ek bütçe teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunuldu ve Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edildi ve Plan ve Bütçe Komisyonunda da görüşmelerine başlanacak. Ek bütçeyle 880 milyar lira harcama öngörülürken, bu harcamalara karşılık olarak 1 trilyon 80 milyar lira gelir öngörülmektedir. Makroekonomik göstergelerde yaşanan gelişmeler nedeniyle gelirlerimizde artış meydana gelmiştir, artan bu gelir ek bütçeyle yine milletimize milletimizin refahı için aktarılacak ve bu nedenle ek bütçeye ihtiyaç duyulmuştur.

Hepinizin malumu, bu Mecliste de görüşmelerini gerçekleştirerek halkımıza sağladığımız ek yardımlar, sosyal adaleti sağlayıcı tedbirler, üretimi ve yatırımları destekleyici adımlar ve çalışanların mali haklarını destekleyici, artırıcı iyileştirmeler bu ek bütçe sayesinde milletimiz için kullanılabilecektir; hayırlı olmasını diliyorum.

Yine hafta sonu, cuma günü karne heyecanı yaşadı öğrencilerimiz ve öğretmenlerimiz. Karne heyecanı yaşayan tüm öğrencilerimizi gönülden tebrik ediyorum; sevgili yavrularımıza, velilerimize ve çok değerli öğretmenlerimize huzurlu, verimli, güzel bir tatil diliyorum.

Hafta sonu üniversite giriş sınavlarına giren öğrencilerimizin de gönüllerince başarılı bir sonuç elde etmelerini diliyorum.

Zonguldak'ın kurtuluşu bugün. Aynı zamanda Sakarya'nın da kurtuluşu 21 Haziran.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bugün, kara elmas diyarımız Zonguldak'ın 101'inci kurtuluş yıl dönümünü kutluyorum. Zonguldak'ta Kuzeybatı Anadolu taş kömürü havzasında 150 kilometrelık bir sahil şeridinde 5 ayrı üretim bölgesinde yapılan araştırma ve hesaplamalara göre 2011 yılı sonu itibarıyla toplam 1 milyar 310 milyon ton taş kömürü rezervi bulunmaktadır. Zonguldak, yıllarca taş kömürüyle ülkemiz enerjisine katkı verirken bu kez doğal gaz kaynaklarıyla ülkemiz ekonomisine katkı vermeye devam edecek. Türkiye'nin ilk mega endüstri bölgesi olan Filyos Vadisi Projesi'nin de devam ettiği Zonguldak'a Karadeniz'de keşfedilen 540 milyar metreküp doğal gaz karaya ulaştığında ülkemizin doğal gazda da dağıtım üssü hâline gelecek ve 2023'ün ilk çeyreğiyle birlikte günlük 10 milyon metreküp gaz üretimi sağlanmış olacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Zonguldak'tan bahsedince, tabii, Zonguldak'ta taş kömürünü ilk keşfeden Uzun Mehmet'i de anmadan geçemeyiz. Uzun Mehmet'in adı Zonguldak'ta yeni yapılan muhteşem bir esere, Uzun Mehmet Camisi'ne verildi ve orada ismi yaşıtılıyor; muhteşem bir eser, Zonguldak'a da ayrı bir değer kattı. Şehrin incisi bu güzel eserimizin de Zonguldaklı hemşehrilerimize, ülkemize ve tüm milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Bu vesileyle, Zonguldak'ın ve Sakarya'nın 101'inci kurtuluş yıl dönümünü kutluyor, bu mücadelede emeği geçen tüm şehitlerimizi, gazilerimizi rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Fransa'yı yenerek Avrupa 3'üncüsü olan Erkek Kılıç Millî Takımı'mız doksan dokuz yıllık Türk eskrim tarihinde bugüne kadarki en iyi büyükler Avrupa derecesini elde etti. Başarılarıyla bizleri gururlandıran sporcularımızı tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Tamamlıyorum Başkanım.

Yine -az önce bahsedildi- değerli milletvekilleri, Muğla'da hunharca öldürülen üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'e bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, ailesinin acısını paylaşıyorum. Sanıkların Pınar Gültekin'i canavarca hisle, eziyet çektirerek ve tasarlayarak öldürme suçundan yargılandığı davada sanıklarla ilgili olarak karar açıklandı; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verildi, haksız tahrik indirimi uygulanarak ceza yirmi üç yıl olarak karara bağlandı. Bu karara ilişkin itirazlar söz konusu. Yargılama sonrasında verilen kararlar ilgili yapılan itirazlara ilişkin hukuki süreç devam ediyor; istinaf süreci var, temyiz süreci var. Yargının -herkesin de bildiği gibi- bu sürece ilişkin kendi iç mekanizmaları işleyecektir, bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Elbette ki bağımsız ve tarafsız yargımız, bu davanın en adil ve doğru şekilde sonuçlanması için kendi mekanizmaları içerisinde gerekli değerlendirmelerini yapacak ve en doğru karara ulaşacaktır. Biz de AK PARTİ olarak bu süreci, şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da yakından takip etmeye devam edeceğiz.

Kadına şiddetin ve kadın cinayetlerinin önlenmesiyle ilgili olarak gerçekten çok hassasız, bu konuda kararlıyız. Buna ilişkin, daha geçen ay bu Mecliste kadına şiddetin önlenmesiyle ilgili olarak çıkardığımız kanunda da kadına karşı işlenen kasten öldürme suçlarının, kasten yaralamanın, eziyet suçlarının cezalarını artırdık. Kasten öldürme suçunun cezasını müebbetten ağırlaştırılmış müebbede çıkardık ve kadına karşı işlenen suçlarda tutuklama tedbirinin uygulanabilmesiyle ilgili olarak yasal düzenlemeleri burada hep birlikte gerçekleştirdik ve dolayısıyla, bu anlamda kararlı olduğumuzu belirtmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkan.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Bir kez daha Pınar Gültekin’e Allah’tan rahmet, acılı ailesine başsağlığı diliyorum.

Zaten kovuşturmanın başında bir kısım sanıklarla ilgili olarak takipsizlik kararı verilmişti ve bu takipsizlik kararı kanun yararına bozma yoluyla Adalet Bakanlığınca Yargıtaya götürülmüş ve bir kısım sanıklar bakımından dava süreci yeniden başlatılmıştı. Bu anlamda, Adalet Bakanlığımızın da kararlılığı ortadadır. Hep birlikte kadın cinayetlerinin olmadığı bir ortam inşa edilsin, bütün temennimiz bu.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan’ın, Adalet ve Kalkınma Partisinin yeni Grup Başkan Vekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç’a Divan olarak görevinde başarılar dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisinin yeni Grup Başkan Vekili Sayın Yılmaz Tunç’a biz de Divan olarak görevinde başarılar diliyoruz. (AK PARTİ, CHP, MHP, İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÖNERGELER

1.- Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki’nin, esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilen (2/4493) esas numaralı Kanun Teklifi’ni geri aldığına ilişkin önergesi (4/175)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, esas komisyon olarak İçişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilen (2/4493) esas numaralı Kanun Teklifi Batman Milletvekili Mehmet Ruştı Tiryaki tarafından geri alınmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 92’nci maddesine göre verilen (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkerayı okutuyorum:

B) TEZKERELER

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye’nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Libya’daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye’nin Libya’daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye’nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin

Gerektiği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Kararla Verilen ve 22 Aralık 2020 Tarihli ve 1273 Sayılı Kararla 2 Ocak 2021 Tarihinden itibaren On Sekiz Ay Uzatılan İzin Süresinin, 2 Temmuz 2022 Tarihinden İtibaren On Sekiz Ay Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/1963)

9 Haziran 2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Libya'da 2011 Şubat ayında meydana gelen olayları takip eden süreçte demokratik kurumlar inşa edilmesine yönelik çabalar artan silahlı çatışmalar sebebiyle akamete uğramış, ülkede parçalanmış bir yapı ortaya çıkmıştır.

Libya'da ateşkesin tesis edilmesi, siyasi bütünlüğün sağlanması ve işleyen bir devlet mekanizmasının kurulmasının mümkün olamaması üzerine, Libya'da barış ve istikrarın tesisini teminen Birleşmiş Milletler (BM) kolaylaştırıcılığında Libya'daki tüm tarafların katılımıyla yürütülen ve yaklaşık bir yıl süren Libya Siyasi Diyalogu sonucunda Libya Siyasi Anlaşması 17 Aralık 2015 tarihinde Fas'ın Suheyrat şehrinde imzalanmıştır. Libya Siyasi Anlaşması kapsamında oluşturulan Ulusal Mutabakat Hükûmeti, BM Güvenlik Konseyinin 2259 (2015) sayılı Kararı uyarınca uluslararası toplum tarafından Libya'yı temsil eden tek ve meşru hükûmet olarak tanınmıştır. BM Güvenlik Konseyinin 2259 (2015) sayılı Kararı, Libya Siyasi Anlaşması'nın uygulanması ile Ulusal Mutabakat Hükûmeti dâhil söz konusu anlaşmada atıfta bulunulan Libya kuruluşlarının desteklenmesine çağrıda bulunmuştur.

Libya Siyasi Anlaşması'nda yeri bulunmayan, bu çerçevede hem ulusal hem uluslararası bakımdan gayrimeşru bir nitelik taşıyan sözde Libya ulusal ordusunun 4 Nisan 2019 tarihinde başkent Trablus'u ele geçirmek ve Ulusal Mutabakat Hükûmetini devirmek hedefiyle başlattığı, sivilleri ve sivil altyapıyı da hedef alan, Libya'nın bütünlüğü ve istikrarını tehdit eden, DEAŞ, El Kaide ve diğer terör örgütleri, yasa dışı silahlı gruplar ile yasa dışı göç ve insan ticareti için uygun ortam oluşturan saldırılar üzerine Ulusal Mutabakat Hükûmeti 2019 Aralık ayında Türkiye'den destek talebinde bulunmuştur.

Müteakip süreçte Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti ülkenin bütünlüğüne kasteden bu saldırıları durdurmuş, böylece Libya'nın Türkiye ve tüm bölge için güvenlik riski teşkil edecek bir kaosa ve istikrarsızlığa sürüklenmesi önlenmiş, sahada sükûnet sağlanmış, ülkede BM'nin kolaylaştırıcılığında, Libyalıların öncülüğünde ve sahipliğinde ateşkes ve siyasi diyalog sürecinin önu açılabilmiştir.

Türkiye, BM kolaylaştırıcılığında ilgili BM Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde uluslararası meşruiyet kapsamında yürütülen, Libya'nın egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin korunmasına, ülkede kalıcı bir ateşkesin tesisine, ulusal uzlaşmayı sağlayacak siyasi diyalog çabaları ile seçimlere dair hukuki altyapı ihdasına matuf çabalara güçlü desteğini sürdürmektedir.

Libya'da 24 Aralık 2021 tarihi için planlanan seçimlerin yapılamaması sonrasında ortaya çıkan siyasi belirsizlik ve yönetim sorunu, büyük fedakârlıklarla sahada tesis edilen sükûneti riske atmakta ve kalıcı istikrara ulaşılması önünde ciddi engel oluşturmaktadır. Bu durum Libya'nın ve tüm bölgenin güvenliği bakımından endişeye yol açmaktadır.

Türkiye ile Libya arasında imzalanan ve yürürlüğe giren Akdeniz'de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası'yla daha da gelişen iki ülke arasındaki tarihî, siyasi ve ekonomik köklü ilişkiler dikkate alındığında, Libya'da ateşkes ve siyasi diyalog sürecinin devamı ile bu sürecin sonucunda barışın tesisi ve istikrarın sağlanması Türkiye açısından büyük önemi haizdir.

Türkiye, bu çerçevede Libya'yla imzalanan ve yürürlüğe giren Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası kapsamında Libya'nın güvenliğine katkı sağlayacak eğitim ve danışmanlık desteğine devam etmektedir.

Gelinen aşamada, Libya'da kalıcı ateşkesin ve siyasi diyalog sürecinin sonuçlandırılması, başta askerî ve güvenlik kurumları olmak üzere tüm kurumların birleştirilmesi henüz mümkün olamamıştır. BM himayesinde yürütülen askerî ve siyasi görüşmelerin sonuçlanmasını teminen çatışmaların yeniden başlamasının önlenmesi önem taşımaktadır. Bu çerçevede, ülkeden Türkiye dâhil tüm bölge için neşet eden risk ve tehditler devam etmektedir. Meşru hükûmete yönelik saldırıların yeniden başlaması hâlinde Türkiye'nin gerek Akdeniz havzasındaki gerek Kuzey Afrika'daki çıkarları olumsuz etkilenecektir.

Bu mülahazalarla, Türkiye'nin millî çıkarlarına yönelik her türlü tehdit ve güvenlik riskine karşı uluslararası hukuk çerçevesinde gerekli her türlü tedbiri almak, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ile terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine yönelebilecek saldırıları bertaraf etmek, kitlesel göç gibi diğer muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizin idame ettirilmesini sağlamak, Libya halkının ihtiyacı olan insani yardımları ulaştırmak, dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti tarafından talep edilmiş olan ve bilahare kurulan Millî Birlik Hükûmetinin de gerek duyduğunu bildirdiği desteği sürdürmek, bu süreç sonrasında meydana gelebilecek gelişmeler istikametinde Türkiye'nin yüksek menfaatlerini etkili bir şekilde korumak ve kollamak, gelişmelerin seyrine göre ileride telafisi güç bir durumla karşılaşmamak için süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak üzere hudut, şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olunacak şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin gerektiği takdirde Türkiye sınırları dışında hareket ve müdahalede bulunmak üzere yabancı ülkelere gönderilmesi, bu kuvvetlerin Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre kullanılması ile risk ve tehditlerin giderilmesi için her türlü tedbirin alınması ve bunlara imkân sağlayacak düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca tarafından belirlenecek esaslara göre yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca 2 Ocak 2020 tarihli ve 1238 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla verilen ve 22 Aralık 2020 tarihli ve 1273 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla 2 Ocak 2021 tarihinden itibaren on sekiz ay uzatılan iznin süresinin 2 Temmuz 2022 tarihinden itibaren on sekiz ay uzatılması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Şimdi Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım. Gruplara ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim. Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika ve şahıslar için onar dakikadır.

Tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına Sayın Aydın Adnan Sezgin, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Muhammed Levent Bülbül, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Utku Çakırözer, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Fikri Işık; şahısları adına Sayın Sibel Özdemir, Sayın İsmail Kaya.

Şimdi ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin'in.

Buyurunuz Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti olarak, ulusal güvenliğimiz ve çıkarlarımız açısından yaşamsal gördüğümüz konularda yurt dışına asker gönderme girişimlerini, hukukiliği de göz önünde bulundurarak destekledik. Nitekim, son olarak, geçtiğimiz ekim ayında Suriye'ye asker gönderme tezkeresinin uzatılmasına, iktidarın Suriye politikasını külliyan yanlış bulmamıza rağmen, millî çıkar anlayışımız, görevi devam eden birliklerimizin güvenliği ve mevcut konjonktürün seyri nedeniyle olumlu oy kullanmıştık.

2020 yılının Ocak ayında, Libya'ya asker gönderme tezkeresinin görüşmelerinde, orada fiilen askerî birlik, muharip güç bulundurmamızın ve Mehmetçik'i riske atacak kadar hayati millî güvenlik çıkarımızın olmadığı görüşünü savunmuştuk. Ocak 2020'deki tezkereden bir süre önce, 2019 Kasımında, Libya'daki Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle 2 farklı metin, mutabakat imzalanmıştır. Bunlardan ilki, Türkiye ile Libya arasındaki deniz yetki alanlarının sınırlandırılması metnidir. Bu mutabakat muhtırası, Doğu Akdeniz'deki haklarımızın korunması ve kayda geçirilmesi amacını taşıyordu.

İktidara geldiğiniz 2002 yılından bu yana, Doğu Akdeniz'deki haklarımızın hukuki güvence altına alınmasında ve hidrokarbon kaynaklarına ilişkin ciddi arama ve sondaj çalışmalarının başlatılmasında gecikilmiştir. Doğu Akdeniz'deki çıkarlarımızı ilgilendiren Libya'yla Deniz Yetki Alanları Mutabakatı'na gecikmenin kısmen de olsa telafi edilmesi temennisiyle İYİ Parti olarak destek vermiştik. Kasım 2019'da imzalanan diğer mutabakat muhtırası olan Güvenlik ve Askerî İş Birliği Metni'ni ise doğrudan millî güvenliğimizle ilişkili olmayan yüksek riskli bir girişim olarak değerlendirmiş ve yürürlüğe girmesine karşı çıkmıştık. Tezkerenin ve askerî iş birliğinin ülkemizin millî güvenliği için tehdit oluşturacağını, 2 bin kilometre uzaklıktaki bir iç savaş ortamına muharip güç göndermenin sakıncalı ve yanlış olduğunu, Mehmetçik'imizi riske atacağını değerlendirmiştik ancak Meclisteki Cumhur İttifakı çoğunluğu, Askerî İş Birliği Mutabakatı'na ve tezkereye olumlu oy kullanmış, iktidar Libya'ya kuvvet göndermiştir.

Değerli arkadaşlar, bir önceki Libya tezkeresinin kabul edilmesinden sadece birkaç hafta sonra Trablus Limanı'nda Cumhurbaşkanlığı sözcülüğü tarafından "isabetsiz bir atış" olarak nitelendirilen bir saldırı gerçekleştirilmiştir. Saldırıda Sayın Cumhurbaşkanının "birkaç şehit" diye andığı acı kayıplarımızın olduğunu Sayın Cumhurbaşkanının bir miting konuşması sırasında öğrendik.

Libya'nın batısında bulunan Vatiyye Askerî Hava Üssü, mutabakat muhtırası kapsamında ülkemizin kullanımına tahsis edilmişti. Sayın Millî Savunma Bakanı, 3 Temmuz 2020 tarihinde Libya'ya bir ziyaret gerçekleştirmiş, hemen akabinde Vatiyye Üssü'ne yönelik bir hava saldırısı düzenlenmişti. Millî Savunma Bakanlığından yapılan açıklamada saldırı sonucunda bazı hava savunma sistemlerinde hasar meydana geldiği belirtilmişti; ulusal ve uluslararası basına yansıyan bilgilere göre saldırıda ülkemize ait olan hava savunma sistemleri, radarlar ve komutanlara tahsis edilen yerleşkelerin imha edildiği ayrıntılı olarak aktarılmıştı. Saldırılara katılan uçakların milliyetini, birliklerimize ve mühimmatımıza verilen zararın niteliğini, 50'nin üzerinde can kaybı olduğu yönündeki iddiaların doğruluk payını Sayın Millî Savunma Bakanına müteaddit defalar sormama rağmen açıklayıcı bir yanıt alamadım.

Muhtelif kaynaklar, saldırılarda kullanılan uçakların Birleşik Arap Emirlikleri'ne ait olduğunu ve Mısır'daki bir askerî havalimanından havalandıklarını aktarmıştı. O dönemlerde iktidarın ulusal çıkarlarımızı hiçe sayan tutumları nedeniyle Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır'la ilişkilerimiz son derece kötüydü, bugün ise 180 derecelik bir dönüşle BAE'yle ilişkilerimiz normalleşmektedir, bugün de buna benzer bir ziyaretçi kabul ediyoruz.

Libya sorununda her açıdan önemli bir aktör olan Mısır'la ilişkilerimizi düzeltmek için yoğun çaba gösteren iktidar, henüz beklediği sonucu alamamıştır. Libya'yla ilgili olarak arazide ve siyasette ülkemiz ile Rusya ve Mısır arasında karşılıklı sürmektedir.

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemiz hem uluslararası gelişmeler sonucunda hem de iktidarın vahim yanlışları ve dış politikadan iç politika getirisi elde etme arayışları nedeniyle çok cepheli ve büyük bir risk ortamındadır. Dış ilişkilerimizde ciddi gerginlik düğümleri vardır. Biz İYİ Parti olarak uluslararası ilişkilerimizde dile getireceğimiz her fikirde bu genel tabloyu ve özellikle iktidarın hamlelerindeki sakarlıkları göz önünde bulundurmak zorunda olduğumuzu düşünüyoruz.

Libya'daki gelişmelere baktığımızda bugün şu hususlar dikkat çekmektedir: 2021 Aralık ayında yapılması gereken seçimler düzenlenememiştir. Bu, demokratik sürece katkı sağlayacağı iddiasıyla orada bulunan kuvvetimize rağmen mümkün olamamıştır. Ayrıca iktidarın Libya'da asker bulundurması, hem önceki tezkere gerekçesinde hem de şimdiki gerekçede vurgu yapılan Libya'da millî birliğin tesisine gözle görülür somut bir katkı sağlamış mıdır? Libya tezkeresinin kabul edildiği Ocak 2020'den bugüne Libya'da millî birliğin tesis edilmesi yönünde hangi gelişme sağlanmıştır? Libya'ya gönderilen birliklerimizin bu yöndeki katkısı ne olmuştur? Bu konuda iktidarın muhasebesi ne söylemektedir? Libya'da Türkiye'nin siyasi ağırlığı; evet, önemlidir. Madem oraya gittik, tarafımızı belli ettik, "Tanzim edici rol oynuyoruz." diyoruz. Bunun en önemli meyvesi Libya'da karıştıkların sona erdirilmesi ve ülkede birliğin bütünlüğün tesis edilmesidir. Oradaki güçlü varlığımız, bu hedefe varılmasına katkı sağlıyor mu? Libya hâlen en az 2 ayrı tarafa bölünmüş hâlini sürdürüyor. Libya'da diplomasi masasının neresindeyiz? Kamuoyu bu konuda da aydınlatılmıyor.

BM bünyesinde Libya meselesinin çözümüne yönelik sarf edilen çabalar kapsamında bizim nasıl bir tutum izlediğimize dair de kamuoyuna sarîh ve tatmin edici bilgi verilmiyor. Bugün görüştüğümüz tezkerenin gerekçesinde Libya'da istikrarın sağlanmasındaki başarısızlık açıkça belirtilmiştir. Oysa Libya'da karışıklık, dağınıklık, parçalanmışlık sürdüğü müddetçe çıkarlarımız risk altında kalacaktır. Libya'daki mevcudiyetimiz bizi bu ülkeye ilişkin her başarısızlığın da paydaşı hâline getirmektedir.

"Meşru hükümet" olarak addedilen Libya Ulusal Birlik Hükûmeti Başbakanı Abdülhamid Dibebe, yaşanan gelişmeler üzerine, net bir anayasa hazırlanmadan, Cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimleri yapılmadan ülkenin siyasi krizden çıkmasının mümkün olmadığını belirtmiştir. Seçimler belirlenen tarihte yapılamayınca Tobruk'taki Temsilciler Meclisi, Dibebe Başbakanlığındaki Ulusal Birlik Hükûmetinin görev süresinin dolduğu gerekçesiyle 10 Şubat 2022'de Fethi Başağa'yı Başbakan seçmiştir. Tobruk'taki Başbakan Fethi Başağa "Vatandaşların güvenliğini sağlayamayan kanun kaçağı bir çetenin seçimlerin yapılmasını garanti etmesine güvenmek mümkün değil." ifadelerini kullanmıştır. Libya'da siyasi bölünmüşlük fiilen bu seviyededir.

Fethi Başağa, bir önceki tezkere tartışmaları sırasında iktidara en yakın Libya'lı siyasetçiydi, Libya siyasetinize o, ilham veriyordu. Bugün ise bizi Libya'ya davet ettiği söylenen, uluslararası meşruiyeti bulunan Ulusal Birlik Hükûmetinin karşısındaki, hatta hasmı olan hükûmetin başbakanıdır. Fethi Başağa Hükûmetiyle, taraftıyla ilişkilerimiz ne noktadadır, ne düzeydedir? Sorduğum tüm bu sorular hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine gerekli açıklamalarda bulunulmadan bu süre uzatma tezkeresinin önümüze getirilmiş olması, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türkiye kamuoyuna karşı tam anlamıyla saygısızlıktır, saygısızlık bir yana, iktidar adına sorumsuzluğun şahıasıdır.

Değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı tezkeresinde Libya'daki askerî desteğimizin dönemin Libya Ulusal Birlik Hükûmeti tarafından talep edildiği, bilahare kurulan Ulusal Birlik Hükûmetinin de askerî desteğimize gerek duyduğunu bildirdiği belirtilmiştir. Ulusal Birlik Hükûmeti bu talebi nasıl ve ne şekilde iletmıştır? Bu konuda da Meclisin bilgilendirilmesi gerekmektedir. Oysa siz ne Türkiye'den asker talep eden bir önceki yazıyı ne de bu son talebi bizlerle paylaştınız, bunları görmedik. Bizden izin istiyorsunuz, ilgili ülkenin meşru addedilen makamlarının talebini göstermiyorsunuz. Bu, nasıl bir devlet yönetme anlayışıdır?

Önceki muhtıra ve tezkere koşullarında yani 2020 şartlarında dile getirdiğimiz görüşler konusundaki haklılığımızdan eminiz. Buna mukabil, Türkiye Cumhuriyeti devletinin başlattığı bir süreci yarıda, eksik hâlde bırakmasının yaratabileceği muhtelif sakıncaların da farkındayız. Evet, Mehmetçik'in savaş ortamına gönderilmesine karşı çıkmıştık ancak 2020 sonundan bu yana ateşkes nedeniyle Libya'da iç

savaş durumu yaşanmamaktadır. Askerimiz, muharip güç konumunda değildir. Bu şartlarda, Libya'daki mevcudiyetimiz, Libya güvenlik güçlerinin kapasite gelişimine ve kendi ayakları üzerinde durmasına katkı sağlıyorsa zaman zaman yaşanan milisler arası çatışmalar bakımından caydırıcı bir rol oynuyorsa buna olumlu yaklaşırız. Keza Libya'daki kuvvet varlığımız, uluslararası camianın üzerinde iyi kötü uzlaştığı siyasi bir anlayışı, barış ve istikrar misyonunu esas alacaksa ve görevi "Libya'yı ileride dış saldırılardan ve iç çatışmalardan koruyacak bir ordunun eğitilmesi" olarak tanımlanıyorsa buna itirazımız olmaz.

Az önce de belirttiğim gibi uluslararası gelişmeler o kadar vahim ki bu risk ortamında Hükümetin, Libya ve Doğu Akdeniz'de hareket alanının engellendiği izleniminin doğması, dış âlemde Türkiye'nin hayrına olmayan bazı soru işaretlerine yol açabilir. Libya'daki kuvvetlerimizin ve yurt dışında görevde bulunan Mehmetçik'in moral gücünün korunmasını da önemsiyoruz ve yeni bir savrulma yaşamamızdan endişe duyuyor olsak da Türkiye'nin Libya'da yatıştırıcı, makul ve iki tarafı yakınlaştırmacı bir rol oynaması, ulusal çıkarlarımıza halel gelmemesi kaydıyla bu süre uzatma tezkeresine "evet" diyoruz.

Önümüzdeki dönemde devletimizin, tek adam rejiminin çok öncesinde biriktirmiş olduğu ferasete ve hikmete galip gelme imkânı tanımak istiyoruz. Doğruyu söyleyeyim: Bugün iktidarı sizden devralmış olsaydık -ki bu yakındır- biz de mevcut koşullarda herhâlde bu süre uzatma tezkeresini Meclise sunardık. Öyle yurt dışına asker göndermeye veya yurt dışında asker bulundurmaya meraklı olduğumuz için değil, diplomasimizi askerileştirmeyi tasvip ettiğimiz için değil, mademki orada şu anda askerimiz var ve belirli bir süreç içinde bir işlev görüyor, o hâlde Türkiye Cumhuriyeti devletine işi yarıda bırakıp apar topar geri dönmek yakışmayacağı için.

Türkiye'nin menfaatleri söz konusu olduğunda biz İYİ Parti olarak şunu düşünürüz: Şu anda iktidar olsaydık ne yapardık? Tüm iç siyasi mülahazaların ötesinde, o koşullarda Türkiye'nin millî çıkarları neyi gerektiriyorsa ona göre tutumuzu belirleriz yani derdimiz, hatalarla mahmul iktidarın yanlışlarını iç siyaset sahasında kolay bir istismara tabi tutmak değildir. Tezkere gerekçesinde, Libya'nın egemenliği ve toprak bütünlüğü vurgusu yapılmakta, siyasi birliğin korunmasına ve kalıcı ateşkese verilen önem dile getirilmektedir, bununla tam olarak mutabıkız. İktidara yeniden söylüyorum: Bundan sapma olmamasını, bu konuda savrulmaya gidilmemesini bekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, Libya'daki askerî varlığımız, mevcut hâliyle, Rusya'ya karşı bölgede bir denge ve koz unsuru olarak da değerlendirilebilir. Ayrıca, tezkereye "evet" dememiz, Yunanistan'la mevcut gerilimi göz önünde bulundurmamızın da bir neticesidir.

Yunanistan'la halledilmesi gereken birçok sorunumuz vardır, bunların bir kısmı deniz yetki alanlarıyla alakalıdır; kararımızda bunu da göz önünde bulunduruyoruz. Yunanistan'ın mütecaviz ve kabul edilemez talep ve çıkışlarında ham milliyetçilik hayalleri olduğu muhakkaktır. Yunanistan iç siyasetinde Türkiye karşıtlığının prim yaptığı da bir gerçektir ancak Türkiye'de de iktidar, uluslararası ilişkileri iç politikaya pervasızca alet edebilmektedir. Haklı olduğumuz davamızda, iktidarın bu pervasız tutumu sonucunda bir defa daha haksız duruma düşmekten kaygılıyız. Yunanistan'la mevcut çok sayıdaki karmaşık sorunlar o kadar derin, millî güvenliğimiz açısından ve ulusal çıkarlarımız bakımından o denli önemli ve hassas ki bunların iç politika arayışlarına indirgenmesi çok sakıncalıdır. Türkiye olsun Yunanistan olsun, hangi hükümet bu sorunları ve gerginlikleri iç politikada istismar etmeye kalkırsa sonuçta ülkesine kaybettirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Ayrıca, Türkiye ile Yunanistan arasında sorunların çözümünde acilen aklın, diplomatik aklın öne çıkartılması icap etmektedir. Bu çağrıyı öncelikle Atina'ya yapıyoruz. Türkiye'nin diplomasi tecrübesi ve performansı Yunanistan'ın fersah fersah ötesinde olmalıdır ama maalesef, Yunanistan'ın Türkiye'nin uluslararası ilişkilerde yaptığı hatalar nedeniyle oluşan boşlukları doldurduğu, karşıtlıkları kullandığı ve avantaj sağladığı da bizdeki tek adam rejiminin vebal hanesine kayıtlı bir gerçektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Oysa cumhuriyetimizin dış politika geleneği farklıydı. Dış politika geleneği, bölgemizde ittifaklar ve uzlaşi yoluyla kurulan birliktelikler sayesinde ülkemize yönelik tehditleri izale etmek, çıkarlarımızı korumak ve istikrar üretmek anlayışına dayalıydı. Bu bağlamda, Sayın Millî Savunma Bakanının geçtiğimiz günlerde Yunanistan'la aramızdaki sorunları siyasi görüşmeler yoluyla aşmayı öneren açıklamasını olumlu bulduğumuzu ifade etmek isterim. Sayın Cumhurbaşkanının EFES-2022 Tatbikatı'nda Yunanistan'ına Ege'deki gayriaskerî statüdeki adaları silahlandırmaktan vazgeçmeye çağırması gecikmiş ama yerinde bir çağrıdır. Umuyorum, Sayın Cumhurbaşkanı bu konuşmasında yaptığı öğütleri, diplomatik akıl öğütlerini kendisi de uygular ve Türkiye yeniden makul bir yaklaşım içinde Yunanistan'la görüşmelerini sürdürebilir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Muhammed Levent Bülbül.

Buyurunuz Sayın Bülbül. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Libya'ya asker gönderilmesinin on sekiz ay daha uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Konuşmamın başında Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ile Libya ilişkileri sosyal, kültürel, siyasi ve ekonomik açıdan oldukça köklü bir geçmişe, tarihe sahiptir. 1551 tarihinde büyük Türk denizcilerinden Turgut Reis tarafından fethedilen Libya, yaklaşık üç yüz altmış yıl barış, huzur ve refah içerisinde Osmanlı hâkimiyetinde kalmış, 1912'de İtalya'yla yapılan Uşi Antlaşması'yla fiilî hâkimiyetimiz sona ermiştir. 1911'de yapılan Trablusgarp Savaşı sırasında Gazeteci Şerif mahlasıyla Libya'ya geçen Gazi Mustafa Kemal Atatürk binbaşı rütbesiyle büyük mücadeleler vermiş ve bir şarapnel parçasıyla gözünden yaralanarak Libya'da gazi olmuştur. Enver Paşa, Kuşçubaşı Eşref, Ömer Naci Bey, Ali Fethi Bey gibi nice kahramanlarımız Derne, Tobruk ve Bingazi'de Libya halkıyla birlikte İtalyan işgaline ve emperyalizme karşı direnerek destanlar yazmıştır.

1949 yılında Birleşmiş Milletlerin aldığı kararla bağımsız olması kararlaştırılan Libya, 24 Aralık 1951 tarihinde resmî olarak bağımsızlığını kazanmıştır. Daha önce Derne'de maiyet memuru olarak göreve başlayan ve cumhuriyet döneminde ülkemizin birçok vilayetinde kaymakamlık vazifesinde bulunan Sadullah Koloğlu, Emir Senusi'nin talepleri ve Türk devletinin izniyle Libya devletinin ilk Başbakanı olmuş ve yaklaşık üç yıl bu görevi sürdürmüştür. Libya devletini resmî olarak tanıyan ilk ülkelerden olan Türkiye, Libya'yla diplomatik ilişkileri kesintisiz sürdürerek siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerini geliştirme yolunda birçok kez ikili anlaşmalar imzalamıştır.

Sayın Başkan, 2011 yılına gelindiğinde Libya’da başlayan ve “Arap Baharı” olarak adlandırılan süreç içerisinde ülkede Kaddafi rejimi devrilmiş fakat rejimin devrilmesinden sonra ülke içerisinde silahlı çatışmalar yoğunlaşmış ve siyasi istikrar bozulmuştur. Libya’da kaos ve kargaşa sürerken Ulusal Geçiş Konseyi kurulmuş ve bu Konsey Libya halkının tek temsilcisi olarak tanınmıştır. Trablus’un Ulusal Geçiş Konseyinin tam kontrolü altına girmesini müteakiben 2 Eylül 2011 tarihinde Trablus’a büyükelçi atayan ilk ülke Türkiye olmuştur. 2014 yılından itibaren oluşan siyasi diyalog sürecine yapıcı katkılarda bulunan devletimiz, Dışişleri Bakanımızın katılımıyla Libya Siyasi Anlaşması’nın imzalanmasına da katkıda bulunmuştur. Libya Siyasi Anlaşması kapsamında oluşturulan Ulusal Mutabakat Hükûmeti, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2259 sayılı Kararı’yla ülkenin tek meşru icra organı olarak tanınmıştır, Başkanlık Konseyini ziyaret eden ilk ülke de Türkiye olmuştur. Libya Siyasi Anlaşması’nda bir yeri olmayan, bu noktada ulusal ve uluslararası alanda gayrimeşru nitelik taşıyan sözde Libya ordusu, 4 Nisan 2019 tarihinde başkent Trablus’u ele geçirmek ve Ulusal Mutabakat Hükûmetini devirmek maksadıyla saldırılar başlatmıştır. Bu saldırılarla Libya’da kaos ortamı oluşturulmak istenmiş, terör örgütlerine yasa dışı göç ve insan ticareti için alan açılmak istenmiş, Libya’nın istikrarı ve bütünlüğü hedef alınmıştır.

Bu noktada, Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti Başkanlık Konseyi Başkanı Serrac, ülkesinin birlik ve bütünlüğünü tehdit eden yasa dışı silahlı gruplarca düzenlenen saldırılara karşı koyabilmek, ülkedeki barışı korumak ve istikrarı temin etmek amacıyla, 2019 yılı Aralık ayında devletimizden yardım ve destek talebinde bulunmuştur. Bu gelişmeler üzerine, Libya’ya asker gönderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Meclisimize gönderilmiş ve 2 Ocak 2020 tarihinde kabul edilmiştir. Doğu Akdeniz’de krizleri derinleştirebilecek muhtemel karışıklıkların önüne geçilmesi için Türk ordusu barışın elçisi olarak dost ve kardeş Libya halkı tarafından göreve davet edilmiş, Gazi Meclisimiz bölgemizde istikrarı sağlayacak olan bu tarihî göreve onay vermiştir.

Libya’da barış ve istikrarın tesisi için çaba sarf eden devletimiz, bir yandan Doğu ve Orta Akdeniz’de ülkemizin hak ve menfaatleri noktasında kararlı adımlar atarak, 27 Kasım 2019 tarihinde İstanbul’da, Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti arasında, biri Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması, diğeri ise Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası olmak üzere 2 mutabakat metni imzalamıştır. 5 Aralık 2019 tarihinde Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına Dair Anlaşma kabul edilmiş, 21 Aralık 2019 tarihinde ise Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması’nın tamamlayıcısı niteliğindeki Güvenlik ve Askerî İş Birliği Anlaşması Gazi Meclisimizce onaylanmıştır. Gazi Meclisimiz tarafından kabul edilen Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Anlaşma’yla münhasır ekonomik bölgeler belirlenerek, Doğu Akdeniz’de bulunan doğal kaynaklar üzerinde iki ülke için de yetki ve sınırlar çerçevesinde meşru olarak hak talep edilmesi imkânı sağlanmıştır. Libya’yla imzalayıp kabul ettiğimiz Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Anlaşma, Birleşmiş Milletler tarafından Birleşmiş Milletler Şartı’nın 102’nci maddesi gereği olarak 2020 yılında tescil edilmiştir.

Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakatı’nın hükümleri doğrultusunda, Libya’nın tek meşru icra organı olan Ulusal Mutabakat Hükûmetinin Türkiye’den askerî destek ve iş birliği talebi söz konusu olmuştur. Libya’yla yapılan bu anlaşmalar dış politikada stratejik olarak büyük bir önemi haizdir. Devletimiz, Doğu Akdeniz’deki uluslararası hak ve yükümlülüklerini Libya’yla yapmış olduğu ikili anlaşmalarla perçinleyerek milletimizin hak ve menfaatlerini gasbetmeye çalışan emperyalizme karşı hukuki ve stratejik bir başarı elde etmiştir.

Akdeniz'in en uzun kıyı şeridinde sahip olan ülkemiz, deniz komşusu olan Libya'yla yapmış olduğu anlaşmalarla mavi vatanımızın batı sınırını belirlemiş ve bu sınırlar, daha önce 2004 yılında devletimizin Birleşmiş Milletlerle yaptığı başvuruda teyit edilerek Rum kesiminin gayrihukuki faaliyetleri ortaya serilmiştir.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz Asya, Afrika, Avrupa'nın ortasında, kıyıdaşı olduğu Akdeniz ve Karadeniz'yle dünya ticaret yollarının kavşak noktasında bulunmaktadır. Bununla beraber, dünyanın temel gereksinimlerinden olan enerji kaynakları hususunda, konumuz gereği hem enerjinin iletimi noktasında büyük bir öneme sahip olunmuş hem de yoğun enerji rezervlerinin mevcut olduğu sahada yer alınmıştır.

Devletimiz, dış politikada hak ve menfaatlerimize dayalı kazanımlarımızı korumak ve bunları geliştirmek maksadıyla, diplomasiden taviz vermeden birçok ülkeyle ikili siyasi, ticari, ekonomik ve askerî anlaşmalar yapmıştır. Dünyada, küresel güçlerin bölgesel çatışmalar meydana getirerek ülkeleri istikrarsızlaştırmak suretiyle sömürgecilik düzenini kendi menfaatleri doğrultusunda yönlendirmeye çalıştığı bir süreçte enerji rezervi ve ticaret yollarına hâkim olma düşüncesi, tıpkı Sanayi İnkılabı'yla artan sömürgecilik modeli gibi yeni uygulamalara bürünmekte ve sahne olmaktadır.

ABD'nin ve Batı'nın sömürü düzeninin sağlanmasına yönelik faaliyetlerine taşeronluk yaparak sözde güç devşiren Yunanistan kapasitesini açacak bir şekilde silahlanma telaşına girmiş, Lozan ve Paris Anlaşmalarına göre gayriaskerî statüde olması gereken adaları silahlandırmış, ülkesini ABD'nin askerî üssü hâline çevirmiş, uluslararası hukuka aykırı bir şekilde, savaş sebebi sayılabilecek 12 deniz mili dayatmasında bulunmuştur. Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesiminin ülkemizin sahip olduğu 189 bin kilometrekarelik münhasır ekonomik bölgeyi 41 bin kilometreye indirmek için yürüttüğü gayrihukuki faaliyetleri ve Akdeniz'deki Türkiye'yi âdeta hapsedme girişimleri Libya Anlaşması'yla akamete uğratılmıştır. Devletimiz, tahrik edici tüm faaliyetlere rağmen Yunanistan'la istişari görüşmeleri sürdürmüş ve denizlerdeki hak ve menfaatlerimize dair meşru tezlerini dünya kamuoyuyla şeffaf bir şekilde paylaşmıştır. Doğu Akdeniz ve Ege'de egemenlik haklarımızı hukuken güvence altına alan diplomatik hamleler, Türk milletini Anadolu'dan ve mavi vatan coğrafyasından silmek isteyen Haçlı zihniyetini ürktürmüş ve telaşlandırmıştır. Ülkemizi ve Kıbrıs Türklüğünü yok sayarak tarihsel haklarını gasbetmeye çalışanlar, Doğu Akdeniz'de bir oldubittiye getirme hevesinde olanlar, karşılarında Türk devletin çelikten iradesini bulmuşlardır.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün “Efendiler, Kıbrıs düşman elinde bulunduğu sürece ikmal yollarımız tıkanır. Kıbrıs'a dikkat ediniz. Bu ada bizim için çok önemlidir.” diyerek dikkat çektiği Kıbrıs, bu açıdan da Türk milletinin millî davasıdır. Egemenlik haklarımızı gasbetmeyi arzulayan hasmane faaliyetleri kabul etmemiz asla mümkün değildir. Doğu Akdeniz'de bulunan egemenlik sahamızda başlatılan enerji arama çalışmaları; Fatih, Yavuz, Kanuni sondaj gemilerinin ardından, geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından envantere dâhil edildiği açıklanan Sultan Abdülhamid Han isimli gemiyle birlikte sayıları 4'e ulaşan sondaj gemisi ve Barbaros Hayreddin Paşa, Oruç Reis sismik araştırma gemileriyle milletimizin refahına katkı sağlayacaktır. Enerjide dışa bağımlılığı azaltacak olan bu gelişimler Cumhurbaşkanlığı'nın millî ve kararlı politikalarıyla hayata geçmiş ve milletimizin hak ve menfaatleri her alanda olduğu gibi mavi vatan coğrafyasında da tesis edilmeye çalışılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi olarak, dış politikada siyasi eşitlik zemininde, karşılıklılık esası ve millî çıkarların gözetilmesi doğrultusunda, etkin ve saygın devlet anlayışıyla sosyal, ekonomik ve siyasi ilişkileri zenginleştirmeyi hedeflemekteyiz. Dış politikadaki temel gayemiz, siyasette ve ekonomide Türkiye'yi köşeye sıkıştırmaya yönelik faaliyetlerin önüne

geçmek, Türk devletinin ve Türk milletinin bekasına yönelik tüm tehditleri ortadan kaldırmaktır. Millî strateji çerçevesinde dış politikada etkin ve kararlı adımların atılmasının elzem olduğunu biliyor, bunun büyük önem arz ettiğini fark ediyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Türkiye'nin millî güvenliğini ve millî çıkarlarını esas alan Suriye, Irak tezkereleriyle birlikte bütün tezkereleri bugüne kadar desteklemiş bulunmaktayız, bugün de Türkiye'nin hak ve çıkarlarının adil ve kalıcı bir şekilde çözüme kavuşturulması noktasında, özellikle Akdeniz'de ayağımıza vurulmak istenen prangayı parçalayacak olan Libya tezkeresinin uzatılmasına da Ankara merkezli siyaset anlayışımıza uygun olarak destek vermekteyiz. Devletimizce, uluslararası iş birliği odaklı, caydırıcı, çok yönlü ve çok boyutlu bir dış politika yürütülmesini gerekli görmekteyiz. Türkiye'nin, bölgemizde ve dünyada barış ve istikrarı sağlamaya yönelik tutarlı ve etkin politikalarını kıymetli buluyor ve destekliyoruz. Ülkemizin, dört ay aşkın süredir devam eden Ukrayna-Rusya arasındaki silahlı çatışmanın sona ermesi hususunda kalıcı ateşkesin sağlanması ve barış ortamının tesis edilmesi noktasındaki diplomatik girişimleri ile olası bir gıda krizini önlemek için tahıl koridoru oluşturması için gösterdiği çabalar, barış ve istikrar konusunda ne kadar hassas ve samimi bir duruşa sahip olduğumuzu bir defa daha teyit etmektedir.

Değerli milletvekilleri, “Libya’da ne işimiz var?” diyen zihniyetin, yüz yıl evvel Mustafa Kemal Atatürk’ün niçin Libya’da olduğunu idrak edemeyen, bunun da ötesinde bu gerçeği asla kavrayamayacak olan bir zihniyet olduğu su götürmez bir gerçekliktir. Doğu Akdeniz’de atılan millî adımları da yayılmacı bir politika olarak gören zevatın, bugün Yunanistan’ın hukuksuz, maksimalist ve yayılmacı faaliyetlerini görmezden gelmesi ve hatta bunların destekçisi olması akla, izana ziyan bir durumdur. Bu zevatın gayrimillilikte sınır tanımayarak Yunanistan’la yaşananları iktidarın seçim öncesinde kurguladığı suni bir kriz olarak nitelendirmeye çalışması ise son derece vahim bir durumdur. Doğu Akdeniz’de Türkiye’yi yok sayan, Ege’de bulunan gayriaskerî statüdeki adaları silahlandıran, Girit dâhil olmak üzere ülke topraklarını ABD askerî üssü hâline getiren, kara sularını 6 milden 12 mile çıkaracağını ifade eden ve Lavrion mülteci kampını PKK, FETÖ ve diğer terör örgütlerinin karargâhı ve kışlası hâline getiren Yunanistan’ın bu faaliyetlerine karşı tek kelime etmeyenler, bugün, bunlara karşı uluslararası hukuka uygun olarak tedbir üreten ve taviz vermeyen ülkemizi suni gerginlik çıkarmakla suçlamaktadır. Bu suçlamaları yapanlara ne demelidir? Bu anlayışa sahip olanların bırakın iyi niyetinin, bu millete mensubiyetinin dahi sorgulanması gerektiği kanaatindeyiz.

Ülkemiz Türkiye’ye “Çizgisini aştı.” ithamında bulunarak düşman ağzıyla konuşanların, terör örgütlerinin korkulu rüyası olan millî, insansız hava savunma araçlarına kin kusanların, millî güvenliğimiz için çıkarılan Suriye ve Irak tezkerelerine karşı gelerek terör örgütüne can suyu verme telaşında olanların arka planlarını ve niyetlerini bizler gayet iyi biliyoruz.

Türkiye’nin dış politikada attığı adımları milletimiz nezdinde tartışılır kılmak ve değersizleştirmek için seferber olanların, Cumhuriyet İttifakı’nı dış politikayı iç siyasete malzeme yapmakla suçlaması büyük bir tenakuz ve ibretlik bir durumdur. Burada asıl gaye, bölgesinde ve dünyada hayati gelişmelere, tehditlere boyun eğmeyen, bunlara karşı çetin bir mücadele sergileyen ülkemizi kamuoyu ve millet desteğinden mahrum bırakarak zayıf düşürmektir. Yunanistan’ı müstemleke bir ülkeye çeviren politikacılara benzer bir özellikte ülkemizi emperyalizme teslim etme hevesinde olanlara aziz Türk milleti asla geçit vermeyecektir. Unutulmamalıdır ki Türk milletinin hak ve çıkarlarının söz konusu olduğu bir ortamda içe ve dışa bakmadan, millî politika ekseninde bir bütünlük ve ahenk oluşturmak herkesin millî bir görevi ve sorumluluğudur.

21’inci yüzyılda, dünya düzeninin yeniden şekillendiği bir süreçte Türkiye, içeride ve dışarıda herkese ve her şeye rağmen, Cumhuriyet İttifakı öncülüğünde, millî politika çerçevesinde kararlı adımlarını atmaya devam edecektir. Cumhuriyet İttifakı’nın arzusu, Türkiye ve Türk milletinin güçlü olmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; merhum şairimiz Dilaver Cebeci'nin "Mavinin Türküsü" adlı şiirinde "Bana 'Sen yoksun, sen öldün.' diyorlar/Bu kör acuna inat yedi iklimdeyim/İşte, ellerini tutuyorum yaşanmamış bir çağın/Ben, güneşi kıskandıran gerçeğim." dizeleriyle betimlediği gerçek, Türk gerçeğidir. Türk milleti çağlar açıp çağlar kapatan, kutlu iradeden aldığı ilhamla; kardeş milletler ve dünya mazlumlarının duası ve umudu olarak lider ülke Türkiye idealeine yürümeye devam edecektir.

Bu vesileyle Libya'ya asker gönderilmesinin on sekiz ay daha uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresini desteklediğimizi ifade ediyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurunuz Sayın Oruç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Van Başkale'de halka yaşatılan vahşeti ben de buradan bir kez daha kınıyorum. Van'da Kürt yurttaşına bu acıyı çektirenin Libya'nın Arap'ına, Berberi'sine barış taşıyabileceğine dair inanabilir miyiz? İnanamayız. Kendi yurttaşına bu kadar acı çektiren, kendi yurttaşından birini gözaltına alırken bir cephaneye, bir orduyla bir evi basıp kadınları orada tartaklayan bir zihniyet, Libya'nın Arap'ına, Berberi'sine ne götürebilir Allah aşkına? Ben bunu kamuoyunun takdirine sunuyorum.

Evet, değerli halklarımız, Libya tezkeresi bir kez daha önümüze geldi. Kamuoyu hatırlayacak; bu tezkere daha önce ne zaman önümüze gelmişti? 2 Ocak 2020'de. Ve 1 Ocakta insanlar yeni yıl kutlamalarını yaparken bir baktık ki Meclis apar topar bir şekilde çağrıldı, yangından mal kaçırırçasına bir tezkere çıkarıldı.

Bu tezkere şu anki hâliyle de neyi kapsıyor, biraz ona bakalım: Libya'da Ani Müdahale Kuvveti kurulmasına Türkiye eğitim, danışmanlık, malzeme ve planlama desteği sağlayacak. Türkiye'de ve Libya'da ortak Savunma ve Güvenlik İş Birliği Ofisi oluşturulacak. Kara, deniz ve hava araçları, silahları, eğitim üsleri tahsis edilebilecek ve bu durumda mülkiyet, tahsis edilen ülkeye ait olacaktı. Ortak askerî planlama, eğitim, silahların kullanılmasına yönelik danışmanlık verilecek. Ortak tatbikatlar, istihbarat paylaşımı... Bu satırlar uzayıp gidiyor. Bütün bunlar niyeymiş? Libya'daki barışı korumak içinmiş. Ayrıca, Türkiye, bu kadar ciddi bir ekonomik yoksullukla karşı karşıyayken bir de askerî araç gereç hibe edecekmiş Libya'ya ama Libya'nın tamamına değil çünkü bu tezkere, Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle ortaklaşmış olan bir tezkeredir ve birazdan bahsedeceğim mutabakat muhtıraları da sadece bu kesimle yapılmıştır; bunu zaten kamuoyu gayet yakinen biliyor ve izlemiştir.

Şimdi, Libya'daki gayrimeşru silahlı gruplar ve terör örgütleri tarafından Türkiye'nin Libya'daki menfaatlerine zarar getiriliyormuş. Bugüne kadar buna dair bir haber okudunuz mu? Libya'da Türkiye'ye zarar veren, Libya'nın... Türkiye'nin Libya'da doğru bir güvenlik tehdidi altında olduğuna dair bir tane haber okudunuz mu? Ben görmedim; gördüyseniz buraya çıkın, bu kürsüden bize anlatın ki bu tezkerenin mantığını kavrayabilelim.

Libya'nın ihtiyacı olan insani yardım... İnsani yardım her şekilde sağlanabilir, insani yardım koridorları Birleşmiş Milletlerin denetiminde, himayesinde açılacak koridorlarla da gerçekleşebilir. Ki şu anda Libya'da bir çatışmasızlık hâli var, ümit ediyoruz ki bu çatışmasızlık hâli de devam eder.

Bize "Biz, mavi vatanı koruyacağız." denildi. Havuz medya 2020'de, özellikle bu tezkerenin görüşüldüğü zamanlar, bu askerî muhtıralar imzalandığı vakit "mavi vatan" kavramını 7/24 paylaştı; şimdi ise doğru düzgün bir tane "mavi vatan" kavramı duymuyoruz. Bunun nedeni nedir? Ve sadece bu kavramı duymuyor değiliz, daha da önemlisi, bu işin mimarı olan yani bu projenin, mavi vatan

projesinin mimarı olan Amiral Cihat Yayıcı'nın istifa ettiği iddia ediliyor ama kamuoyunun takdiri istifa ettirildiği yönündedir çünkü AKP iktidarı, Cumhuriyet İttifakı mavi vatan projesini köpürtüp şimdi vazgeçmiş durumdadır. Hatırlayacaksınız, mavi vatan projesiyle, kendiliğinden ilan edilen NAVTEX'ler ve deniz yetki alanlarında sınırları aşan, uluslararası hukuka uymayan bir şekilde, aslında denizde korsanvari bir gaz arama işine girişilmişti. Bunun adı vatani sınırın ötesinde korumak ve caydırıcı siyaset izlemek değildir, bunun tastamam adı karada yapıldığı gibi denizde de sınırları genişletmeye çalışmak, Neoosmanlıcı politikaların yayılmasına çalışılmasıdır ve özellikle Avrupa Birliği ve ABD'den gelen tepkilerden sonra bu iktidarın Doğu Akdeniz politikası değişmiştir. Hiç kimse çıkıp şu kürsüden "Biz mavi vatani koruyoruz." demeye kalkışmasın. Sizlerin o projesi şu an çökmüş durumdadır, kendi ürettiğinizi kendi elinizle zaten çöktürtiniz.

Bir noktaya daha değinmek istiyorum. Şimdi, Türkiye'nin Libya'yla karadan doğrudan bir sınırı yoktur; evet, denizde bir sınır var. Tunus, Cezayir, Mısır Libya'nın yakın sınır komşuları ama onlar Libya'ya asker göndermiyor, bizim gibi askerî anlaşmalar yapmıyor ve tezkereler çıkarmıyor. Peki, Türkiye neden bunu çıkarıyor? Az önce bahsettiğim sebeplerden dolayı ama sadece bu değil. Bakın, özellikle Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükûmeti Müslüman Kardeşler ideolojisiyle beslenen bir Hükûmetti ve özellikle Orta Doğu'da Arap Baharı başladığında ki emperyalist güçler bunu Arapların kışına çevirdi ama biz her zaman şunu söyledik: "Suriye'deki ve Libya'daki gelişmeleri apayrı ele almak ve değerlendirmek lazım."

Bakın, Libya'da, Mısır'da, Tunus'ta Müslüman Kardeşler'in iz düşümü olan partiler bir dönem güç kazandı. Şimdi o partiler, o ideolojiler, o örgütler patır patır bir yenilgiye uğradılar; Suriye'de IŞİD bir yenilgiye uğradı. Yani İslam'ı siyasal amaçları için kullanarak birçok katliama imza atmış olan bu örgütler ve bu anlayış, bugün Orta Doğu halklarının verdiği mücadeleyle büyük bir yenilgiye uğratılmıştır. Aynı şekilde, Libya'daki gelişmelere baktığımızda... Bakın, şimdi Libya'da bir çatışmasızlık durumu oluştu ve bir Ulusal Birlik Hükûmeti kuruldu. Ulusal Birlik Hükûmeti geçtiğimiz aralık ayında bir seçim yapacaktı ve o seçimde kim ne kadar oy alıyorsa ortak olan mecliste temsil edilecekti fakat orada seçim yaptırılmadı ve orada seçimin yaptırılmayışında, aynı zamanda Cumhuriyet İttifakı'nın, Türkiye'deki iktidarın da çok büyük bir payı vardır; hiç kimse timsah gözyaşı dökmeye kalkmasın burada bu kürsülerden. Bugün Libya'da bir seçim gerçekleşebilmiş olsaydı, bugün Libya'da bir anayasa yazılabilmiş olsaydı, kendi meşreplerince belki de bizim, Halkların Demokratik Partisinin savunduğu şeylere tıpatıp uyacak bir şekilde... Ben tabii ki böyle ifade etmiyorum, bizim de belki yüzde 100 savunacağımız bir anayasa olmayabilir ama en kötü anayasa anayasasızlıktan iyidir ve bir anayasa yazım süreci başlayabilirdi fakat bunu engelleyen ülkelerden biri, ne yazık ki bu ülke ve bu ülkenin iktidarındır. O yüzden, bizler diyoruz ki: Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası'nın da Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması'nın da hakikaten bugün uluslararası düzeyde bir geçerliliği yoktur. Bakın, yakın zamanda Libya'dan özellikle Ulusal Birlik Hükûmetini temsilen buraya bir heyet geldi. Bu heyeti hep birlikte karşıladık, hep birlikte bu heyetle görüştük ve orada heyet çok açık bir şekilde şunu ifade etti -Meclis tutanaklarında da mevcuttur- söyledikleri net olarak şu: Bu imzalanan iki anlaşmanın bu Hükûmette geçerlilikleri yoktur. Bunların geçerliliğinin olabilmesi için sadece Trablus Hükûmetiyle bir anlaşma mantıklı olamaz ve bu kabul edilemez. O yüzden, Tobruk merkezli Temsilciler Meclisini de içine alan ve onu da kapsayan yani kamuoyunun bildiği üzere, Hafter güçlerinin de hitap ettiği alanı içine alan o kesimle yani Ulusal Birlik Hükûmetiyle masaya oturulması gerekiyor ama şu ana kadar henüz Türkiye'den böyle bir adım atılabilmiş değildir.

Ezcümle söyleyeceğimiz şudur: Türkiye'nin Libya'da işi yok, Türkiye'nin sınır ötesindeki ülkelerde askerî varlığını biz sürekli sorgulayacağız ta ki oradaki askerî varlık bitene kadar. Biz oraya barış götürmeliyiz, savaş ve çatışma götürmeyiz; buna hakkımız yoktur, hiçbir ülkenin diğer

ülkenin içişlerine karışma hakkı da yoktur, bunun uluslararası hukukta da bu şekilde bir iç savaştan faydalanarak, Libya’da devam eden bir iç savaştan faydalanarak bunu bu şekilde... Bir çıkarsal amaç için kullanıp kendi ideolojisine yakın bir gruba orada desteklemek Türkiye Cumhuriyeti devletinin işi değildir, olamaz. İç müdahaleden kesinlikle vazgeçilmelidir, tezkereler asla çözüm değildir ki biz Halkların Demokratik Partisi olarak bugüne kadar bu Meclise gelen bütün tezkerelere “ret” oyu verdik çünkü savaşın ve silahın çözüm olmadığından emin olan bir partiyiz ve barış için sonuna kadar çalışma iddiasında olan bir partiyiz.

Tüm tarafların uzlaşabileceği, anayasal temelde bağımsız, uluslararası gözlemcilerin gözleminde bir seçim yapılmalıdır, bir anayasa yazım süreci Libya’da gerçekleşmelidir. İşte biz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak Libya’ya bu bakımdan bir destek sağlayabilmek için konuşabilir, gerekli desteği sağlayabiliriz. Türkiye Büyük Millet Meclisi bir bağımsız heyet, bir bağımsız gözlemci heyeti oraya elbette gönderebilir, bunları konuşalım. Normalleşmenin yanındayız, aksi takdirde Libya halkına yararlı ve faydalı bir iş yapmış olmayız. Bunu böyle bilmek ve böyle anlamak zorundayız.

Evet, değerli halklarımız, bugün ülke olarak AKP iktidarının uyguladığı dış siyasetin ne yazık ki ağır sonuçlarını yaşıyoruz. Bakın, Suriye’deki, doğrudan Suriye’nin iç işlerine müdahaleyi bu kürsüden çokça konuştuk ama hâlâ devam ediyor. Bugün kuzey ve doğu Suriye’ye bir operasyon hazırlığı ve bunun altyapısını kurmaya dönük uluslararası görüşmelerde bu iktidar hız kesmiyor ve biz bu iktidarın özellikle Suriye hevesini anlamak istiyoruz. Neden bu kadar hevesli bu Suriye’ye gitmeye, Afrin’e yerleşmeye, oradaki halkı evinden yurdundan edip onların evlerine IŞİD’çiyi, ÖSO’cuyu, onu bunu getirip yerleştirmeye? Bu hevesin sebebi nedir? Bu hevesin sebebi biraz önce bahsettiğimiz Neoosmanlıcı politika ama Allah’tan Libya’da Kürt yok fakat Suriye’de Kürt var, bir de Kürt düşmanlığını eklememiz gerekiyor buna. İşte, tam da Türkiye’de bu iktidarın şu anda uyguladığı Orta Doğu ve Kuzey Afrika siyasetinde -özetle söyleyecek olursak- bir, Neoosmanlıcı politikalar ve yayılma hayalleri; iki, Kürt düşmanlığı üzerine kurulmuş bir politikası var.

Bugün Suriye’de sınırın ötesine gerçekleştirilecek olan operasyonlara, daha doğrusu geçmişte gerçekleştirilen operasyonlara baktığımızda Türkiye’nin eline geçen ne oldu? 911 kilometrelik sınırın güvenliği -çok söyledik bu kürsüden- o sınırın güvenliği oraya tankla, topla gitmekle olmaz, derhâl Suriye’de barışı inşa etmekle olur.

Bakın, şu anda Türkiye’deki sınırlar denetimsiz sınırlardır. Mayınlardan temizlediler, şimdi duvar ördüler ama duvarlardan her şekilde atlanıyor ve geliniyor. Bunu bilmiyor muyuz hepimiz? Biliyoruz ve o nedenle biz bir kez daha diyoruz ki: Suriye’deki bu savaş siyasetinden, çatışmacılıktan, oradaki yönetimi belirlemeye kalkmaktan, Suriye’nin iç siyasetine karışmaktan ve orada Kürt düşmanlığından, efendim, Kürtler orada statü elde eder kaygısını yaşamaktan Türkiye’deki bu iktidar vazgeçmek zorundadır. Türkiye’deki bu iktidar güney Kürdistan’a operasyon yapmaktan vazgeçmek zorundadır. Kırk yıldır bu operasyonlar devam ediyor. Bakın, Van’da gerçekleştirilen o işkence, bugün gerçekleştirilen işkence 90’lı yıllarda kürdistanın her yerinde gerçekleşti. Ne geçti elinize? Halkın desteği arttı. Kürt halkının, Kürtlerin siyasal iradesine desteğini artırmak dışında ne geçti elinize? İşte, sonuç, bu gerçeklikle yüzleşmek zorundadır, Türkiye Cumhuriyeti bu gerçeklikle de yüzleşmek zorunda. Türkiye’de önümüzdeki süreçte yepyeni bir sistemi eğer biz tesis edeceksek bütün bu gerçekliklerle, bu kırk yıldır devam eden Kürt sorunuyla yüzleşmek, barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözüm siyaseti arayışına hep beraber girmek zorundayız.

Şunu söylemeden geçemeyeceğim: Suriye’de, biliyorsunuz, Azez, Mare ve Afrin’de elektrik kesintileri oldu ve bu elektrik kesintilerinde... İşte, fiyat artışları sebebiyle faturalar ödenemedi vesaire, elektrik kesintileri oldu. Bu bölgeler Suriye Millî Ordusu ve TSK’nin kontrolündeki bölgeler. O bölgelerde enerji şirketinin bulunduğu bina yakılıyor; sadece o değil, “Şehir Konseyi” isimli tabelalı bina da nüfus dairesi, Türkçe harflerle “Afrin Nüfus Dairesi” yazılmış olan bina da yakıldı ve orada işte, “Türkler çıksın, sınırların dışına çıksın.” gibi sloganlar atıldı.

Ben şunu hatırlatacağım: İstanbul’da Fetihtepe’nin sakinlerinin elektrikleri kesildi, suları kesildi ve insanların yaşadıkları evler onlara haram ediliyor. Bakın, bir insanın temel ihtiyacı olan, temel hakkı olan barınma hakkı... Bu ihtiyaçlar karşılanmazsa o zaman “Devletin, kamunun görevi nedir?” diye bir soru sorar yurttaş. Oradaki protestoya ses çıkarılmaz ama burada bir vatandaş elektrik faturasını yaktığında hemen gözaltına alınır değil mi ve hemen bir cezaya çarptırılır. İşte, şu anda bu iktidarın uyguladığı çifte standart siyasetin ürünleri bunlardır.

Evet, değerli halklarımız, peki, özellikle bu süreçte, bir yandan Yunanistan’la yaşanan sorunlar ve oradaki sorunların derinlemesine taşınması, bu bize neyi işaret ediyor; onunla ilgili de birkaç kelam etmek istiyorum: Bugün, Türkiye’de çok derin bir ekonomik kriz var. Bu ekonomik kriz öyle bir hâle gelmiş ki hakikaten insanlar faturalarını bile ödeyemiyor, elektrik faturaları öyle bir zamlanmış ki ev kirasını geçmiş durumdadır. İnsanlar bir kuru ekmeğe muhtaç. Bu kelime, sadece sembolik olarak kullandığımız bir kelime değil, bir gerçekliktir. Bir kuru ekmeğe muhtaç insanlar.

Aynı zamanda, Türkiye’de özellikle 15 Temmuz askerî darbe girişiminden sonra Türkiye’yi otoriterleştirme konusunda düğmeye basan anlayış ve zihniyet -ki şu anda Cumhur İttifakı’nda sembolleşmiştir bu zihniyet- Türkiye’de gerçekleşen rejim değişikliği ülkedeki özgürlükleri resmen katletti.

Bunun yanı sıra, önümüzdeki süreçte de evet, bir seçim olacak, ister erken olur ister baskın olur ister zamanında olur ama Türkiye artık bir seçim sathına girmiş durumdadır. AKP iktidarının, Cumhur İttifakı’nın bugün özellikle sınır ötesi operasyonlar ve Yunanistan sorununu bu kadar kaşıyor olmasının en temel nedenlerinden biri seçime hazırlanırken yine “Vatan, millet, Sakarya!” sloganıyla hazırlanmak istemesidir. Biz diyoruz ki: Hiçbir insanın kanı akmamalı, hiçbir seçim ve hiçbir iktidar insanın kanı kadar, canı kadar kıymetli değildir. Ben, buradan bütün Türkiye Cumhuriyeti’nin yurttaşlarına sesleniyorum: Bu iktidarın bu politikalarına artık karnımız tok, buna asla müsaade etmemeliyiz, önümüzdeki seçim sürecine hazırlanırken -Libya’da kullandığı SADAT güçlerini- ne Türkiye’nin içinde SADAT güçlerini kullanmasına müsaade etmeliyiz ne paramiliter güçleri kullanmasına müsaade etmeliyiz ne de sınır ötesi gerçekleşecek operasyonları “hakikaten ülkenin, vatanın bekası için” gibi anlattıklarında inanmalıyız, bunlar yanlıştır. Yine “Vatan, millet, Sakarya!” ajitasyonu ile AKP kendi iktidarını kalıcılaştırmak, tahkim etmek için bunları yapacaktır. Bunlara asla Türkiye halkları olarak müsaade etmemeliyiz. Açlığımızın üzerini savaşıyla, şiddetle örtemezsiniz; yoksulluğun üstünü savaşıyla, şiddetle örtemezsiniz; Van Başkale’de yaptığınız bu şiddetin ve zulmün üstünü asla ve asla sınır ötesi operasyonlarla artık örtemezsiniz. Daha önce de söyledim, tekrar ediyorum: Bir suyla defaatle yıkanılmaz. İktidar bu suyla çok sefer yıkandı, bir kez daha bu seçime hazırlanırken aynı suyla yıkanmak istiyor. Şu bilinmeli ki buna asla müsaade etmeyecek, barışı ve şiddetsiz bir ortamda yaşamayı sonuna kadar bizler savunacağız.

Ben, son olarak, şunu söylemek istiyorum: Akdeniz’i bizler bir barış denizine çevirebiliriz, bu çok zor değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) - Ne zaman biz barıştan bahsetsek hemen akıllara pasif olan, siyaset bilmeyen, dış siyasetten anlamayan “Ya, bunlara da dış siyaseti versen batırırlar.” gibi savaşı, çatışmacı bir zihniyetin aklı, bir erkek egemen akıl hemen devreye girer; oysa barış, barışmak cesaret işidir. Cesaretiniz varsa barışabilirsiniz, cesaretiniz varsa karşınıza koyduğunuzu yanınıza alabilir, sorunları Türkiye halklarının çıkarları için oturup konuşabilirsiniz; bence asıl cesaret budur. Asıl cesaret, sorunlarla hakiki bir yüzleşmeyi sağlamaktır; asıl cesaret, Türkiye’nin kronikleşen problemlerini masaya yatırabilmektir, komşularımızla kronikleşmiş problemlerimizi masaya yatırabilmek ve oradan çözüm üretebilmektir. Biz, emin olun ki, barışı bu bölgede inşa edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – 60’a göre bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç’un (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, öncelikle hatırlatmak isteriz ki Türkiye Cumhuriyeti devleti, Anayasa’da kendisi tarif edilen, üniter, millî bir devlettir. Bu noktada, İç Tüzük’ümüzün de 161’inci maddesinin (3)’üncü bendinde “Anayasanın ilk dört maddesinde çerçevesi çizilen Anayasal düzene hakaret etmek ve sövmek, Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasada düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak” Meclisten geçici çıkarma fiilinin, cezasının tarifinde yer alan bir düzenlemedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Diğerleri gibi cetvelle çizilmiş bir ülke sınırı değil Türkiye Cumhuriyeti devletin sınırı, kan ve can bedeli ödenerek çizilmiş bir sınır. Şimdi, devletimizin bu sınırları içerisinde 85 milyon, herkes, milletimizin bütün mensupları her bir metrekaresinde ortak hisseye sahiptir. Bu vatan bizindir, hepimizindir. Şimdi, bu noktada, böyle bir tarif üzerinden kalkıp Türkiye Cumhuriyeti devletin belli bir bölgesini birtakım etnik veyahut da mezhepsel tanımlamalarla coğrafi olarak farklı şekilde tarif etmeye çalışmak, demin ifade ettiğim gibi, Anayasa’ya da İç Tüzük’e de aykırıdır; bu, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler açısından da son derece vahim bir tariftir. Demin ifade ettiğim gibi, kan ve can bedeli ödenerek çizilen bu sınırları HDP’li milletvekilleri konuşmalarda tekrar etmek suretiyle değiştiremezler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu tutumdan ve bu tavırdan acilen vazgeçmeleri gerektiği kanaatindeyiz. Aksi takdirde bunun bir bölücülük olduğunu ve Türkiye’de insanlar arasında kötü ve düşmanca tohumlar serpmekten başka bir netice vermeyeceğini ifade etmek istiyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

28.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben bu konuda uzun bir polemik sürdürmek istemiyorum, sadece bir iki noktaya işaret etmek istiyorum. Birincisi -daha evvel Meclis kürsüsünde de bulunduğum yerde de bunu ifade ettim- HDP'nin üniter yapıyla ilgili herhangi bir sorunu yoktur ve Türkiye'nin sahip olduğu bütün sorunları, tarihsel, toplumsal, siyasal sorunları üniter yapı içinde çözmeye iradesine ve kararlılığına sahip olduğunu da dile getirmiştir. “Üniter yapıyla sorunu yoktur.” derken “Türkiye’de Kürt sorunu yoktur.” demiyoruz, Kürt sorununu üniter yapı içinde çözmenin imkânları ve yolları vardır ve HDP bu konuda politikalara, önerilere sahiptir.

İkincisi, biliyoruz, daha evvel, MHP, bu konuda da çeşitli defalar uyarılarda bulundu fakat ben de tekrar hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

“Kürdistan coğrafyası” kavramını yine ben ve arkadaşlarım hem kürsüde hem bulunduğumuz yerlerde kullandık ve bunu neden kullandığımızı da -zaman zaman sorulduğunda- açıkladık. Bu, coğrafi, sosyolojik, kültürel, tarihsel bir tanımlamadır. Çok gerilere giderek, gerçekten, çok gerilere giderek -ki bunu her zaman tartışabiliriz- bu coğrafi kavramın kullanıldığını biliyoruz ve bunu da kullanmaya devam edeceğiz dedik. Ayrıca sadece biz kullanmıyoruz yani iktidar ortaklarından Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı -şimdi Cumhurbaşkanı sıfatıyla da- “kürdistan” kavramını kullanmıştır, Sayın Binali Yıldırım da yerel seçimler döneminde kullanmıştır ve pek çok başka AKP’li milletvekilleri ve yöneticiler de kullanmışlardır. Yani dolayısıyla bunda bir sorun olduğunu düşünmüyoruz, kullanmaya devam edeceğiz.

Hani, son bir hatırlatma yapayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurunuz efendim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bitiriyorum efendim.

Yani “Trakya” kavramını hiç kimse rahatsızlık duymadan kullanabiliyor, ben de kullanıyorum, iyi de yapıyoruz bunu. Trakya da coğrafi, tarihsel, sosyolojik bir kavramdır aynı zamanda, Trak halkının yaşadığı bölgeye verilen isimdir sonuç olarak. Trakya’yı kullanırken hiçbir rahatsızlık duyulmazken Kürt halkının yaşadığı bölgeye verilen tarihsel, sosyolojik bir kavramın, “kürdistan coğrafyası” kavramının kullanılmasından rahatsızlık duyulması doğru bir tutum değildir. Bunun bir bölücülükle, ayrımcılıkla filan hiçbir alakası yoktur, onun tekrar kayıtlara geçmesini istedim.

Teşekkür ediyorum.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin, açarsanız sevinirim.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, ben İç Tüzük'teki gayet açık bir metni paylaştım. Burada, Anayasa'da düzenlenen Türkiye'nin idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak... Şimdi, bu tanımlamaları yapmak noktasında bulunduğu zaman bunun bir müeyyidesi olduğunu ifade ettim. Şimdi, Trakya meselesi ile bu meseleyi birbiriyle mukayese içerisine girmek demagogik bir

yaklaşımdır, bunu kabul etmemiz mümkün değildir. O ifadelerin arkasında neyin olduğunu bizler gayet iyi bildiğimiz gibi kendileri de çok iyi biliyorlar. İşte, bizim, Meclis çatısı altında bu niyetlere ve bu söylemlere müsaade edilmesine tahammülümüzün olmadığını ifade ediyorum. Bu tahammülsüzlük de hukuka dayalı bir tahammülsüzlüktür yani Anayasa'ya, İç Tüzük'e uygun ve bizim ortak geçmişimize uygun bir meseledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, hem kültürel hem sosyolojik hem de tarihî bir geçmiş olduğunu, bunun bu şekilde olduğunu ifade ediyorlar. Yani Türkiye’de bizi oraya bağlayan şey, bir tek şu Anayasa mı? Bunun öyle olduğunu düşünenler büyük bir yanlışlığın içindedirler. Biz tarihen de kültürel olarak da sosyolojik olarak da siyasi olarak da her konuda biriz, bütünüz. Bu noktada, bütün sınırlarıyla birlikte buranın adı Türkiye Cumhuriyeti devletidir, bunun idari yapısı ve tanımlamalarının ne olduğu da bellidir; bunun dışında, ısrarla birtakım tanımlamalar peşinde koşmak büyük bir yanıltır. Bunu tekrar ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sürdürmek için söz almadım, sadece kayıtlara geçsin diye bir cümle söyleyeceğim.

“Niyet okumak” doğru bir şey değildir; ne söylüyorsak o düşündüğümüzü de açıklıyoruz, neden söylediğimizi; arkasında herhangi bir başka niyet yoktur; eğer olsa başka bir niyet, bunu da açıkça söylemekten çekinmeyiz siyasi anlayış olarak, onu belirtmek istiyoruz.

Bizim bu konudaki tutumumuzun doğru olduğunu düşünüyorum. Eğer ortak bir tarih varsa -ki var- ortak bir coğrafya varsa -ki var- işte bütün farklılıklarıyla bu ortak tarih ve coğrafya hepimizindir. Dolayısıyla bizler de bunu ifade etmekte devam edeceğimizi söylüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – 2 Sayın Grup Başkan Vekilimizin farklı izahatı, bizim demokratik olgunluğumuzun birer işaretidir diyoruz ve devam ediyoruz.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER (Devam)

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye’nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türü Tedbiri Almak, Libya’daki Gayrimişru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye’nin Libya’daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye’nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümul, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması

ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Kararla Verilen ve 22 Aralık 2020 Tarihli ve 1273 Sayılı Kararla 2 Ocak 2021 Tarihinden itibaren On Sekiz Ay Uzatılan İznin Süresinin, 2 Temmuz 2022 Tarihinden İtibaren On Sekiz Ay Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/1963) (Devam)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurunuz Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, vatanımızın korunmasında hem de uluslararası barış ve istikrar için üstlendikleri tüm görevlerde özveriyle çalışarak büyük başarı gösteren kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarımızı, polislerimizi ve diğer devlet görevlilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bizlerin can güvenliği ve ulusumuzun çıkarları için canını feda eden kahraman şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, aziz şehitlerimize ve kahraman gazilerimize minnet ve şükranlarımızı huzurunuzda ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetlerimizin daha önceki örneklerde rastlamadığımız ve daha önceki örneklerle kıyaslanmayacak bir maksada yönelik olarak bir başka ülkenin topraklarına gönderilmesini uzatma kararının eşiğindeyiz. Türkiye, Libya Hükûmetiyle iki mutabakat muhtırası imzaladı. Bu iki mutabakat muhtırasından biri, Libya'yla deniz yetki alanlarının sınırlandırılması hakkındaydı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz, bu anlaşmaya ülkemizin Doğu Akdeniz'deki çıkarlarının lehinde olduğu için olumlu baktık ve Mecliste bu tavrımızı açıkça gösterdik, bu görüşümüzü bugün de koruyoruz. Ancak bu Deniz Yetki Anlaşması'nın bir ön koşulu gibi önümüze getirilen Libya'ya asker gönderilmesine ilişkin ikinci mutabakata ve arkasından getirilen tezkereye ise hep karşı olduk, bugün de olmaya devam ediyoruz çünkü biz, Mehmetçik'imizin uluslararası meşruiyeti olan insani yardım operasyonları dışında başka ülkelerin topraklarını korumak için görevlendirilmesine karşıyız; Katar'da da karşıydık, Libya'da da karşıyız. Mehmetçik'in görevi sınırlarımızı korumaktır, sınırlarımızdan gelecek olan terör dâhil her türlü tehdide karşı ülkemizi savunmaktır. Bu tezkere ise Türk askerini Libya çöllerinde savaşmak üzere gönderecek bir savaş tezkeresidir. Biz, ülkemizin ve Mehmetçiklerimizin Libya çöllerinde maceraya atılmasını istemiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Libya'da siyasi ve askerî açıdan çatışma içinde olan iki taraf var, iç çatışma hâli var ve şimdi siz, askerlerimizi böyle bir ortamın bulunduğu, sürdüğü yabancı bir ülkenin topraklarına hem de taraf tutup göndererek onların can güvenliğini tehdit etmektesiniz. Saraydaki tek adam yönetimi bu tezkereyle yüce Meclisimizin yurt dışına asker gönderme kararı almasını isterken “Sen kararı al, gerisini ben bilirim.” tarzında bir hareket içindedir. Ne diyor? ”Şümul, miktar ve zamanı Cumhurbaşkanınca takdir ve tayin olacak şekilde.” diyor. Peki, bu karar ne kadar stratejiktir, ne kadar Türkiye'nin çıkarıdır, askerî planlamanın siyasi hedefi nedir; bunların hiçbiri belli değil. Gelip muhalefete bilgi vermek, görüş almak da yok. Böyle olmaz; bunun adı demokrasi olmaz, uzlaşma olmaz.

Değerli milletvekilleri, bu tezkereyle Türkiye bir başka ülkenin iç politikasında taraf duruma geldiği için biz başından beri temel mesele olarak karşıtlık koyduk. AKP iktidarı, Suriye, Irak ve Mısır'da İhvanı yönetimler işbaşına gelebilsin diye bu ülkelerin iç işlerine taraf oldu; sonra o ülkelerin yönetimleriyle düşman olduk, kendi çıkarlarımızdan olduk, başımız dertten kurtulmadı. Şimdi, Libya'da da ülkemizi aynı tehlikeyle karşı karşıya bırakacağı için biz bu tezkereye baştan “hayır” demiştik. Taraf tutmanın nasıl sıkıntılar yaratabileceği konusunda sizi çok uyardık.

Bakın, Türkiye, Deniz Yetki Anlaşması'nı kiminle imzaladı? Ulusal Birlik Hükûmetiyle. TBMM'den 2019'da geçirdik, biz de destek verdik ama asker gönderme konusundaki ikinci anlaşma gündeme gelince şunu söyledik: Türkiye bu savaşta taraf olursa yaptığımız bu olumlu anlaşmaya da gölge düşer. Nitekim, dediğimiz oldu, anlatayım: Bundan yedi ay önce, Aralık 2021'de Libya'dan Ankara'ya bir heyet geldi. Başkanı, işte AKP'nin muhatap almadığı Temsilciler Meclisinin Başkan Vekili Fevzi El-Nuvayri idi. Ankara'da Cumhurbaşkanıyla bir araya geldiler, Mecliste bizimle de görüştüler. O gün Dışişleri Komisyonu'yla yaptıkları toplantıda partimizi ben temsil ettim, kulaklarımla işittim. AK PARTİ'li, MHP'li, HDP'li, İYİ Partili mevkidaşlarım hatırlayacaktır. Libyalı milletvekilleri bize neler dedi, biliyor musunuz? Meclis Başkanı Vekili El-Nuvayri'nin konuşmasından okuyorum: “Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Anlaşma Libya için sorun oluşturmuyor, sadece zamanlaması sorunlu idi ama ikinci mutabakata yani Güvenlik ve Askerî İş Birliği Anlaşması'na Libya içinde muhalefet var. Onun onaylanabilmesi için iki ülke arasında iyi ilişkilere ihtiyaç var.” diyor.

Diğer vekiller de konuştu, Libya Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı Yusuf Alakuri diyor ki: “Biz, Libya Meclisi olarak iki anlaşmayı da hiç görmedik, önümüze gelmedi, üzerinde hiç çalışmadık, Türkiye'yle bizden habersiz tek taraflı imzalandı ama Libya'nın tek meclisi de biziz, bizim de görüşümüz alınmalıydı.” Yani, değerli milletvekilleri, yaptığınız anlaşmalar Libya Meclisinde görüşülmemiş, konuşulmamış, onaylanmamış. Biz ne demiştik? Aman, Türkiye'yi Libya'da taraf hâline getirecek bir askerî anlaşmadan uzak durun demiştik, böyle bir taraf tutma hâli aleyhimize sonuç verebilir demiştik. Tezkere ilk geldiğinde bu kürsüde konuşan Sayın Büyükelçi Çeviköz söyledi, Grup Başkan Vekillerimiz Sayın Özkoç, Sayın Altay söylediler ve tabii, her zaman ülkemizin çıkarları ve 84 milyon vatandaşımızın hakkının, hukukunun korunmasını her şeyin üstünde gören Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu söyledi. Ne dedi? “Vatan savunmasına ‘evet’, o konuda hepimiz canımızı vermeye hazırız ama askerlerimizin Libya çöllerinde iç savaşın taraflarından biri istiyor diye şehit olmasını doğru bulmuyorum, kabul etmiyorum.” dedi. Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu'nun isabetle söylediği gibi, Türkiye, Libya'ya savaşmak için değil, Libya'daki tüm tarafları barıştırmak, bölgeye barış getirmek için gitmelidir; iki tarafla da konuşmalı, böyle bir rol üstlenmelidir. Yoksa askerlerimizin Libya çöllerinde ölmesine dün “evet” demediğimiz gibi bugün de “evet” demeyeceğiz ve bu görüşümüzde ne kadar haklı olduğumuz da ortada. İşte, Libyalı vekillerin kendi Meclisimizde yaptıkları değerlendirmeleri aktardım. Libya Meclisinde bu anlaşmalar üç yıldır görüşülmüş değil.

Peki, biz şimdi bugün ne yapıyoruz? Aynı yanıfta ısrar ediyoruz. Libya'da Birleşmiş Milletler öncülüğündeki Libya Siyasi Diyalog Forumu'nun Kasım 2020'deki toplantılarında ülkede devlet başkanlığı ve parlamento seçimlerinin 24 Aralık 2021'de yapılmasına karar verildi. Ancak seçimler planlanan tarihte yapılmadı ve yeniden siyasi bir krizin içine girildi. Hafter destekli Tobruk'taki Temsilciler Meclisi, mevcut Ulusal Birlik Hükûmetinin görev süresinin 24 Aralık 2021'de dolduğu gerekçesiyle milletvekillerinin çoğunun katılmadığı bir oturumda Fethi Başağa'yı Başbakan seçti. Libya Ulusal Birlik Hükûmeti Başbakanı Abdülhamid Dibeybe ise Temsilciler Meclisini Cenevre Anlaşması'ndaki yol haritasından ayrılmakla suçlayarak görevinin başında olduğunu açıkladı. Yani ortada iki başlı bir siyasi çatışma devam etmekte. Bu yapı, güvenlik alanında ciddi sorunlar da çıkarmakta. Eski İçişleri Bakanı Başağa'ya bağlı güçlerin kısa süre önce Trablus'a girerek sıcak çatışmalara neden olması herkes için kaygı verici bir gelişmeydi.

Değerli milletvekilleri, AKP, Trablus merkezli ve uluslararası platformlarda tanınan Ulusal Mutabakat Hükûmeti ile Tobruk merkezli Temsilciler Meclisi ve Libya Ulusal Ordusu arasındaki savaşta Trablus Hükûmetini desteklemiştir. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Libya'da bugüne dek Suheyra Antlaşması'nın her ikisini de meşru kabul ettiği Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle de Tobruk'ta bulunan Temsilciler Meclisiyle de yani çatışmanın tüm taraflarıyla Türkiye'nin görüşmesi gerektiğini söyleyegeldik.

Ama bakın değerli milletvekilleri, bu tezkere metninde uluslararası anlaşmaların onay mercisi olmasına rağmen Libya Temsilciler Meclisinden bahis bile edilmemektedir. Bu husus, Türkiye'nin Libya'yla yaptığı anlaşmaların Libya nezdinde geçerli olması ve uluslararası hukuk dünyasında etki yaratması açısından hayati önemdedir, özellikle de deniz yetki sınırlarının belirlenmesine ilişkin anlaşma açısından hayati önem taşır.

Değerli milletvekilleri, tezkere metninde asker gönderme gerekçelerinden biri de kitlesel göç gibi muhtemel risklere karşı millî güvenliğimizi sağlamak olarak belirlenmiş. Peki, ama değerli arkadaşlarım, Libya'dan Türkiye'ye bir göç söz konusu mu? Hayır. Avrupa ülkeleri Akdeniz'e açılmadan önce düzensiz göçmenlerin Libya kıyılarında durdurulmasına büyük önem veriyor yani durum Türkiye'den ziyade Avrupa'yı ilgilendiren bir durum. Ülke sınırlarımızı kevgire çeviren AKP iktidarının şimdi Libya'dan olası göçle mücadele için tezkere çıkarıyor olması da samimi ve inandırıcı değildir.

Değerli milletvekilleri, tezkere metninde kullanılan “gayrimeşru silahlı gruplar” ifadesi muğlak bir ifadedir. Bu ifadeden Tobruk'taki Temsilciler Meclisine destek veren Hafter güçleri kastediliyorsa ortada büyük bir gariplik vardır. Zira, AKP iktidarının dış politikada rüzgârgülüne dönen yaklaşımı “gayrimeşru” ifadesinin tanımını zorlaştırmaktadır. Daha geçen yıla kadar AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan Hafter hakkındaki sorulara “Ben bu noktada bir teröristle asla masaya oturmam, masaya oturulmasına da müsaade etmem.” şeklinde yaklaşıyor, Dışişleri Bakanı da Hafter tarafını “gayrimeşru güçler” diye tanımlıyordu. Hükûmet yanlısı medyada da aynı dil hâkimdi “Terörist Hafter” “Darbeci Hafter” sözlerinden geçilmiyordu. Ancak, geçen yılın aralık ayında Türkiye ile Hafter ve onun etkisindeki Libya'daki oluşumlarla temaslar başlamış. Libya Temsilciler Meclisinin Ankara ziyareti bu yönde önemli bir adımdı. Benzer şekilde, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu da geçen yılın sonunda ilginç bir açıklama yapmıştı, dikkatinize getireyim: “Biz hiçbir zaman Libya'da ayrımcılık yapmadık, hükûmetle iş birliği içinde çalıştık ama doğu tarafı -yani Hafter'den bahsediyor- bize mesafeliydi. Gelmek istediler, Hafter de istedi, Cumhurbaşkanıyla görüşme koşuluyla gelmek istedi. Cumhurbaşkanı onun muhatabı değil, o zaman gelmedi. Gelseydi biz onunla görüşmeye hazırдық.” Yani değerli arkadaşlarım, aslında, AKP iktidarı Libya politikasında bir U dönüşü arayışına girmiş durumda. Lisan değişmiş, “terörist Hafter” gitmiş Libya'nın doğusundaki gayrimeşru güçlerin lideri olmuş.

Sayın milletvekilleri, madem, Hafter artık görüşülebilir bir isim oldu, Temsilciler Meclisi artık bizim muhatabımız oldu, gelen giden heyetler var -bu bizim de başından bu yana desteklediğimiz bir gelişmedir yani tüm taraflarla görüşülmesi- o zaman, tüm taraflarla konuşmaya imkân veren, bu diyalog zeminine zarar verecek bu tezkereden bir an önce vazgeçelim. Bu tezkere şu anda Libya'daki iki tarafın da desteğini alan bir tezkere değildir; ülkemizi taraf tutan bir konuma sokacak, oraya gönderilecek askerimizin can güvenliğini riske atacaktır bir tezkere. Biz, Mehmetçik'imizin vatan savunması dışında Libya çöllerinde macera peşinde ölmesini istemiyoruz, sizlerin de istemediğinize inanarak bu tezkereye “hayır” çağırısı yapıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son dönemde Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, daha doğrusu saray iktidarı birbiri ardına ülkemizin itibarını, onurunu zedeleyen adımlar atmakta. Ekonomide ülkeyi içine düşürdükleri felaketin yol açtığı çaresizlik ortadayken çıkış olarak her gün 84 milyonun onurunu inciten U dönüşleri ve ilkesizliklerle karşı karşıyayız. İşte bunlardan biri yarın yaşanacak, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetinin arkasındaki isim olarak suçladığı Suudi Arabistan Veliaht Prensi Muhammed bin Selman'ı Ankara'da, devlet töreniyle, kırmızı halılarla karşılamaya hazırlanıyor. Biliyorsunuz, Cemal Kaşıkçı, İstanbul'da,

Suudi Arabistan Konsolosluğunda, Suudi Arabistan yönetiminin gönderdiği bir suikast timi tarafından ve yine Suudi Arabistan yönetiminin talimatıyla katledildi. AKP iktidarı, elinde tüm dinleme kayıtları olmasına rağmen bu vahşi cinayeti engelleyemedi; 15 kişilik katil timinin ellerini kollarını sallayarak İstanbul'dan ayrılışını izlemekle yetindi. Cinayetin işlendiği Suudi Konsolosluğuna girmek için tam on beş gün beklediler; yetmedi, katliamın ev sahibi Suudi Konsolosunun kaçışına da göz yumdular. Sonra da inanılmaz bir şey yaptılar, Birleşmiş Milletler raporlarında, Türkiye ve diğer ülkelerin istihbarat raporlarında cinayetin arkasında parmağı olduğu somut delillerle ortaya konulan Suudi yönetimini aklama ve Veliht Prensi aklama rolüne soyundular. İstanbul'da yargılama başlamıştı, katil çetesinin gıyabında mahkeme devam ediyordu. "Asla vermeyiz." dedikleri dosyayı bir gecede, sarayın emriyle, kendi elleriyle verdiler. Yeşil dolar aşkı öylesine gözlerini karartmıştı ki dosyanın Suudi Arabistan'a gönderilmesine şerh düşen hâkimi önceki gün İstanbul'dan Maraş'a sürdüler. Yetmedi, Erdoğan, ulusal onurumuzu ayaklar altına alma pahasına Prens ayağına gitti. İşte, AK PARTİ'lisi, CHP'lisi; genci, yaşlısı, 84 milyon olarak hepimizi isyan ettiren fotoğraf orada çekildi. Saray avanesi "Davet geldi." dediler ama Suudi Arabistan açıklama yaptı "Biz davet etmedik, kendisi ısrar etti gelmek için." diye. Bundan daha ayıplı bir durum olamazdı ama sineye çekildi, üstene de Prens Ankara'ya davet edildi, yarın kırmızı, pardon, turkuaz halıyla karşılanacak.

Peki, ya söylenen sözler? Erdoğan ne demişti, hatırlayın, "Bu millet enayi değil, hesabını sormasını bilir." demişti, "Kaşıkçı'nın katillerinden hesap sormazsak çocuklarımızın yüzüne bakamayız." demişti. O zaman, Kaşıkçı'nın mahkeme mahkeme adalet arayan kederli nişanlısının ve bu ülkede hukukun üstünlüğüne inanan milyonlarca insanın sormak hakkı değil mi: Bu dönüş neyin nesi? Neyin karşılığında? Tabii ki yeşil dolarlar, milyonluk swaplar karşılığında. O zaman soruyoruz: Bunun neresi dik duruş, neresi millî duruş, neresi onurlu duruş? AKP iktidarı "katil" diye suçladıkları kişiye ülkenin millî varlıklarını, 84 milyonun alın terini peşkeş çekmeye hazırlanıyor. Peki, şu sözleri nereye koyacağız o zaman? "Veliht Prens in yakınında bulunanlar bu işin içinde. Sonuna kadar elbette kovalayacağız. İslam dünyasından bazı kesimler ve ülkeler, ne yazık ki doların ve riyalin kurbanı olanlar bu olaylar karşısında hakkı ve hakikati söylemediler. İnsanları enayi, ahmak zannediyorlar." Kim söylüyor bu sözleri? Tabii ki Sayın Erdoğan. Peki, biz buradan soralım o zaman: Doların ve riyalin kurbanı kim olmuş şimdi Sayın Erdoğan? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bununla da bitmiyor, Saray yönetimi ülkemizi içine soktuğu ekonomik buhran nedeniyle öyle çaresiz bir noktada ki bir ilkesizlik bir başka ilkesizliği izliyor. Bakın, geçtiğimiz günlerde Türkiye ve Norveç Dışişleri Bakanları arasında bir belge imzalandı. Yapılan anlaşmayla öğreniyoruz ki bizim kendi vatandaşlarımız -Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanımız Sayın Çavuşoğlu, Sayın Norveç Dışişleri Bakanı- vizeyle giderken, hatta transit giderken yani Norveç'e değil başka bir ülkeye uçarken bile vize almak zorunda bırakılırken Norveç'in vatandaşları artık Türkiye'ye pasaportla değil, vizeyle değil, sadece kimlik kartlarını göstererek girebilecek; ne pasaport ne vize. Biz bunu kimden öğrendik? Norveç Dışişleri Bakanının attığı "tweet"ten öğrendik. Peki ya bizim Dışişleri Bakanına ne demeli? Hadi böyle bir anlaşma imzalandınız, bari, bari şu pozu vermeyin; bir de poz veriyorlar, sanırsınız karşılıklı olarak, Türk ve Norveç vatandaşları birbirlerinin ülkesine kimlikle girecek, vizesiz girecek. Ne gezer! Skandal bununla da bitmiyor değerli milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti'ni Norveç'te temsil etmekle görevli Türkiye Büyükelçisi "tweet" atıyor, teşekkür ediyor ama kime? Norveç Dışişleri Bakanına; bu uzlaşmayı mümkün kıldığı için Norveçli Bakana şükranlarını sunuyor Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçisi. Büyükelçinin "tweet"ini okuyan sanır ki -ben öyle sandım- bizim vatandaşlarımız artık Norveç'e vizesiz, pasaportsuz girme hakkı elde etmiş. Bu rezalet ortaya çıkınca da apar topar açıklama yapılıyor. Neymiş? Bir anlaşma yokmuş, çip krizi varmış, vesaire vesaire. Sayın Çavuşoğlu'na soruyorum: Eğer ortada anlaşma yoksa elinizde tutup kameralara poz verdiğiniz o belge neyin nesi?

İkinci sorum: “Mütekabiliyet” kelimesinin yani “karşılıklılık” ilkesinin sizin lüğatinizde bir anlamı var mıdır, varsa nedir?

Sayın milletvekilleri, Sayın Çavuşoğlu’na olduğu kadar siz mevkidaşlarıma da anımsatmak isterim: Milletvekili olarak, şimdi diplomatik pasaportumuz var, öyle “var” diye bu görevlere gelmeden önce milyonlarca vatandaşımızla birlikte yaşadığımız çileleri ne çabuk unuttunuz? Vatandaşlarımız Avrupa ülkelerinden vize almak için aylarca, hatta yıllarca ızdırıp çekiyor. Bakın, Norveç neler istiyor? Pasaport en az altı aylık olacak, biyometrik fotoğraf, banka hesap dökümü, ıslak imzalı sağlık sigortası, SGK hizmet dökümü, gidiş dönüş uçak bileti, otel rezervasyonu... Tüm bunları verdiğinizde günlerce, aylarca bekliyor ama sonunda yine reddediliyorsunuz.

Öte yandan, Norveç, Avrupa Birliği üyesi olmakla birlikte AB vize rejimine tabi yani dünyada 62 ülkenin vatandaşı vizesiz giriş yapabilmekte. Kolombiyalı, Brezilyalı, Arjantinli, El Salvadorlu elini kolunu sallayarak girebiliyor Norveç’e ama Türk vatandaşları giremiyor, yaptığımız jeste rağmen giremiyor. Hani mütekabiliyet, nerede karşılıklılık? Ülkemizin, bayrağımızın, pasaportumuzun onuru nerede kaldı?

Değerli milletvekilleri, neden yapıyor tüm bu ilkesiz hareketler? Çok basit: Çünkü kasa tamdır. O yüzden mütekabiliyet, vesaire hiçbir şeyi gözümüz görmüyor, o yüzden bu ilkesizlik; para gelsin de nasıl gelirse gelsin.

Öte yandan, madem dış ülkelere bahsettik. Bakın, sizlere de gelmiştir, Rusya’ya bağlı özerk Tataristan Cumhuriyeti’nde bir Rus firmasında 3 bin işçimiz mağdur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Sayın Başkan, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Rus işveren dört aylık maaşlarını ödemedi işten çıkarıyor. Perişan durumlar, hepimize mesaj atıyorlar. Dışişleri Bakanlığımız, Büyükelçiliğimiz sahip çıkmıyor. O yüzden, buradan, Norveç’in vatandaşlarına kimlikle, pasaportsuz, vizesiz giriş sağlayan Dışişleri Bakanlığında çağrıda bulunuyorum: Bizim Tataristan’daki vatandaşlarımıza da sahip çıkın Norveç’in vatandaşına sahip çıktığınız gibi. İşte, yine bir ilkesizlik, yine ülkemizin itibarının, bu ülkenin yurttaşlarının hakkının, hukukunun ayaklar altına alındığı utanç verici bir durum. Ama kimse umutsuzluğa kapılmasın, tüm bu adaletsizliklere, ilkesizliklere son vereceğiz. Doların yeşilinden başka hiçbir şeyi görmeyenler çok yakında o mevkilerden uzaklaşacaklar, milletin iradesiyle millet iktidara gelecek.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Tunç...

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, hatip, Cemal Kaşıkçı davası üzerinden Sayın Genel Başkanımızla ilgili doğru olmayan değerlendirmelerde bulundu, yerimden kısa bir söz talep etmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sayın hatip, Cemal Kaşıkçı cinayetiyle ilgili davanın Suudi Arabistan adli makamlarına devriyle ilgili olarak değerlendirmelerde bulunurken Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Genel Başkanımızla ilgili doğru olmayan ifadeler kullandı. Bütün dünyanın gözü önünde delillerin toplanmasıyla ilgili süreç ve Cemal Kaşıkçı cinayetinin aydınlatılmasıyla ilgili o titiz çalışmalar, Türkiye'nin duruşu bütün dünya tarafından görüldü ve daha sonra Türkiye'de dava açıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinde 2020/120 sayılı dosyada dava görülmeye başladığında 6706 sayılı Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu çerçevesi içerisinde Suudi Arabistan'ın böyle bir talebi oldu. Bu talebin, tabii, bu kanunun 24'üncü maddesi gereğince değerlendirilmesi gerekiyordu ve 6706 sayılı Uluslararası Adli İş Birliği Kanunu'nun 24'üncü maddesi gereğince kovuşturmanın devri talebinin kabul edilmesi üzerine de durma kararı verildi. Yani burada dosyanın, davanın kapatılması söz konusu değil, durma kararı veriliyor. Eğer yabancı adli makam mahkûmiyet kararı verirse dava düşecek, mahkûmiyet kararı vermez ise Türkiye'de dosya, dava kaldığı yerden devam edecek. Bilgilendirmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sadece kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

Sayın Başkan, Türkiye Cumhuriyeti'ne başka bir ülkeden katil bir tim geliyor. Bundan Türkiye Cumhuriyeti'nin haberi var mı? Var. Bu tim, bizim ülkemizdeki bir konsolosluğa giriyor, bir cinayet işliyor, bundan haberi var mı? Var. Adalet ve Kalkınma Partili Yasin Aktay çıkıyor, “Cumhurbaşkanlığımı ve Emniyet yetkililerini ben bilgilendirdim.” diyor. Cumhurbaşkanı “Orada yaşanan cinayetle ilgili belgeler, ses kayıtları, hepsi elimizde; biz enayi değiliz, oraya bunları, bu belgeleri verelim.” diyor. Ondan sonra mahkeme, elini kolunu sallayıp giden bu katillere, bu katillere emir veren kişiye, ülkeye dosyayı gönderiyor “Siz yargılayın, biz yargılamayalım.” diye. Bunu dünyanın hiçbir ülkesinde yaşamak mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bunu herhangi bir şekilde bir filmde seyrediyor olsanız “Bu kadarı abartı, böyle bir ülke olmaz.” dersiniz, seyreden herkes bunu söyler. Bu kadar açık ve net olan bir konuda AKP iktidarının savunmada değil, gerçekten, Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşanan bu vahim olayın hesabını sorma peşinde olması gerekir.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, kayıtlara geçsin.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Viyana Sözleşmesi'nin 31 ve 43'üncü maddeleri gereğince, olay diplomatik temsilcilikte gerçekleştiği için, belli bir süre müdahale edilemedi...

ERHAN USTA (Samsun) – Niye Erdoğan o zaman zehir zemberek açıklama yaptı, “Milleti enayi mi zannediyorsunuz?” dedi ya? Yapmayın bunu, tevil götürecek bir yanı yok kardeşim ya!

YILMAZ TUNÇ (Bartın) - Ve daha sonra bütün deliller toplanıp dosya tekemmül ettiğinde de bütün dünyanın gözü önünde açıklandı.

Teşekkür ediyorum.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, tekrar kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Özkoç.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Viyana Sözleşmesi “Katiller cinayeti işleyip konsolosluktan ayrılırken elini kolunu sallayıp ayrılır.” demiyor. Elini kollunu sallayıp ayrılmasına neden olan Türkiye Cumhuriyeti. Onun için, katiller cinayeti işleyecek, konsoloslukta müdahale edemezsiniz ama elini kolunu sallayıp da gitmelerine izin vermezsiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, ben de kayıtlara geçmesi açısından...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun tevil götürecek bir yanı yoktur. Yani Sayın Cumhurbaşkanının, bu dosyayı göndermeden önce söylediği sözleri bir düşünmesi lazım. Yani bu kadar, böyle güçlü şekilde itiraz edeceksiniz, “Siz milleti enayi mi zannediyorsunuz, geldiniz, insanı burada kestiniz?” diyeceksiniz, ondan sonra “Viyana Sözleşmesi” şu, bu deyip bu dosyayı Suudi Arabistan’a göndereceksiniz. Bu, kabul edilebilir bir şey değildir. Bu, Türkiye Cumhuriyeti’nin hür ve bağımsız bir ülke gibi hareket etmemesi anlamına gelmektedir. Sayın Erdoğan ve ekibinin bu tavrıyla Türkiye egemenlik haklarından vazgeçmiştir Sayın Başkan. Yani buradaki milletvekili arkadaşlar lütfen daha dikkatli olsunlar yani hiç olmazsa buna yorum yapmayın ya. Ya, bunun yorum yapılacak, bunun bahane uydurulacak bir durumu falan yok. Türkiye egemenlik haklarından vazgeçmiştir yaptığınız bu tutumla, bu kadar nettir olay.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, Türkiye’nin egemenlik hakkından vazgeçtiği doğru değildir, kesinlikle bu ifadeleri kabul etmiyoruz. Türkiye’nin egemenlik hakkı devam etmektedir. Davanın kapatılması söz konusu değildir, dava süreci devam ediyor. Yabancı adli makamlar -Suudi Arabistan- mahkûmiyet kararı vermediği takdirde dosya yeniden açılacaktır çünkü dosyanın bir nüshası da Türkiye Cumhuriyeti devletindedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Bir ay ceza verecek. Ne oldu, iş bitti mi?

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, herhâlde suçta ağır tahrik var.

ERHAN USTA (Samsun) – Bir ay ceza verecek, oldu mu? Yapmayın ya! Milletvekilinin bir itibarı vardır ya!

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, suç Türkiye’de işlenmiştir. Türkiye’de işlenen bir suç Suudi Arabistan makamlarınca neden inceleniyor, neden görülüyor? Mahkeme Türkiye’de açılmıştır. Ne oldu da mahkemenin devamında Türkiye Cumhuriyeti devleti mahkemeyi, bu kararı durdurarak Suudi Arabistan’a bu yetkiyi vermiştir? Türkiye Cumhuriyeti, kendi elinde bulunan egemenlik yetkisini kime dayanarak Suudi Arabistan’a devrediyor? Yani bunu konuşmayacak mıyız? Türkiye’de bir cinayet işlenmiş, cinayet. Türkiye’de işlenen cinayetin hesabını Türk mahkemeleri sorar, Türk mahkemeleri bakar. Suudi Arabistan kim oluyor?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Durma kararı vardır efendim, kapatılma yok.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)**B) TEZKERELER (Devam)**

1.- Cumhurbaşkanlığının, Türkiye'nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Libya'daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye'nin Libya'daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitlesele Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanlığı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi i Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Kararla Verilen ve 22 Aralık 2020 Tarihli ve 1273 Sayılı Kararla 2 Ocak 2021 Tarihinden itibaren On Sekiz Ay Uzatılan İznin Süresinin, 2 Temmuz 2022 Tarihinden İtibaren On Sekiz Ay Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/1963) (Devam)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Fikri Işık.

Buyurunuz Sayın Işık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FİKRİ İŞİK (Kocaeli) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin değerli üyeleri; Libya tezkeresinin 2 Temmuz 2022 tarihinden itibaren on sekiz ay daha uzatılması hakkındaki Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye-Libya kardeşliği tarihî kökleri olan, dört yüzyıla yakın birliktelik barındıran, çok yakın akrabalık ilişkileri olan, kardeşlik ilişkileri olan, kültürel ve inanç bağı olan önemli bir ilişkidir. Bu kardeşliğin, her kritik dönemde gerek Türkiye tarafından gerek Libya tarafından gereğinin yerine getirildiğini müşahade ediyoruz. Bakınız, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de bizzat rol aldığı, mücadele verdiği İtalya'ya karşı Libya'nın bağımsızlık mücadelesinde Türkiye üzerine düşeni yapmıştır. Daha sonraki süreçte, Kıbrıs savaşında Libya üzerine düşeni yapmıştır.

Şubat 2011'de Kaddafi rejiminin devrilmesinden sonra ortaya çıkan kaos, kargaşa ortamı Libya'da çok önemli bir sürecin başlamasına sebep oldu. Evet, bu süreçte Libya halkı ciddi acılar çekti, ciddi sıkıntılar çekti; Libya'da istikrar tamamen kayboldu, kardeş kanı dökülmeye başladı ve bu olayların üzerine, her zaman olduğu gibi, Birleşmiş Milletler gecikmeli olarak 17 Aralık 2015'te Suheyra'ta bir Libya Siyasi Anlaşması tesis etti ve bu anlaşma gereği 2259 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı'yla Ulusal Mutabakat Hükümeti Libya'nın tek ve meşru hükümeti olarak ilan edildi. Bu hükümetin varlığını kabul etmeyen General Hafter'in 4 Nisanda başlattığı saldırılar Libya'da çok ciddi bir istikrarsızlık oluşturdu. Hedef, başkenti ele geçirmek ve Libya'da Birleşmiş Milletlerin de tek ve meşru olarak tanıdığı hükümeti devirmektir. İşte bu ortamda Ulusal Mutabakat Hükümeti -daha sonra ismi "Ulusal Birlik Hükümeti" olarak değişti- 2019 Aralık ayında Türkiye'den yardım istedi, Türkiye'den destek talep etti ve 2 Ocak 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Cumhurbaşkanlığı tezkeresini burada görüştü ve kabul etti. Evet, Türkiye'nin desteği bundan sonra Libya Ulusal Mutabakat

Hükümetinin arkasında oldu. O günden bugüne yaklaşık iki buçuk yıl geçti, otuz ay geçti. Peki, otuz ayda ne oldu? Otuz ay önce burada bu tezkereye karşı çıkan muhalefetin acaba argümanları gerçekleşti mi, endişeleri gerçekleşti mi yoksa bugün, iki buçuk yıl öncesine göre daha sakin, göreceli daha istikrarlı, barışın daha fazla konuşulduğu bir Libya mı var? Bu soruya cevap vermek durumundayız.

Evet, Türkiye'nin desteğiyle Ulusal Mutabakat Hükümeti öncelikle kendine yöneltilen saldırıları durdurdu, kaos ve istikrarsızlık önlendi, sahada geçici de olsa bir sükunet sağlandı ve artık Birleşmiş Milletlerin öncülüğünde yapılacak görüşmeler için psikolojik bir ortam oluştu. Bakınız, her iki taraftan bir tanesinin mutlak galibiyeti görüşmeler için psikolojik ortamı zehirler. Güçler dengesi ancak bir araya gelme, konuşma, müzakere etme ve sorunları masada müzakere yoluyla çözme imkânı sağlar. Onun için, psikolojik ortamın oluşması önemliydi; işte, Türkiye'nin Libya'ya asker göndermesi, oradaki meşru hükümete destek vermesi öncelikle bu psikolojik ortamı sağladı.

Evet, muhalefetin endişeleri gerçekleşmedi. 2022 Ocağında ve 22 Aralıkta buradaki Meclis görüşmelerinde muhalefetin ortaya koyduğu o argümanların hiçbirisi sahada gerçekleşmedi. Arzu etmediğimiz bazı olaylar oldu ama bugün geline nokta Libya'da görece sükunet var, Libya'da bir ateşkes ortamı var ve Libya'da müzakerelerin yürütülmesine yönelik zaman zaman aksasa da, kesintiye uğrasa da bir irade var. Bu, aslında Libya'da Türkiye'nin varlığının ortaya koyduğu bir başarıdır, Türk Silahlı Kuvvetlerinin orada bulunmasının Libya halkına getirdiği huzur ve güvenlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu noktada, bugün, özellikle İYİ Parti sözcüsü Sayın Aydın Adnan Sezgin'in konuşmasını büyük bir dikkatle izledim, İYİ Parti'nin şu andaki tezkereye “evet” oyu vereceğini ifade etmesinden de büyük bir memnuniyet duydum çünkü hakikaten dış politika, uluslararası konular partiler üstü ele alınması gereken... Evet, biz, iktidar olarak muhalefetin her türlü eleştirisini dikkate almak durumundayız ama muhalefet de baştaki endişelerin ortaya çıkmamasından dolayı tavrı değişikliğini de bir erdem olarak görmeli ve bu noktada tavrı değişikliğini gerçekleştirebilmeli. Ben, İYİ Parti Grubuna bu açıdan teşekkür ediyorum.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Faziletimizi anladığınız için biz de size teşekkür ediyoruz.

FİKRİ IŞIK (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, Türkiye, bu süreçte, adil ve kalıcı barış için inisiyatif aldığını ve her zaman diyalog ve uzlaşmadan yana olduğunu bir kez daha gösterdi.

Bakınız, değerli arkadaşlarım, burada eleştiri yapan, eleştiriye biraz da eleştiri sınırlarının dışına çıkaran arkadaşlarımız için özellikle söylüyorum: Hükümetimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinden aldığı bu yetkiyi son derece dikkatli kullandı, yerinde kullandı, gerektiği kadar kullandı, yeterli ve ölçülü kullandı. Ne ülkeyi birtakım gereksiz gerilimlere soktu ne de Libya'daki durumu daha kötüleştirecek adımın atılmasına vesile oldu; buna müsaade etmedi. Birleşmiş Milletlerin, klasik tavrını biliyorsunuz, “Önce bir izleyelim, birbirlerini yeminler, ondan sonra bakarız.” anlayışı vardır. İşte, Bosna'da, Srebrenitsa'da, Avrupa'nın göbeğinde yaşananları bilmiyor muyuz? Biliyoruz. Dünyanın pek çok yerinde “Önce izleyelim, sonra icabına bakarız.” anlayışıyla hareket etmişti ama Türkiye, Libya'da kardeş kanı dökülmemesi için alması gereken inisiyatifi aldı ve bunda da başarılı oldu.

Evet, bugün, özellikle hem Libya'nın istikrarı hem Libya halkının huzuru ve güvenliği açısından Türkiye yapması gerekeni yaptı ama aynı zamanda Türkiye kendi ulusal çıkarlarının gereğini de yerine getirdi. Bu süreçte -biraz önce Değerli Grup Başkan Vekilimiz de çok güzel ifade etti, diğer arkadaşlarımız da söyledi- 2 önemli mutabakat muhtırası imzalandı; birincisi, Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası; ikincisi de Güvenlik ve Askeri İş Birliği Mutabakat Muhtırası.

Değerli arkadaşlar, bu mutabakat muhtırasıyla, özellikle Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası'yla Türkiye Yunanistan'ın yapmak istediği oldubittiyeye çok net bir cevap verdi, "Kimse Türkiye'nin mavi vatanına yönelik oldubittilere yeltenmesin, bunun sonucu olur." diye Türkiye bunu çok net şekilde ortaya koydu. Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetiyle bu konuda yapılan anlaşma Türkiye'nin elini güçlendirdi, elini kuvvetlendirdi ve uluslararası alanda da Türkiye'nin pozisyonunu daha da güçlendirdi. Evet, Türkiye, mavi vatandan asla taviz vermez; Türkiye, bir karış toprağından asla taviz vermez, bununla ilgili gereken her türlü tedbiri almaktan da asla ve asla çekinmez.

Bu arada, tabii ki şunu da özellikle ifade etmek istiyorum: Değerli arkadaşlar, Akdeniz, tarihin her döneminde çok önemli jeostratejik konumu olan bir bölge. Ta beş bin yıllık tarihte sadece coğrafi keşiflerin yapılmasından dolayı bir süre için stratejik önemi azalsa da özellikle buharlı gemilerin faaliyete geçmesi, Süveyş Kanalı'nın açılması, Akdeniz'i ve özellikle Doğu Akdeniz'i dünyanın en stratejik noktalarından biri hâline getirdi. Şu anda dünyadaki ticaretin yüzde 80 ile 90 arası deniz yoluyla yapılıyor; bunun yüzde 30 ile 40 arası da bildiğimiz kadarıyla Akdeniz üzerinden yapılıyor. Bu kadar stratejik noktada bulunan Akdeniz'de, özellikle Doğu Akdeniz'de Türkiye'ye rağmen hiçbir oyunun kurulamayacağı açıktır ve muhakkaktır. Yunanistan'ın, bu noktada, Türkiye'yi dışlayıcı, Türkiye'yi âdeta oyunun dışına itmeye çalışan anlayışı Türkiye tarafından kabul edilmez, edilemez. Aslında, bunun, uluslararası ilişkilerde de pratikte hiçbir karşılığının olmadığı her geçen gün ortaya çıkıyor. Bakınız, işte, İngilizce adıyla "EastMed pipeline" dedikleri Doğu Akdeniz doğal gazı büyük bir gücünüyle, büyük bir vaveylayla imzalandı ama en son, geçtiğimiz iki veya üç önce Amerika Birleşik Devletleri bu anlaşmadan çekildiğini açıkladı. Yapılan tüm fizibilite çalışmalarında, bu Doğu Akdeniz hidrokarbon yataklarının Avrupa'ya ulaştırılmasında tek fizibil yolun Türkiye olduğu gösteriliyor; eğer denizden giderseniz 7 milyar dolar, Türkiye'den giderseniz 2 milyar dolar. Böyle olunca herkes artık "Türkiye'yle anlaşmak durumundayız, Türkiye oyunun içinde olmazsa bu iş olmaz." noktasına geldi ve Yunanistan da alması gereken dersi aldı. Tabii, Yunanistan'ın hem silahsız kalması gereken adalarla ilgili hem kıta sahanlığı sorunuyla ilgili hem de Türkiye'yle ilgili tüm ikili meselelerde provokatif bir yaklaşım sergilemesi, her platformda Türkiye'yi şikâyet etmeye kalkması aslında bize göre boşuna değil; bunun, büyük oranda Yunanistan'ın iç politikasından kaynaklandığını biliyoruz. Özellikle, iktidar partisinde Dışişleri Bakanı Dendias ile Miçotakis arasındaki çekişmede maalesef Miçotakis Türkiye kartını oynama gâfletinde bulundu, Türkiye'yle ilişkileri gererek Dendias'ın partideki ağırlığını dengeleme gibi hatalı bir stratejiye sarıldı. E, bu da Türkiye'nin son derece ciddi tepkisini çekti. Sayın Cumhurbaşkanımız, Miçotakis'le görüşmesinde "Bak, gel, bu işleri birlikte çözelim. Türkiye'nin Yunanistan'la dostluktan başka bir amacı yok. Gel, araya başka ülkeleri koymayalım, doğrudan müzakerelerle aramızdaki sorunları çözelim. Sorunumuz var mı? Var ama her sorunun bir çözümü de var." dedi fakat Miçotakis ne yaptı? İstanbul'dan ayrılır ayrılmaz gitti, Amerikan Kongresinde son derece yakışsız, son derece provokatif bir konuşma yaptı. Tabii, bu maalesef hem Ermenilerde var hem Rumlarda var, bu diasporanın verdiği gaz da herhâlde bu işin sebeplerinden biri ancak şunu ifade etmemizde fayda var, bizim Miçotakis'e tavsiyemiz şu: Ya Venizelos'un ilk dönemini tercih edeceksin ya Venizelos'un son dönemini tercih edeceksin. Biliyorsunuz, o da Yunanistan'ın bir Başbakanı. Venizelos, İzmir'in işgalinden sonra Sevr'in Osmanlı'ya ve Türklere kabul ettirilmesi için özellikle İngiltere Başbakanı Lloyd George, Amerikan Başkanı Wilson ve İtalya ve Fransa Başbakanlarının da gazıyla Anadolu'yu işgal etmeye kalktı. O süreçte Megali İdea peşinde Anadolu'da güya büyük Helen'i kuracaktı, Megali İdea'yı gerçekleştirecekti ama Türkiye'nin o meşhur ve güçlü müdafaası ve Gazi Mustafa Kemal önderliğindeki Türk askerinden yediği tokat önce onu iyi bir sersemletti; o arada Yunan halkından da büyük bir tokat yedi, 1920 Kasımında girdiği seçimleri kaybetti, adam Anadolu'da Megali İdea peşindeyken Yunanistan'da seçim kaybetti. Ha, belki o arada, o sayede idamdan da

kurtuldu, onu tarihçiler daha iyi bilir ama şunu söyleyeyim: Yunan Ege’de denize döküldükten sonra, cumhuriyetimizin kuruluşundan sonra Gazi Mustafa Kemal’in o basiretli dış politikası sebebiyle Yunanistan’la ilişkiler öyle iyi bir noktaya geldi ki -karşılıklı ziyaretler- Venizelos, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ü Nobel Barış Ödülü’ne aday gösterdi.

Şimdi Miçotakis’e önerimiz şu: Tercihini yap. İlk dönem Megali İdea peşinde koşan Venizelos’u mu örnek alacaksın yoksa Türkiye’nin dostluğuyla kendi huzurunu, barışını, kalkınmasını, refahını seçen Venizelos’u mu örnek alacaksın? Kendi Başbakanını da örnek alsın. Bu noktada bizim tavsiyemiz, her zaman söylediğimiz gibi, tüm sorunlarımızı müzakere yoluyla, karşılıklı oturarak, karşılıklı anlayış çerçevesinde, egemenlik haklarına saygı duyan ama asla tartışmalı konuları bir provokasyon sebebi hâline getirmeden oturmamak, konuşmak, müzakere etmek ve mümkünse çözümlerine birlikte ulaşmak. Bu noktada, şu anda, bazı büyük ağabeyleri onu belki gazlıyor olabilirler, “Hadi aslanım, hadi kaplanım!” diyebilirler ama geçen gün Sayın Çıpras’ın söylediği gibi, bunların hiçbirisi ihtiyaç duyulduğunda bizim arkamızda bulunmaz. Miçotakis’in bunu çok iyi bilmesini ve özellikle ona göre hareket etmesini ve Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde Doğu Akdeniz’deki tüm kaynakların hak ve adalet ölçüsü içerisinde paylaşılacağı, hidrokarbon yataklarından Kıbrıs Türk halkının da, Kıbrıs’taki Rumların da, Türkiye’nin de, Yunanistan’ın da ve bölgedeki tüm ülkelerin de hakkaniyetle pay alacağı bir anlayışa gelmelerini bekliyoruz.

Evet, biliyorsunuz, bu 1920’deki olaydan sonra, 1974’te, Kıbrıs Harekâtı’nda da maalesef Yunanistan yine yanlış bir yola girdi ve o adadaki Türkleri katletmeye başladı. Türkiye’nin müdahale edemeyeceğini düşündüler, Türkiye’nin o zaman içinde bulunduğu şartlar dolayısıyla Kıbrıs’a asla müdahale edemeyeceğini hesap ettiler ama hesaplarında yanlışlıklarını da kısa süre sonra anladılar. 1974 Barış Harekâtı, Türkiye’nin en zor koşullarda bile kendi soydaşlarını koruyacağını, kendi millî çıkarlarını koruyacağını en güzel göstergesidir.

O dönemde bu kararı alanların hemen hemen tamamı şu anda rahmetli oldu. Hepsini rahmetle anıyorum, minnetle anıyorum; rahmetli Ecevit’i, rahmetli Erbakan’ı, Semih Sancar’ı, o dönemde görev alan herkesi rahmetle anıyorum.

Ha, tabii ki Kıbrıs Barış Harekâtı’ndan biz de ders çıkardık. Nedir o ders? Savunma sanayisinde asla dışa bağımlı olmama. İşte onun için 1975’te ASELSAN kuruldu, hemen arkasından ROKETSAN kuruldu, TUSAŞ kuruldu, TEI kuruldu, HAVELSAN kuruldu; bunların etrafında yüzlerce, binlerce savunma sanayisi şirketimiz kuruldu. Ama özellikle AK PARTİ döneminde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde savunma sanayisinde önemli bir sıçrama, önemli bir başarı hikâyesi yazıldı, yüzde 24 olan yerli üretim bugün yüzde 80’ler mertebesine geldi. Artık bugün Türkiye’de oyun değiştirici silahları üreten bir savunma sanayisi var. 2020 Ocağında burada bir partinin grup sözcüsü “Niye İHA’ları Karabağ’a göndermiyorsunuz?” demiş, biraz önce notlara baktım konuşmaya hazırlanırken. Gönderdik, ne oldu? Karabağ’daki otuz yıllık Ermenistan işgaline Türkiye’nin desteğiyle Azerbaycan son verdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, bugün size şunu büyük bir ıftiharla ifade edeyim ki geçen bir ay kadar önce Ukrayna’daydık, Ukrayna milletvekillerinin ifadesi: “Bizim için güvenilir ülke Türkiye, güvenilir lider Recep Tayyip Erdoğan’dır.” (AK PARTİ sıralarından ”Bravo” sesleri, alkışlar) Değerli arkadaşlar, bu her yerde ve her şartta söyleniyor, bizim için önemli olan budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FIKRÎ IŞIK (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

FİKRİ İŞİK (Devamla) – Türkiye, tarihi boyunca her zaman saygılı, hak ve adaletten yana, insanların insanca yaşamasına, insanlık onuruna önem veren bir politika izledi; bundan sonra da bu politika devam edecek. Süresini on sekiz ay uzatmak istediğimiz Libya tezkeresinin de temel amacı budur. Libya’da kaos kesinlikle şu anda yatıştı; bu, kalıcı bir barışa dönüşsün ve Libyalı kardeşlerimiz barış, huzur içerisinde geleceğe güvenle yürüsün, Türkiye’nin çıkarları teminat altına alınsın ve büyük ölçekte de bölgesel ve küresel barış tesis edilsin; tezkerenin amacı budur. Bundan dolayı, biz AK PARTİ Grubu olarak tezkereye olumlu oy vereceğimizi ifade ediyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Usta...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, Kocaeli Milletvekili Fikri Işık’ın (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hatip konuşmasında, İYİ Parti Grubunun bugün Libya’daki askerî varlığımızın süresinin uzatılmasına ilişkin “evet” yönündeki tutumumuza teşekkür etti fakat bu teşekkürü yaparken sanki biraz, böyle “Biz dün gerçeği görmedik, bugün gerçeği görüyormuşuz.” anlamına gelebilecek bir ifadesi oldu.

Bir defa şunu söyleyelim: Biz, Ocak 2020’de Libya’ya ilk defa asker gönderilmesine ilişkin tezkeredeki tutumumuzun doğru olduğunu düşünüyoruz. O günün şartlarında gerekçeleri de açıklanarak “hayır” oyu kullanıldı fakat bugünkü tutumumuzun da doğru olduğunu düşünüyoruz, buna ilişkin gerekçelerimizi zaten Aydın Adnan Sezgin Bey konuşmasında açıkladı. Libya’da, uluslararası konjonktürde ve Libya’daki şartlarda birtakım değişiklikler olmuştur. Bu değişiklikler... Bugün orada bir de askerî varlığımız vardır; askerî varlığımızın arkasında güçlü bir Meclis iradesinin olması yönünde bir tutumumuz vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Dolayısıyla, diğer gerekçelerle birlikte niye olumlu oy kullandığımızı söylüyoruz; bu, bir fikir değiştirme değildir veya “dün gerçeği görmeyip bugün gerçeği görme” şeklinde bunun ifade edilmesi, algılanması son derece yanlış olacaktır, hiçbir şekilde bunu kabul etmemiz mümkün değildir.

Şimdi, sorularımız oldu, Aydın Bey konuşmasında sorular sordu, endişelerini dile getirdi; biz, AK PARTİ Grubundan bu sorulara cevap bekliyoruz, bu endişelere ilişkin, bunları izale edecek ifadeler bekliyoruz. Bunları yapmayıp sadece böyle bunun üzerinden siyaset yapılması şeklinde bir şeyi kabul etmek mümkün değildir.

İYİ Partinin siyaset anlayışında toptan “hayır” veya toptan “evet” diye bir anlayış yoktur; bunu da herkesin bilmesi gerekir.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özkoç...

31.- *Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Kocaeli Milletvekili Fikri Işık'ın (3/1963) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Efendim, sayın hatip konuşması esnasında “kardeş kanının dökülmemesi için” dedi. AKP iktidarı, çok net olarak, Amerika Birleşik Devletleri’ni arkasına alarak Kıbrıs savaşında bize tek destek veren Kaddafi’yi bombalaması için İzmir’den Amerikan askeri uçaklarının kalkmasına izin verdi mi, vermedi mi? Libya’da, orada, minarede ezan okunurken, çocuklar ekmek almaya giderken Amerikan uçakları İzmir’den kalkıp da onları vurup paramparça etti mi, etmedi mi? (CHP sıralarından alkışlar) Dökülen kardeş kanı mıydı, değil miydi; bunun cevabını vermesi gerekiyor. Kıbrıs’la ilgili tek dik duran Libya lideri Kaddafi öldürüldükten sonra Amerikan askerlerinin Noel’ini kutlayan AKP Genel Başkanı mıydı, değil miydi; cevap vermesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Amerikan emperyalizmine Türkiye Cumhuriyeti’nde hiçbir zaman sırtını dayamayan bir siyasi parti olmuştur, adı Cumhuriyet Halk Partisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Az önce hatibin de ifade ettiği gibi karar alınması gerekirken Kıbrıs’ta Türk kanı dökülmesin diye Kıbrıs’a asker çıkartan Bülent Ecevit, bu siyasi parti ve koalisyondaki arkadaşlarıdır. (CHP sıralarından alkışlar) Bunların hiçbir tanesini unutmamak lazım. Şimdi, diyorlar ki: “Adalara asker çıkarıyor.” Vallahi bravo! Bravo! Yirmi yıldan beri asker çıkarıyor. Dilimizde tüy bitti, şimdiye kadar neredeydiniz? Şimdi mi aklınız başınıza geldi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Amerika Dedağaç’ta, Selanik’te, Kavala’da, Larissa’da, Stefanoviç’te Amerikan üsleri kurarken neredeydiniz? Türkiye’yi kuşatma altına alırken nerelerdediniz? Biz “mavi vatan” diyen komutanı tutuklayan siyasi parti değiliz, biz “mavi vatan” diyen komutanın arkasında dimdik duran bir siyasi partiyiz. (CHP sıralarından alkışlar) Biz, mavi vatani savunuyoruz ancak biz bir kere daha soruyoruz...

SALİH CORA (Trabzon) – Siz savunuyorsunuz da Ünal Bey karşı çıkıyor.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Orada doğal gaz ve petrol arayan Amerikan şirketleri ile sizin kardeş ülkeniz Katar hâlâ orada Türkiye’nin çıkarlarına karşı Amerika’yla neden birlikte hareket ediyor, bunun da cevabını istiyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

SALİH CORA (Trabzon) – Ünal Çeviköz’e sözünüz geçmiyor artık.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER (Devam)

1.- *Cumhurbaşkanlığının, Türkiye’nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Libya’daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye’nin Libya’daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitlesel Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye’nin Yüksek Menfaatlerini Etkili*

Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telifisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanı Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Kararla Verilen ve 22 Aralık 2020 Tarihli ve 1273 Sayılı Kararla 2 Ocak 2021 Tarihinden itibaren On Sekiz Ay Uzatılan İznin Süresinin, 2 Temmuz 2022 Tarihinden İtibaren On Sekiz Ay Uzatılmasına Dair Tezkeresi (3/1963) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına İstanbul Milletvekili Sayın Sibel Özdemir.

Buyurunuz Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin Libya'da görev süresinin on sekiz ay daha uzatılmasına dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerine ben de şahsım adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, öncelikle ülkemizin bütünlüğü, güvenliği, huzuru, güvenlik güçlerimizin, Silahlı Kuvvetlerimizin can güvenliğinin her zaman için önceliğimiz olduğunu vurgulayarak sözlerime başlamak istiyorum. Elbette bu önceliklerimizle birlikte sınırlarımızın korunmasının, bölgemizin istikrarının ve huzurunun da sağlanmış olmasını ülkemize yönelebilecek olası tehditlere de karşı çok önemsiyoruz. Bu anlamda, özellikle, dış politika söz konusu olduğunda, ülkemizin güvenliği söz konusu olduğunda kişisel, kısa vadeli ve iç politikaya dönük çıkar elde etme girişimlerine de karşı olduğumuzun altını tekrar çizmek istiyorum. Ancak bu temel ilkeye son yıllarda uyulmadığına sıklıkla şahitlik ediyoruz. Kişisel, günübirlik ve iç politikada kısa vadeli kazanım elde etmeye yönelik politik çıkışlar ülkemizin saygınlığına ve itibarına gölge düşürmektedir, uluslararası alanda ülkemizi gereksiz bir tartışma içine taşımaktadır. Devlet politikasıyla bağdaşmadan yapılan bu söylem ve alınan bu kararlar, sonuçları itibarıyla uluslararası alanda itibar ve güven kaybetmemize neden olmakla birlikte, tüm toplumumuz için ekonomik maliyetleri de beraberinde getirmektedir.

Elbette, biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak ülkemizin tüm bölgelerde ve tüm alanlarda uluslararası çıkarlarını, haklarını ve kazanımlarını savunuyor ve koruyoruz. Bununla birlikte, her bölgede haklı tezlerimizi de savunuyoruz. Sayın Işık, bu konuda sizden de farklı düşünmüyoruz. Her ülkenin bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı duyarak -iç işlerine müdahil olmadan- devlet politikamız olan “yurtta barış, dünyada barış” felsefemizi sürdürmek üzere ülkemizin bütünlüğünü ve güvenliğini önceliyoruz.

Değerli milletvekilleri, bugün, Meclisimizin gündemine gelen, ülkemizin, 85 milyonun, Silahlı Kuvvetlerimizin geleceğini çok yakından ilgilendiren bir tezkerenin süresinin uzatılmasını ve bugünkü sistemde partili kimliği de olan Cumhurbaşkanına geniş yetkiler verilmesini öngören bir tezkereyi daha görüşüyoruz. 2 Temmuz tarihinde süresi dolacak olan tezkereyle, Libya'ya asker gönderilmesi için verilen sürenin on sekiz ay daha uzatılması talep edilmektedir. Değerli hatipler Libya'daki son siyasi gelişmelere vurgu yaptı. Evet, bu sürece baktığımız zaman, Birleşmiş Milletler öncülüğündeki Libya Siyasi Diyalog Forumu Kasım 2020'deki toplantılarında devlet başkanlığı ve parlamento seçimlerinin Aralık 2021'de yapılmasına karar vermesine rağmen bu seçimler planlanan tarihte yapılamıyor. Tobruk'taki Temsilciler Meclisi, mevcut Ulusal Birlik Hükûmetinin görev süresinin Aralık 2021'de dolduğu gerekçesiyle, şubatta, ülkesinin batısındaki bir grup milletvekilinin -belki de çoğunluğunun- katılmadığı bir oturumda bir başbakan seçiyor ve güvenoyu alıyor. Diğer taraftan -daha ilginç- Ulusal

Birlik Hükûmeti Başbakanı ise bu kararı tanımlıyor; görevinin başında olduğunu ve seçilmiş bir hükûmet olarak bu göreve kendisinin devam edeceğini söylüyor. Yani, Libya'nın yapısına baktığımız zaman tamamen dağınık, 2 farklı hükûmetin bulunduğunu görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, elbette, Libya'da 2011 yılı başında başlayan yönetim krizinin, siyasi çatışma ortamının, parçalanmış yapıların devam ettiğini bugün de görüyoruz. Yani, daha evvelki bir tezkereyle biz orada güvenlik güçlerimizi görevlendirdik ama bu çatışma ortamında bir katkısı olmadı ve bugün de bu siyasi karışıklık devam ediyor. Libya'nın kendi siyasi, iç meselesi olan bu sorunlar elbette Birleşmiş Milletler ve uluslararası hukuk temelinde, kendi içinde çözüme ve istikrara kavuşacaktır. Biz tabii ki Libya'daki, Akdeniz'deki ve en kritik bölge olan Doğu Akdeniz'deki hukukumuzun ve çıkarlarımızın korunmasına yönelik atılan adımları destekliyoruz, ki evvelki tezkereelerde bunları da destekledik. Ancak bu süreçte yanlış, siyasi saiklerle ve bir tarafı muhatap alan ancak diğer tarafı karşısına alan politikaların çıkmazlarının ve sonuçlarının ülkemize büyük maliyetler yüklediğine de şahitlik ettik. Bizler, Libya'da bugüne dek, tabii ki Birleşmiş Milletler anlaşmaları kapsamında meşru kabul edilen Ulusal Mutabakat Hükûmeti ve Tobruk'ta bulunan Temsilciler Meclisiyle yani bütün taraflarla görüşülmesini önerdik, Sayın Çakırözer de bu süreci detaylı olarak bilgilerinize sundu. Ancak görüşmekte olduğumuz bu tezkere metninde uluslararası anlaşmanın onay mercisi olmasına rağmen Temsilciler Meclisinden bahsedilmemesini bir eksiklik olarak gördüğümüzü tekrar vurgulamak istiyorum çünkü bu husus bizim Doğu Akdeniz'deki haklarımız ve kazanımlarımız açısından önemli. Bu anlaşmanın Libya nezdinde geçerli olması ve uluslararası hukuk açısından da etki yaratması açısından bu metinde bu atfın yapılması gerekiyordu.

Değerli milletvekilleri, tezkereyi getiren siyasi iktidar eğer gerçekten yapıcı bir ara buluculuk rolü üstlenmek istiyorsa öncelikle “güvenilir aktör” sıfatını kazanma çabası içine girmelidir; bu güveni kazanması, Libya'daki sorunun derinleşmesini önlemek ve ülkemizin barışçıl bir dış politika eksenine kavuşması için atacağı ilk adım da Libya konusunda Birleşmiş Milletler kararlarına ve uluslararası hukuka uygun bir siyaset izlemesidir. Bu anlamda, Birleşmiş Milletlerin, Gadames görüşmelerinde yabancı unsurların askerî temas hatlarından çekilmesi uyarısı vardır; ben bu uyarıyı tekrar dikkatinize sunmak istiyorum. Yine, Dışişleri Bakanının ülkemizi ziyaretinde yaptığı bir konuşmada benzer beyanda bulunduğunu da yine dikkate almamız gerektiğini düşünüyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, ben bu tezkere metninin son paragrafına biraz vurgu yapmak istiyorum çünkü son paragrafta bu tezkereye onay vermemiz noktasındaki bazı gerekçelere yer verilmiş. Bakın, bu gerekçelerden bir tanesi de süratli ve dinamik bir politika izlenmesine yardımcı olmak. Şimdi, bu yaklaşım, aslında siyasi iktidarın bu dış politikaya ne kadar kısa vadeli ve gününbirlik bir bakış açısı olduğunu da ortaya koyuyor. İşte, biz, Cumhurbaşkanına hızlı, süratli, dinamik yetkiler vermemeliyiz; biz, akılcı ve uzun erimli kararlar almalıyız. Bakın, bugün, gelecek nesilleri ilgilendiren, yüz yıl sonrasını ilgilendiren ülkeler arasındaki yaptığımız bu anlaşmalara, bu karşılıklı ilişkilere kararlar verirken devlet aklıyla kararlar vermemeliyiz.

Değerli milletvekilleri, diğer yandan, yine bu tezkerenin son parafında başka bir gerekçe olarak bu sürenin uzatılmasının kitlesel göçü engelleyeceği gerekçesi sunulmuş. Bakın, kitlesel göçle mücadelede sınır güvenliği için gerçekten bu tezkereye ihtiyaç var mı? Kitlesel göç sorununu bu tezkerenin bir gerekçesi göstermek, bu iktidar açısından bir çelişki değil mi? Ülkemize yönelik düzensiz göçle mücadelede oldukça tartışmalı olan 18 Mart Göç Mutabakatı'nda ülkemize ekonomik ve toplumsal külfetler yükleyen bu iktidarın bu yaklaşımı ne kadar inandırıcı? Bu iktidarın başarısız, hatalı, yanlış politikalarının sonucunda ülkemiz bugün zaten çok ciddi bir göç ve mülteci kriziyle karşı karşıya kalmadı mı?

Evet, bu tezkerenin süresinin uzatılmasında diğer bir gerekçede ise partili kimliği olan Cumhurbaşkanına çok geniş yetkiler verildiğini görüyoruz. İşte, Cumhurbaşkanının, verilen bu yetkiyle güvenlik güçlerimizin, Silahlı Kuvvetlerimizin görevlendirmesi, hudut, sayı, zamanla ilgili her türlü takdir ve tayine yetkisi var. Yine, aynı zamanda, güvenlik güçlerimizin sınır dışı harekât ve müdahalesi Cumhurbaşkanının belirleyeceği esaslara göre yapılacak. Şimdi, bu geniş yetkilere Silahlı Kuvvetlerin bakış açısı, yaklaşımı nedir; biz bunu bilmiyoruz. Bugün siyasi ortamda iç karışıklıkların ve tarafların olduğu Libya’da bu kadar geniş, ucu açık yetkilerin verilmesi bence daha dikkatle tartışılmalıdır. Oysa bizim hedefimiz başka ülkelerde yaşanan siyasi istikrarsızlıklar, parçalanmış yapılar üzerinden kısa vadeli çıkarlar elde etme veya bir pazarlık yapma olmamalıdır, bu ülkelerle ilişkilerimizde gelecek nesillere onurlu, itibarlı bir iz ve bir miras bırakmak olmalıdır. Libya’yla ekonomik ve ticari ilişkilerimiz, bölgesel iş birliklerimiz, kazanımlarımız diğer komşu ülkelerle olduğu gibi elbette güçlendirilmelidir ama biz bu tezkerenin süresinin uzatılması noktasında kaygılıyız çünkü bu iktidarın dış politikadaki, özellikle resmî aday ülkesi olduğumuz Avrupa Birliğiyle olan ilişkileri, uluslararası kurumlarla olan ilişkileri ülkemizi tartışmalı bir konuma taşımıştır. Kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin siyasi denetimine alındık, AIHM kararlarını tanımıyoruz, bu noktada tartışmalı bir ülke noktasına geldik; güçler ayrılığı, hukukun üstünlüğü, temel hak ve özgürlüklerde taahhüt edilen yükümlülüklerimizden de uzaklaştık. Yaşanan geriye gidişlerin neticesinde kırılganlıklar ve kurumsal dışlanmalar gündeme geldi ve yaklaşık dört yıldır uygulanan Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde kurumsallaşmanın en çok zarar gördüğü alanlardan biri dış politika alanı ve dış ilişkilerimiz oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özdemir.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Dış politikadaki kazanımlarımız maalesef iç politikaya dönük hamasi söylemlerle heba edildi. İşte “sahada ve masada güçlü Türkiye” söylemlerinin maalesef somut bir sonucu doğmadı. Bırakalım uluslararası muhatapları ikna etmeyi iç kamuoyunda biz muhalefet partilerine, Meclise dahi anlatmakta ve destek bulmakta eksik ve yetersiz kaldığına şahit oluyoruz. Evet, Libya’yla ilgili geçmişte verilen tezkerenin sonuçları ne oldu? Libya bizden nasıl bir destek istedi, neye karşılık istedi bu desteği? Libya’yla nasıl bir mutabakatımız var? Bu sorulara cevap verilmemişken şimdi yeniden görev süresinin uzatılmasıyla ilgili geniş bir yetki isteniyor. Biz, öteden beri ülkemizin uluslararası çıkarlarını ilgilendiren konularda şeffaflığı, bilgi paylaşımını, iknayı ve uluslararası çıkarlarda ortak karar almayı önemsiyoruz değerli milletvekilleri.

Evet, sonuç olarak, işte böylesine bir süreçte önümüzdeki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Evet, son olarak önümüzdeki seçimlerde değerli milletvekilleri, iktidara geldiğimizde dış politikada atacağımız ilk adım ülkemizin bütünlüğünün korunması, güvenliğinin sağlanması; tabii ki kazanımlarının, haklarının, hukukunun sonuna kadar savunulması; Silahlı Kuvvetlerimizin can güvenliğinin sağlanması temelinde geleneksel “yurtta barış ve dünyada barış” çizgisine ve az evvel Sayın Işık’ın bahsettiği, hatırlattığı yüce Atatürk’ün o basiretli, ilkeli dış politikasına tekrar ülkemizi döndüreceğiz diyorum.

Hepinizi, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına Osmaniye Milletvekili Sayın İsmail Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bölgemizde huzur ve güvenliğin sağlanmasına yönelik Cumhurbaşkanlığı tezkereşi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamın hemen başında tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle ve şükranla yâd ediyorum, hayatta olan gazilerimize de Allah’tan sağlıklı, uzun ömürler diliyorum. Ülkemizin huzur ve güvenliği için büyük bir inanç, cesaret, kararlılık ve fedakârlıkla görevini yapanlara da teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, tarihin ve coğrafyanın yeniden şekillendiği bir dönemde Türkiye hem millî çıkarları doğrultusunda adımlar atmakta hem de bölgesel barışa katkı vermektedir. Diplomasideki etkinlik sahadaki güçle desteklenmektedir. Bilindiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti ile Libya Ulusal Mutabakat Hükûmeti arasında 27 Kasım 2019’da İstanbul’da iki mutabakat muhtırası imzalanmıştır; biri, Akdeniz’de Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası, diğeri ise Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası’dır.

Meclisimiz tarafından kabul edilen Güvenlik ve Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırası’nın hükümleri doğrultusunda meşru Libya Ulusal Mutabakat Hükûmetinin Türkiye’den askerî destek ve iş birliği talebi söz konusu olmuştur. Libya’ya verilen destek hem hukuki bir yükümlülük hem de millî hafızaya sadakattir. Sömürge zihniyetiyle emellerini, bölgedeki istikrarsızlığı destekleyerek, yasa dışı aktörleri finanse ederek gerçekleştirmeye çalışan odakların yanında değil karşısında durmak millî duruşun kayıtsız şartsız gereğidir.

Sayın milletvekilleri, iki ülke arasındaki ilişki, tarihî dostluk ve güven esasına dayalı bir ilişkidir. Libya, bizim için uzun tarihî ve kültürel bağlarımızın olduğu, deniz ülke sahası bakımından komşumuz olan, vefalı, dost bir ülkedir. 20’nci yüzyılın başlarında Gazi Mustafa Kemal’in Libya halkının sömürge zihniyetiyle olan mücadelesine verdiği destek hâlâ hafızalarda taptaze yerini almaktadır. Sahada sondaj ve araştırma gemileriyle yapılan faaliyetler ile Mavi Vatan -deniz- Tatbikatı ülkemizi çevreleme politikasına karşı attığımız kararlı adımlardır. Bu süreçte Doğu Akdeniz’deki egemenlik haklarımızın ikili anlaşmalarla desteklenmesi gerekiyordu. Bu kapsamda, Libya’yla yapılan anlaşmalar Akdeniz’deki hak ve hukukumuzu koruma yolunda atılmış isabetli adımlardır.

Görüşmekte olduğumuz bu tezkere, Libya’nın istikrar, huzur ve güvenliğine destek veren; Türkiye’nin Doğu Akdeniz’deki hak ve çıkarlarını muhafaza eden ve bölgesel barışa katkı veren bir tezkeredir. Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması ile Askerî İş Birliği Anlaşmaları, Doğu Akdeniz’de kazandığımız hareket alanının devamı, bölgede kazandığımız siyasi ve hukuki inisiyatifin sürekliliği bu tezkerenin güçlü bir iradeyle icrasına dayanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Libya’ya asker gönderme, silah ve mühimmat ile teknik ve askerî bilgi desteği sağlanması uluslararası hukuk açısından meşrudur. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 2015 yılındaki 2259 sayılı Karar’ı Türkiye’ye ve Birleşmiş Milletlere üye diğer ülkelere bu sorumluluğu vermektedir. Ayrıca, Libya’daki çatışma ortamı sivillerin ölümlerine, DEAŞ ve El Kaide gibi terör örgütlerinin faaliyet yürütmesine ortam oluşturmakta; dahası, Libya’da faaliyet gösteren Türk şirketlerinin güvenliğini de tehdit etmektedir. İşte, Türkiye tüm bu meşru ve insani sebeplerin yanı sıra, uluslararası hukuktan kaynaklanan hak ve sorumlulukla hareket etmektedir; bu kapsamda, Libya’ya komşu olan Tunus ile Akdeniz’e kıyısı bulunan Cezayir ve İtalya gibi ülkelerin yanında Sudan’ın da yaşananlardan etkilenme potansiyeli düşünüldüğünde, bu ülkelerle Libya konusunda yapacağımız diplomatik temas ve iş birliği Türkiye’nin bölgesel barışa katkı sağlayan gayretlerini güçlendirecektir. Nitekim, bu ülkeler büyük ölçüde Libya Ulusal Birlik Hükûmetine verilen desteğin de arkasındadır.

Uluslararası kuruluşlar aracılığıyla barış ve güvenlik alanında en kuvvetli katkısı sunan Türkiye'nin, yine uluslararası hukuk bağlamında, kendi güvenliğini korumak için sınır ötesi harekâtlar gerçekleştirmesinin hiçbir yanlış ya da gayrihukuki bir yeri yoktur. Türkiye haklı, hukuki ve meşru bir zeminde faaliyet yürütmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetlerimiz bütün operasyonlarda dünyaya en güzel insanlık dersleri veren asil ve şanlı bir ordudur. Türk askeri, barışın güvercini, savaşın kartalı, kadife eldiven içinde çelik bir yumruktur.

Sonuç olarak, Türk dış politikası, son yıllarda, “masada ve sahada etkinlik” ilkesiyle hareket etmektedir. Türkiye'nin millî çıkarları bu iki alandaki güçlü duruşla tesis edilmekte ve korunmaktadır. Bu dönemde gördük ki sahada güçlüyseniz masada da güçlüsünüz. Bu ilkeyle Türkiye, Libya'nın güvenliğini ve istikrarını tehdit eden her türlü teşebbüs karşısında Libya'nın toprak bütünlüğünü, istikrarını, meşru kurumlarını, siyasal bağımsızlığını desteklemektedir çünkü Libya'da olanlar sadece bu ülkeyi değil tüm bölgeyi ve Türkiye'yi yakından etkilemektedir. Bu tezkereyle Akdeniz'de mavi vatanımızı koruyor, haklarımızın gasbedilmesini engelliyor, kardeş ülke Libya'nın istikrarına ve bölgesel barışa katkı yapıyoruz. Masada oluşan gerçekler, bu tezkereyle sahada da perçinlenecektir.

Türkiye, Doğu Akdeniz'de meselelere ve gelişmelere mahkûm değil, hâkim konumdadır ve bu konumunu da sürdürmeye kararlıdır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, bölgesinde ve dünyada lider bir ülke, söz sahibi bir ülke olmaya da devam etmekteyiz. Türkiye, Libya'ya savaşmak için değil, barış ve huzurun tesisi ve -Birleşmiş Milletler kararında öngörüldüğü üzere- meşru Ulusal Birlik Hükûmetine destek vermek için gitmektedir.

Sayın milletvekilleri, Libya, sadece duygusal bağımızın olduğu bir coğrafya değildir. Sahip olduğu kaynaklardan dolayı teröre bulanmış, meşru hükûmeti tehdit altına alınmış olan Libya, Türkiye'nin de içinde bulunduğu bölgeye istikrarsızlık yayabilir. Bu konu, bir parti meselesinden çok, ülke güvenliğini, geleceğini, kazanımlarını ilgilendiren bir konudur. Yarının Türkiye'sine daha büyük tehdit ve tehlikeleri miras bırakmamak için, sorunları torunlarımıza havale etmemek için bugün bizden bekleneni yapmalıyız. Türkiye, toprak bütünlüğünü sağlamış, istikrarlı, güvenli ve tüm Libya vatandaşlarını kucaklayan bir Libya'yı desteklemektedir. Türkiye'nin tarafı Libya halkının tamamıdır. Libya'da kapsayıcı bir siyasi çözüm, söz konusu ülke ve bölgeye istikrar getirecektir. Ülke olarak biz bölgemizde barış, Libya'da siyasi istikrar ve çözüm istiyoruz.

Gönül isterdi ki bu süreçte siyasi partiler olarak bir irade ve hassasiyet gösterebilirler ancak gördüğümüz kadarıyla Cumhurbaşkanlığı tezkeresi Cumhurbaşkanlığı AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi tarafından desteklenmekte, İYİ Parti tarafından da desteklenmektedir. Gazi Meclisimizin alacağı tarihî bu karar, bugün bizler, milletimiz ve dünya tarafından takip edilirken yarın tarihin sayfalarında hak ettiği yeri alacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken Cumhurbaşkanlığı tezkeresine “kabul” oyu vereceğimi bildirerek siz değerli milletvekillerine ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimize saygılarımı sunuyor, tezkerenin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini dileyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.49

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 105’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Sayın Osmanağaoğlu...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu’nun, İzmir’in Tire ilçesine bağlı Çeriközü Mahallesi’nde yaşanan dolu afetine ilişkin açıklaması

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

İzmir Tire Çeriközü Mahallemizde yaşanan dolu afetinden sonra yetkililerle, mahalle muhtarımızla ve hemşehrilerimizle yaptığımız görüşmelerde hasar tespit çalışmalarının yapıldığı yerinde tespit edilmiştir. Devletimizin oluşan zararı telafi etmek için gereken çalışmaları en kısa sürede yapacağına inanıyor, sürecin takipçisi olduğumuzu da bir vesileyle ifade etmek istiyorum. Buradan Çeriközü Mahallemize geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Sayın Keven...

33.- Yozgat Milletvekili Ali Keven’in, Yozgat’ta yaşanan dolu ve sel afetine ilişkin açıklaması

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta sel ve dolu afetini yaşayan Yozgatlı hemşehrilerime buradan tekrar geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Özellikle Boğazlıyan’ın Uzunlu beldesi ile Abdilli, Yapalak, Yoğunhisar, Bahariye köylerinde; Yerköy’ün Çamdibi, Kayadibi, Topaç, Poyraz, Kargı köylerinde; Akdağmadeni’nin, Muşalikalesi, Kirsinkavağı ve Altınkaya mezralarında etkili olan dolu yağışı ekili alanlarda ciddi maddi zarar oluşturmuştur. Tam hasat öncesi yaşanan bu sıkıntı Yozgat çiftçisinde büyük yara açmıştır. Yozgat’ta zarar gören bu bölgeler acilen doğal afet bölgesi ilan edilmeli ve devletimiz vatandaşlarımızın yaralarını sarmalıdır. Ekili ürünü zarar gören çiftçimizin zararını karşılayacak hasar tespit çalışmaları süratle yapılarak acil destek ödemeleri yapılmalıdır. Ayrıca zarar gören çiftçimizin borçları mutlaka faizsiz ertelenmelidir.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

34.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut’un, enflasyona ve taksici esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Sayın Başkan, Adana’dan, Elâzığ’dan, Mersin’den, Ağrı’dan; Türkiye’nin 81 ilinden yükselen haklı bir isyanı dile getirmek istiyorum. Artan enflasyonla gıdadan ulaşma, barınmadan enerjiye tüm temel gider kalemlerine gelen zamlar vatandaşın ve esnafın belini büktü.

Akaryakıtta her gün gelen zamlarla birlikte vergi yükünün olağanüstü artması, benzinin, mazotun 30 liraya dayanması özellikle taksici esnafını vurdu. Ülkemizin birçok kentinde taksiciler seslerini duyurabilmek için protesto gösterileri düzenliyor, konvoy hâlinde yolu kapatıp kontak kapatıyorlar. Artan taksi ücretlerinden dolayı müşteri bulmakta zorlanan, kazandığını akaryakıtı veren, sigortaya, aracının bakımına parası kalmayan taksici esnafı kontağı çeviremez hâle geldi. Evine ekmek götüremeyen taksicilerin sesini duyun, akaryakıttaki vergiyi kaldırın, zamları geri çekin.

BAŞKAN – Sayın Örs...

35.- *Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs'ün, Trabzon'un Araklı ilçesi Taşönü Mahallesi'ndeki çöp tesisine ilişkin açıklaması*

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Dün Trabzon'un Araklı ilçesi Taşönü Mahallesi'nde çöp tesisinin bulunduğu bölgede mahalle sakinleriyle görüştüm, onların taleplerini ve şikâyetlerini dinledim. Biz “Taşönü'nde bu tesis olmaz, ÇED raporu yanlış.” dediğimizde “Araklı'ya dünyanın en modern katı atık tesisini kuracağız.” diyerek bizi suçlayanlara sesleniyorum: Gidin, görün; mahalle sakinleri çöp kokusundan kapı ve pencerelerini açamıyor; martılar çöpleri alıp çevre evlerin bahçelerine, balkonlarına, tarlalarına taşıyor. Taşönü yaşanmaz oldu, vatandaş isyan ediyor. Gelin ama gaz maskelerinizi takarak gelin. Taşönü'ne gidelim, vatandaş dinleyelim; burası tesis mi çöplük mü, hep beraber karar verelim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Serter...

36.- *İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ödemişli çiftçi kadınların sorunlarına ilişkin açıklaması*

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu İzmir'deydi. Pek çok kesimle olduğu gibi çiftçilerle de buluştu. Ödemiş çiftçi buluşmasında Ödemiş'in çiftçi kadınları konuştu ve iktidar çok rahatsız oldu. İzmirli çiftçi kadınlar “Çiftçileri, tarımı bitirdiniz. Geleceğimizi kararttınız, borç batağındayız.” dedi. Bir baktık ki Tarım Bakanlığı yememiş içmemiş bu kadın çiftçileri araştırmış “Hiçbir sorunları yok, Bakanlıktan destek aldılar.” diye açıklama yapmış. Bakanlık çiftçilerin sorunlarını çözmek için bu hızla çalışsaydı neler olurdu sizler düşünün. Tarım Bakanına sesleniyorum: 3 çiftçi kadınla uğraşmak yerine ülkede bitme noktasına gelmiş tarıma el atın. Ülkede çiftçi sayısı 493 bine gerilemiş, hacizli tarım arazisi sayısı son altı yılda yüzde 101 artarak 3 milyon 700 bine ulaşmış durumda. Sudan'da büyükbaş hayvan sayısı 130 milyonken, adetten Türkiye'de 17 milyon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

37.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevlerindeki hak ihlallerine ilişkin açıklaması*

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cezaevlerinde hak ihlalleri had safhaya ulaşmıştır. Geçtiğimiz günlerde Patnos Cezaevinde hayatını kaybeden Kadir Karademir isimli mahpus hakkında ciddi bir açıklama yapılmıyor. Aile öldürüldüğünü düşünüyor. Önemli iddialar var, intihar ettiği şeklinde bilgiler alıyoruz. Anladığımız, cezaevlerinde mahpuslar son derece önemli sıkıntılar yaşıyorlar.

Siyasi mahpuslara görüntülü görüşme hakkı tanınmıyor. Adli mahpuslara yarım saat görüntülü görüşme hakkı tanınırken siyasi mahpuslara tanınmaması büyük bir ayrımcılık ve hatta adli mahpuslarda bir saate kadar uzayabilen görüntülü görüşme siyasi mahpuslarda bir saniye bile olmamaktadır. Bu, anayasal eşitlik ilkesine de aykırı bir durumdur. Cezaevleri yönetmelikleri de uygulamamaktadır ve mahpuslar depresyona ve intihara sürüklenmektedir. Ölümlemeden cezaevleri ve Adalet Bakanlığı sorumludur.

BAŞKAN – Sayın Erel...

38.-Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, İmece Plastik Anonim Şirketine ait fabrikada sendikaya üye olduğu için iş akdi feshedilen işçilere ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Aksaray Organize Sanayi’de üretim yapmakta olan İmece Plastik Anonim Şirketine ait fabrikada çalışmakta olan hemşehrilerimiz, kendilerine Anayasa’nın verdiği hakka dayanarak, hür iradeleriyle TÜRK-İŞ’e bağlı TEZ-KOOP-İŞ Sendikasına kayıt olmuşlardır. İşveren, işçilerin sendikalaşmasından rahatsız olarak öncelikle sendikaya üye olmamalarını, ille de sendikaya üye olacaklarsa kendilerinin istediği sendikaya üye olmalarını talep etmiştir. İşverenin isteğine uygun davranmayan işçilerden 12’sinin iş akdi işveren tarafından haksız yere feshedilmiştir. Anayasal hakkını kullanan bu işçilere yapılan davranış, hukuksuzluğun ötesinde, vicdansızlık ve ahlaksızlıktır. Sendika tercihi yüzünden işçilerin ekmeğinden, işinden, aşından edilmesi hangi vicdana sığar? Buradan yetkilileri uyarıyorum, ekmeğinden ettiğiniz işçileri derhâl göreve başlatınız.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

39.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesindeki çöp depolama merkezine ve Şanlıurfalı fıstık üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sizin vasitanızla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığına soruyorum: Şanlıurfa ili Eyyübiye ilçesinde çöp depolama merkezi var. Bu çöp depolama merkezindeki pis kokular nedeniyle Eyyübiye’de oturan sakinlerin sağlığı olumsuz yönde etkilenmektedir. Vatandaşın bu mağduriyetinin giderilmesi için Çevre Bakanlığını göreve davet ediyorum.

İkinci husus, Tarım ve Orman Bakanlığına soruyorum: Şanlıurfa ilimizde fıstık eken vatandaşlarımıza tarım destekleme primi verilmemektedir. Ancak fındığa tarım destekleme primi verildiği hâlde fıstık eken vatandaşımıza tarım destekleme primi verilmediği için bu bir ayrımcılıktır. Bu çifte ayrımcılığa son verilmesini talep ediyorum. Şanlıurfalılar mağdur, Şanlıurfa’da elektrik pahalı, su yok, elektrikler sürekli kesiliyor, mazot pahalı, gübre pahalı yani Şanlıurfalılar geçinemiyor, iş yok, aş yok, mağdurlar efendim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

40.-Antalya Milletvekili Kemal Bülbül’ün, intihar eden gençlere ilişkin açıklaması

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, özellikle gençliğin geleceksizlik, işsizlik kaygısı ve bunun yarattığı demoralizasyon, ailedeki yoksulluk ve ailedeki kaygı bütün bir gençliğe yansıyor. Akdeniz Üniversitesinde yurtlarda kalan gençlerde, maalesef, bir ay içerisinde 4 intihar söz konusu oldu.

Yine, üç dört gün önce Adıyaman’daydık. Adıyaman’ın Kâhta ilçesinde bir ay içerisinde 4 genç intihar etmiş, sonuncusu üniversite sınavından bir gün önce. Maalesef, üniversite sınavındaki durum, çocuklardaki, gençlerdeki gelecek kaygısı, sistemin ve Hükûmetin yarattığı ümitsizlik, baskı ve bundan doğan psikolojiyle gençler bunu yaşıyorlar. Buna bir çözüm bulmak durumundayız. Özellikle Hükûmet ve ilgili bakanlıklar buna bir çözüm bulmak zorunda.

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

41.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, akaryakıt zamlarına ve çiftçinin yaşadığı sorunlara ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2021 yılında, bir yıl önce büyük tüp 117 TL'ydi, bugün 337 TL; piknik tüpü 21,5 lira idi, bugün 66 lira.

2021'in Haziran ayında mazot 7,35 TL iken, bugün 30,18 TL. Geçen yıl çiftçiden buğdayı 2,20 TL'den aldınız; 6,7 TL'ye yabancı ülkelerden alıp çiftçiye ekemez, para kazanamaz hâle getirdiniz. 2021 yılında 8,1 milyon ton buğday ithal etmek zorunda kaldınız. 2022 yılı buğday taban fiyatını 6,05 liradan açıkladınız, o günden bugüne mazot 7 lira zam aldı. Yine çiftçiye düşündüğünüz yok ve Anadolu'da birçok çiftçi destekleme dosyalarını il ve ilçe müdürlüklerine teslim edemedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çulhaoğlu...

42.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, akaryakıt fiyatlarındaki astronomik artışın Adanalı taksici esnafını canından bezdirdiğine ilişkin açıklaması

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Akaryakıt fiyatlarındaki astronomik artış Adanalı taksici esnaflarımızı canından bezdirmiş, kontak kapatacak hâle getirmiştir. Seyhan ilçemizin Mithatpaşa Mahallesi'ndeki Mustafa Kemal Paşa Bulvarı'nda bir araya gelerek akaryakıtı gelen zamları protesto eden taksici esnafı hemşehrilerim “Biz zaten bitmişiz, taksimetreye zam geldiğinde yakıt 20 liraydı, şimdi 30 lirayı aştı; halka zulmeder gibi taksimetreye zam değil, bizler KDV, ÖTV'nin indirimini istiyoruz. Günlük 500 lira ciro yapıyoruz, bunun 300 lirası yakıtı, kalan 200 lirası da yedek parçaya ve kiraya gidiyor. Bizler ailelerimizin, okuyan çocuklarımızın masraflarını artık karşılayamıyoruz.” diyerek bir eylem yaptılar. Adanalı ve tüm taksici esnaflarımızın az da olsa bir nefes alabilmesi için KDV ve ÖTV indirimiyle ilgili haklı taleplerini iktidarın duymasını ve gereğini yapmasını istiyorum.

Teşekkür ederim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

43.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısının geçen haftaki komisyon toplantısında tarımla alay ettiğine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı geçen haftaki komisyon toplantısında tarımla alay etmiş. Diyor ki: “Savunma sanayisinden 300 milyar dolar, tarımdan ise 50 milyar dolar...” Ben buradan Sayın Bakan Yardımcısına soruyorum: Çin'e bir baksın. Çin Başkanı Mao, 1950 ve 1953'te başa geldiğinde dedi ki: “Ben tarımdan çıkıyorum, sanayiye geçeceğim.” Ve Ocak 1958'de İleriye Doğru Büyük Atılım Projesi altında beş yıllık bir projeksiyon çiziyor. O projeksiyonda diyor ki: “Tarımı bırakacağız; tarlalara, bahçelere demiri eriterek ekeceğiz.” Ama geline nokta, sonuçta, 1958 ile 1960 arasında 40-50 milyon Çinli vatandaş kıtlıktan hayatını yitirdi.

Sayın Bakan, demiri yiyemezsin ama çiftçinin üretmiş olduğu domatesi, biberi, patatesi yersin. Bunu bilmeniz lazım. Pandemi en büyük derstir, pandemiden ders almadınız mı? Gıdanın ne kadar önemli olduğunu dünya anladı ama AK PARTİ iktidarı anlamadı. Anlatacağız, köylüyü milletin efendisi yapacağız.

BAŞKAN – Sayın Altaca Kayışoğlu...

44.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa'nın İnegöl ilçesine bağlı Tokuş köyünde OSB yapmak için kamulaştırılmak istenen verimli arazilere ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hafta sonu İnegöl ilçemizin Tokuş köyündeydim. Burası verimli tarım arazilerinin olduğu bir köy ve İnegöl Organize Sanayi Bölgesi'nin genişletilmesi için bu tarım arazileri -3.700 dönüm-kamulaştırılmak isteniyor. Şöyle gezdim dolaştım; 1'e 40 veren buğday tarlaları var, ceviz bahçeleri var, badem bahçeleri var. Köylüler diyorlar ki: "Biz buradan, cevizden, bademden yılda 30-40 bin lira zaten kazanıyoruz; dönümüne 65 bin lira veriliyor. Yakın bir yerde kiraç arazi varken, organize sanayi bölgesinin oraya yapılması daha mantıklıyken, maalesef, bu verimli tarım arazileri kamulaştırılmak isteniyor." Burası Venezuela değil, burası İnegöl'ün Tokuş köyü; buraya sahip çıkın, bu toprakları değil kiraç toprakları OSB için ayırın diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve arkadaşları tarafından, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in Bakan olduktan sonra yaptığı atama ve görevden almaların araştırılması amacıyla 6/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/6/2022 Salı günü (bugün) toplanmadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Adana Milletvekili İsmail Koncuk ve 19 milletvekili tarafından, Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in Bakan olduktan sonra yaptığı atama ve görevden almaların araştırılması amacıyla 6/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 21/6/2022 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk.

Buyurunuz Sayın Koncuk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Millî Eğitim Bakanlığı önemli bir bakanlık, Türk milletinin geleceğiyle ilgili son derece önemli bir görev ifa eden bir bakanlık. Dolayısıyla, böyle bir Bakanlığın başında önce eğitim çalışanlarının, öğretmenlerin ve milletimizin güveneceği bir Bakanın olması temel şart olarak görülmeli. Ama Sayın Millî Eğitim Bakanının bugüne kadar yapmış olduğu eş dost kayırma çalışmalarının bu güveni yerle yeksan ettiğini ifade edebilirim. Bu, şu demektir: Bir Millî Eğitim Bakanı, ülkede onca liyakat sahibi,

kabiliyet sahibi insan varken, eğitim çalışanı, öğretmen varken eğer şoförünü önce Özel Kalemine alıp daha sonra şube müdürü yapıyorsa o Millî Eğitim Bakanının, şube müdürlüğünü kazanmış ama ataması yapılmayan yüzlerce şube müdürüne bunun hesabını vermesi lazım. Ben, Sayın Bakanın gece yastığa baş koyduğunda vallahi nasıl uyduğunu merak ediyorum. Bu ne demektir ya! Sayın Bakan, biz sana nasıl güveneceğiz? Bir sürü şube müdürü var sınav kazanmış ama sen, bu şoförünü şube müdürü yaptıktan sonra “76’ncı madde” diye bir maddeyi kullanıyorsun ve sınava girmemiş, sınavı kazanamamış insanları şube müdürü olarak atıyorsun. Bu sınavı neden açtın? Dolayısıyla, Millî Eğitim Bakanının bu nepotizmden, akraba, eş dost çevresini koruma hastalığından kurtulması lazım ama zor. Çünkü Sayın Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer ÖSYM Başkanlığında da aynı anlayışı sergiledi, yine oyun arkadaşlarını, avanesini çevresine topladı; şu anda da Millî Eğitim Bakanlığında aynı şeyi yapıyor.

Bakın, 2 kız kardeşi 1’i Türk musikişi sanatçısı, isim vermeyeyim, diğeri de kardeşi- alıyor, müşavir yapıyor ve başdanışman yapıyor. Sayın Bakan Yardımcım burada; Orhan Erdem burada. Ben Orhan Erdem’in yakınına, avanesini başdanışman yaptığını görmedim; Sayın Bakanım, ben mi yanlış hatırlıyorum? Yani iktidarın bizden önce buna bir ses yükseltmesi lazım; bu hastalıklı, marazlı eş dost koruma anlayışından iktidarın rahatsızlığını dile getirmesi lazım. Nasıl izah edeceğiz? 700 bin ataması yapılmayan öğretmen görev bekliyor.

Bakın, daha önceki dönemlerde “KPSS sınavı kadar mülakat puanı verilmesi” uygulaması vardı; yerleşik uygulamaydı ve Ziya Selçuk bunu sağlamak adına gerekli talimatları filan da verdi ama Sayın Bakan geldi, çocuklar KPSS sınavından daha düşük mülakat puanı almaya başladılar. Sebebinin soruyoruz, açıkla diyoruz, teröristse “terörist” de; bunu da diyemiyor Sayın Bakan, sebebinin açıklayamıyor. Yani yerleşik bir içtiadı dahi ayaklar altına alan bir uygulama yaptı Sayın Bakan. Dolayısıyla Sayın Bakanın bundan sonra yapacağı hiçbir işe, hiçbir çalışmaya ne eğitim çalışanları ne öğretmenler ne de bu işten anlayan insanlar güven duymayacaktır. Dolayısıyla bir an önce, ya yaptıklarını izah edebilmeli... Bakın, bir sürü siyasi partinin milletvekili açıkladı “Şoförünü şube müdürü yaptın mı?” diye; Yıldırım Kaya da burada, o da sordu. “Yapmadım.” diyebildi mi? Diyemedi; sesi çıkmadı âdeta, sesi çıkmadı. Peygamber Efendimiz’e kıyamet alametleri sorulduğunda şunu söylüyor: “Emanet ehline verilmediği zaman kıyameti bekleyin.” diyor Peygamber efendimiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

İSMAİL KONCUK (Devamla) – Yani bugünün anlayışından nasibini almamış Sayın Millî Eğitim Bakanının Hazreti Peygamber Efendimiz’in bu sözünden bir çıkarım yapması gerekirken bundan da bir çıkarım yapmadığını görüyoruz. “İşi ehline verin.” emrini de ayaklar altına alıyor. yani AK PARTİ’nin dinî referansları zaman zaman gündeme getiren bir siyasi parti olduğunu biliyoruz. Ya, bu uygulamalar yüce İslam dininin, yüce dinimizin neresinde var ya, neresinde var? Sayın Bakan yaptıklarından utanmalıdır ama Sayın Bakanla birlikte bu yaşananlara göz yuman iktidar partisi de bu utancı taşımalıdır diyorum, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Gaziantep Milletvekili Sayın Mahmut Toğrul.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkür ederim Başkan.

İYİ Partinin Millî Eğitimde kadrolaşma ve liyakatsiz atamalara dair verdiği önerge üzerine partim adına söz aldım. Bu vesileyle Genel Kurulu, Genel Kurulun sevgili emekçilerini ve ekranları başında bizleri izleyen sevgili yurttaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

AKP'nin en başarısız olduğu alan -her alanda başarısız ama- Millî Eğitim. 8 bakan değiştirdi, her bakan kadrolaşmaya gitti ama herhâlde hiçbir bakan son Bakanın yaptığı atamalar gibi liyakatsiz atama yapmamıştı. Bakın, Zonguldak'ta akademi hayatına başlayan Sayın Bakan, oradaki -vefadan mı kaynaklı- açısını, şoförünü, arkadaşlarını Millî Eğitime maalesef yerleştirdi.

Şimdi, sayın vekiller, bakın, AKP döneminde Sayıştay raporlarına yansıdı. Bakın, Sayıştay raporlarından aynen cümlesiyle okuyayım. Sayıştay raporlarında il, ilçe Millî Eğitim müdürlüğü kadrolarına gerekli koşulları sağlamayan kişilerin atandığı ifade ediliyor, Sayıştay raporunda. Ortaöğretimde de böyle, üniversitelerde de yani yükseköğretimde de bunun katbekat daha fazlası yaşanıyor. Bazı üniversite kadrolarına, ilanlarına bakın, kişinin adını yazsanız belki aynı isme sahip 2'den fazla insan bulunabilir ama öyle bir kadro tarifi yapılıyor ki kişinin kendisini doğrudan tarif ediyor neredeyse. Bu şekilde dönüşmüş.

Millî Eğitim çok ciddi sorunlarla karşı karşıya. Bakın, yerleşik bir sınav sistemimiz yok, çocuklarımız her gün boğuşuyor, 700-800 bin civarında ataması yapılmayan öğretmenimiz var, özel öğretim kurumlarında asgari ücretin dahi altında çalışan öğretmenler var. Millî Eğitim Bakanı bunlarla uğraşacağına, eşini dostunu nasıl kayıracığını düşünüyor. AKP, birçok alanı cemaatlara, tarikatlara, vakıflara devretmiş görünüyor. Bakın, öğrencilerin nerede kalacağı sorununu çözemiyor. Bu ülkede taşınmalı eğitim hâlâ çok ciddi bir alan ve sorunlu bir alan; çözemiyor. Bu konularla ilgilenmiyor ama nepotizm her alanda almış başını gidiyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, bir taraftan, eskiden üst kademelerde nepotizm vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Şimdi, özellikle OHAL'den faydalanarak biliyorsunuz, öğretmen atamalarında KPSS'nin üzerine bir de sözlü mülakat getirdiler. Sözlü mülakat, AKP yandaşı olmayanların elendiği sınavdır, çok nettir ve Türkiye halkı, herkes bu konuda iknadır. Maalesef yakınlık, sadakat esas alınıyor, liyakat tamamen ayaklar altına alınmış durumda. En son, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Kıbrıs kampüsünde 2 öğretim üyesi, demokrat öğretim üyeleri ihraç edilmişti. Bakın, en son yine, ODTÜ'de Sibel Bekiroğlu, Mehmet Mutlu... Yani sistemde demokratik eğitimden yana olanlar yani "Bilimsel, laik, parasız eğitim." diyenler ise maalesef üniversitelerinden uzaklaştırılıyor ve tek tip öğretim üyesi, tek tip öğretmen isteniyor.

Ben bunları ifade etmek istedim.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Yıldırım Kaya.

Buyurunuz Sayın Kaya. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YILDIRIM KAYA (Ankara) – (Hatibin ağzını siyah maskeyle kapatması)

Hayatı sansürleyenlere inat bu protestoyu yapmak istedim. Çünkü basın emekçilerinin yaşayacağı sorunu sadece basın emekçileri değil, öğretmenler de yaşayacak, öğrenciler de yaşayacak, toplumun tüm kesimleri bu sorunu yaşayacak.

İYİ Partinin vermiş olduğu araştırma önergesinin kabul edilmemesi demek, aslında Millî Eğitim Bakanının yaptığı suça tümünün ortak olması anlamı taşıyor, öncelikle bunu söyleyeyim. İYİ Parti'nin vermiş olduğu bu önerenin tarafımızca destekleneceğini bildirmek isterim.

Çok açık, Millî Eğitim Bakanı göreve geldikten sonra Bakan Yardımcısıyken birlikte çalıştığı arkadaşlarının tamamını değiştirdi. Sayın Mahmut Özer, ya sen yanlışsın ya senden önceki bakan yanlış ya da saraydaki Eğitim Kurulu yanlış. Ortada bir yanlış var, bu yanlışın ana noktası saraydaki Eğitim Kurulu ve saraydaki Cumhurbaşkanlığı makamında oturan kişidir. Mahmut Özer'in bu işleri yapmadığını, sadece yandaş kayırma işiyle meşgul olduğunu defalarca anlattık. Bakın, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanını değiştirdi, Talim ve Terbiye Kuruluna Profesör Doktor Mustafa Gündüz'ü üye olarak getirdi. Mustafa Gündüz'ün çok net açıklamaları var, Harf Devrimi'ne karşı, halifeligi ve medreseyi savunduğunu ilan ediyor. Bu, bizim çocuklarımızın okuyacağı kitapların belirlenmesinde en etkin rol oynayan kişi.

Sayın Mahmut Özer, kendisiyle birlikte Bakan Yardımcılığı görevinde bulunan Ahmet Emre Bilgili'yle üç ay çalıştı, üç ay sonra Bakan Yardımcılığından aldı, on yedi yıldır Din Öğretimi Genel Müdürlüğü yapan Nazif Yılmaz'ı Bakan Yardımcısı olarak atadı. Sen daha önce Bakandın, neden o arkadaşınla çalışmadın? Neden üç ay birlikte çalıştığını kapı dışarı koydun? Yaptığı çok açık ve nettir: Zonguldak Karaelmas Üniversitesinde -Bülent Ecevit Üniversitesinde- Rektörken masa arkadaşlarını ÖSYM'ye getirdi; daha sonra Bakan Yardımcısı oldu, masa arkadaşlarını bakan yardımcılığı danışman kadrolarına getirdi; bakan olduktan sonra da kimini bakan yardımcısı, kimini genel müdür, şoförünü de şube müdürü olarak atadı; daha sonra da 2 kardeşin de 1'ini danışman, diğerini de yine müdür olarak atadı. Allah aşkına, soruyorum: Adalet ve Kalkınma Partisi kadroları içerisinde liyakatli isim kalmadı mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Liyakatli isim kalmadığı için, Sayın Mahmut Özer, ahbap çavuş ilişkileriyle Millî Eğitim Bakanlığını yönettiğini zannediyor. Çok açık ve net KPSS'de 1'inci olmuş ama mülakatta elenen Halil Kaya'nın, Mehmet Köroğlu'nun, Sema Taşkent'in hakkını kim ödeyecek? Çok açık ve net Orta Doğu Teknik Üniversitesinde EĞİTİM-SEN üyesi olduğu için açığa alınan Sibel Bekiroğlu ve Mehmet Mutlu'nun hakkını kim ödeyecek? Yüz on iki gündür öğretmenler atama takviminin açıklanmasını bekliyor. Yüz on iki gün önce söz verdin Mahmut Özer, dedin ki: “En kısa sürede takvimi açıklayacağım.” “En kısa süre”den anladığın nedir senin? Okullar tatil oldu, eylülde öğretmen göreve başlayacak, 250 bin öğretmen açığının olduğunu bilmiyor musun?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Son bir cümle.

BAŞKAN – Tamamlayın.

YILDIRIM KAYA (Devamla) – Çocuklarımız öğretmensiz, öğretmenlerimiz öğrencisiz hayat yaşamak istemiyorlar. Onlar bayram tatili yapamayacaklar, onlar Kurban Bayramı'nda kurban kesemeyecekler. Öğretmenine sahip çıkmayan, şoförüne sahip çıksa ne olur, çıkmasa ne olur. 1 milyon 112 bin öğretmen, sahiplik duygusu bekliyor.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Orhan Erdem.

Buyurunuz Sayın Erdem. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ORHAN ERDEM (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Adana Milletvekili Sayın İsmail Koncuk ve arkadaşlarının Millî Eğitim Bakanlığında yapılan atamalarla ilgil Meclis araştırması önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Öncelikle yüce milletimizi, Gazi Meclisimizin değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Devlet memurlarının hizmet şartları, nitelikleri, atanma ve yetiştirilmeleri, ilerleme ve yükselmeleri; ödev, hak, yükümlülük ve sorumlulukları, aylıkları, ödenekleri ve diğer özlük işleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun içerisinde düzenlenmiş. Ayrıca, araştırma önergesine konu olan hususlar da kanunun 68’inci, 71’inci, 76’ncı maddeleriyle düzenlenmiş, bahse konu olan atamalar da yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre yapılmıştır.

Konuyu birazcık açarsak, kamu personel rejimi bir bütün olarak incelendiğinde atamaya yetkili amirlere özellikle üst düzey kamu görevlileri ve makam hizmetleri yürütülürken ortaya çıkabilecek ihtiyaçların giderilmesi noktasında, kamu hizmetinin aksatılmadan ve etkili bir şekilde yürütülmesi ve hizmetler yürütülürken çalışma barışı, birtakım yetkiler ve takdir yetkisinin bakanlara tanındığını yukarıda bahsettiğimiz üzere meri mevzuatın da öngördüğü şekilde işlediğini görmekteyiz. Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer de geçmişte görev alan bakanlar gibi eğitim öğretim hizmetleri noktasında, iş ve işlemlerin yürütülmesinde belirlediği yeni proje ve hedeflere ulaşabilmek için birtakım atamalar yapmıştır, yapacaktır da.

Bakanımız göreve gelir gelmez -malum, sıkıntılı bir süreç- pandemi içerisinde yüz yüze eğitimi başlatabilmiş. Öğretmenlik Meslek Kanunu’nu yıllardır bekliyorduk -bunu Meclisimizde çıkardık- çok büyük katkısı oldu. Mesleki eğitim merkezleriyle 150 bin olan çırak, kalfa sayısı şu anda 500 bine çıktı, bu konuda kanunu da biz çıkardık. Okul öncesi eğitimde fırsat eşitliği için 10 öğrenciyle açılacak sınıfların 5’e düşürülmesi ve “Kütüphanesiz Okul Kalmayacak” gibi başlattığı birçok yeni projeye, bilim ve sanat merkezlerinin yaygınlaştırılmasıyla, yaz okulu döneminde destekleme ve yetiştirme kurslarıyla önemli hizmetler vermeye çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Ve bu hedefleri için de tabii ki çalışma ekibini oluşturarak sorumluluk ve yetkiler verecek; camiadan da liyakat sahibi atamalar yapması gerekmekte ve yapıyor da.

Ayrıca, ülkemizde istihdam edilen yaklaşık 3 milyon 500 bin devlet memurunun yaklaşık 1 milyon 100 bini Millî Eğitim Bakanlığımızın bünyesinde görev yapmaktadır. Bu sayının içerisinde çok az sayıda yapılan işlemlerin bugün gündeme getirilerek kamuoyunun belki yanlış itilmesinin zait olduğu kanaatindeyim.

Sonuç olarak atama konusunda bakanlarımıza takdir yetkisi tanınmış ise de takdir yetkisinin kullanımı mutlak ve sınırsız değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

ORHAN ERDEM (Devamla) – Hemen bitiriyorum.

İdarenin işlem ve eylemleri her türlü denetime açıktır. Atamalar kamu yararı ve kamu hizmetinin gerekleriyle sınırlıdır ve bu açıdan yargı denetimine de tabidir. Nitekim diğer idarelerde olduğu gibi Millî Eğitim Bakanlığının da iç ve dış denetim raporlarını dikkate aldığını izlemekteyiz, yargı kararlarını da gecikmeksizin uygulamaktadır. En büyük denetim de Meclisimizce herkesi yakinen izleyerek yapılmaktadır, takdir yüce Meclisimizindir.

AK PARTİ Grubu olarak önergeye ret vereceğimizi belirtir, hepinize saygılar sunarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İSMAİL KONCUK (Adana) – Sayın Bakanım, teşekkür ederim, en azından yanlış savunmadınız.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kadına karşı işlenen suçlarda uygulanan haksız tahrik indiriminden faydalanmanın toplumda yarattığı tahribatın ve kaygının ortadan kaldırılması amacıyla 21/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/6/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

21 Haziran 2022 tarihinde Siirt Milletvekili Grup Başkan Vekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından verilen (19510) grup numaralı, kadına karşı işlenen suçlarda uygulanan haksız tahrik indiriminden faydalanmanın toplumda yarattığı tahribatın ve kaygının ortadan kaldırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/6/2022 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Filiz Kerestecioğlu.

Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kadınları katleden erkeklerin cesaretlendirilmesinden derhâl vazgeçilerek erkek şiddetiyle bütünlüklü ve etkin mücadelenin sağlanması, kadına yönelik suçlarda adaletin tesis edilmesi ve bu süreçlerde toplumda yaşanan dehşetin onarılması için kadına karşı işlenen suçlarda uygulanan haksız tahrik indirimi hakkında bir genel görüşme açılması talebiyle karşınızdayım.

Öncelikle Pınar Gültekin'i sevgiyle anarak ailesine, tüm sevenlerine ve başta kadınlar, tüm vicdan sahibi insanlara sabır dileyerek sözlerime başlamak istiyorum. Dün Pınar Gültekin davasında savcı, mütalaasında Cemal Metin Avcı'nın canavarca hisle, eziyet çektirerek ve tasarlayarak öldürmekten, kardeşi Mertcan Avcı'nın da canavarca hisle ve eziyet çektirerek ve tasarlayarak öldürme suçuna iştiraktan ağırlaştırılmış müebbet hapisle cezalandırılmasını talep etti. Mütalaada Eda Karagün, Şükrü Gökhan Orhan, anne Ayten ve baba Selim Avcı'nın da suç delillerini gizlemek ve yok etmek suçundan iki yıldan beş yıla kadar hapisle cezalandırılmaları istendi.

Bu mütalaa doğru ve yerindeydi ancak düşüncelerini açıkladığı için insanlara onlarca yıl ceza verenler ne yaptı? Bir kadın boğuldu, canlıyken yakıldı ve betona gömüldü, evet ama onlar haksız tahrik indirimi uyguladılar! Bir kadın, daha fazla nasıl tasarlayarak ve canavarca hisle öldürülebilirdi, nasıl fantezilere sahipti acaba bu kararı verenler; gerçekten merak ediyoruz.

Bakın, iktidara sesleniyorum: Size kadına yönelik şiddeti önlemeyle ilgili son yasayı çıkarırken dedik ki: Bizim asıl derdimiz haksız tahrik indirimiyle. Neden bunu kaldıracak bir düzenleme yapmıyoruz? Dinlemediniz. “İyi hâl indirimini kaldırıyoruz.” diye reklam yaparken bir de yeni bir kaçış yolu getirdiniz; pişmanlık indirimi “Şöyle kallavi gerekçelisinden olsun ama.” dediniz. Pişmanlık indirimi de verseydi mahkeme; güzel bir pişmanlık hikâyesi yazmadı mı, sunamadı mı size katil Cemal, hâkim efendiler?

Bir katil, mahkemede, katlettiği kadına cinsiyetçi söylemlerle saldırarak işlediği cinayeti iki yıldır meşrulaştırmaya çalıştı. “İstanbul Sözleşmesi’nin iptali iyi oldu.” diyecek kadar iktidarın kadın politikasını bilen katil, elbette kurduğu her cümleyi hesaplayarak söyledi, tıpkı cinayeti de hesapladığı gibi. Evet, Gültekin ailesinin avukatının da ifade ettiği gibi, bu cinayetin her aşaması tasarlandı. Telefonunu 4 parçaya ayıran sanık, yeri tespit edilmesin, farklı yerlerden sinyal gelsin diye sim kartını da 3’e ayırdı. Savunmasını 3 kere değiştirdi: Önce “Para talep etti.” dedi, kovuşturma sürecinde “Videomu çekti.” dedi; ortada bir video yoktu, mahkemedeki savunmasında “Beni bıçaklamaya çalıştı, kendimi tutamadım.” dedi. Tam anlamıyla hukuk garabeti yaşandı ve bu karar neticesinde katil, on dört buçuk yıl cezaevinde kalacak! Cinayeti planlama ve delilleri karartmasına yardım edenler ise hiç ceza almayacaklar!

Nefsi müdafaa hakkını kullanmak zorunda kalan kadınlara verilmeyen ceza indirimleri erkekler söz konusu olunca bol kepçeden dağıtılıyor. Nevin Yıldırım’ı hepiniz hatırlarsınız, kendisine sistematik cinsel saldırıda bulunan Nurettin Gider’i öldürdüğü için müebbet alan Nevin’den bahsediyorum, ona hiçbir indirim uygulanmadı, hiçbir indirim uygulanmadı ve ortada gerçekten tanık olarak da kimse olmamasına rağmen.

Evet, erkek yargı tarafı davranıyor. Şiddete maruz kalan kadınların öz savunma haklarını kullandıkları davalar artıyor, toplumda kadınları haklı bulanların meşruluğu da artıyor. Yargı, işte, bunu gördüğü için meşru müdafaa nedeniyle beraat kararlarını vermezken kadın katillerine ise ceza indirimleri, aflar bahşediyor.

Evet, adaletiniz batsın, yargınız batsın! Daha ne kadar dibe vurulacak gerçekten bilmiyorum çünkü bu dünya inanılmaz bir şekilde kirlendi ve neredeyse değer zerresi kalmadı artık!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – 1990’larda, Emniyet teşkilatında talim yaparken polislerin “Kahrolsun insan hakları!” dediğini duydu bu ülke. Şimdi, hep birlikte bağırın: “Kahrolsun kadınlar, yaşasın erkek dayanışması!”

Evet, öfkeliyiz, peşini bırakmayacağız, tek bir kız kardeşimizin kirpiği yere düşmesin diye sonuna kadar mücadele edeceğiz. Önergemizi de ister destekleyin ister desteklemeyin, erkek aklınız ve vicdanınız neyi istiyorsa onu yapın, bizler mücadeleyle gerçek adaleti sağlayacağız.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Ayhan Erel.

Buyurunuz Sayın Erel. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; kadına karşı şiddette haksız tahrik indiriminin toplumda yarattığı mağduriyetlerin araştırılması amacıyla verilen önerge üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, haksız tahrik indirimi nedir? 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda ceza sorumluluğunu kaldıran veya azaltan nedenler arasında düzenlenen haksız tahrik vardır. Haksız tahrik bir hukuka uygunluk sebebi değildir ancak failin kusur yeteneğini azaltan ve cezanın indirilmesini gerektiren kişisel bir nedendir. Kanun koyucu haksız tahrik durumunda hâkime oldukça geniş bir takdir hakkı tanımıştır. Kanuna göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine on sekiz yıldan yirmi dört yıla ve müebbet hapis cezası yerine on iki yıldan on sekiz yıla kadar hapis cezası verilecek, diğer durumlarda ise verilecek cezanın dörtte 1’inden dörtte 3’üne kadar indirim yapılacaktır. Haksız tahrikle ilgili tek bir hüküm konulmuş, hâkime oldukça geniş takdir marjı sunularak cezanın dörtte 1’inden dörtte 3’üne kadar indirim yapma yetkisi verilmiştir. Hâkim, huzurunda bizzat dinlediği fail veya mağdurun kişilik özelliklerini, olayın gelişim şeklini, toplumsal değer yargılarını yani dosyaya etki eden tüm hususları değerlendirerek failin haksız tahrik altında suçu işleyip işlemediğine karar verecektir.

Uygulamada, haksız tahrik neredeyse en çok başvuru alan savunma unsurlarından biridir. Özellikle ağır suçlarda cezanın hafifletilmesini sağlamak için, gerçekte bir eylem olmasa bile bir kurgu yapılarak failin suçu haksız bir eyleme tepki olarak işlediği ileri sürülmektedir. Özellikle kadınlara karşı işlenen suçlarda, koca ya da sevgili olan faillerin haksız tahrik savunması sonucu cezalarında ciddi oranlarda indirim yapılması kamuoyunda zaman zaman rahatsızlıklara yol açmaktadır. Bu yüzden yargılamayı yapan hâkimin bu konuda çok dikkatli olması, suçun gerçekten hiddet, şiddet ve elemnin etkisi altında işlenmiş olduğundan emin olması gerekmektedir. Haksız tahrik hükümleri uygulamada mahkemeler tarafından çok sık uygulanmakta, zaman zaman haksız tahrik uygulanması sonucu faillerin cezalarında indirimler yapılmakta ve bu da eleştirilmektedir. Cezalarda indirim yapılması için sanıklar tarafından sıklıkla haksız tahrik savunmasına başvurulmaktadır. Bu nedenle, haksız tahrik kurumunun iyi anlaşılması, bu tür kötüye kullanma durumlarının önlenmesi gerekmektedir. Bunun örneğini, maalesef, dün Muğla’da görülen Pınar Gültekin davasında gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

AYHAN EREL (Devamla) – Şimdi, burada, tabii ki kararı veren yargıçların ötesinde kanuni düzenlemelerde hukuki bir düzenleme yapmak gerekir ve bu 1/4’ten 3/4’e kadar indirim bir kez daha tartışılmalıdır diyoruz.

Biz, daha önce de belirtmiştik, üzülerken söyleyelim: Kadına şiddet ülkemizin dinmek bilmeyen, önüne geçilmeyen bir yarası. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener Hanımefendi’nin söylediği gibi, bugün Türkiye’de kadın evine hapisse Türkiye geriliyor demektir, bugün Türkiye’de kadına şiddet varsa Türkiye düşüyor demektir, bugün Türkiye’de kadın ölüyorsa Türkiye ölüyor demektir.” diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Gamze Taşcier.

Buyurunuz Sayın Taşcier. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, dün Pınar Gültekin davasıyla ilgili çıkan karar büyük bir skandal, apaçık bir hukuk katliamıdır. Pınar Gültekin’e işkence ederek boğan, yaşarken varile koyan ve üzerine beton döken bir barbarın işlediği, insan olan herkesin tüylerini ürperten bir cinayete haksız tahrik indirimi verildi. Bu kadar net bir şekilde canavarca işlenen bir cinayete verilen indirimin âdeta ödül

niteliğinde olması ne adalete ne vicdanlara sığar. Maalesef, bu karar, potansiyel kadın katillerini de cesaretlendireceği gibi, hâlihazırda davası devam eden katilleri de umutlandıracak çünkü bu kararın indirim gerekçesi katillerin savunmasına katkı sunacak, katiller âdeta sözleşmiş gibi aynı gerekçeyle kendilerini savunacak ve -kendi deyimiyle- gerçekten üç beş yıl yatıp çıkacaklar.

İstanbul Sözleşmesi'nden bir gece yarısı, hukuksuzca ve Meclis iradesini yok sayarak çekilen AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ona koşulsuz destek veren sizler, bu sözleşmeden çıkarken “Bizim bu sözleşmeye ihtiyacımız yok, bizim kanunlarımız bize yeter.” dediniz ve “Biz öyle bir kanun teklifi hazırlayacağız ki kadınları koruduğumuz gibi, caydırıcı cezalarla bu cinayetlerin oluşmasına engel olacağız.” dediniz. Biz, o gün, hem Genel Kurulda hem Komisyonunda “Bir cinayetin olmaması için cezaların artırılması yetmez, bu cezaların caydırıcı olabilmesi için uygulanabilir olması ve mutlak olması gerekir. Ve eğer siz kadın cinayetlerinde haksız tahrik indirimini kaldırmazsanız, bu çıkaracağınız kanun teklifi de maalesef bir çözüm olmayacak.” dedik. Bugün geldiğimiz noktada “Daha canavarca bir cinayet işlenemez.” dediğimiz bir olayda bile indirim uygulanabildi.

Elbette ki bu kararı tek bir kişi almadı. Hayatın her alanında olduğu gibi yargıya da sızmış bir erkek egemen zihniyet bulunuyor ve bu zihniyet nedeniyle, maalesef, bu utanç verici karar alındı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

GAMZE TAŞCIER (Devamla) – Peki, nedir bu karanlık zihniyet? Elbette ki kadın ve erkeği eşit görmeyen, kadınları ikinci sınıf vatandaş olarak gören, kadınların varlığını bile bir tahrik gerekçesi olarak görüp kadınlara yönelik şiddeti meşrulaştırmaya çalışan bir zihniyet.

Değerli milletvekilleri, bu nedenle “Bu zihniyet iktidarda olduğu sürece bu ülkede yaşayan 42 milyon kadının can güvenliği ve hayat güvenliği yok; bu kadınlar için adalet yok.” diyorduk ama eksik söylemişiz; bu ülkede yaşayan 42 milyon kadına öldükten sonra da adalet yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Emine Yavuz Gözgeç.

Buyurunuz Sayın Yavuz Gözgeç. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi aleyhine söz almış bulunmaktayım.

Bir anne, bir kadın olarak, öncelikle, Pınar Gültekin'in ailesinin, sevenlerinin acısını yürekten paylaşıyorum. Allah'ın verdiği canı vahşice alma hakkını kendinde gören canileri lanetliyorum. Hukuk devleti kuralları içinde yargısal süreç devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak kadına şiddetle mücadele, iktidara geldiğimiz ilk günden itibaren en temel politikalarımızdan biri olmuştur; töre saikiyle işlenen cinayette cezaların artırılması, KADES, elektronik kelepçe, ŞÖNİM'ler, GAMER, elektronik izleme merkezleri bunlardan sadece birkaçı. Yargı paketleriyle, eşe karşı işlenen suçlarda ağırlaştırıcı sebeplerin boşanmış eşi de kapsamaması, ısrarlı takip fiillerinin suç sayılması, kasten öldürme suçunun kadına karşı işlenmesi hâlinde cezaların artırılması, katalog suç kapsamına alınması gibi cesur, kararlı adımlar attık, atmaya devam ediyoruz. Biz her bir kadının, her bir erkeğin, her bir çocuğun yaşam güvencesi için, şiddete uğrayan tek bir kadın kalmayınca kadar “ama”sız, “fakat”sız şiddetin her türlüyle mücadelede kararlıyız. Ancak bu öneriyi veren HDP'nin bir gün bile PKK terör örgütünün henüz 11 yaşında kaçırdığı kız çocukları için, katledilen kadınlar için tek bir söz söylediğini duydunuz mu? Duymadık. PKK'nın katlettiği kadınlar; 22 yaşında Aybuke Öğretmen, 25 yaşında Nurcan Karakaya, Batman'da, 31 yaşında, sekiz aylık hamile Mizgin Doru, Şırnak'ta, 13 yaşında Diyar Bilin, canlı bomba olarak kullanılan kadın teröristin üzerine atlayıp şehit olan 4 çocuk annesi Hatice Belgin kadın değil miydi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bravo!

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Devamla) – Vahşice hayattan koparılan kız çocukları, hamile kadınlar için neden sesiniz çıkmadı? Dağa kaçırılan çocuklar için mücadele eden Diyarbakır Annelerinin seslerine neden kulaklarınız tıkalı? Türk-Kürt demeden, kadın-çocuk demeden insanların canına kasteden, kadın düşmanı, Kürt düşmanı, insanlık düşmanı PKK terör örgütüne bu Meclisin kürsüsünden “PKK terör örgütüdür.” diyebilme cesaretini gösteremeyenlerin kadına şiddetle mücadelede bahsetmeleri en hafif tabiriyle samimiyetsizliktir.

Velhasıl, dünyanın sorunu olan kadına şiddetle mücadelede kararlılığımızı bir kez daha yineliyorum, köklü medeniyetimizle bağlarımızı koparmadan sevgi ve merhamet dilini kadın-erkek omuz omuza yeniden hâkim kılacağımıza yürekten inanıyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkan, konuyla ilgili kısa bir söz...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tunç.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- *Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un, Pınar Gültekin davasına ilişkin açıklaması*

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yargılama devam ediyor, haksız tahrik nedeniyle indirim yapılmasının denetimi istinaf ve temyiz yoluyla gerçekleşecek. Şunu açıklamak istedim: Muğla Cumhuriyet Başsavcılığı kararı istinafa götüreceğini açıkladı, yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Derya Yanık da Pınar Gültekin’le ilgili verilen bu kararı istinafa götüreceğini açıkladılar. Kaldı ki geçen mayıs ayı içerisinde kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla Türk Ceza Kanunu’muzda da önemli değişiklikler yapmış ve kadına yönelik kasten öldürme, kasten yaralama ve eziyet suçlarında cezaları artıran düzenlemeleri burada hep birlikte gerçekleştirmiştik. Bu konuda kararlı olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, hatip doğrudan doğruya partimizi kast ederek satışmada bulundu, cevabı Filiz Vekilimizin vermesini talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

VIII.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- *Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben, bu matbu konuşmalar karşısında gerçekten aslında cevap vermekten esef duyuyorum, öncelikle onu söylemek isterim. Hakikaten matbu sanıyorum bu eldeki konuşmalar.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sizin matbu be, neresi matbu? Gerçekler ne zaman matbu oldu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Biz, olayın kendisiyle ilgili konuşuyoruz, olayın kendisiyle ilgili bir kere de konuş. Yani gerçekten bunu istirham ediyorum, bir kere de bir kadın vahşice katledilmiş, bununla ilgili haksız tahrik indirimi uygulanmış ve size demiş ki “Haksız tahriki ele alalım, asıl derdimiz budur.”

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yargı devam ediyor, yargı! Yargı devam ediyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Dinlememişsiniz. Bununla ilgili konuşalım diyoruz, gene geliyorsunuz karşımıza, aynı lafları söylüyorsunuz.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hiç söylemeyelim, PKK’ya laf söylemeyelim!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Ya, Muğla Cumhuriyet Başsavcısı bile gerçekten daha insafılı davranmış konuşan hatipten de istinaf mahkemesine götürmüş şu kararı. (HDP sıralarından alkışlar) Aynı şekilde siz de bununla ilgili konuşun ya!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sana mı soracağız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Pınar Gültekin’in ailesinin en azından...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne konuşacağımızı sana mı soracağız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – ...birazcık içi soğusun, içi soğusun. Buradan cır cır, cır cır bağırarak olmuyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Cır cır, cır cır senin tarzındır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Bana bağırmayın, erkeklere bağırın. (HDP sıralarından alkışlar) Kadına yönelik şiddet uygulayan erkeklere karşı hep birlikte dayanışma içinde olalım. Bunu yapabiliyor musunuz? Yapamıyorsunuz çünkü haksız tahriki kaldıramazsınız, haksız tahriki kaldırmak işinize gelmiyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Hadi oradan!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Aynı şekilde, adam “İstanbul Sözleşmesi kalktı, ne iyi oldu.” demiş ve arkada epeyce insan, aslında, yine, sizin gibi...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Cinayet tarihine bak! İstanbul Sözleşmesi vardı, cinayet tarihinde vardı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – ...burada belki bağırarlardan “Evet, evet, çok iyi oldu.” diyor. İşte, böyle insanlar cinayet işlemeye devam ediyorlar, siz de bağırmaya devam edin. (HDP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ediyorum, ederim, sana mı soracağım?

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, kadına karşı işlenen suçlarda uygulanan haksız tahrik indiriminden faydalanmanın toplumda yarattığı tahribatın ve kaygının ortadan kaldırılması amacıyla 21/6/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından, polis intiharlarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 29/12/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/5295) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin Genel Kurulun 21 Haziran 2022 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

21/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/6/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Engin Özkoç

Sakarya

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili Murat Bakan ve arkadaşları tarafından polis intiharlarının sebeplerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 29/12/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/5295) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 21/6/2022 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Murat Bakan.

Buyurunuz Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bundan tam bir sene önce, 23 Haziran 2021'de, Cumhuriyet Halk Partisi olarak polis intiharlarının araştırılmasıyla ilgili Meclis araştırması önergemizi yine Genel Kurula indirdik. O zaman, ben yaptığım konuşmada “Arkadaşlar, polis intiharlarıyla ilgili bugün bu önergeye olumsuz oy vererseniz, yarın her intihara teşebbüs eden ve intihar eden polisin sorumlusu siz olursunuz.” dedim, AKP ve MHP milletvekili arkadaşlarıma seslendim. O gün, bizim verdiğimiz önerge AK PARTİ ve MHP oylarıyla reddoldu arkadaşlar, o günden bugüne 100'e yakın polis intihar etti. Sadece geçen hafta 4 polis canına kıydı arkadaşlar, bunlardan 2'si eşlerini, çocuklarını öldürdüler, sonra kendi canlarına kıydılar. 2'si Özel Harekât polisiydi, 1'i Alparslan Soylu, arkasında bir not bırakarak da intihar etti.

Şimdi, kendi canını korumak için eğitilmiş bir polis niye intihar eder? Hayatının baharında gencecik yaşında bir polis niye intihar eder? Emekliliği gelmiş polis niye intihar eder? Hiç mi bunun nedenini merak etmiyorsunuz değerli arkadaşlar? Bu soruların yanıtı sizi ilgilendirmiyor mu? Bakın, defalarca dile getirdik, polisin çalışma koşulları ağır, angarya, ek görev, ağır amir baskısı, amir tahakkümü altındalar. Bunu sadece biz mi dile getiriyoruz?

Ben 2015 yılında milletvekili oldum. 2014 yılında polislerin çalışma koşullarıyla ilgili kamu denetçisinin raporu var. Kamu denetçisi raporunda diyor ki: “Haftada kırk saat çalışması gereken polis, haftada elli dokuz saat çalışıyor.” Yine, aynı raporda, polisin ağır çalışma koşulları sebebiyle psikolojisinin bozulduğunu, cinnet ve intihar vakalarının artış gösterdiğini söylüyor.

Değerli arkadaşlar, kamu denetçisi yazıyor, biz buradan senelerdir haykırıyoruz, polis feryat ediyor, polis cinnet geçiriyor, polis intihar ediyor; görmezden geliyorsunuz, yok sayıyorsunuz, “Bana ne!” diyorsunuz. 24 yaşında, hayatının baharında yine canına kıyan Semanur, bakın, bıraktığı notta ne diyor? “Ben mesleğime aşıktım, küçük düşürdüler, tükendim, ruhumu erittiler, Allah’ım sen yardım et.” demişti. 28 yaşında, yine hayatına son veren Cumhurbaşkanlığı koruması Mehmet Ali, ne dediğini hatırlayalım: “Personelini aşağılamak, tehdit etmek, meslekten etmek, küçük düşürmek, yalancı konumuna koymak en iyi yaptığınız iş olsa gerek. Her insanın bir gururu vardır ve ben o lafları kaldıramadım.” demişti. Arkadaşının yerine Mezitli AK PARTİ İlçe Başkanlığında nöbet tutan Nagihan’a diyor ki amiri: “Sen sokak kadını gibi sokak kadını ağzıyla konuşuyorsun.” ve AKP İlçe Sekreterinden özür diletiliyor. Nagihan, müdürüne diyor ki: “Müdürüm, ben ay yıldızlı üniforma taşıyan şerefli bir Türk polisiyim.” ve birkaç gün sonra intihar ediyor değerli arkadaşlar.

Bakın, sizin için intihar eden polislerin istatistikten öte bir anlamı yok. Bakın, şu elimdeki dosyada onlarca polis intiharıyla ilgili verdiğim soru önergesine Süleyman Soylu’nun verdiği yanıtların tamamı matbu yanıtlar hepsi ruhsuz, duygusuz. Her polis için aynı yanıt vermiş yani bunların ayrı ayrı insanlar olması, bunların ana-babaları, kardeşleri, evlatları... Bunların hiçbir önemi yok, hepsi aynı yanıtlar değerli arkadaşlar. Bu çocuklar boğazda yalısı olanların çocukları değil, o yaptığınız lüks TOKİ konutlarında, rezidanslarda oturanların çocukları değil; o polisler bu ülkenin esnafının, çiftçisinin, memurunun, köylüsünün çocukları, bu vatanın evlatları değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ve o polislerin hepsinin bir hikâyesi var.

Geçen hafta arkasında bir not bırakarak hayata veda eden Alparslan Soylu, o notunda nasıl bir amir tahakkümüne uğradığını, nasıl hakaretlere uğradığını anlatıyor. Babasını aradım, Tayyip ağabey, bana dedi ki: “Ben otuz sene çelik yeleği sırtında taşımış bir Özel Harekât polisiyim. 4 evlat büyüttüm, 2’si polis, 1’i güvenlik müdürü, 1’i anaokulu öğretmeni; onlara haram lokma yedirmedim. Başımı sokacak evim yok. 28 yaşında aslan parçası evladımı toprağa verdim.”

Değerli arkadaşlar, Alparslan bıraktığı mesajda ne diyor, biliyor musunuz? “Ben aç yaşarım, susuz yaşarım ama onuruma, şerefime, davama yapılan aşağılamayla yaşayamam.” diyor. Bu çocuk bu şekilde canına kıydı ve işaret ettiği amirleri hâlâ görevde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MURAT BAKAN (Devamla) – Semanur, Mehmet Ali, Nagihan, Alparslan ve diğerleri; yüzlerce polis intihar etti. Arkadaşlar, o polisler intihar etmedi, o polisler öldürüldüler. Biz buradan haykırdık “Bu Meclis araştırması önergesine ‘evet’ oyu verin yoksa sorumlusu siz olursunuz.” dedik. Bu bir cinayet ve o cinayetin faili sizsiniz, o cinayetin faili Süleyman Soylu. Her polis intiharından siz sorumlusunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Vermediniz, bugün bu Meclis araştırması önergesine de olumlu oy vermeyin(!) Her polisin intiharından siz sorumlusunuz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurunuz Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin vermiş olduğu Meclis araştırması önergesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Öncelikle, şehit polislerimize Allah’tan rahmet, yaralılarımıza şifa, gazilerimize de uzun ömür dilerim.

İntihar, kişinin istemli bir şekilde hayatına son vermesi eylemidir; kişinin ölmek ile yaşamak arasında tam ve iradeli bir seçme imkânı bulunurken kişinin ölümü tercih etmesidir.

Son yirmi yılda binden fazla polisimiz intihar etmiştir. Toplumumuzdaki intihar oranı yüz binde 4,1 iken, Türkiye’de polisler arasındaki intihar oranı yüz binde 17’dir. Polis intihar oranı İngiltere’de yüz binde 9,5; Fransa’da ise yüz binde 14’tür.

Polislik mesleğinin kendisinden kaynaklanan sorunlar, adil olmayan tutumlar, insan hakları alanındaki hukuk dışı zorlamalar ve polisler üzerindeki siyasi baskılar polislerimizin ruh sağlığını tahrip etmekte, psikolojik yüklerini artırmaktadır. Uzun mesailer, ekonomik sıkıntılar, mobbing, yıllık ve idari izinlerini kullanmaktaki sorunları, Emniyet teşkilatındaki liyakatten uzak atamalar da bu tahribatı artırmaktadır. Öyle ki polisimizin arkadaşına ölmeden önce yolladığı notta: “Beni kimsenin bu kadar aşığlamasına, küçük düşürmesine izin veremem.” demesi polis intiharlarının altında yatan çökmüş ruh hâlinin derin bir analizidir.

Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener, 30 Mart 2022 tarihindeki grup konuşmasında polislerin haftada “çakma 12/12, 12/24, 12/36 saat” çalışmalarını eleştirmiş ve bunun düzeltilmesini istemiştir, her ne kadar Emniyet Genel Müdürlüğü bunun düzeltileceğini söylemiş ise de pratiğe yansımış bir şey yoktur. Ay içinde polislerimizin ve amirleri Memur Kanunu’nda belirlenen haftalık çalışmanın iki misline uzanan, uzayan mesailer yapmaktadır, AK PARTİ Hükümetinin buna ödediği bedel ise ayda 1.028 liradır, sadece 1.028 lira.

Polis intiharlarını ruhsal hastalıklara bağlamak tam bir kolaylıktır. Polisler arasında intihar oranının, ülkemizdeki intihar oranlarının 4 katına kadar çıkmasının nedeni nedir? Polis intiharlarını eğer ki onlarda var olan ruh hastalıklarına bağlayacak olursanız, toplumdaki ruh hastası insanlar polis yapılmış gibi garip bir sonuca ulaşırsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Polislerin sorunlarının belirlenmesi, giderilmesi hem onların canlarına kıymalarına engel olacak, mutlu bir hayat sürmelerini sağlayacak hem de genel asayişin devamını sağlamada önleyici, günlük hizmetlerinin etkinliklerini artırmada, suçun oluşumunu engellemede, oluşacak suçlara etkin ve hızlı bir şekilde müdahale etmede, failin yakalanmasında başarılarını artıracaktır.

Üzerinde konuştuğumuz konu, önemli kurumlarımızdan Emniyetin, 330 bin kadrolu polisimizin sorunudur, polislerin can alıcı sorunudur. Türkiye Büyük Millet Meclisi konuya sahip çıkmalı, bu önemli konumdaki çalışanların canlarına kıymalarının önüne geçmelidir.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Kemal Çelik.

Buyurunuz Sayın Çelik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun polis intiharlarıyla ilgili Meclis araştırması komisyonu kurulması amacıyla vermiş olduğu önerge üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. Ayrıca şehit polislerimizi rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, Emniyet teşkilatımızdaki her bir polis bizim için çok kıymetlidir, çok değerlidir; her kayıp bizim için üzüntü kaynağıdır, derin bir üzüntü kaynağıdır. Polis intiharları ise hepimizin üzerinde hassasiyetle durması gereken, göz ardı edemeyeceğimiz bir konudur ve nitekim de bunun gereğini yapıyoruz.

Polislik mesleği; stresli, travmatik olaylara ilk elden müdahale eden ve silahlı olarak yapılan bir meslektir; hepimiz gayet iyi biliyoruz. Yapılan araştırmalar ışığında dünyadaki birçok gelişmiş ülkelerin polisleriyle kıyaslandığında 2009-2018 yılları arasında intiharların maalesef bayağı arttığını görüyoruz. Dünyada, örneğin Fransa’da 34,92; Portekiz’de 19,54; Avustralya’da 16,9; İngiltere’de 16,44; Japonya’da 16,1; Amerika Birleşik Devletleri’nde 16 iken ülkemizdeki bu ortalama 15,17’dir; bunu da ortaya dökmekte fayda var.

Değerli milletvekilleri, gerçekten bu konularla ilgili İçişleri Bakanlığımız ve Emniyet Genel Müdürlüğümüz de kapsamlı bir çalışma ve araştırma başlatmış bulunmaktadır, çoğu ilk kez gerçekleştirilen bir dizi önleyici uygulamayı da hayata geçirmiştir. Polislerimizin psikolojik iyilik hâlini arttırmak ve psikolojik destek uygulamaları konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla her yıl en az bir defa psikolojik değerlendirmeye tabi tutma uygulaması başlatılmıştır. Bu uygulamanın başladığı Şubat 2020 tarihinden itibaren 112.314 personelle görüşme yapılmıştır. Ruh sağlığıyla ilgili takibi ve tedavisi gereken Emniyet personeli desteklenmekte, maaşında ve özlük haklarında herhangi bir kısıtlama yapılmadan, iyileşebilmesi için tüm imkânlar sağlanmaktadır.

Emniyet teşkilatındaki tüm rehberlik ve psikolojik destek uygulamalarının daha etkin ve kapsamlı takibi amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Şube Müdürlüğü kurulmuştur ve faaliyetine devam ediyor.

2021 yılbaşı itibarıyla da Öğren, Fark Et, Yardım Et Projesi başlatılmıştır ve bu kapsamda çalışmalar devam ediyor.

Evlilik, doğum, hastalık ve vefat gibi durumlarda polislerimiz yalnız bırakılmıyor, gerekli maddi ve manevi destek veriliyor, evlilik yıl dönümlerinde de izin kullandırılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Bunların hepsi yeni gelişmelerdir. Mesleğe yeni başlayan polislerimiz için de bu tür eğitimler devam ediyor.

Polisimize yönelik motivasyonu ve kurumsal aidiyet duygusunu artırıcı sosyal etkinliklere de ağırlık veriliyor. Polislerimizin psikolojik sağlamlığını artırmak amacıyla üniversitelerle de gerçekten etkili iş birliği yapılıyor.

Değerli milletvekilleri, 2010 yılında Emniyet teşkilatımızda görev yapan polis sayısı ile 2020 yılı polis sayısı karşılaştırıldığında yüzde 43,5’lik artış olmasına rağmen, alınan önlemler sonucunda intihar oranlarında herhangi bir artış meydana gelmemiştir; bu da tek tesellimizdir. 2021 yılının ilk beş ayında 37 olan intihar sayısı, personel sayısının artmasına rağmen bu yılın ilk beş ayında 24’e inmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

KEMAL ÇELİK (Devamla) – Bu nedenle mülkiye müfettişlerimizce, polis müfettişlerimizce her münferit olay da tek tek incelenmekte ve soruşturulmaktadır.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü her konuda polisimizin yanındadır ve böyle olmaya da devam edecektir. Bu sebeple böyle bir öneriye “ret” oyu vereceğimizi belirterek yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2022'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesine, bastırılarak dağıtılan 340 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, aynı kısımda bulunan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise yine bu kısmın 3'üncü sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, Genel Kurulun çalışma saatlerine ve 339 ve 340 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

21/6/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 21/6/2022 Salı günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Yılmaz Tunç

Bartın

AK PARTİ Grup Başkan Vekili

Öneri:

Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğü'nün 5'inci maddesine göre 1 Temmuz 2022'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi,

Bastırılarak dağıtılan 340 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, aynı kısımda bulunan 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ise yine bu kısmın 3'üncü sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

21 Haziran 2022 Salı günü (bugün) birleşiminde 338 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Haziran 2022 Çarşamba günü birleşiminde 340 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Haziran 2022 Perşembe günü birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 24 Haziran 2022 Cuma günü saat 14:00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Haziran 2022 Cuma günü birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 25 Haziran 2022 Cumartesi günü saat 14:00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

25 Haziran 2022 Cumartesi günü birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında 26 Haziran 2022 Pazar günü saat 14:00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmeyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 339 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

çalışmalarını sürdürmesi;

339 ve 340 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetvellerdeki şekliyle olması,

Önerilmiştir.

339 sıra sayılı İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 11'inci Maddeler	11
2. Bölüm	12 ila 23'üncü Maddeler	12
Toplam Madde Sayısı		23

340 sıra sayılı Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir, İstanbul Milletvekili Feti YILDIZ ve 64 Milletvekilinin Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4471)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 18'inci Maddeler	18
2. Bölüm	19 ila 40'ıncı Maddeler	22
Toplam Madde Sayısı		40

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yavuz Ağırlioğlu.

Buyurunuz Sayın Ağırlioğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AĞIRLIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubu önerisi üzerinde konuşma fırsatımı millî hassasiyetlerimizin koordinatlarını ifade fırsatına dönüştürerek kullanıyorum.

Son günlerde sosyal mecrada biraz köpürtülmeye çalışılan siyasi tartışmaların içerisinde de iktidar-muhalefet rekabetinde “Muhalefet gelirse millî kazançlarımızdan feragat edilecek.” falan gibi bir istifham oluşturulmaya çalışılıyor. Fikri Işık Bey'in konuşmasını dinledim, oradaki atıflar bizim hassasiyetlerimizin de çok rahatlıkla kabul edebileceği atıflardır. “Kötü komşu insanı mal sahibi yapar.” derler. Kıbrıs Barış Harekâtı'ndan sonra uğramış olduğumuz, maruz kalmış olduğumuz silah ambargosunun bize savunma sanayimizle ilgili yaptırdığı sanayi altyapısı hizmetlerini biliyoruz, ROKETSAN'ı, HAVELSAN'ı ve benzeri kuruluşlarımızı biliyoruz. Bugün de uluslararası ilişkilerimizdeki zikzakların, uluslararası ilişkilerimizde dünyadaki sıkışmanın, uluslararası ilişkilerde dünyadaki siyasi nobranlaşmanın beraberinde getirdiği, bizim iktisadi zorluklarımızdan da kaynaklanan bir sürü problem yaşıyor olmamıza rağmen savunma sanayisinde gerçekleştirilen her gayreti takdirle izliyoruz.

Savunma sanayisinin bizce ehemmiyeti şudur: Kırk seneyi aşkın bir zamandır terörle mücadele eden bir devletin, bir milletin, her gün telefonla bir acı habere yüreği burkulan bir milletin evlatlarını muhafaza etmek namına harcadığı her kuruş para helaldir. Bütün malımız mülkümüz çocuklarımızın değil şehit olmasına, değil gazi olmasına, ayaklarına bir diken batmasına mâni olmak için kullanılmalıdır, dolayısıyla millî bir seferberlik hissiyatıyla -bütün bir parti siyasi tavrı gibi algılamayın- memlekete mensup olmanın bizim omuzlarımıza yüklemiş olduğu mesuliyetle ifade ediyoruz. İHA'lar, SİHA'lar

dâhil savunma sanayisindeki her adım partilerüstü bir strateji ve politikayla değerlendirilmeli, bu topraklarda devletin, milletin varlığını devam ettirmek kastıyla sahada olan güvenlik güçlerimiz, korucularımız, askerlerimiz, Polis Özel Harekâtımız, neyimiz varsa, hepsinin muhafazası için harcanmalıdır. İYİ Parti siyasi sorumluluğunu böyle hecelemek, böyle taşımak; devlet olduğunda, hükümet etmek imkânı bulunduğu millî savunma sanayisini böyle muhafaza etmek zorundadır.

Savunma sanayimizle ilgili ister özel sektör firmalarını ister devlet kuruluşlarını tahkir edecek, tezyif edecek yahut onların faaliyetlerini istihzayla değerlendirecek her türlü teşebbüsü hamiyetimize yapılmış saldırı sayarız. Dolayısıyla herkesin haddini hududunu bilmesi lazımdır. Devlet, millet meselesi mevzu bahis edilince bu meselelerde bu kadar ağır bedel ödeyen, bu kadar ağır bedellere rağmen ayakta kalmaya çalışan bir milletin çektiği eziyetlere hürmetsizlik sayarız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – Bir dakikamı alayım Başkan, teşekkürlerimle.

BAŞKAN – Buyurunuz.

YAVUZ AĞIRALIOĞLU (Devamla) – O yüzden efendim, İHA’lar SİHA’lar dâhil, bu memlekette karşı karşıya bulunduğumuz bütün bu tehditleri savuşturmak için harcanacak her kuruluş para güvenlik güçlerimize de ordumuza da analarının ak sütü gibi helaldir; harcamak, arkalarında durmak da bizim namus borcumuzdur.

Bizim -şunun bilinmesi lazım, kayıtlara girsin diye söylüyorum- iktisadi bünyemiz bozulunca bu savunma sanayisinde çalışacak nitelikli personelimiz, nitelikli elemanlarımız, evlatlarımız yurt dışına gitmek zorunda kalıyorlar; birinci problem. İkinci problem de şudur: AR-GE bütçeleri bu kadar zayıf olan bir ülkenin savunma sanayisinde çok ciddi icatlar yapabilmesi çok mümkün olmamaktadır, bunu biliyorsunuz. Dünyanın Rönesans merkezi olacaksınız değil kendi zeki çocuklarınızı, dünyanın en zeki çocuklarını Türkiye’deki üretim bandına taşıyabilecek bir iktisadi büyüme ve potansiyeli taşımak zorundasınız; o olmazsa zeki çocuklarımızı kaybedeceksiniz.

Genel Kurula saygılarımla efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) ÖNERGELER (Devam)

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen’in, (2/2576) esas numaralı 5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/174)

BAŞKAN – İç Tüzük’ün 37. maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/2/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/2576) esas numaralı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 37’nci maddesi gereğince doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını saygılarımla arz ederim.

Alpay Antmen
Mersin

BAŞKAN – Önerge üzerinde teklif sahibi olarak Mersin Milletvekili Alpay Antmen konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Antmen. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bugün, ülkemizde şiddet gören, saldırılan, hapse atılan, öldürülen ve intihar eden bir meslek grubu için verdiğimiz kanun teklifini görüşüyoruz.

Evet, birçoğumuzun meslektaşı olan avukatlardan söz ediyorum. İşini yaptığı için saldırıya uğrayan, vatandaşın hakkını savunduğu için baskı altına alınan; Soma’da, Aladağ’da, Gezi’de ölenlerin hakkını savunduğu için tutuklanan, yakılan çocukların faillerinin hâkim karşısına çıkmasını istediği için tehdit edilen, Gezi’de katledilen gençlerin ailelerine destek oldukları için işsiz bırakılan avukatlar için kürsüdeyim. Bir kadın, erkek cinayetinde katledildiğinde, bir çocuk istismar edildiğinde ve bir hak savunucusu saldırıya uğradığında, parayı ve rantı elinin tersiyle itip haklının yanında olmak için koşan, baro tarafından atandığı ve çok cüzi ücretlerle baktığı çocuk istismarı davalarında, kadın cinayetlerinde karşı tarafça ölümle tehdit edilen avukatlardan söz ediyorum. Avukatlar kimseye muhtaç olmasınlar, savunmayı özgürce temsil edebilsinler diye huzurunuzdayım.

Değerli milletvekilleri, yargılamanın temel aktörleri olan avukatlar, demokrasinin ve hukuk devletinin olmazsa olmazlarıdır. Ancak ekonomik zorluklar içerisinde çok önemli görevler yürüten özellikle genç avukat kardeşlerim çok az gelir elde ediyor ve geçinmiyorlar. (CHP sıralarından alkışlar) Farkında mısınız avukatların önemli bir kısmı yoksulluk değil açlık sınırı altında çalışıyor, evet, açlık sınırı altında çalışan binlerce avukat var, CMK ücretleri de onların can simitleri. 2022 yılında, 5 avukat, 2 stajyer avukat olmak üzere 7 meslektaşımız ekonomik nedenlerle intihar etti, yazık değil mi, günâh değil mi bu genç kardeşlerimize?

Değerli milletvekilleri, 1992 yılında, Seyfi Oktay döneminde işkenceyi önlemek, vatandaşı yalnız bırakmamak ve adaleti tecelli ettirmek için devlet tarafından ceza davalarında sanığa da şikâyetçiye de ücretsiz avukat tayin edilmeye başlandı. CMK müdafileri sayesinde insan hakları korunmaya, işkence önlenmeye ve savunma hakkı sağlanmaya çalışılıyor. Burada soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen avukatlara yapılan ödemelerden bahsediyorum. Bu ücretler maalesef sadaka hâline geldi, avukatlık asgari ücret tarifesinin beşte 1’i kadar oldu, son derece düşük kaldı. Kiralara, elektriğe, suya gıdaya, akaryakıtı gelen zam yağmuru sonrası mevcut CMK ödemeleri artık harçlık değil, maalesef sadaka gibi. Evet, bu acı gerçeği, avukatların iliklerine kadar hissettiği bu vahim durumu ben hem bir avukat hem bir eski baro başkanı olarak üzüler, utanarak, sıkınarak, derin bir hicap duyarak söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, bilmeyenler için anlatayım, CMK görevi nedir? CMK görevi savunma hakkıdır yani bir vatandaşı savunma makamı olmadan, avukatsız sorgulayamamak ve yargılayamamaktır. Bu, zaten anayasal bir hak ve görevdir. Avukatlar görevini ifa ediyor. Burada bizlerin de görevi, yapmamız gereken onların hakkını kendilerine teslim etmek. Hakkaniyete aykırı olan bu durumun önüne geçilerek gerekli değişikliğin ivedi bir şekilde yapılması ve CMK ücretlerinin avukatlık asgari ücret tarifesine eşitlenmesi gerekiyor.

Bakınız, değerli milletvekilleri, burada bir örnek vermek istiyorum. Asliye ceza davalarını baz alalım. Baro sanığa ya da şikâyetçiye bir avukat tayin edince alacağı ücret brüt olarak 1.113 lira, üç beş yıl o davaya bakacak. Bu, avukatlık asgari ücret tarifesinde ise 5.110 lira olarak takdir edilmiş ve işin en trajikomik tarafı bir asliye ceza davasında barodan görevlendirilen müdafiyeye brüt 1.113 lira öderken eğer karşı taraf haklı çıkarsa biz oradaki avukata hükümle birlikte 5.110 lira vekâlet ücreti takdir etmek durumundayız yani 2 avukat aynı davada aynı işi yapacak ve biri, devletin parasını ödediği avukat beşte 1 ücret alacak. Bu haksızlıktır, eşitsizliktir; bunun giderilmesi gerekiyor. Ben burada bütün avukatlar için konuşuyorum, hangi siyasi partiye üye olursa olsun, hangi görüşü savunursa savunsun avukat meslektaşım bu adaletsiz, haksız, eşitliğe aykırı CMK ödemelerinin düzeltilmesi için siyasetüstü bir görüşle konuşuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ALPAY ANTMEN (Devamla) – Ve son sözüm: Değerli milletvekilleri, burada çok avukat meslektaşımız var. 165 bin avukat, 20 bin civarında stajyer ve 100 bin hukuk öğrencisini ilgilendiren bir konuyu konuşuyoruz. Genç meslektaşlarımıza can suyu olan CMK avukatlık ücretlerinden konuşuyoruz. Biraz sonra oy vereceksiniz ve bakacağız, siz kimin yanındasınız, kime karşısınız; onu tüm hukukçular, tüm avukatlar görecektir.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.46

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.56

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 105’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi (2/4478) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 338) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

16 Haziran 2022 tarihli 104’üncü Birleşimde İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 338 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalara başlanmış ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına konuşma yapılmıştı.

Şimdi İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Buyurunuz Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 338 sıra sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, gündeme gelen konu önemli bir konu, İstanbul Finans Merkezi meselesi. Fakat en son söyleyeceğimi başta söyleyeyim; bu anlamda baktığımızda konu ne kadar önemliyse kanun teklifi de o kadar boş bir kanun teklifi, bunu söylememiz lazım. Tabii, sadece boş olmakla da kalmıyor, aslında ciddi şekilde yanlışlar ve tavizler de var; bunları konuşmamın ilerleyen safhalarında dile getireceğim.

Şimdi, bu konu ne zaman çıktı? Bu konu, yaklaşık 2007-2008 yıllarında çalışılmaya başlanmış bir konudur, İstanbul’un küresel ölçekte bir finans merkezi olması meselesi. Ekim 2009’da şu eylem planı yayınlandı Sayın Erdoğan’ın Başbakanken imzasıyla. Şimdi, tabii, ne hazindir ki -birazdan bunun detaylarını da vereceğim- bu getirilen kanun teklifinin yani o zamanın Başbakanının imzasıyla yayınlanan İstanbul Finans Merkezi Stratejisi ve Eylem Planı’yla uzaktan yakından bir alakası yok, tamamen bambaşka bir konu buraya getirilmiş durumdadır; onu da baştan söylemekte fayda var;

(x) 338 S. Sayılı Basmayazı 16/6/2022 tarihli 104’üncü Birleşim Tutanağı’na eklidir.

tamamen farklı, bakış açısı da farklı, içeriği de farklı, her şeyi farklı. Daha da kötüsü, şu kanun teklifiyle gelen maddeler içerisinde ve gerekçesinde şuna bir tane atıf yok yani sanki bu... Bakın, bu başka bir hükümet tarafından yapılmış olsa bile “Devlette devamlılık esastır.” dersiniz, devletin kabul ettiği bir strateji ve eylem planına mutlak surette atıf olur; bırakın devlette devamlılık esasını, AK PARTİ hükümetleri kendi içerisinde bile maalesef bir devamlılık gösteremiyor.

Şimdi, hele hele bu kanun teklifi nasıl bir ortamda getiriliyor? Yani dijitalleşmenin son derece arttığı, ülke sınırlarının kalktığı, artık mekânların çok fazla öneminin kalmadığı, insanların ofislerden çalışmaya başladığı bir dönemde böyle etrafı çit örgülerle kuşatılmış yani telle örülmüş bir alana “finans merkezi” diyen ilkel bir anlayışla getirilmiş bir kanun teklifiyle maalesef karşı karşıyayız.

Şimdi, tabii, bu konu siyasi bir konu değil değerli arkadaşlar, teknik bir konu. Bu anlamda ben umuyorum, AK PARTİ’li milletvekili arkadaşların bizim buradaki önerilerimizi, eleştirilerimizi dikkate almasının gerçekten önemli olduğunu düşünüyorum.

Şunu da söyleyeyim: Bu konuyla ilgili olarak İstanbul Finans Merkezi Projesi’nin -yalnız biz bunu derken Ataşehir’deki inşaat projesinden bahsetmiyoruz; şimdi o Ümraniye’ye alınıyor, o da ayrı bir durum tabii- yani İstanbul’da, daha doğrusu Türkiye’de bir finansal merkez oluşturma projesinin 2009’da eylem planı çıktı, 2007-2008’de çalışmalar başladı. Ben de yedi yıl boyunca yani siyasete girinceye kadar bu konunun teknik düzeyde koordinasyonunu yaptım. Koordinatör yardımcısıydı sıfatım, müsteşar koordinatördü ama müsteşardan ziyade ülke içerisinde ve ülke dışında bu konunun tanıtımıyla ilgili bütün çalışmalarda bulunmuş bir eski bürokrat olarak da bu konulara ilişkin düşüncelerimi paylaşacağım. O anlamda, inşallah, umuyoruz ki bu düşüncelerimiz en azından bundan sonraki aşamalarda bir miktar dikkate alınır.

Tabii, şimdi, ciddi vergi teşvikleri getiriliyor, onların yanlışlıklarını da söyleyeceğim ancak bu vergi teşviklerinin devlete, daha doğrusu bütçeye olan maliyetine ilişkin hiçbir çalışma yok. Yani etki analizine ilişkin, bakın, geçenlerde bir düzenleme çıktı Cumhurbaşkanlığında -yani yönetmelikti zannediyorum, bir düzenleme yapıldı- işte “Etki analizi yapılacak, çalışmalar yapılacak.” diye. Ondan sonra gelen ilk kanunda, bu konuyla ilgili çok da önemli olmasına rağmen, çok ciddi vergi kayıpları oluşmasına rağmen bir etki analizi yok, dolayısıyla ne kadar vergi kaybı olacağına ilişkin de hiçbir fikrimiz yok.

Tabii, bir şehirde veya bir ülkede bir finans merkezi oluşturabilmek için -tabii bu sadece aslında şurada yazdığımız eylemlerle veya önceliklerle sınırlı bir husus değil- bir defa, önce o ülkede doğru işleyen bir hukuk sisteminin olması lazım, demokrasisinin olması lazım, hürriyetlerin, özgürlüklerin uluslararası standartta olması lazım, yönetici kapasitesinin uluslararası standartlarda olması lazım. Bunun için uluslararası göstergeler var, endeksler var -hepinizin bildiği gibi- yayımlanan; bunlara bakıyoruz, buralarda Türkiye son yıllarda sürekli sürekli geriye gidiyor. Küresel Rekabet Endeksi, Dünya Ekonomik Forumu yapmış, 2014 yılında Türkiye 144 ülke içerisinde 43’üncü sırada; 2019 yılı en son çalışma, 61’inci sıraya gerilemiş; 43’ten 61’e gerilemiş. Şimdi, bunun alt detaylara bakıyorsun; İş Ortamını Dönüştürme Endeksi’nde 37 ülke içerisinde 30’uncu sıradayız; Beşerî Sermaye Dönüştürme Endeksi’nde 37 ülke içerisinde 35’inci sıradayız, sondan 2’nci sıradayız; Piyasaları Dönüştürme Endeksi’nde 37 ülke içerisinde 30’uncu sıradayız; İnovasyon Ekosistemini Dönüştürme Endeksi’nde 37 ülkeden 36’ncı sıradayız, yine sondan 2’nciyiz; Hukukun Üstünlüğü Endeksi’ne bakıyorsunuz -bunların hepsini tek tek saymayacağım- 2014 yılında 99 ülke içerisinde 59’uncu sıradayken 2021 yılına geldiğimizde 139 ülke içerisinden 117’nci sıraya kadar Türkiye maalesef gerilemiş; Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde bölgemizde sonuncu sıradayız, kendi gelir grubumuzda ise 40 ülke -hani diyelim ki gelişmiş ülkelerde bir miktar daha hukukun üstünlüğü daha fazladır, iyidir falan diyebilirsiniz- içerisinde 38’inci

sıradayız; Temel Haklar Endeksi'nde 139 ülke içerisinde 133'üncü sırada Türkiye; Hükûmet Gücünün Sınırlandırılması Endeksi'nde -tabii bu tek adam rejimiyle birlikte- 139 ülke içerisinde 134'üncü sırada Türkiye; Yolsuzluk Algı Endeksi'ne bakıyorsunuz, 2013 yılında 175 ülke içerisinde 53'üncü sıradaymışız yolsuzlukta, şimdi baktığımızda 2021 yılında -yine ülke sayısı hemen hemen aynı- 180 ülke içerisinde 96'ncı sıraya kadar Türkiye maalesef gerilemiş; Özgürlük Endeksi'ne bakıyorsunuz, 210 ülke içerisinde 154'üncü sırada; İnsani Özgürlük Endeksi diye ayrıca bir endeks var, 165 ülkenin karşılaştırıldığı endekste de Türkiye 139'uncu sırada; Ekonomik Özgürlük Endeksi'nde 107'nci sırada; yönetimle ilgili endekse bakıyorsunuz, bakın, burada 2006 yılında 21'inci sıradaymış, sonra iyi işler yapılmış Türkiye'de, 2014'te 14'üncü sıraya kadar, yükselmişiz ama 2022 yılına geldiğinde Türkiye 97'nci sıraya kadar, 14'üncü sıradan 97'nci sıraya kadar Yönetişim Endeksi'nde Türkiye gerilemiş arkadaşlar. Şimdi, buralar kötü olduktan sonra -bu kanun zaten boş ve yanlış da- isterseniz doğru kanunu da getirin, Türkiye'yi veya İstanbul'u küresel bir finans merkezi yapma imkânınız maalesef olmayacaktır. Bunlar, bir defa, işin olmazsa olmazıdır, buraların üzerine düşmek lazım.

Şimdi, bu strateji belgesinde İstanbul'un öncelikle bölgesel, daha sonra nihai olarak da küresel bir finans merkezi olması öngörülmektedir. Aslında, o dönemi -2007, 2008, 2009 dönemini- hatırlayalım, baktığınız zaman Türkiye'nin güçlü bir potansiyeli var, Türkiye dünya ekonomileri arasında 17'nci sırada ve bunun daha da üst sıralara yükseleceği herkesin beklentisiydi. Hükûmetin beklentisi de 2011 yılında 10'uncu sıraya yükselmektir ama geldiğimiz noktada -şu anda 21'inci sırada ama- gelecek yıl Türkiye'nin 23'üncü sıraya gerilemesi beklenmektedir. Yani, şunu yaparken 17'nci büyük ekonomiyken, "Biz 10'a kadar yükseleceğiz." derken gelinen noktada 23'üncü sıraya gerilemiş bir Türkiye görüyorsunuz.

Tabii, bizim finansal sektörün içerisinde bankacılığın payı çok fazla, uluslararası ölçeğin dışında fazla. Yani dünya ortalamasına bakıyorsunuz, bankaların finansal sektördeki payı yüzde 50-55 civarında, bizde yüzde 90'ın üzerinde. Dolayısıyla, bankacılık dışındaki finansal sektörün -şimdi onun detaylarına girmeyeceğim, vaktimiz sınırlı- geliştirilmesi gerekiyor. Aslında, bu doküman o anlamda çok ciddi öncelik ve tedbirleri içeriyordu ama yine bu kanun teklifinde buna ilişkin hiçbir şeyin olmadığını görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, İstanbul Finans Merkezi Projesi, isminde "İstanbul" olmasına rağmen bir Türkiye projesidir yani hukuk sistemiyle, vergileriyle, bütün düzenlemeleriyle bütün Türkiye'ye entegre olmuş bir projedir bu normal şartlarda. Ama burada baktığımızda, az önce söylediğim gibi, bunu bir Ümraniye projesi hâline AK PARTİ kanun teklifi maalesef getirmiş durumdadır. Bu, Ümraniye projesidir, İstanbul Finans Merkezi Projesi değildir.

Burada, tabii, biz istihdama ciddi katkı bekliyorduk, uluslararası fon girişi olması bekleniyordu; bu kanallardan ekonomik büyümeye bir katkı vermesi bekleniyordu ama bunların maalesef hiçbirinin olmayacağını göreceğiz.

Yine, bu eylem planında... Tabii, kanun teklifinde bir şey olmadığı için eylem planını biraz daha anlatmak lazım ki değerli arkadaşlar muhtemelen okumamışlar da çünkü hiçbir atfı olmadığına göre bundan belki de bir kısmının haberi bile yok, dolayısıyla buranın içeriğini bir miktar daha vermek istiyorum. Şimdi, burada 23 öncelik, 71 eylem vardı. Bunlardan İstanbul'un bir finans merkezi olabilmesi için, bir defa, uluslararası standartta işleyen bir hukuk altyapısının oluşturulmasına ilişkin öncelikler ve tedbirler vardı; onun dışında, finansal hizmet ve ürün çeşitliliğinin uluslararası standartlara yükseltilmesine yönelik... Yani ürün çeşitliliği olacak ki finansal sisteminiz güçlensin, dolayısıyla ona ilişkin strateji ve eylemler vardı; vergi sisteminin basitleştirilmesine ve etkinleştirilmesine ilişkin öncelik ve eylemler vardı; düzenleyici ve denetleyici çerçevenin yine gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmasına

yönelik eylemler ve öncelikler vardı; fiziksel ve teknolojik altyapının geliştirilmesine, nitelikli insan kaynağı ihtiyacının karşılanmasına yönelik altyapının oluşturulmasına ilişkin tedbirler vardı ve son olarak da dünya ölçeğinde bunun tanıtımını ve izlemesini yapacak bir organizasyon oluşturulmasına ilişkin öncelik ve eylemler vardı.

Şimdi, enteresan bir şey var, bu eylem planının 16'ncı paragrafında "Bu projenin başarısı siyasi iradenin varlığına bağlıdır." diye, o gün biz ikaz etmişiz, maalesef bu, başarısız olduğuna göre hatta şu anda bu, çöp olduğuna göre siyasi iradenin varlığından da tabii bahsetme imkânı yok.

Şimdi, bu çalışma 9 adet çalışma grubu altında 80 tane özel ve kamu kurumu ve 300 nitelikli temsilci tarafından, akademisyenlerden, iş dünyasından, bürokratlardan oluşan bir ekip tarafından uzun bir çalışmayla oluşturulmuş bir strateji ve eylem planıydı. Şimdi, madem bunu çöpe atıyorsunuz, yerine bir şey koyuyorsunuz, biz buradan AK PARTİ'li arkadaşlardan duymak istiyoruz: Bu çalışmayı kim yapmış, bu kanun teklifinde kaç kişinin emeği var, hangi paydaşlarla bu çalışılmış; bunları bize söylemelerinde fayda var.

Şimdi, bu temel ayrılıklardan bir tanesi -biraz daha detaylarına gelelim- şu strateji ve eylem planında "Bu bir Türkiye projesi." dedik. Yani yapacağımız vergi düzenlemeleri, efendim, enstrüman çeşitliliğine ilişkin, hukuk sistemine ilişkin bütün düzenlemelerin Türkiye için geçerli olması öngörülüyordu; herhangi bir mekân burada öngörülmemişti. Paragraf 56'da İFM Projesi'nde belirli bir bölgeye odaklanılmayacaktır, nerede kümelenme varsa orayı finans merkezi olarak gören bir anlayışla -gelişmiş ülkelerde olduğu gibi- öyle bir anlayışla yapılmıştı fakat şimdi önümüze gelen kanun teklifinde etrafı tel örgülerle çevrilmiş bir alan finans merkezi. Eğer orada bir ofis tutarsanız, ofis kiralarsanız bir kısım teşviklerden faydalaniyorsunuz. Şu çağda, şu devirdeki anlayışa bakın, ilkelliğe bakın diye özellikle söylüyorum: "Eğer orada bir ofisiniz yoksa hiçbir teşvikten, hiçbir tedbirden faydalanamıyorsunuz." anlayışla yapılmış bir çalışmayla maalesef karşı karşıyayız.

Şimdi, tabii, bu çalışma yapıldı, bakın, bu çalışmadan sonra Türkiye ilk kez Küresel Finans Merkezleri Endeksi'nde değerlemeye alındı. İstanbul 2009 yılında ilk girdiğinde 72'nci sırayla girdi. Daha sonra, işte, biz bu çalışmaları yaptık, bunlar uluslararası kamuoyuna anlatıldı, Türkiye 72'nci sıradan 42'nci sıraya kadar yükseldi. Bunun tarihi de 2014. "Tesadüf mü?" diyelim, benim memuriyeti ve bu işleri bırakıp siyasete geçtiğim döneme denk geliyor. Daha sonra Türkiye sürekli olarak geriledi, 64'üncü sıraya kadar geriledi. Yani geldiğimiz noktaya Türkiye yeniden dönmüş oldu çünkü bu çalışmaya hiç bakılmadı, arada -2009- on üç yıl heba edildi. Şimdi Hükûmet paraya sıkıştı, "Bir yerden kaynak gelsin." anlayışıyla elde ne var ne yok her şey satıldı, ülkenin itibarı dâhil satıldı -Kaşıkçı cinayeti dosyasının gönderilmesi ülkenin itibarının satılmasıdır, Rahip Brunson meselesi ülkenin itibarının satılmasıdır- her şey satıldı, şimdi "Burada kalan birkaç tane ofisi satın üç beş kuruş para getirilebilir mi?" anlayışıyla bir kanun teklifi maalesef önümüze geliyor. Dolayısıyla bu kanun teklifi, İstanbul Finans Merkezi Projesi'ni, fikrini bir gayrimenkul projesine dönüştürmüştür, bir inşaat projesine, bir beton projesine dönüştürmüştür, bu da çok acı bir gerçektir.

Şimdi, aslında, baktığımızda, tabii ülkemizin finansal hizmet ihracatının dünya ölçeğinin çok altında olduğunu görüyoruz; finansal hizmetlerin katma değere, üretime katkısının çok az olduğunu görüyoruz. Ciddi bir gelişme potansiyelimiz var, bunların değerlendirilmesi gerekirken buralarda yapılacak işler... Yani onların hiçbirini bilmiyorsunuz; işte, şurada 71 tane eylem var, bunlar yapılabilirdi. Burada sadece İstanbul Tahkim Merkezinin kurulması ilk anda yaptırdığımız bir şeydi, onun dışında herhangi bir şey yapılmadı, bunların yapılması gerekirdi, ciddi potansiyel vardı ama bunların hiçbirisinin yapılmadığını, özellikle bankacılık dışı finansal sektörün geliştirilmesine ilişkin hiçbir adım atılmadığını biz maalesef görüyoruz. Bu kanun teklifinde bunlara ilişkin yine önümüzde hiçbir şey yok. Burada elimizde rakamlar

da var yani sigorta hizmetlerinde, finansal hizmetlerde, Türkiye, hizmet ihracatı ve hizmet ithalatı diye baktığımızda açık veriyor. Şimdi bu önemli bir konu, birazdan bunun detaylarını gireceğim ben. Yani Türkiye sanki bir fazla veriyormuş gibi, sanki bir finansal hizmet fazlası varmış gibi hareket ediliyor, temel yanlışlardan bir tanesi bu.

Şimdi ofis kiralayana, ofis alana ne getiriliyor? 1'inci tedbir olarak finansal hizmet ihracatında yüzde 75 kurumlar vergisi istisnası getiriliyor. Değerli arkadaşlar, 300 kişinin aylarca çalışarak, 80 tane kurumun çalışarak oluşturduğu strateji ve eylem planında böyle bir hüküm yok, biliyor musunuz vergiye ilişkin? Hiç olmayacak bir alanda en güçlü teşvik getiriliyor maalesef yani yapılan şeyin ne kadar yanlış olduğunu vurgulamak açısından söylüyorum. Peki, burada ne kadar bir vergi kaybıyla biz karşılaşacağız? Buna ilişkin de hiçbir çalışmanın olmadığını baştan zaten ifade etmiştim.

Şimdi tabii katılımcılara –“katılımcı” diye tanımlanıyor- İFM'deki katılımcılara ciddi avantajlar sağlanıyor fakat bu katılımcıların hangi şartları haiz olması gerektiği konusunda hiçbir düzenleme yok. Nasıl olacak; hangi şartlarda, nasıl verileceğine ilişkin istismara çok açık bir durum söz konusu. Yurt dışına verilen krediler dışında her türlü hizmet “finansal hizmet ihracatı” olarak tanımlanıyor, krediler dışında yurt dışına verdiğimiz her türlü hizmeti “finansal hizmet” olarak tanımlıyor, buna göre de teşvikler düzenlemiş. Yani bunlar neler olabilir? İşte, gayrinakdi krediler yani akreditif açılması, teminat mektubu verilmesi, kontrgaranti verilmesi veya sigorta poliçelerinin Türkiye’de yerleşik olanlara değil, yabancı kurumlara verilmesi durumunda teşvik var.

Şimdi, burada neyle karşılaşacağız? Zaten bir finansal hizmet açığımız var diyoruz. Dolayısıyla, bu alanın, gayrinakdi kredilerin ve sigortaların yurt içi firmalara değil de yurt dışındaki firmalara, o alana daha fazla tahsis edilmesi gibi bir durumla karşılaşacağız. Yani bu, çok basit bir mantıkla bulunabilecek bir durum. Dolayısıyla, zaten yurt içerisindeki finansmanda bir sıkıntı varken, kredi dışındaki finansman alanlarında sıkıntı varken bu sıkıntının daha da artmasına yol açacak bir durumdur getirilen bu teşvik. Bir defa, bunu ne kadar düşündü bunu yapan arkadaşlar, onu ben bilemiyorum doğrusu.

Şimdi, yine, Türkiye’ye yönelik yatırımlar için yabancılara, yurt dışına verilecek yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi ve benzeri finansman dışı faaliyetleri de teşvik ediyor. Bunlar kelime olarak sayılmamış ama başka bir şey olamaz diye ben bunlar olduğunu söylüyorum. Şimdi, burada da bir teşvik var. Peki, Türkiye’de yatırım yapıp bu hizmeti alacaklar ile yabancılar arasında ciddi bir haksız rekabet oluşturuluyor, Türk firmalar aleyhine bir haksız rekabet oluşturulacak. Bu, hiç düşünüldü mü? Buradan kaynaklanacak sıkıntıları nasıl izale edeceksiniz? Biz, tabii, bu kanun teklifini getiren değerli arkadaşlardan buna ilişkin bir açıklama bekliyoruz. Veya Türk firmalarının paravan yurt dışı şirketler aracılığıyla... Çünkü bu olumsuzluğu gidermek için ne yapacak? Yurt dışında bir şirket kuracak, o şirkete hizmet alıyormuş gibi birtakım hizmetleri alacak, bu da daha önce vergilenen bir alanın vergilenmeyeceği anlamına gelecektir ve yurt dışında yapılanmalara yol açacaktır; buna ilişkin nasıl bir tedbir düşünüyor, bunu da değerli arkadaşlardan tabii ki biz bu anlamda öğrenmek istiyoruz.

Şimdi, özetle “Yabancılara verilen hizmetleri teşvik edelim ve döviz kazanalım.” derken Türk firmalarının ihtiyacı olan finansal hizmetlerin yurt dışına yönelmesine yol açılacak ve Türk firmalarının hizmet alamamalarına neden olunacaktır. Burada gözden kaçan bir husus da -az önce ifade ettim- Türkiye iç piyasasında finansal hizmet fazlası yok arkadaşlar; tam tersine, açık var. Bu şekilde finansal hizmet ihracatını teşvik etmek yurt içindeki ihtiyaç ve talebi karşılamamaya da neden olacaktır. Burada Dubai örnek alınmış gibi görünüyor bazı hususlarda. Tabii, Dubai farklı bir merkez çünkü Dubai’nin lokalde bir finans hizmet ihtiyacı yok yani bizim gibi bir ülke değil o anlamda dolayısıyla Dubai’de başarılan şeyin Türkiye’de başarılabileceğini düşünmek son derece yanlış olacaktır.

Şimdi, tabii, bütün maddelere girme imkânım yok, biz bunları maddeler geldikçe veya bölümlerde konuşacağız ama önemli gördüğüm birkaç maddeye de burada değinerek konuşmamı bitirmek istiyorum. 7'nci maddede bu Türkçe kullanım mecburiyeti kaldırılıyor yani böyle “millilik, yerlilik” diye laflara gelince mangalda kül bırakmayan AK PARTİ ve Cumhuriyet buraya çok net bir şekilde, buradaki resmî işlemlerde ve evraklarda Türkçe kullanma zorunluluğunu kaldırıyor değerli arkadaşlar. Ya, bu nasıl bir şey, dünyanın neresinde var bu? Yani bu nerede var biliyor musunuz? İşte, Dubai’de var -Dubai’nin farklı bir ülke olduğunu söyledik- bir de Astana’da var. Bunun dışında ne Londra’da var... Zaten İngilizce kendi dili. Frankfurt’ta Almanca, Şanghay’da Çince yani dünyanın gelişmiş ve itibarlı ülkelerinin tamamında kendi millî ve resmî dilleriyle yapılan iş ve işlemlerin burada yabancı dilde yapılmasına ilişkin hüküm var. Buna itiraz edildi, ikaz edildi fakat Cumhuriyet bu ikazların hiçbirini dikkate almadı. Lafa gelince yerli, millî olanlar, burada çöktü kaldı değerli arkadaşlar.

Diğer bir husus... Şimdi, diyor ki: “Türk hukuku dışında hukuk seçme imkânı getiriyoruz biz buradaki firmalara.” Böyle bir şey nasıl olabilir arkadaşlar? Yine, itibarlı, doğru düzgün, dünyada iddiası olan hangi ülkede böyle bir düzenleme var, bize söyleyin bunu. Hiçbir ülkede yok. Maalesef, burada, yine, kendi hukuk sistemini seçmeye yönelik de bir madde getiriliyor. Şimdi, burada ülke ülke söyleyebilirim yani Frankfurt’ta, Londra’da, Singapur’da, Şanghay’da, bunların hiçbirinde yok. Yine, Astana’da, Dubai’de olan bir mesele -bunlar bize örnek olacak yerler de değil hiçbir zaman- buraya hukuk sistemi açısından da maalesef getirilmiş durumda.

Özetle, değerli arkadaşlar, çok önemli bir konunun AK PARTİ -her zaman yaptığı gibi, yine aynısını yaptı- içeri boşalttı. “İstanbul Finans Merkezi Kanunu’nu çıkaracağız.” dediler fakat keşke boş olsaydı, yanlışları var; boş olduğu kadar yanlışları olan bir kanun teklifiyle maalesef karşı karşıyayız. Bu kafayla bir yere varmak mümkün değil, onu zaten artık kendileri de görüyor.

Şimdi, yine de tabii, ikaz etmeden edemiyoruz, başlangıçta yaptığım ikazı tekrar yapmak istiyorum: Bir şehri veya bir ülkeyi finans merkezi hâline getirmek istiyorsanız önce o ülkede güven ve istikrarı sağlayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Başkanım.

ERHAN USTA (Devamla) – Teşekkür ederim.

Ekonomik istikrarın olmadığı, hukuk güvencesinin olmadığı, demokrasinin olmadığı, hürriyetlerin ve özgürlüklerin olabildiğince kısıtlandığı bir ülkede hiçbir yeri finans merkezi hâline getiremezsiniz. Size gelen kaynaklar, olsa olsa sizi sömürmek için gelir ancak ciddi taviz verirsiniz üç beş kuruş para gelir ama geldiğinden daha fazlasını da götürür. O yüzden herhangi bir etki analizi yok değerli arkadaşlar.

Biz şunu da bekliyoruz: Madem bu vakte kadar yapmadınız, en son düzenlemede var, bunu bekliyoruz, bize söylesinler, buradan elde edeceğimiz gelir ve katma değer ne kadar? Öyle şişirilmiş, on beş yıllık rakamları değil, bana önümüzdeki birkaç yılın rakamlarını verin; bırakın on beş yılı, on beş yılı konuşmak kolay. Ya, 2022 bütçesinde yüzde 86 sapmanız var, “On beş yıl sonra 129 milyar dolar katma değer oluşacak.” diye hesap veriyorsunuz, hesabın hiçbir detayı yok zaten. Dolayısıyla, arkadaşlardan, bize bunun vergi gelirlerine olacak etkisini doğru düzgün getirmelerini mutlaka bekliyoruz. Bu olmadığı zaman, bunu çıkardıkları zaman yapılan işin ne kadar yanlış olduğunu kendileri de görecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) – Belki bu gerçekle yüzleşmemek için de böyle bir çalışmayı yapmamış olabilirler.

Değerlendirmelerimiz bu şekilde, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özcan...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

46.- *Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, Muğla iline bağlı Marmaris Bördübet'te çıkan yangına ilişkin açıklaması*

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgesi Muğla ilinin Marmaris ilçesinde yine bir yangın. Sosyal medyadan yardım çağrıları var: “Yanıyoruz.” “Çok üzgünüz.” “Bir sene dolmadan yine bir yangın.” Marmaris Bördübet'te çıkan yangın rüzgârın da etkisiyle devam ediyor, bu yörede yaşayan insanların ve canlıların hayatını riske atıyor, tehdit ediyor. Bir an önce bu yangının söndürülmesi gerekir. Geçen yıl büyük orman alanları yandı. Gece görüşü olan helikopterlerle ve uçaklarla yangının söndürülmesi gerekir. Orman Bakanlığını ve tüm yetkilileri göreve davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi (2/4478) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 338) (Devam)*

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurunuz Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 338 sıra sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, Türkiye'nin finansal rekabet gücünün artırılması amacıyla kurulacak olan İstanbul Finans Merkezi'nin uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonunun sağlanması, yönetilmesi ve işletilmesi ile katılımcılara sağlanan avantajlara ilişkin düzenlemelerin yapılmasını öngörmektedir. Kanun teklifinde yapılan düzenleme temelde 2 eksen üzerine inşa edilmiştir: Birincisi, İstanbul Finans Merkezi'nde faaliyet gösterecek olanlara katılımcı belgesi verilmesine ilişkin hususlar; ikincisi, merkezin tüm alt ve üstyapı faaliyetlerinin Türkiye Varlık Fonuna ait bir yönetici şirket tarafından yürütülmesine dair hususlardır.

Uluslararası finans merkezleri, finansal piyasaların gelişimi amacıyla yatırımcılara ve kurumlara tasarruflarını yönetme ve finansmana erişim imkânını sağlayan hizmet altyapılarıdır. Seçim beyannamemizde Türkiye'yi uluslararası finansal işlemler için çekim merkezi hâline getirebilmek amacıyla idari, hukuki, vergisel düzenlemeler ile fiziki, teknolojik ve beşeri altyapıyı güçlendirmeye dönük tedbirler alınacağı, finansal işlemlerin yoğunlaştığı bölgelerin fiziki altyapılarının güçlendirileceği ve finansal işlemlerden oluşan katma değerın gayrisafi yurt içi hasıla içerisindeki payının artırılacağı belirtilmiştir. Kanun teklifiyle getirilen düzenlemenin bu doğrultuda katkı yapacağını, oluşturulan hukuki altyapıyla finansal rekabet gücünün artırılmasını mümkün kılacak öngörülebilirliğin ve güvenin tesis edilebileceğini değerlendiriyoruz. Reel ekonominin ihtiyaçlarını karşılamaya, sürdürülebilir büyümeyi ve fiyat istikrarını sağlamaya yönelik politikaların etkili olabilmesi, şüphesiz, finansal sistemin sağlıklı şekilde işlemlerini de gerektirmektedir.

Teklifle; bankalar, sermaye piyasası kuruluşları, katılım, finansal yatırım ve portföy yönetim şirketleri ile sigorta şirketleri gibi geniş yelpazedeki finansal kuruluşların tek bir konumda birleştirilmesi mümkün olacaktır. Gerekçesinde de belirtildiği gibi, İstanbul Finans Merkezi'nde gösterilecek faaliyetler ülke ekonomisine önemli katkı yapacak, ilave istihdam sağlayacak ve Türkiye'nin toplam finansal hizmet ihracatını artıracaktır.

Küresel bağlantıların kesişim noktasında yer alan İstanbul, dört saatlik uçuş mesafesiyle, 1,6 milyar nüfusu olan 30 trilyon dolarlık küresel ticaret hacminin ortasında yer almaktadır. Sahip olduğu coğrafi konumu dolayısıyla günlük mesaisi hem Asya ülkeleriyle hem de Avrupa ülkeleriyle denk gelmektedir. Bu özelliğiyle İstanbul, piyasalarda önemli bir aktör olarak rol alabilmekte ve aktif bir iş merkezi olarak konumlanabilmektedir. 200 milyon yolcu kapasitesiyle İstanbul Havalimanı sayesinde her gün on binlerce misafirini ağırlayan, dünyanın 6'ncı, Avrupa'nın ise 4'üncü en çok tercih edilen turizm rotası durumundadır. Millî gelirin üçte 1'inden fazlasını üretmesi ve ihracatın yarısından fazlasını yapmasından dolayı hem Türkiye hem dünya ekonomisinde önemli paya sahip bir finans ve iş merkezi olan İstanbul, 16 milyon nüfusuyla en büyük Türk kentidir. Bölgesel ve küresel gelişmeler ile bu gelişmelerin sunduğu fırsatlar dikkate alındığında İstanbul Finans Merkezi'nin Türkiye ekonomisine önemli katkılar yapacağı da açıktır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin 1'inci maddesi amaç ve kapsamı belirlemektedir. Teklifle, Türkiye'nin finansal rekabet gücünü uluslararası alanda artırmak, finansal piyasalarla ürün ve hizmetlerin gelişmesine ve derinleşmesine katkıda bulunmak, uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonu güçlendirmek amaçlanmaktadır. Ayrıca, önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamak amacıyla, İstanbul Finans Merkezi'nin yönetilmesine ve işletilmesine dair hükümlerin, gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin teşviklerin, indirimlerin, istisnaların ve muafiyetlerin düzenlenmesi de öngörülmektedir.

2'nci maddeyle, finansal faaliyetlere ve kuruluşlara ilişkin bazı kavramlara açıklık getirilmektedir. Bankacılık, sermaye piyasaları, sigortacılık, finansal kiralama, factoring ve benzeri piyasalar altında yer alan menkul kıymetler, türev araçlar, ödeme sistemleri, elektronik para ve benzeri faaliyetlerin, hizmetlerin ve işlemlerin İstanbul Finans Merkezi'nde "finansal faaliyet" olarak gerçekleştirilebileceği düzenlenmektedir.

Teklifin 3'üncü maddesinde, İstanbul Finans Merkezi'nin sınırlarının belirlenmesi, işletilmesi, yönetilmesiyle katılımcılara Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından katılımcı belgesi verilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir. Ayrıca, katılımcı belgesine dair usul ve esaslar ile muafiyetlere ilişkin hususlara uygulama yönetmeliğinde yer verileceği de ifade edilmektedir.

4'üncü madde, İstanbul Finans Merkezi'nde yer alacak katılımcıların faaliyetlerine ilişkin mevzuatın gerektirdiği kamusal izin, ruhsat ve benzeri onay başvurularının yapılabilmesi ile çalışanlara dair kamusal izin ve onay başvurularının ivedilikle sonuçlandırılmasını teminen tek durak büro kurulmasını öngörmektedir. Tek durak büroda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı temsilcileri ile gerekli görülmesi hâlinde bunların bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşlarının temsilcileri ve ilgili ilçe belediyesi temsilcilerinin de yer alması, büronun Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından sevk ve idare edilmesi öngörülmektedir.

Teklifin 5'inci maddesinde, İstanbul Finans Merkezi'nde yürütülecek finansal hizmet ihracına ilişkin işlemler düzenlenmekte, finansal hizmet ihracatı kapsamında kabul edilmeyecek işlemler de tespit edilmektedir.

6'ncı maddede, katılımcı belgesi almış finansal kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı niteliğindeki işlemlerden doğan vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin istisna ve indirimler düzenlenmektedir. Buna göre, gerçekleştirilen finansal hizmet ihracatı niteliğindeki faaliyetler kapsamında elde edilen kazançların bir kısmının kurumlar vergisi matrahından indirilebilmesi, taşınmazların kiralanması ve faaliyetlere ilişkin işlemlerin harç ve damga vergisinden istisna tutulması öngörülmekte. Ayrıca, yurt dışında çalışırken katılımcı belgesi almış olan finansal kuruluşlarda istihdam edilecek personelin gelirinin belli bir oranı da gelir vergisinden istisna tutulmaktadır. Böylelikle, finansal hizmet ihracatına dair işlemlerde maliyet olarak dikkate alınabilecek hususların azaltılması, İstanbul Finans Merkezi'nin dünyadaki diğer finans merkezlerinde faaliyet gösteren finansal kurumlarla rekabet edebilmesi ve Türkiye'nin finansal hizmet ihracatının artırılmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

7'nci maddede, İstanbul Finans Merkezi'nde faaliyet gösterecek katılımcı şirketlerin tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelere, yürütecekleri faaliyetler kapsamında yapacakları işlem ve sözleşmelere ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

8'inci maddede ise katılımcıların istihdam edecekleri yabancı personelin istihdam şartlarına yer verilmekte, çalışma izin başvurularında kolaylık sağlanarak alanında katma değer sağlayacak nitelikli uluslararası insan gücüne erişim kolaylaştırılmaktadır.

Teklifin 9'uncu maddesiyle, İstanbul Finans Merkezi'nde bulunan taşınmazların yalnızca projesinde ve yönetim planında belirlenen amaçlar doğrultusunda kullanılabilmesi, her türlü projeyi yapmaya, yaptırmaya ve onaylamaya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yetkili kılınması öngörülmektedir. Ayrıca, katılımcı belgesinin herhangi bir sebeple iptal edilmesi durumunda, yapılan kira sözleşmelerinin de kendiliğinden sona ereceği hüküm altına alınmaktadır.

10'uncu maddede, kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanı tarafından uygulama yönetmeliğinde düzenleneceği belirtilmektedir.

Diğer taraftan, teklifle, İstanbul Finans Merkezi'nde tüm altyapı ve üstyapının işletilmesi ve yönetilmesi ile umumi hizmetlere ayrılmış yerlere dair her türlü yönetim faaliyetlerinin yirmi yıl süreyle Varlık Fonu tarafından kurulan yönetici şirket marifetiyle gerçekleştirilmesi de öngörülmektedir.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 salgını ve ardından başlayan Ukrayna-Rusya savaşıyla jeopolitik riskler küresel ekonomilerle birlikte Türkiye ekonomisini de etkilemektedir. Sıcak çatışma ortamının yol açtığı kriz, uluslararası gıda fiyatlarındaki tarihî yüksek seviyeler, emtia ve enerji fiyatlarındaki artış, yüksek seyreden taşımacılık maliyetleri ve tedarik sürecindeki aksaklıklar küresel düzeyde üretim maliyetleri üzerindeki baskıları artırmaktadır. Tüm dünyada gelir dağılımı eşitsizliğine bağlı refah kayıpları endişe verici boyutlara ulaşmaktadır. Küresel ölçekteki belirsizliğe bağlı olarak uluslararası kuruluşlarca büyüme beklentileri aşağı yönlü revize edilirken Türkiye yılın ilk çeyreğinde yakaladığı yüzde 7,3 büyüme performansı ile 2022 yılında da güçlü büyüme eğiliminin devam ettiğini göstermiştir. Büyüme istihdama da yansımış, mart ayında salgın öncesine göre 3 milyonun üzerinde ek istihdam sağlanmıştır. Üretim kapasitesinin güçlenmesi açısından önem arz eden sanayi üretimi ve makine teçhizat yatırımları on çeyrektir artış eğilimini devam ettirmektedir. Son açıklanan nisan ayı sanayi üretimi yüzde 10,8 oranında artış göstermiştir. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı artarak yüzde 78 düzeyinde gerçekleşmiştir. Savunma sanayisinde ileri teknolojiye dayanan yeni hamleler yapılmaktadır. Merkezi yönetim bütçesi mart ayında 144 milyar TL fazla vermiştir. İhracatta rekorlar kırılmaya devam etmektedir. Terörle mücadele kararlılıkla sürdürülmektedir. Ülkemizin her yerinde kardeşlik iklimi hâkimdir. Ekonomik ve sosyal hayat canlıdır. Karadeniz'de keşfedilen doğal gaz rezervinin 2023'ün ilk çeyreği içerisinde kullanıma alınacak olması, bu kapsamda boruların su altına döşenmeye başlanması

sevindirici ve gurur verici bir adımdır; aynı zamanda, enerjide dışa bağımlılığımızı azaltacak, dış ticaret dengemizi olumlu yönde etkileyecek önemli bir gelişmedir. Anadolu tahıl ambarıdır, çiftçilerimizi destekleyerek, ekim alanlarını genişleterek, daha fazla üreterek gıda krizinin bize yansımaları en aza çekmemiz mümkündür.

Hükümetimiz, tüm bu gelişmeleri yakından takip etmekte, ekonomik ve sosyal politika tedbirlerini süratle devreye koymaktadır. Bir yandan enflasyonla mücadele politikaları uygulanırken gelir artırıcı politikalarla da vatandaşlarımız enflasyona karşı korunmaktadır. Bu kapsamda, temel gıda ve temizlik maddelerinde, enerjide, konutta ve günlük kullanıma ilişkin birçok mal ve hizmette vergi indirimlerine gidilmiş, doğal gaz ve elektrikte indirimli tarife kapsamı genişletilmiş, tarımsal destekler artırılmış, esnafa yönelik yeni destek ve teşvikler verilmiş, çalışanların ücret artışları da buna göre düzenlenmiştir.

Çiftçimizin alın terinin karşılığını alabileceği bir ürün fiyat politikası uygulanmaktadır. Öğretmenlik Meslek Kanunu, 3600 ek gösterge ve sağlık çalışanlarımızın mali haklarının iyileştirilmesine ilişkin çalışmalardan sonra temmuz ayında çalışanlarımıza ve emeklilerimize enflasyon kaybını telafi etmek için ilave artışlar yapılacaktır. İnanıyoruz ki millî birlik içinde, ülkemize güvenerek alınan tedbirlerle enflasyonun da üstesinden gelinecektir. Fırsatçıların, karaborsacıların ve istikrarı bozucu tertip içinde olanların hak ettikleri cezaları almaları da sağlanacaktır. Türkiye'nin yükselişi için atılan her adımı sekteye uğratmaya çabalayan karanlık mahfiller ise hüsrana uğrayacaktır. Tarih şahittir ki Türkiye ne zaman bölgesel ve küresel meselelerde ön alsa, millî menfaatlerimize sahip çıksa, egemenlik haklarımıza yönelik saldırılara mukabele etse diplomatik ve ekonomik operasyonlar birbiri ardına gelmektedir. Bize göre, Türkiye'yi zora sokmak için ekonomik gerçeklerle bağdaşmayacak şekilde fiyat artışlarının olmasının geri planında da Türkiye'den intikam almayı hedefleyen mahfiller vardır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak ülkemizi ve milletimizi güvenli bir geleceğe taşımaya, Türkiye'yi lider ülke yapmaya kararlıyız. İstikrarlı ekonomik büyümenin sağlanması ve güçlü bir üretim ekonomisinin tesisi suretiyle üreten, istihdam yaratan ve üretilen değerden her kesimin adil pay almasını sağlayan, yoksulu gözetken, gelir dağılımını adaletli kılan bir sosyal refah düzeni oluşturmayı hedefliyoruz. Bununla birlikte, küresel siyasi ve ekonomik sistemin ahlaki bir zemin kazanmasını da arzu ediyoruz. Son yıllarda yoğun bir şekilde maruz kaldığı dayatmalara, ekonomik ve siyasi baskılara Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sayesinde daha güçlü bir şekilde karşılık verebilen Türkiye, bütün siyasi ve ekonomik tuzakları teker teker bozmaktadır. Artık iç çekişmelerle oyalanan, kendi sorunlarından dışarıda ne olup bittiğinin farkında olmayan bir Türkiye değil; gelişmelere yön veren, hak ve menfaatlerini koruma kararlılığıyla hem diplomasinin imkânlarını hem de caydırıcı gücünü ortaya koymaktan çekinmeyen bir Türkiye vardır. O sebeple, kim ne derse desin, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden geriye dönüş olmayacak; Türkiye, Cumhurbaşkanlığı kararlılığıyla küresel güç ve lider ülke olma hedefine yürüyecektir.

Cumhur İttifakı, Türkiye'nin ekonomik menfaatlerini, millî birliğini, toplumsal huzurunu, bekasını, refah ve zenginliğini temine karardır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak, vatanımızın her köşesinde insanımıza muhabbetle dokunuyor, daha huzurlu ve mutlu bir Türkiye'ye erişme azmimizi ilmek ilmek dokuyoruz. Her gelişmeyi, millî menfaatlerimizi esas alarak milletimizin huzur ve refahı doğrultusunda ele alıyoruz. İstanbul Finans Merkezi'nin de Türkiye'nin finansal altyapısının daha verimli bir yapıya kavuşturulmasına ve uluslararası finans kuruluşlarının ülkemize çekilmesine yardımcı olacağını değerlendiriyoruz.

Bu düşüncelerle, kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurunuz Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, İstanbul Finans Merkezi’yle ilgili getirilmiş olan bu kanun teklifi esas itibarıyla çok geç kalmış ve bir anlamıyla bence kadük olmuş olan bir hadiseyle ilgili. Neden böyle düşünüyorum açacağım, anlatmaya çalışacağım.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, biliyorsunuz, İstanbul Finans Merkezi Projesi 2009’da yürürlüğe girdi veya en azından 2009’da konuşulmaya başlandı ve aradan on üç sene geçti, şu anda hızlandırmaya yönelik olmak üzere bu kanun teklifi önümüze geldi. 2009 öncesi ve sonrası Türkiye’yi düşündüğümüzde, bir finans merkezi fikri ile şu anda geldiğimiz Türkiye bakımından bir finans merkezi konusu tamamen ayrı konular hâline gelmiş durumda. Neden böyle olmuş? Çünkü değerli arkadaşlar, benim görebildiğim kadarıyla, finans merkezi kurma kararı -ki bu uluslararası olması özellikle istenilen bir proje- gündeme geldiği tarihlerde ekonomik olarak, siyasi olarak ve ideolojik olarak farklı bir Türkiye var idi, şimdi ise farklı bir Türkiye var. Dolayısıyla da ancak bu değerlendirmeyi yaptığımızda, şu anda bu yatırımın gerçekten ne anlama geldiğini bizim daha iyi anlamamız mümkün olur diye düşünüyorum.

Şimdi öncelikli olarak şunu söyleyeyim: 2009 yılı, biliyorsunuz “2008 krizi teğet geçti, geçmedi.” tartışmalarından sonra, Sayın Tayyip Erdoğan’ın -o zaman Başbakanı- büyük bir öz güvenle “Teğet geçti, gördünüz mü?” dediği tarihler... Ve tabii, asıl önemlisi -zaman zaman burada yaptığım konuşmalarda da altını çizme ihtiyacı hissediyorum- özellikle 2001 krizinden sonraki dönemde, 2002’de Adalet ve Kalkınma Partisi iktidara geldikten sonraki dönemde gerçekten ekonomik performans itibarıyla baktığımızda Türkiye olumlu bir iklimi yaşamıştı. Bunun bir sürü sebebi var ama açıkçası o günün iktidarının da hakkını vermek lazım gelir diye düşünüyorum. Böyle baktığımızda, özellikle Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz çerçevesindeki kararlılıklar, bazı demokratik reformların yapılması meseleleri... Tabii, ekonomik olarak baktığımızda, asıl önemlisi düşük enflasyonun olduğu -kurlar yine öyle- ekonomide genel bir istikrarın olduğu bir dönemde böyle bir fikir ki Sayın Cumhurbaşkanın Belediye Başkanlığı yaptığı zamanda -kendisinin söylediğinden anladığımız- aklına gelmiş olan İstanbul’un uluslararası bir finans merkezi olması projesi gündeme gelmiş, tartışılmış, raporlarmış vesaire.

Yine, o tarihler itibarıyla baktığımızda, siyasi olarak konuya baktığımızda gerçekten daha demokratik bir ortamın olduğunu görüyoruz ve bu demokratik ortamda özellikle konumuzun bağlamında önemli olan “bağımsız idari otoriter” dediğimiz regülatör kurumlar, gerçekten kanunlarının açıkça ifade ettiği gibi bağımsız bir biçimde çalışma şansına sahip bir ortamda idiler.

İdeolojik olarak baktığımızda da -hatırlayacaksınız- o tarihlerde yine Sayın Cumhurbaşkanımız sık sık şunu söylüyordu: “Sermaye istiyoruz, nereden gelirse gelsin, sermayeye ihtiyacımız var.” Çünkü -bildiğiniz tespitleri yaparak- Türkiye’nin sermaye ihtiyacının olduğunu, tasarruflarının yetmediğini vesaireyi zaman zaman açıklıyordu.

Fakat değerli arkadaşlar, bugüne baktığımızda, bugün ekonomik terimlerle olaya bakalım, ekonomik terimlerle enflasyona bakalım, enflasyon uçmuş gitmiş; kurlara bakalım, kurlar uçmuş gitmiş. Ekonominin istikrarı mı? Şüpheli. Sürekli olarak işsizlik üreten, enflasyon üreten ve en son olarak da işte “yeni ekonomik model” olarak ifade bulan ve şu anda da uygulanan model istendiği gibi çalışmıyor yani cari açığın kapanması ve ondan sonra kurların düşmesi ve Türk lirasının değerlendirilmesi ve dolayısıyla da enflasyonun aşağı çekilmesi biçimindeki bir teorik beklenti gerçekleşmiyor. Çünkü Türk lirası gerçekten çok değer kaybettiği hâlde, belki ihracatımız artıyor ama ithalatımız da artıyor ve dolayısıyla da cari açık meselesi yıllarca yaşadığımız biçimde bir kısır döngü olarak devam ediyor.

Siyasi olarak bakalım, siyasi olarak ne görüyoruz? “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen bir sistem var ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi gerçekten de OHAL koşullarında olmasaydı belki de Türkiye’nin kabul etmesi neredeyse mümkün olmayacak olan bir projeydi ama maalesef o günün koşullarında bu proje kabul edildi.

Değerli arkadaşlar, çok açık bir şey var, bir toplumda kararların merkezileşmesi -özellikle ekonomik kararlardan söz ediyorum- her zaman için o toplumun aleyhine çalışır; bu, böyledir. Türkiye, esasında var olduğundan bu yana bunu aşmaya çalışan -1980’i hatırlayın, 24 Ocak Kararlarını hatırlayın- daha ademimerkezî yapıları doğru yönelmeye çalışan bir ülkeyken şimdi, bu kanunla birlikte, referandumla birlikte Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, görebildiğimiz kadarıyla bir tek adam yönetim sistemi olarak işliyor. Tabii, bunun “implication”ları var, bunun bir sürü etkisi var çevrelerde. Bunlardan en önemlisi -altını yine çizerek söylüyorum- bağımsız idari otoriteler dediğimiz otoritelerin hemen tümü, 2011 tarihinde çıkarılan bir KHK’yle bakanlıklara bağlandı. Arkadaşlar, bu, öyle kolay bir şey değildi ama o günün koşullarında bu da tartışılmadı. Bakın, her birinin kanununda açık ve net bir şekilde bağımsız oldukları yazar, mali olarak özerk oldukları yazar ama şu anda, hepsi, bakanların denetimine tabi bir yan kuruluş hâline gelmiş durumda.

Şimdi, bir yandan siz “serbest piyasa ekonomisi” diyeceksiniz, bir yandan da serbest piyasa ekonomisinin vazgeçilmezi olan bu tür kurumları tek adam yönetimine bakanlıklar vasıtasıyla bağlayacaksınız ve ondan sonra diyeceksiniz ki “Türkiye’de serbest piyasa ekonomisi var.” Yani buna kimseyi inandıramazsınız değerli arkadaşlar ve kimse de inanmıyor zaten. Belki de asıl farklı olan şey -biraz daha üzerinde konuşmak istiyorum bunun- Hükümetin veya doğrudan doğruya Sayın Cumhurbaşkanının olaya ideolojik bakışı değişti. O zamanlar serbest piyasa ekonomisinden, o zamanlar yabancı sermayeden söz eden Sayın Cumhurbaşkanı, şimdi bütün bu kurumları aşağı yukarı “dış mihraklar, dış güçler” olarak niteliyor. Yani kendisinin yaptığı çeşitli konuşmalarda açıkçası bütün bu kurumlar -ki J.P. Morgan gibi, hatırlayacaksınız “Manipülasyon yaptı.” diye mahkemeye dahi verilmiş, soruşturma açılmış olan- bu yabancı finans kuruluşları konusunda gerçekten düşmanca bir bakışa sahip şu anda.

Şimdi, tabii, böyle baktığımız zaman bu İstanbul Uluslararası Finans Merkezi ne işe yaracak Allah aşkına? Yani buraya gelecek mi o insanlar, o kurumlar?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Geliyor da çoğu.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Zaten buradalar çoğu. Dolayısıyla da aslında ne yapmış oluyorsunuz? Dış mihrakları içeriye siz almış olacaksınız teorik olarak baktığınızda.

Sayın Cumhurbaşkanının bu ideolojik kaymasını biraz daha ayırtılamak istiyorum ve belki de belli bir haklılığı da olabilir diye de düşünmenizi tavsiye ederim. Şöyle ki: Sayın Cumhurbaşkanı bakıyor Türkiye finans sistemine, Türkiye finans sisteminde banka bazlı bir finans sistemi var, finans sisteminin yüzde 90’ı bankalar üzerinden cereyan ediyor yani kredi verme, alma meseleleri bankalar üzerinden cereyan ediyor. Ama dünya böyle değil, dünyada “piyasa bazlı” diyebileceğimiz finans sistemleri de var. En tipik örneklerini vereyim size: Mesela, Amerika ve İngiltere, piyasa bazlı finans sistemlerine sahip olan ülkeler olarak sayılır; Japonya gibi, Türkiye gibi ülkeler de banka bazlı finans sistemlerine sahiptirler. Peki, bu rahatsız edici bir durum mudur? Evet, bir bakıma öyledir çünkü eğer biz bu kapitalizm oyununu oynuyorsak ülke olarak, o zaman, bu sistemin olduğu yerlere de bakarak iş yapmamız lazım. Yani finans sisteminin toplamındaki yüzde 90’lık banka payını daraltmaya ve bunun yanı sıra, banka dışı finans sistemlerinin, şirketlerinin veya kurumlarının gelmesini sağlamaya yönelik bir yaklaşım içinde olmanız makuldür. Çünkü bankalar, hele hele 2001 krizinden sonra bizde bankalar çok ciddi bir şekilde regüle ediliyor ve bu regülasyondan dolayı da kredi verme problemleri var ve o da kredi alışverişini çok ağırlaştıran bir etki üretiyor.

Şimdi, bu çerçeveden baktığımızda, Sayın Cumhurbaşkanı da diyor ki: “Banka bazlı sistemlere ben karşıyım.” Birkaç cümlesini de okumak istiyorum size, 2019 yılında Marmara Üniversitesindeki bir toplantıda yaptığı bir konuşmada söylediklerini size aktarmak istiyorum: “Banka bazlı, faize dayalı sisteme karşı çıkmamızın sebebi, inancımızın buna cevaz vermemesinin yanında, sistemin insani yükünün de ağırlaşmış olmasıdır.” diyor ve devam ediyor, diyor ki: “Geleceğin dünyasında faize dayalı bir sistemin yerini, risk paylaşımının esas olduğu yeni bir finansal mimariye bırakacağına inanıyorum.” Şimdi, bu cümle, risk paylaşımı cümlesi esasında banka dışı finansal kurumları ima eden bir cümle. Ve açıkçası şu cümlesini de okumak istiyorum çünkü ilginç geliyor bana, diyor ki: “Özellikle son iki yıldır -yani 2019, demek ki 2017’den itibaren gelişmelere bakıyor- yaşadığımız tecrübeler bize bankacılık dışı finans yönteminin ne kadar hayati öneme sahip olduğunu gösterdi. Bu dönemde kamu dışındaki bankacılık sistemimiz reel sektöre yeteri kadar destek sağlamadı. En ihtiyaç duyulan dönemde kredi muslukları kapatılan reel sektörümüzün âdeti altı boşaltıldı.” Şimdi ne demiş oluyor Sayın Cumhurbaşkanı? Diyor ki: “Bu banka bazlı sistem esasında reel kesimi zaman zaman -yani bizim kontrolümüzde de olmadığı için- desteklemiyor ve o nedenle de aslında bu ‘İstanbul Finans Merkezi’ gibi banka bazlı olmayan, piyasa bazlı finans sistemini yerleştirmek daha doğrudur.” Ve burada katılım bankacılığı meselesi konuşuluyor. Bu çerçevede, katılım bankacılığıyla ilgili olarak şunları söylüyor, dinlemenizi tavsiye ederim; diyor ki: “Başından beri hep ‘katılım bankacılığı, katılım bankacılığı’ derler dururlar. Ben buna hep karşı çıktım, zira ‘katılım bankacılığı’ diye bir kavram olmaz. Eğer faizsiz sistemse işte şimdi söylüyorum katılım finans sistemi olmalıdır çünkü -burası önemli bakın arkadaşlar- birbiriyle ters düşen bu iki kavramı niye kullanalım ki? Biri sömürüyü ifade ediyor –bankaları kastediyor yani- ama biz burada sömürüye değil reel sektöre destek veren kurumları tercih etmeliyiz. İşte ‘katılım finans sistemi’ dediğim de budur.” Şimdi bunları niye söylüyorum? Bunları şunun için söylüyorum değerli arkadaşlar: Sayın Cumhurbaşkanı İstanbul Finans Merkezi’yle ilgili 2021’deki bir başka konuşmasında da şöyle diyor: “Ben esas itibarıyla, bu katılım finans sisteminin merkezinin İstanbul Finans Merkezi olmasını istiyorum.” Daha doğrusu şöyle, okuyayım tam olarak: “İslami finans açısından da bir merkez olmasını arzu ediyorum.” diyor yani Batılı anlamda finans şirketlerinin yer aldığı bir yer olmasının ötesinde, ama aynı zamanda İslami, katılımcı finans sisteminin de merkezi olması gerektiğini söylemiş oluyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunlar bize ne söylüyor? Bunlar bize şunu söylüyor: Sayın Cumhurbaşkanının belli bir haklılığı var çünkü bankalar gerçekten Türkiye finans sisteminde çok büyük, çok büyük kazançlar elde ediyorlar. Ben buraya gelirken yaptığım hesaba göre 2020’de 58 milyar Türk lirası net kârları var iken 2021’de bu rakam 92 milyara çıkıyor yani yüzde 60’lık bir artış var. Değerli arkadaşlar, evet, böyle söylüyor Sayın Cumhurbaşkanı ama ilginç olan şey şu ki bankaların bu kârlarının arkasında Sayın Cumhurbaşkanının imzası bulunan politikalar yer alıyor; AK PARTİ’li arkadaşlar bunu değerlendirsiner isterim. Neden böyle? Hatırlayacaksınız, Covid’le ilgili olan tartışmalarda ekonomik olarak destek vermek üzere ne yaptı Merkez Bankası? Likitide genişlemesi sağladı, piyasalara para verdi. Niçin verdi? Mantıkları suydı: Reel kesim kredi alacak buradan ve dolayısıyla da Covid’in yarattığı olumsuz etkiyi atlatacak fakat değerli arkadaşlar, şu oldu: Bankalar bu paraları aldılar, gittiler borsaya yatırdılar ve reel olarak söylüyorum, o seneki kârları -benim hatırladığım kadarıyla- 20 milyar dolar civarındaydı. Şimdi, peki, bu olurken ne olmuş oldu bir bakıma? Kredi vermek üzere bu paraları bankalara veren Merkez Bankası bir süre sonra farkına vardı ki bu krediler reel kesime gitmiyor, tam aksine finansal kesimin kârlılığını artırıyor. Bunun üzerine, biliyorsunuz “aktif rasyosu” diye bir cezalandırma sistemi geldi, getirtmek zorunda kaldılar ve böylelikle de kredilerin reel kesime akmasını sağlamaya çalıştılar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun sonucunda da yani konuşmamın bu son kısmında kısaca söylemek istediğim: Tespiti doğru olabilir Sayın Cumhurbaşkanının yani gerçekten de Türkiye'nin piyasa bazlı finansal sistemlere doğru yönelmesi lazım, sadece bankaların kontrol ettiği bir finans sisteminden uzaklaşması lazım. Doğru bir tespit fakat bu doğru tespit, Sayın Cumhurbaşkanı ne derse desin sonunda yine bankaların işine yarayacak olan adımların da atılmasının bizatihi sorumlusu da kendisi. Dolayısıyla da garip bir durum ortaya çıkıyor yani bir yandan yakının bir Cumhurbaşkanı ama bir yandan da sorunu çözecek gibi duran ama çözemeyen bir Cumhurbaşkanı.

Değerli arkadaşlar, sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: İstanbul Finans Merkezi bu söylediğim değişimlerden dolayı yani ekonomik olarak, siyasi olarak ve ideolojik olarak iktidarın zaman içindeki değişiminden dolayı kadük olmuş veya belki sadece ve sadece bir rant projesine dönüşmüş durumda. Ve size şunu söyleyeyim: Şu anda yürümekte olan yeni ekonomik model esasında neye dayanıyor? Ucuz Türk lirasına dayanıyor açıkçası fakat İstanbul Finans Merkezi eğer gerçekten yurt dışından fonlar getirmiş olsa Türk lirası değerlendirilecek, dolayısıyla da aslında şu anda yürümekte olan projenize aykırı bir tutum ortaya çıkacak diye düşünüyorum. Dolayısıyla da her ne kadar başka bir çerçevede anlamlı olabilecek olan bir proje, şu anda anladığım kadarıyla bir rant projesi hâline gelmiş durumda. Özellikle Hükümetin bugünlerde, biliyorsunuz ek bütçe getirdiği günlerde, paraya ihtiyacı olduğu günlerde böyle bir projeyi hayata geçirmesi Hükümet açısından kaçınılmaz gibi gözüküyor ve o sebeple bu kanun teklifi önümüzdedir diye düşünüyorum.

Biz Halkların Demokratik Partisi olarak bu kanun teklifine “hayır” diyoruz.

İyi akşamlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu.

Buyurunuz Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İstanbul Finans Merkezi'yle ilgili 338 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin geneli üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşacağım. Yüce Meclisi ve televizyonları başında izleyenleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir konuyu görüşüyoruz aslında, bu sıralar bu kadar boş ama çok önemli bir konu bu. Finans, sürdürülebilir bir ekonomi için, büyüme ve istihdam için, bu istihdamın, büyümenin, sağlıklı bir ekonominin oluşmasında çok önemli bir rol oynuyor. Dolayısıyla finansa çok çok ihtiyacımız var. Finans merkezleri de bu finans ihtiyacının karşılanmasında çok önemli rol oynayan merkezler. Finans merkezleri, bir anlamda finans konusunda kümelenmelerin olduğu, finans konusundaki şirketlerin bir araya geldiği, kümelendiği çarşılar, yoğunlaştığı merkezler, başşehirler. Çok önemli dedim, sonuç olarak, İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi'ni eksiklerine rağmen, hatalarına rağmen desteklemek istiyoruz. Ancak bazı sorularımız var, bunu Plan ve Bütçe Komisyonunda da sorduk, cevap almaya çalıştık, burada da soracağız, cevap almaya çalışacağız; bunlarla ilgili olumlu cevaplar verilebilirse de desteklemek istiyoruz sonuç olarak. Şimdi, bunu samimi olarak ifade ediyorum: Bu eleştirilerimize cevap verilebilirse böyle bir kanun teklifinin gerçekten de desteklenmesi gerekir. Ancak soracağım sorular ya da yapacağım yorumlar aslında teklif sahibi olan değerli milletvekillerimizle ilgili değil yani onların da aslında sorması gereken, onların da muhakkak ki sorduğu sorular çünkü onlar da bu güçler ayrılığı prensibine göre yasamada yer alıyorlar, onlar da bizim gibi milletvekilleri. Yürütmenin yapacağı bu işle, yürütmenin ihtiyacı olan, yürütmenin kurumlarının uygulayacakları bu kanun teklifiyle ilgili hep beraber sormamız gereken sorular var. Peki, kimlere soru sormamız gerekiyor? Hep beraber,

milletvekilleri olarak bu soruları kimlere soracağız? Tabii ki bunları yürütme erkinde olan, siyasi irade sahibi kişilere soracağız. Kimler bu siyasi sorumlular? Eskiden siyasi sorumlular başbakanlardı, bakanlardı, bunlara sorardık; gelirlerdi, burada ya da Plan ve Bütçede otururlardı, komisyonlarda bulunurlardı. Oralarda ilgili bakanlara, başbakanlara -siyasi iradeye de sahip oldukları için- kendilerine kurumlarını nasıl çalıştırdıklarını sorardık, denetimin nasıl yapılması gerektiğini gösterirdik. Ancak şimdi görüyorsunuz siyasi iradeye sahip, seçilmiş hiç kimse yok. Benim bu soruları sorabilmem için burada siyasi iradeye sahip hiç kimse yok. Hâlbuki bu soruları hep beraber, siyasi iradeye sahip kişilere sormamız lazım. Türkiye’de, İstanbul’da bir finans merkezi kuruluyor; önce bölgesel, sonra da küresel çapta olacak. Merkez Bankası gibi, Hazine gibi kurumlarımızı, tüm bankalarımızı, BDDK’yi, SPK’yi hep oraya alıyoruz, hep orada topluyoruz, bütün finansla ilgili şirketler orada toplanıyor. Bunu nasıl yapıyorsunuz, niçin yapıyorsunuz, bunun haricinde bizim bilmemiz gereken neler var? Sormamız lazım. Neden Ankara’dan İstanbul’a götürüyorsunuz? İstanbul’dakileri neden belli bir yere topluyorsunuz? Hepsini sormamız lazım. Kime soracağız? Yok işte kimse. Seçilmiş hiç kimse, siyasi iradeye sahip hiç kimse yok bunları sorabilmemiz için. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde maalesef böyle bir durum var; bakanlar atanmış, seçilmiş değiller yani burada olsalardı dahi bu soruları sormak ve olumlu cevaplar almak mümkün değildi maalesef. Sayın Cumhurbaşkanı gelemiyor buraya, onun adına burada olması gereken kişilere de bu soruları soramıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve ilgili bakanların burada olması lazım, o da yok. Şimdi, önümüzdeki günlerde, perşembe günü Plan ve Bütçe Komisyonunda bir ek bütçe görüşeceğiz bu Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminden sonra. Değerli arkadaşlar, ek bütçe nasıl görüşülür, ne Anayasa’da ne İç Tüzük’te tek bir madde yok, tek bir hüküm yok. Böyle bir sistem olur mu ya? Bunu nasıl getirdiler, nasıl referandumdan geçti? Böyle bir saçmalık olamaz gerçekten de. Göreceksiniz, ek bütçe geliyor, nasıl görüşüleceğiyle ilgili tek bir cümle yok, tek bir hüküm yok. Neye göre görüşeceğiz? Sayın Bakan gelecekmiş, Sayın Hazine ve Maliye Bakanı gelecekmiş, sunacakmış. Peki, neye göre yapacak? Onları da ayrıca konuşacağız yani böyle bir sistemsizlik dünyada görülmemiştir. 100’üncü yılımda, cumhuriyetin 100’üncü yılında şu yapılan gerçekten de saçmalık, anlaşılır gibi değil.

Şimdi, peki, neler soracaktım? Sonuçta, evet, burada bu siyasi muhataplar yok, Komisyonunda da yoktu ama bu soruları sormamız gerekiyor. Hiç olmazsa, bunlar tutanaklara geçsin, daha sonraki kuşaklar istifade etsin diye bu soruları sormamız lazım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bir metafor; siz çok zengin de olsanız, çok lüks bir okul yapıp “Hadi oku bakalım; bak, elimden gelen her şeyi yaptım.” deyip evladınızı bırakır mısınız? O çocuk orada okuyabilir mi? Öğretmeniyle, arkadaşlarıyla... İlgilenmezseniz, sevgi vermezseniz, saygı vermezseniz, ilgi göstermezseniz, sevgisiz saygısız, psikolojik desteği olmadan, sosyal olmadan, arkadaşları kimlerdir, öğretmenleriyle ilişkileri nasıldır diye ilişkiniz yoksa, ilgilenmiyorsanız lüks bir binada, okulu lüks diye o çocuğun başarılı olması mümkün müdür?

Ben, İstanbul Finans Merkezi’ni gezdim, arkadaşlarımızla beraber iki hafta kadar önce İstanbul Finans Merkezi’ni gezdik. Muhteşem bir yer, bir kere onu söyleyeyim, gerçekten çok başarılı binalar var; 3,4 milyar dolara mal olmuş; 3,4 milyar dolar, şu anda dünyadaki artışla beraber en az 5 milyar dolarlık bir merkez. Belki de dünyada fiziki olarak en iyi koşullara sahip finans merkezi olacak İstanbul Finans Merkezi ama bina olarak var. Onun haricinde finans merkezlerini finans merkezi yapan konu demokrasidir, adalettir, şeffaflıktır, hesap verilebilirliktir. Şimdi, değerli arkadaşlar, bunlar yoksa, hukuk yoksa sadece binayla olur mu? Yani o dediğim, biraz önceki metaforda olduğu gibi çocuğunuza karşı sevgisiz, saygısız, psikolojik desteksiz, ilgisizsiniz; sadece okul veriyorsunuz; bu da böyle. Böyle bir yerde başarının olması mümkün müdür? Teşbihte hata olmaz, maalesef böyle bir sıkıntı var.

Ve bir soru daha sormak istiyorum, bunu Komisyon'da da sordum, net olarak cevap alamadım. Şimdi, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; İstanbul Finans Merkezi yapılıyor, kanun da çıkarıyoruz. Bizim finans kuruluşlarımızın, bankalarımızın, finansla ilgili tüm kuruluşlarımızın şu anda yapmadığı, yapmadığı, İstanbul Finans Merkezi açıldığında yapabileceği hiçbir şey yok, hepsini şu anda yapıyoruz, ilave hiçbir şey yok. İstanbul Finans Merkezi kuruluyor, oluşuyor diye, kanunu çıkıyor diye, binaları yapıldı diye finansla ilgili ilave yapılacak hiçbir şey yok, hepsi şu anda Türkiye’de yapılıyor zaten. Ama finans merkezi kuruluyor diye farklı olarak ne var? Niye oraya gidecek şirketler? Vergi avantajı var, gelir vergisi ödemeyecek belli koşullarda, kurumlar vergisi ödemeyecekler, banka sigorta muameleleri vergisi (BSMV) ödemeyecekler, harç ödemeyecekler, damga vergisi ödemeyecekler; avantajları bu olacak. Lüks bir merkezde çalışacaklar, vergi ödemeyecekler ama “İstanbul Finans Merkezi Kanunu çıktı, binaları var.” diye şu anda Türkiye’ye finans alanında ilave getirilen bir avantaj söz konusu olmayacak. Sadece bu bankalar -ki bankaların çoğu yabancı ortaklıdır biliyorsunuz- finans kuruluşları vergi avantajına sahip olmuş olacaklar, bütün bu.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – E, zarar getiriyor o zaman.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Bunun, tabii, bir maliyeti olacak. Hâlbuki finans merkezleri güven, istikrar ve hukuk merkezleridir yani muhteşem akıllı binalar var -gerçekten muhteşem o binalar, tam bitmemişti, öyle olacak- ama güven, istikrar yoksa orasının bir finans merkezi olması mümkün değil biliyorsunuz. Hesap verilebilirlik yoksa, şeffaflık yoksa, açıklık yoksa bu mümkün değil.

Değerli arkadaşlar, bir de tabii önümüzdeki günlerde buraya da gelecek bu sosyal medya yasası. Sosyal medya yasasının da çıkmasıyla beraber Türkiye bir sansür ülkesi oluyor, dikkat edelim. Bundan sonra da İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi’ni getiriyoruz, görüşüyoruz. İkisi bir arada olmaz. Bizler muhalefete mensup milletvekilleriyiz ama iktidara mensup milletvekillerimizin de iktidarı uyarması lazım; bunlarla Türkiye yol alamaz, devam edemez. Bu konularda hiç olmazsa iktidar milletvekillerinin iktidarı uyarması lazım. “İktidar milletvekili” derken yanlış kullanmayım, tabii ki iktidar milletvekilleri yok artık “1’inci partinin milletvekilleri” demek lazım çünkü iktidar burada yok artık, iktidar sadece Meclis dışında oluşuyor, maalesef Mecliste yok.

Değerli arkadaşlar, canımı sıkan, beni üzen bir konu daha var, onu da burada belirtmemiz lazım. Şimdi, kanunun 7’nci maddesi var. Şimdi, burada, 7’nci maddede diyor ki: Bu İstanbul Finans Merkezi’nde çalışma yapan şirketler isterlerse kayıtlarını Türkçe tutmayabilirler. Değerli arkadaşlar, finans merkezleri, finans merkezlerinde çalışan şirketler, hepsi Türk hukukuna tabi şirketler, hepsi Türkiye kurumları, Türkiye hukukuna göre kurulmuş şirketler. Bunların kalkıp da Türkçe kayıt tutmaması diye bir şey nasıl söz konusu olabilir? Biz egemen bir ülke değil miyiz, nasıl Türkçe kayıt tutmazlar? Burası serbest bölge değil, bakın, serbest bölge olduğunda, serbest bölge Türkiye toprağı değil; orada Türkçe dışında kayıt tutulabilir, onu anlarım ama burası Türkiye toprağı, Türkiye hukukuna tabi, Türk hukukuna tabi şirketler orada. Ne demek Türkçe kayıt tutmayacaklar? Bunu anlamak mümkün değildir; bu, egemenliğin devridir, buna hepimizin karşı çıkması lazım. Bu, hepimizin hassas olması gereken bir konu değerli arkadaşlar. Yani bunu “Türkçe tutmayabilirler.” hükmünü getirerek doğru bir iş yapmıyoruz. Bununla da bir avantaj sağlayacağımızı düşünmeyelim; hiçbir avantajı yok bu konunun. Bu, maalesef çok yanlış bir düzenlemedir ve bunun muhakkak düzeltilmesi gerekir. Değerli arkadaşlar, Anayasa’ya da aykırıdır bu, bunu muhalefet şerhinde de özellikle belirttik; muhakkak düzeltilmesi gereken bir konu bu.

Değerli arkadaşlar, şimdi bir düzenleme yapıyoruz. Bunun hukukla, adaletle çok çok ilgisi var. Avrupa Konseyinin “GRECO” diye bir birimi var, OECD bünyesinde de çalışıyor. Özellikle yargı ve siyaset alanındakilerin yani milletvekillerinin, siyaset alanındakilerin ve yargının nasıl çalışması

gerektiğini ölçüyor. Şimdi, biz, zaman zaman diyoruz ki: “Avrupalılar da şöyle böyle.” Batılıları da eleştiriyoruz; doğrudur, eleştirmemiz de lazım. Onlar da ikiyüzlülük yapıyorlar ancak şeffaflık konusunda, hesap verilebilirlik konusunda bunlar ölçülebilir kavramlar olmuş değerli arkadaşlar. Bunları kötüye kullanmak mümkün olmamalı, ölçülebilir kavramlar. Şimdi, GRECO’nun çalışmalarına göre belli kriterler var; siyasiler ve yargı mensupları belli kurallara uymak zorundalar. Türkiye siyasileri de yargı mensupları da o kurallara uymuyorlar. En fazla bu kuralların dışında kalan ülkelerden bir tanesiyiz. Onun için bu konularda onları eleştirmeye de çok fazla hakkımız yok. Belli kriterler konulmuş, ölçülebilir hâle getirilmiş bunlar; bunlara bizim de uymamız gerekiyor.

Şimdi, bunun haricinde bir diğer konu da bütçe, değerli arkadaşlar. Biraz önce bahsettim; bütçe geldi. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonra ilk defa ek bütçe geliyor, ilk defa. Biraz önce söylediğim gibi, ek bütçenin nasıl görüleceğiyle ilgili olarak ne Anayasa’da ne de İç Tüzük’te tek bir hüküm yok. Biliyorsunuz, Anayasa’ya göre, kanunlar ancak milletvekilleri tarafından sunuluyor; eskisi gibi tasarı yok, hükümetten gelmiyor. Sadece bütçe kanunu istisnası var. Bütçe kanunu da Cumhurbaşkanlığı tarafından sunuluyor yani Cumhurbaşkanı Yardımcısı geliyor, önce Plan ve Bütçe Komisyonuna, sonra Genel Kurula sunuyor ve her bakanlık, her bağımsız birim kendi bütçesiyle ilgili bilgi veriyor, hesap veriyor.

Şimdi, ek bütçede aşağı yukarı yüzde 80 artış söz konusu; her bakanlığın, her kurumun bütçesinde aşağı yukarı artış var. Perşembe günü Sayın Hazine ve Maliye Bakanı gelecek. Hazine ve Maliye Bakanı neye göre sunum yapacak orada, hangi anayasa ya da iç tüzüğe göre orada sunum yapacak? Böyle bir boşluk olabilir mi, bu nasıl bir sistemdir değerli arkadaşlar? Neden diğer bakanlar yok? Kendi bakanlıklarında önemli artışlar söz konusu; gelirlerinde ve giderlerinde. Neden bunlarla ilgili bilgi vermeyecekler bütçede olduğu gibi? Bütçe neyse aynı usule tabi olması gerekir. Neden aynı usule tabi olmuyor da bir bakan geliyor? Bütçenin hazırlanmasıyla da ilgisi yok yani mantık olarak Maliye Bakanlığının ilgisi var ama bütçeyi hazırlamakla görevli tek kurum Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının bağlı olduğu yer Cumhurbaşkanlığı. Bütçede olduğu gibi Cumhurbaşkanı Yardımcısının gelip sunum yapması lazım, neden Hazine ve Maliye Bakanı geliyor? Hazine ve Maliye Bakanlığının görevleri arasında “bütçe hazırlamak” diye bir şey yok.

Değerli arkadaşlar, bunlar üst üste yapılan çok önemli yanlışlardır, anayasal yanlışlardır, boşluklardır; bunlar bir devlet adabı içerisinde, aklı içerisinde, hafızası içerisinde affedilmeyecek hatalardır. Hele Türkiye Cumhuriyeti gibi 100’üncü yılına gelmiş ama devlet geleneği binlerce yıldan beri devam eden bir ülke için bunlar çok önemli hatalardır, bunları göz göre göre yapıyoruz maalesef. Bunlar düzeltilmesi gereken çok önemli konulardır, bunları kimse atlayamaz, bunları kimse küçümsemez, bunlarla ilgili olarak doğru iş yapmak zorundayız. Esas, usule tabidir. Şimdi, bütçeyle ilgili böyle önemli usulsüzlükler yapıyoruz. Biraz önce söyledim, şimdi bu kadar önemli bir kanunu görüşüyoruz Türkiye’nin finansıyla ilgili; 5 milyar dolara yakın masraf yapılmış, maliyeti olan bir finans merkeziyle ilgili konuyu görüşüyoruz; siyasi muhatabımız yok ne Plan ve Bütçe Komisyonunda ne Genel Kurulda. Bu kadar masraf yapılmış, bu iş nasıl olacak, nasıl yapılacak, dışarıyla ilişkiler nasıl yürütecek? “İlgili kurumları denetleyelim.” diyoruz, siyasi muhatabımız yok.

Değerli arkadaşlar, bunlar söylediğim gibi yanlış işler, yanlış konulardır, bunlar düzeltilmesi gereken konulardır.

Sabırla dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum. Umarım dikkate alınır bu söylediklerimiz. Kanun teklifinin de söylememize rağmen dikkate alınmayacağını bildiğim için şimdiden hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık konuşacak.

Buyurunuz Sayın Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

LALE KARABIYIK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “uluslararası finans merkezi” deyince biz eskiden derslerde şöyle anlatıyorduk, “Fon arz ve talebinin karşılaştığı kent.” diyorduk. Evet, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi olarak bugün bir teklif var ve İstanbul Finans Merkezi’nin amacını da çok net biliyoruz ama önce şunu ifade edeyim: Dünyada 10 önemli finans merkezi var; işte, Londra, New York, Singapur, Hong Kong gibi sıralayabiliriz. Şimdi, biz bu kanun teklifinde ne istiyoruz? İstanbul’u uluslararası bir finans merkezi hâline getirmek istiyoruz; hedef çok güzel. Amaç ne? Türkiye’nin finansal rekabet gücünü artırmak, dünyada önde gelen finans merkezlerinden biri hâline getirmek; amaç da gerçekten çok güzel. Biz bunu istiyor muyuz Cumhuriyet Halk Partisi olarak? Evet, istiyoruz ama Cumhuriyet Halk Partisi olarak -iyi örneklerinde olduğu gibi- yasal zemini, kurumsal çerçevesi sağlam bir şekilde oluşturulmuş, yönetim ve denetimi şeffaf bir finans merkezinin kurulmasını istiyoruz biz. Ancak şu anda olduğu gibi, yeterince tartışmadan, getirdiğiniz şekilde ve getirdiğiniz şu ortamda kanunlaşmasını ise asla doğru bulmuyoruz.

Şimdi, diyeceksiniz ki bize “İstanbul Finans Merkezi’ne siz karşınız.” Ben de şunu söyleyeceğim size ve şunu çok iyi bilin diyeceğim: Böyle bir merkez kurulsa bile, sağlıklı çalışmasına, başarılı olmasına ve yatırımcılar tarafından tercih ediliyor olmasına en büyük engel biz değil sizsiniz. Neden? Nedenlerden bir tanesi: Tek adam rejiminin siyasi ve ekonomi politikalarıyla ilgili karar ve uygulamaları, İstanbul’un finans merkezi olmasının önündeki en önemli engeldir değerli arkadaşlar. Hatta şöyle de hatırlatayım: 2018’de 4,7 lira olan dolar, Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçtikten sonra, şimdi, bu arada 17 liraya da çıkmış durumda.

Değerli milletvekilleri, binasını yapmakla finans merkezi olmuyor ya da Ankara’dan Merkez Bankası, SPK, BDDK gibi kuruluşları İstanbul’a taşımakla da finans merkezi olmuyor maalesef. Şöyle bir soru var akla gelen: Neden uluslararası yatırımcılar diğer finans merkezleri yerine İstanbul Finans Merkezi’ni tercih etsinler? Bunu sormak lazım. Evet, yatırımcıların gelmesi için birtakım teşvikler, kolaylıklar, işte vergi istisnaları olacak, onlar için getirinin ne olduğu, getirinin yüksekliği de önemli, ancak değerli milletvekilleri, şunu da unutmayalım ki yatırımcılar için gelecekleri ülkede başta istikrar olmak üzere başka konular da önemli.

İstikrar... Şimdi, istikrardan açılmışken şunu söyleyelim: “İstikrar” deyince maalesef ekonomi yönetiminin şu anda yaptığı hatalar ve yıllar itibarıyla yapmış olduğu hatalar istikrar yapıcı hamleler değildir, bu ülkede istikrar bozucu hamlelerdir; bunu kabul etmek lazım. Oysa finans merkezi olarak güven ve istikrar temeldir, bu istenir.

Şimdi faiz örneğine bakalım, sadece faiz örneğine bakalım, bu bile yetiyor söylemek istediğimi anlatmaya. “Politika faizini düşürüyoruz.” dediniz, ne oldu? Vatandaşa yansıyan faiz -çok ayrıntısına girmiyorum ama- kat kat yükseldi. “Politika faizini düşürdük.” dediniz, şu anda hazinenin bankalardan bulmak istediği borcun faizi yine yükseldi, daha fazla faiz oranıyla borçlanıyor. E, politika faizi güya düştü, ne oldu? Dışarıya yüzde 12,5’lerden döviz bazında borçlanıyor. Yani “Bu ne yaman bir çelişkidir?” derler ya, işte aynen öyle.

Peki, şu kanun teklifini şu anda getirdiğiniz zemine ve duruma bir bakalım. Uluslararası finans merkezi olmak istiyoruz ama Türkiye’nin, şu anda, iktidar sayesinde, ekonomi yönetimi sayesinde zaten kendisi finans krizi içerisinde. Türk lirasını koruyamayan bir ekonomi yönetimi var ve kendisine güven de kalmamış durumda. Başka ne var şu ortamda? Özerk olmayan bir Merkez Bankası var ki rezervleri de ekside. Devletin açıkladığı verilere, başta TÜİK olmak üzere, güven kalmamış da bir ortam söz konusu. Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 139 ülke arasında 23’üncü sıradayız. Yani bırakın

yabancı yatırımcı gelmesini, bizim yatırımcılar dışarıya kaçıyor. Şu ortamda, getirmek istediğiniz kanun teklifinin şu ortamında, içeride bulduğumuz özellikler genel hatlarıyla bunlar. Peki, nerede hukukun üstünlüğü, yargının bağımsızlığı nerede değerli milletvekilleri? Ya ifade özgürlüğü, o nerede?

Şimdi, bakın, CDS'ler... CDS -biliyorsunuz, Türkiye'nin risk primini gösteren CDS'ler- şu anda 800-900 aralığında ama 2008 küresel krizinde bile 246'lardaydı. Şimdi size bir şey hatırlatacağım; gerçi 15 kişiden fazla dinleyen yok iktidarda ama ben yine de söylemek istiyorum. Bakın, iktidarınızda CDS'lerin düştüğü yani risk priminin düştüğü bir dönem var; demek ki iyi şeyler yapılırca düşüyor. Peki, bu dönem ne zaman, hatırlıyor musunuz bu dönemi? Ben size hatırlatayım; CDS'lerin 164'e kadar düştüğü bu dönem -bilmiyorum, hatırlayan var mı ama- İstanbul Sözleşmesi'ne ev sahipliği yaptığınız dönemdir değerli milletvekilleri. (CHP sıralarından alkışlar) İşte o dönemde 164'e düşmüştür ama yapılan bütün yanlışlarla ve istikrar bozucu bütün hamlelerinle şu anda 800-900 aralığına gelmiştir; bunu unutmayalım.

Şimdi, İstanbul Finans Merkezi'nin bizim için soru işareti olan başka yönleri de var. Diyeceksiniz ki: "Siz zaten her şeye karşısınız." Hayır, karşı değiliz ama bazı soru işaretleri yaşıyoruz çünkü bazı örnekleri yaşadık ve siz bize bunları yaşattınız, onun için aklımıza hep soru işaretleri geliyor. Bakın, Sayıştay denetimi yok özel kanunlarla özel hükümlere tabi olduğu için; bu bir soru işareti. Yine, Varlık Fonu, şu ana kadar eleştirdiğimiz ve doğru uygulamaları yapmadığını ifade ettiğimiz Varlık Fonu bir şirket kuruyor ve bu şirketin bütün yetkisi dâhilinde oluyor İstanbul Finans Merkezi ve yirmi yıl bu görevde kalabiliyor ve personelini alırken -burası çok önemli- KPSS falan değil, istediği usul ve yöntemle alıyor ve bu personel üzerinde de istediği şekilde çalışma usulleri getirebiliyor. Şimdi, burada bir teşkilatlanma olur mu, burada bir birikme olur mu, burada siyasi birtakım oluşumlar olur mu; bunların hepsi soru işareti.

Diğer taraftan, birtakım kolaylıklar getiriliyor evet, vergi muafiyetleri getiriliyor ama bunların bazıları da Anayasa'nın maddelerine aykırı; bunu da belirtmek isterim.

Bir başka nokta -az önce Bülent Bey de ifade etti- birtakım gelirlerden, vergi gelirlerinden vazgeçiliyor yani çok başarılı olarak gitse bile bu uygulama. Peki, bir etki analizi yapıldı mı? Yani biz birtakım gelirlerden vazgeçiyoruz; bunun faydası, maliyeti, zararı, kârı ne olacak? Her zaman olduğu gibi, hiçbir etki analizi yapılmadan buraya bir kanun teklifi getiriyorsunuz, bunu da artık normal bir usul olarak göstermeye çalışıyorsunuz.

Şimdi, bir başka nokta, diyorsunuz ki: "Çok başarılı olacak, Türkiye'yi uluslararası literatürde en iyi yerlere getirecek bir finans merkezi oluşturacağız." Ama şu anda iktidarın ekonomi yönteminin nasıl bir krizin içerisinde olduğunu da hepimiz biliyoruz.

Değerli milletvekilleri, 240 milyar faize ayrılmıştı zaten, şimdi ek bütçeyle 89 milyar daha üzerine ilave ediyoruz. Ne için? Sadece faiz için; bunu unutmayın. Bu, sizin finans krizinizden, para bulamayışınızdan ve getirdiğiniz bütün çalışmaların, uygulamaların yanlışlığından kaynaklanıyor. "Kur korumalı mevduat" dediniz, "5 kuruş zararı olmayacak." dediniz, o da bütçeye 40 milyar lira yük getirdi. "2 trilyona çıkartacağız." dediğiniz millî gelir ise şu anda 794 milyar dolarda. Bunlar hep sizin başarısızlıklarınız ve 2018'de 4 lira 71 kuruş olan dolar bugün 17 kúsurlara dayandı ve siz "İstanbul Finans Merkezi'nin zamanıdır." diyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LALE KARABIYIK (Devamla) – Tamamlayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurunuz.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Öncelikle oturup, şapkanızı önünüze koyup başarısızlıklarınızı görmemiz gerekiyor; ardından, böyle bir düzenlemeyle değil, alt komisyonlarda tartışarak ve doğru bir zemin üzerine yatırarak bu konunun tekrar gündeme gelmesi gerekiyor. Başarılı olması için de erken seçim olup, sizin bir an önce ekonomi yönetiminden ve iktidardan uzaklaşmanız gerekiyor.

Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 7'nci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Durmuş Yılmaz.

Buyurunuz Sayın Yılmaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 338 sıra sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü hakkında İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, kadim bir medeniyet ve ticaret merkezi olan İstanbul'un finans merkezi olması son derece önemli ve dünyada birçok şehre göre İstanbul bunu çoktan hak etti. Dolayısıyla, İstanbul'un finans merkezi yapılmasıyla ilgili olarak getirilen yasa teklifinin amacını İYİ Parti olarak destekliyoruz. Dikkat edin, amacını destekliyoruz ama teklifin içeriğini desteklemiyoruz çünkü teklifin içeriği boş; bu düzenlemeyle İstanbul, finans merkezi olmaz, olamaz.

Aslında, İstanbul'un finans merkezi olması çok gecikmiş bir olay. Bunun bir an önce halledilmesi ve dolayısıyla da dünyadaki finans merkezlerinin yaptıkları ve ürettikleri katma değerden İstanbul'un da pay alması gerekir. Ama maalesef biz üzerimize düşeni yapmadık ve dolayısıyla da bu payı alamıyoruz.

Dolayısıyla, yapılması gereken şey, İstanbul'un nasıl finans merkezi yapılacağı sorusunun cevabını doğru vermektir. Şöyle geçmişe baktığımızda, İstanbul'un finans merkezi olmasıyla ilgili olarak -benden önceki konuşmacılar da söylediler, özellikle Grup Başkan Vekilimiz Erhan Bey detaylı olarak açıkladı- ülkemizdeki çalışmalarına 2009 yılında Onuncu Kalkınma Planı'yla gündeme geldiğini görüyoruz. 2009 yılında Yüksek Planlama Kurulu “İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Strateji Belgesi” adında uzun soluklu, sürdürülebilir bir belge yayımladı. Bu belge 9 stratejik konu ve bunlara bağlı 71 eylem planından oluşuyordu. Sonra, zamanın Cumhurbaşkanı Sayın Tayyip Erdoğan da bu belgede yer alan tedbirlerin hayata geçirilmesi için bir genelge yayımlayarak çalışmaları başlattı. Çalışmalar şunu hedefliyordu: 80'in üzerinde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşunun görev alması ve dolayısıyla bu görevi yaparken de 9 adet çalışma grubunun oluşturulması öngörülmüyordu ve buradaki 71 adet eylem planı da bir takvime bağlanmıştı; hepsi takvimlendirilmişti ve özellikle de yüzde 90'a yakını 2010 ile 2012 yılları arasında bitirilecekti ve dolayısıyla da o tarihten itibaren artık İstanbul, bizatihi doğal akışı içerisinde finans merkezi olmaya başlayacaktı.

Bu belgede öngörülen tedbirlerin bir kısmının yapıldığı doğru ama bunların önemli bir kısmı ne acı ki şu ana kadar gerçekleştirilemedi ve nedense de geçen süre içerisinde hayata geçirilemedi çünkü -tekraren söylüyorum ki- bir yerin finans merkezi olabilmesi için gerekli olan bazı koşulların sağlanması gerekiyor. Bu koşullar, belirsizliklerin asgariye indirildiği, öngörülebilirliğin arttığı, makro dengeleri tıkır tıkır işleyen bir ekonomik yapı gerektiriyor. Ayrıca, sağlıklı işleyen bir hukuk düzeni -ki bu son derece önemli- ortaya çıkan hukuksal sorunları meri mevzuat çerçevesinde çözümlenecek olan bir yasal düzenleme ve bir tahkim merkezi olarak karşımıza çıkıyor. Tabii, buna ilave olarak, olmazsa olmaz şart olarak ülkenin rekabete açıklık derecesi, iş yapma kolaylığı, rekabet gücü, hükûmetin bu konulardaki etkinliği ve dolayısıyla yolsuzluk algısı da son derece önemli hususlar.

Tarihsel olarak finans merkezlerinin gelişmesine baktığımızda şunu görüyoruz: Coğrafi konumu, ülkenin dünya ekonomisindeki, ticaretindeki yeri, uluslararası ilişkilerdeki konumu gibi koşullarından dolayı bazı ülkeler, bölgeler, şehirler ön plana çıkmışlar. Londra, New York, son zamanlarda Şanghay böyle yerlerdir. Buralarda otoriteler finans merkezi kurmak için özel yasalar çıkarmamışlar ama öyle yasal düzenlemeler, öyle hukuk düzenlemesi yapmışlar, öyle muhasebe standartları getirmişler ve öyle insan kaynağı yetiştirecek tedbirler almışlar ki ekonomiyle ilgilenen, üretim yapan, ticaret yapan insanlar buralarda kendileri için bir çıkar, bir katma değer görmüşler ve dolayısıyla da operasyonlarını bu merkezlere gönüllü olarak taşımışlar. İşte, Londra, New York Finans Merkezleri de böyle oluşmuştur ve gelişmiştir. Dolayısıyla, bizim şu anda, bu yasada öngördüğümüz şekilde koordinatları belli olmuş ve etrafı tel örgüyle çevrilmiş bir alan değildir finans merkezi. Bunun adı olsa olsa özel finans alanı gibi, özel ticaret alanı gibi, ticaret “zone”u gibi bir şeydir; sizin yaptığınız bu. Buradan İstanbul ticaret merkezi doğmaz.

Şu anda görüşmekte olduğumuz İstanbul Finans Merkezi Yasa Teklifi böyle bir doğal gelişim sonucu ortaya çıkmış bir durum değil ve bunu sağlayamaz. Dubai, Astana gibi, siyasi iradenin olması gerektiği için öngördüğü yasal düzenlemelerle ortaya çıkmış finans merkezlerinin bir kopyasından başka bir şey değil. Şu andaki yasa teklifinin bütün maddeleri, ister Dubai’yi esas alın isterse Astana Finans Merkezini esas alın, oradaki düzenlemelerin kopyalayapıştırından başka hiçbir şey değil. Bu bölgelerdeki ülkelerin kendi hukukları geçerli değildir, ülkelerin dili geçerli değildir, ülkenin parası geçerli değildir. Bu bölgelerde muhasebe kayıtları, hukuk düzenlemeleri, sözleşmeler istenilen şekilde, istenilen ülkenin hukuk düzenine, diline göre düzenlenebilir. Yani İstanbul bir Londra, bir New York olmayacak. Biz, bu düzenlemelerle, Türk lirasını ekonomimizden, finans merkezinden kovuyoruz; Türk lirasının adı yok burada. Türk hukukunu İstanbul Finans Merkezi’nden kovuyoruz; Türk adaleti, Türk yasası da olmayacak. Bir sorun çıktığında istenilen mahkemeyi, istenilen hukuk düzenini seçme imkânı veriliyor; bu bizi istenilmeyen, bambaşka yerlere götürecektir ve götürebilir. Bizim görevimiz, yukarıda andığım Yüksek Planlama Kurulu kararındaki tedbirleri hayata geçirerek İstanbul’u hayatın doğal akışı içerisinde finans merkezi yapmaktır. Benim önerim: Lütfen bu yasa teklifini geri çekin, AK PARTİ’nin 2009-2010 yıllarında hazırladığı bu Yüksek Planlama Kurulu kararındaki öngörülerini hayata geçirelim; onu geçirdikten sonra sandalyemizde arkamıza yaslanalım, başka yapacağımız bir şey yok, İstanbul otomatik olarak, kendiliğinden finans merkezi olacaktır New York’un, Londra’nın olduğu gibi. Ama bu düzenlemelerle İstanbul’un finans merkezi olması -tekraren söylüyorum- mümkün değildir. Oysa biz bu yasayla âdetâ yabancıları yalvarıyoruz; bu yasanın özü, esası bu. Diyoruz ki: “İstanbul’da bir bina yaptık, kiracı arıyoruz. Kiracı olarak gelerseniz size şu şu şu imkânları vermeye hazırız.” Bu yasanın özü, esası bu. Dubai’nin, Astana’nın bu şekilde yapılmış olması bizim de aynısını yapmamızı gerektirmez, gerektirmiyor; bence bu, Türkiye’ye hiç yakışmıyor. İstanbul, kendi iç dinamiklerimizle, kendi hukukumuzla, kendi kültürümüzle finans merkezi olmalıdır. Onun dışında, diyelim ki kiracıyı bulduk, bütün ofisler kiralandı, yapımçı şirket kurtarıldı, kiralara aksatılmadan ödeniyor; bu, İstanbul’u gerçekten finans merkezi yapmaya yeterli mi? İstanbul Finans Merkezi’nin uluslararası standartta işlemesini sağlayabilecek düzene ve kabullere sahip miyiz?

Ekonomi yönetiminde atılan her adım bir öncekinden daha vahim oluyor. “Önlem” diye açıklanan her karar sorunları hem daha geniş alanlara yayıyor hem büyütüyor. 1970’lerin sonlarında Türkiye’de standart bir durum olan ek bütçe kâbusu maalesef bugün geri geldi. Bir hükûmetin kendi halkına karşı işleyebileceği en ağır cürüm olan enflasyonda dünya 4’üncüsü olan, kendi parasını kendi ekonomisinden kovan, dolarizasyonu yüzde 70’lere dayandıran, devletin kontratlarının Türk lirasıyla değil yabancıların parası üzerinden yapıldığı bir ortamda İstanbul nasıl finans merkezi olacak? Buna aklınız eriyor mu? (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Son bir yılda Türk ekonomisinde serbest piyasa ekonomisiyle ilgili olarak alınan kararlara baktığımızda şunları görüyoruz maalesef: Kredi kullanan vatandaşın elinden krediyi nereye kullanacağı hususunda taahhüt alıyoruz, tasarruf hakkına müdahale ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – “Bankalara talimat vererek döviz alış-satış kotasyonları arasındaki farkı açın.” diyoruz.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – “Kişilerin bankalar arası piyasada döviz işlemi yapmasına izin vermiyoruz. Gidin, bankaların şubelerinde yapın, işlemleri ancak banka şubelerinde yapabilirsiniz.” diyoruz, mevduat faizine tavan getiriyoruz, dövizini bozmayan şirketlerin EXIM kredilerine ulaşmalarını engelliyoruz. ”Döviz yükümlülüklerine karşı uzun vadeli DİBS alın.” diyoruz vesaire, vesaire, vesaire... Böyle bir ortamda bütün şartları sağlasanız bile hangi yabancı gelecek de bu ülkede operasyonunu buraya çekecek ve İstanbul’u finans merkezi yapacak ve biz de dünyadaki finans merkezlerinin aldığı paylardan pay alacağız?

Sonuç olarak şunu söylüyorum: Gelin -tekraren söylüyorum- bu yasayı çekin. Eğer çekmeyecekseniz adını “İstanbul özel finans alanı” olarak değiştirin, öylece devam edin. 2009 yılındaki Yüksek Planlama Kurulu kararına dönün, hep birlikte dönelim, oradaki hedefleri gerçekleştirelim ve tekraren söylüyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURMUŞ YILMAZ (Devamla) – Onu gerçekleştirdiğimiz gün sandalyemize oturup arkaya yaslanalım, İstanbul kendiliğinden finans merkezi olmuştur.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurunuz Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 338 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin geneli üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle, sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifi, İstanbul Finans Merkezi’yle ilgili düzenlemeleri içermektedir. Dünyada ticaret ağının ve sermaye hareketlerinin yoğun olduğu yerlerde görülen finans merkezleri, ülkelerin ekonomik açıdan ön plana çıkan şehirlerinde finans alanında hizmet veren kuruluşların bir araya getirilmesiyle ortaya çıkmıştır. Finans merkezleri, ekonomik büyüme ve kalkınmayı destekleme açısından çok önemli olan finansal aracılık işlevinin uluslararası boyutta yer aldığı bir merkez, bir bakıma, fon fazlası olanların fon gereksinimi olanlarla uluslararası buluşma yeridir.

Ülkeler, küresel ekonomide daha etkin bir konumda olabilmek için potansiyeli bulunan şehirlerini finans merkezine dönüştürerek hem ticaret ağlarını genişletmeyi hem de makroekonomik görünümelerini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ülkelerin finans merkezlerine sahip olması, başta dış yatırım ve vergi gelirleri olmak üzere, ekonomik büyüme performansından ihracattaki konumlarına kadar birçok alanı olumlu etkilemektedir. Finans piyasalarında merkez hâline gelen şehirlerin genişleyen iş ağına ev sahipliği yapması, ülkelerin içinde bulundukları coğrafyada benzer konumdaki ülkelere pozitif anlamda ayrışmasını ve etki alanını artırmasını beraberinde getirmektedir.

İstanbul, yüzyıllar boyunca ekonomik faaliyetlerin odağında yer alan bir şehir olup Türkiye ekonomisinin en önemli şehri ve uluslararası ticaretin kritik bir üssü olarak ön plana çıkmaktadır. Türkiye'nin Doğu Avrupa, Orta Doğu ve Orta Asya bölgelerindeki ekonomik ve finansal gelişmişlik anlamındaki güçlü konumu göz önüne alındığında İstanbul'un öncelikle bölgesel, sonrasında ise küresel bir finans merkezi hâline gelebilecek potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Hâlihazırda bankacılık ve sigortacılık gibi finansal hizmetlerin birçok alt sektöründe uluslararası standartları karşılayan bir konumda olan Türkiye'nin İstanbul Finans Merkezi Projesi'ni hızla hayata geçirmesi, önümüzdeki süreçte İstanbul'u bulunduğu coğrafyada finansal hareketlerin yoğunlaştığı bir merkez hâline getirecektir.

Türkiye'nin gelişmiş bir finans merkezine sahip olmasıyla birlikte, kısa vadeli yatırımların yerini uzun vadeli yatırımlar alacak, doğrudan yabancı yatırım akışı hız kazanacak ve tasarruf oranları da artış gösterecektir. Son derece gerçekçi bir vizyon projesi olan İstanbul Finans Merkezi, hem iç hem de dış şoklara karşı ekonomik yapının dayanıklılığını da artıracaktır. Finans sektöründe İstanbul'un, dünyanın önde gelen küresel ve bölgesel merkezleriyle rekabet edebilir hâle gelmesi, Türkiye'nin ekonomik açıdan bu merkezlere sahip ülkelerle de olan pozisyonunu pozitif olarak etkileyecektir.

Değerli milletvekilleri, On Birinci Kalkınma Planı'nda reel sektörün finansman ihtiyacına düşük maliyetle cevap verebilen, farklı nitelikteki finansal araçları güvenilir kurumlar aracılığıyla geniş bir yatırımcı tabanına sunabilen ve İstanbul'un cazip bir küresel finans merkezi olma hedefini destekleyen, kurumsal yapısı güçlü bir finansal sektörün oluşturulması, temel amaç olarak yer almıştır. Bu kanun teklifiyle, ülkemizin finansal rekabet gücünü uluslararası alanda artırmak, finansal piyasalarla ürün ve hizmetlerin gelişmesine ve derinleşmesine katkıda bulunmak, uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonu güçlendirmek ve bu sayede İstanbul Finans Merkezi'nin önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamak amaçlanmaktadır.

İstanbul Finans Merkezi'nde katılımcı belgesi olarak finansal faaliyet gösteren kuruluşların yurt dışında yerleşik kişilere sundukları finansal hizmetler, hizmetten nihai olarak yurt dışında faydalanılması koşuluyla finansal hizmet ihracatı olarak değerlendirilecektir. Katılımcı belgesi, Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından verilecektir. Katılımcı belgesi muafiyet koşulları, katılımcı belgesinin verilmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin usul ve esaslar uygulama yönetmeliğinde düzenlenecektir. Katılımcıların faaliyetlerine ilişkin izin, ruhsat ve benzeri onay başvuruları ile çalışanlar ve bakmakla yükümlü oldukları kişilere ait izin ve onay başvurularının hızla yapılabilmesini teminen tek durak büro kurulması öngörülmektedir. Tek durak büroda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı temsilcileri ile ilgili ilçe belediyesi temsilcileri yer alacaktır.

İstanbul Finans Merkezi'ni rekabetçi kılmaya yönelik olarak katılımcıların işlem maliyetlerini azaltmak ve nitelikli insan kaynağı temin etmek suretiyle, dünyadaki diğer finans merkezlerinde faaliyet gösteren finans kurumlarıyla rekabet edebilmelerini sağlamak amacıyla çeşitli vergi ve harç istisnaları getirilmektedir. Buna göre, finansal hizmet ihracatı kazançlarının yüzde 75'i kurumlar vergisinden istisna tutulmakta ve istisna oranının 2022 ile 2031 yılları arasında yüzde 100 olarak uygulanması düzenlenmektedir. Finansal hizmet ihracatı işlemlerine yönelik banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası ile harç istisnası ve düzenlenen kâğıtlara damga vergisi istisnası getirilmektedir. İstanbul Finans Merkezi'nde yer alan taşınmazların kiralanmasına dair işlemler her türlü harçtan ve bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisna tutulmaktadır.

İstanbul Finans Merkezi'nde istihdam edilen personelin safi aylıklarının yurt dışında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde yüzde 60'ı, yurt dışında en az on yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde ise yüzde 80'i gelir vergisinden istisna tutulmaktadır. Vergi istisnalarından yararlanma, katılımcı belgesi olarak ofis alanında yer alma ve finansal hizmet ihracatı gerçekleştirme şartlarına bağlanmışken nitelikli insan kaynağı çekmeye yönelik gelir vergisi istisnasından yararlanmada katılımcı belgesi olarak ofis alanı içerisinde yer alma şartı yeterli görülmüştür.

İstanbul Finans Merkezi'nin tüm altyapı ve üstyapısının işletilmesi, yönetilmesi ve bağımsız bölümlerin kiraya verilmesi iş ve işlemleri, yirmi yıl süreyle Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulan anonim şirket tarafından yürütülecektir. Ülkemizde son yıllarda finansal hizmet ihracatında yukarı yönlü bir ivme yakalanmış olmakla birlikte çok ciddi bir artış potansiyeli olduğu ve İstanbul Finans Merkezi'nin, Türkiye'nin toplam finansal hizmet ihracatını katlayarak artıracak değerlendirilmektedir.

Dünyada finansal piyasaların derinleştirilmesi ve bankacılık dışı kesimin büyütülmesi konusunda alternatif finansal işlemler süratle yayılmaktadır. Tasarrufların ekonomiye kazandırılması ve sürdürülebilir ekonomik büyümenin desteklenmesi konusunda katılım finans sistemi önemli bir rol oynamaktadır. Katılım finans sisteminin ülkemiz finans sistemindeki yerinin güçlendirilmesine, katılım finans alanında ürün ve hizmet çeşitliliği ile insan kaynağının geliştirilmesine, politika geliştirme süreçlerini destekleyecek araç ve mekanizmaların oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Katılım finans alanında bölgenin lideri ve cazibe merkezi hâline gelebilmek için hukuki altyapının oluşturulması gerekmektedir. Bu bakımdan İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi büyük önem taşımaktadır.

Ayrıca, Bankacılık Kanunu içinde yer alan düzenlemelerden ziyade ayrı bir katılım finans kanunu çalışması yapılması daha uygun olacaktır. İstanbul Finans Merkezi'nin, Türk ve İslam dünyasıyla artan siyasi ve ekonomik ilişkileri sayesinde başta katılım finans sektöründe olmak üzere Türkiye'nin finans ve ticarete merkez ülke konumuna yükselmesine katkı sunacağına inanıyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak destek verdiğimiz İstanbul Finans Merkezi Kanun Teklifi'nin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Adına İstanbul Milletvekili Sayın Gökân Zeybek.

Buyurunuz Sayın Zeybek. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz, İstanbul Finans Merkezi... 2009 yılında İstanbul'da yeni bir ilçe meydana geldi, ilçenin adı Ataşehir; Kadıköy'den, Üsküdar'dan, Maltepe'den bazı mahallelerin birleşmesiyle bir ilçe meydana geliyor. Bugün, içindeki binaların bulunduğu Barbaros Mahallesi de Kadıköy ilçesinden Ataşehir ilçesine dâhil olmuş olan bir mahalle. Şöyle ki: Bu mahallede oturanlar 2009 yerel seçimlerinde oylarını da Ataşehir Belediye Başkanını belirlemek için kullanıyorlar. Tabii, Ataşehir'i Cumhuriyet Halk Partisi kazanınca bu finans merkezini yapma iddiasında bulunan o günkü Başbakanın, şimdiki Cumhurbaşkanının bir kararıyla burası Ümraniye ilçesine dâhil ediliyor. Tartışmalar, Büyükşehir Belediyesindeki plan uygulamaları; en son 2014 yılında, Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen bir yasayla İstanbul Finans Merkezi'nin içinde bulunduğu Barbaros Mahallesi'nin bu bölümü, Ümraniye ilçesinin sınırlarına dâhil ediliyor. Niye? Yani, şimdi, Ataşehir ilçesinin sınırları içerisinde olsa ne olur, Ümraniye ilçesinin sınırları içerisinde olsa ne olur?

Şimdi, değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, hani son zamanlarda bir “yatay mimari” lafı var; şimdi ben size bu finans kentin yatay mimari örneğini veriyorum, tam da yatay mimari! Yani, binalara bakıldığı zaman... Biraz sonra bu binalardan kaynaklanan problemleri size göstereceğim. İstanbul kentinin içerisindeki yapı bütünlüğü açısından bakıldığı zaman, gördüğünüz İstanbul Finans Merkezi, bu bölge kentin geleceği, kentin gelişmesi, şehircilik ilkeleri açısından asla uygun olmayan bir mimari anlayışla planlanmış.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 1980 yılında Londra’da, dünyanın en önemli finans merkezi olan Londra’da bir finans merkezinin bir araya toplanması; bütün yapı bloklarının, bankaların, aracı kurumların, SPK şirketlerinin, borsa şirketlerinin hepsinin toplanması destekleniyor çünkü henüz o dönemde internet yok, bankalar arasındaki evrakları birbirine telefon yoluyla ya da odacılar yoluyla gönderiyorsunuz. Yani, 1980’lerde aynı mekân içinde, aynı yapı adasında bulunma anlayışı 2020 yılına gelindiğinde yani artık bulutlar üzerinden iletişimin sağlandığı bir dönemde anlamını yitiriyor. Şimdi, İş Bankası kendi kulesini mi terk edecek; Sabancı, Akbank kendi kulesini mi terk edecek; Garanti Bankası kendi binasını terk edip buraya mı gidecek? Peki, ne oldu? Ankara’da bulunan kamu bankalarının genel merkezlerini İstanbul’a taşıdınız, önce özel firmalara ihale ettiniz, sonra bu firmalar bu işi yürütemediler, altından kalkamayınca da getirdiniz, bu binaları kamu bankalarına 500-600 milyon dolarlara sattınız. Hangi 600 milyon dolar? Hani bu tarımda sulamayı modernleştirmek için çiftçinin bulamadığı krediyi, hani küçük esnafın işini devam ettirebilmek için Halk Bankasına gidip alamadığı krediyi böyle, devasa, on binlerce metrekaare olan binalara yatırdınız.

Şimdi, değerli arkadaşlar, gökdelenlerle ilgili mimari açıdan eleştireceğim. Biz enerji üreten bir ülke değiliz, doğal gaz kaynaklarımız, petrol yataklarımız yok. Dubai ya da Birleşik Arap Emirlikleri ya da Katar’daki gibi gökdelenleri biz, yer altından çıkarılan petrolden elde ettiğimiz enerjiyle soğutabiliriz, ısıtabiliriz ama biz enerjiyi ithal eden bir ülkeyiz. Bakın, bu büyüklükteki binaların yönetim giderleri, işletme giderleri beklenenin çok üzerinde olacak, bu binaları soğutmak için... Çünkü bu binalar İstanbul’un temel iklim özelliklerine göre de planlanmadı. Nedir bunlar? Bunlar yirmi dört saat temiz hava üretmek zorunda, yirmi dört saat aydınlatılmak zorunda, yirmi dört saat içerideki havanın klimal olarak filtreden geçirilerek yeniden mekânlara verilmesi gerekiyor. E, bunların tümü enerji maliyetini artıracak.

Şimdi siz diyorsunuz ki: “Biz burada kamu bankalarının, işte, BDDK’nin dışındaki diğer yerleri...” Net ihracatçı, finansal ürün ihraç eden bir kavram getiriyorsunuz. Şimdi, değerli arkadaşlar, finansal hizmet ihracatı şu demek: 70 sente muhtaç ettiniz ülkeyi. İster doğrudan doğruya sermaye ihracatı ister şirket satma ister tahvil ya da isterse başka araçlarla Türkiye’ye gelecek olan parayı getirecek olan araçlara “ihracatçı” tanımı getiriyorsunuz ve bunlarla ilgili de uzun vadeli vergiden istisnalar getiriyorsunuz.

Şimdi, ben size bir bilgiyi vereyim: Arkadaşlar, CDS 850 oldu. Ne demek biliyor musunuz? Bugün Türkiye’nin en önemli cam şirketi yani Türkiye’nin cam üreten en önemli şirketinin yurt dışına bir yıllık borçlanma için ödediği net dolar faizi yüzde 10, net olarak dolar üzerinden. Artık Türkiye’de hiçbir şirket yüzde 10’un altında bir borçlanmayla para bulamıyor. Şimdi -2002-2007 dönemini ayrı tutarak- 2007’den sonra uygulamaya çalıştığınız modelle getirdiğiniz nokta bu.

Şimdi, peki, ne yapılması gerekiyor? Yani Türkiye’nin bugün 60’ıncı sıradaki İstanbul Finans Merkezi’nin daha önde bir yere ulaşabilmesi için yapılması gerekenleri size şimdi söyleyeceğim değerli arkadaşlar: Üretim, sadece üretim değil, sadece büyüme değil; kalkınma, büyümenin tabana yayılması, kalkınmanın adaletli biçimiyle sağlanması, kur rejimi. “Faiz neden, enflasyon sonuçtur.” gibi çağ dışı bir anlayışın terk edilerek ihracat odaklı, teknoloji odaklı bir üretimin yeniden canlandırılmasıyla,

politika faizi ile piyasa faizi arasındaki dengesizliğin, hiçbir bilimsel veriye dayanmayan dengesizliğin kesinlikle ortadan kaldırılmasıyla, destek ve kredi paketleriyle istenilen sonuca ulaşamayacağını görerek nitelikli insanını, liyakatli insanını, Türkiye'nin Batı'ya giden yetişmiş insanlarını tersine göçle yeniden ülkeye kazandıracak olan bir anlayışa ihtiyaç var. (CHP sıralarından alkışlar)

Yapısal sorunları, katılımcılığı, toplumun tüm katmanlarını yönetim erklerinin içine alarak demokrasiyi, çevreyi, dijitalleşmeyi ve güçlendirilmiş parlamenter sistemi sivil toplumla birlikte risk algısını azaltarak ancak tümüyle çözebilirsiniz. Hükümet sistemi baştan sona değişmeli, yeniden parlamenter demokrasi egemen olmalıdır. Yapısal dönüşümü sağlayarak denge ve denetim yanlışlarını ortadan kaldıracak bir ekonomik anlayışın mutlaka ortaya konması gerekir. Saydam, hesap verebilir, liyakat sahibi, dünyayla entegre olmuş ve dünyada kendisine yeni bir yol arayan, yeni ekonomik kararları yeni kurullar ve yeni kurumlarla oluşturan bir büyük yönetim anlayışı değişikliğine ihtiyaç vardır. Ham maddeyi olabildiğince üretebilecek, ham maddenin iz sürümünü, üretim süreçlerini ve tüketime kadar geçen süreçlerini ekonomik verilere uygun olarak yönetebilecek, yeşil bir büyümeye toplumun bütün bireylerini inandıracak ve dijitalleşmeye açık bir yönetim anlayışına ihtiyaç vardır.

Siz cinsiyet eşitliğini sağlayamazsanız, siz İstanbul Sözleşmesi'nin gereğini yerine getiremezseniz, yargının bağımsızlığını sağlayamazsanız, hukukun üstünlüğünü olmazsa olmaz şart olarak yerine getiremezseniz İstanbul'u finans merkezi hâline asla getiremezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Değişim, dönüşüm, cesaret, hep birlikte ancak bütün toplumun ortak hayaller kurmasıyla gerçekleşebilir. Bunun için zihinsel dönüşüme, bunun için Trakya'sıyla, Anadolu'suyla bütün Türkiye'nin ortak bir geleceğe birlikte inanmasıyla, sürdürülebilir kalkınma, yeni bir yol haritası, Anadolu'nun sesini, Trakya'nın sesini, Türkiye Büyük Millet Meclisinde işçinin, köylünün, üretenin sesini duyurduğumuz anda Türkiye ve İstanbul bir finans merkezine dönüşebilir. Tek fikir, tek model, teklik, tek adamcılık yerine çoğulculuğu esas alan bir yönetim anlayışını, baştan sona eğitim reformuyla ülkeyi yeniden orta gelir tuzağından, şimdi içine düştüğümüz orta eğitim tuzağından kurtaracak büyük bir eğitim hamlesiyle İstanbul'u dünyanın finans merkezi yapabilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

GÖKAN ZEYBEK (Devamla) – Kadına şiddete karşı İstanbul Sözleşmesi'ni derhâl hayata geçireceğini açıklayarak, AB'yle entegrasyonu, kendi ülken içinde yaşayan tüm insanların hukuk önünde, devlet katında eşit ve adil bir biçimiyle hak sahibi olduğunu, Türkiye'nin kalkınması için Kopenhag Kriterlerini, Glasgow İklim Zirvesi kararlarını tümüyle hayata geçirecek ve ülkeyi topyekün 84 milyon hep birlikte birlik olarak kalkındıracağınıza, büyüteceğinize, Türkiye Büyük Millet Meclisini etkin, verimli olarak kullanacağınıza, basın üzerindeki vesayeti ortadan kaldıracığınıza söz verdiğiniz anda ancak dünyada sermaye hareketleri için İstanbul bir cazibe hâline gelir. Siz gidince İstanbul finans merkezi olabilir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

Şahsınız adına da konuşacağınızdan süreniz on beş dakikadır.

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu iktidarın bir finans merkezi hayali vardı, uzun zamandır bunu dillendiriyordu ama her işte olduğu gibi bu işte de geç kaldı, zamanın ruhunu okuyamadı değerli arkadaşlar ve 2022 yılında bir beton tarlasının finans merkezi olacağını zannetti bu iktidar. Gittik, gördük; vallahi cilalı, beton binalar ama ruhu yok değerli arkadaşlar. Mustafa Sandal'ın bir şarkısı vardı ya: “Onun arabası var/Maalesef ruhu yok.” demişti ya, aynen öyle, onun finans merkezi var ama maalesef, ruhu yok değerli arkadaşlar.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Parası da yok!

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, zamanın ruhunu da kaybetmiş.

Bakın, şu cep telefonu bir finans merkezidir değerli arkadaşlar. Dünyanın neresinde olursanız olun, paranız olursa yatırım yapabilirsiniz şu cep telefonuyla, bütün dünya piyasalarını takip edebilirsiniz, istediğiniz yere yatırım yapabilirsiniz; nerede olduğunuzun bir önemi yoktur, düğmeye basarsınız, yatırımınızı yaparsınız; fiziki mekânların bir önemi yoktur.

Ama bu iktidar ne yaptı biliyor musunuz 2022 yılı dünyasında? Yüz binlerce metrekaire bir beton yığınının finans merkezi olacağını zannetti, olmadı. Gittik, gördük; kamu binalarını belli bir yerine doldurmaya çalışacak; geriye kalanını kiraya vermeye çalışıyor, kiraya tutan yok. Niye yok acaba arkadaşlar kiraya tutan? Kiraya veremiyorsunuz, kimse gelmiyor; bırakın gelmeyi, mevcutlar kaçıyor değerli arkadaşlar. İşte, değerli arkadaşlar, hani Sayın Tayyip Erdoğan “İstanbul’a ihanet ettik.” demişti ya, bir ihanet projesiyle daha karşı karşıyayız. Zaten beton yığınıydı İstanbul; bu anlamda, bir ihanetle daha karşı karşıyayız değerli arkadaşlar ve o beton yığını ölü doğmuş bir yatırımdır.

Bakın, gitmeyenler bilmez, söyleyeyim: New York bir finans merkezidir, değil mi? “Wall Street” diye bir markası vardır, değil mi? Wall Street’i göreniniz var mı arkadaşlar? Wall Street bir alanı mı kapsıyor, bir beton yığınının mı ifade ediyor? Hayır. Wall Street, ruhu olan bir finans merkezidir. Neden? Çünkü Amerika bir hukuk devletidir değerli arkadaşlar.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Türkiye de öyle.

GARO PAYLAN (Devamla) – Sermaye orada kendini güvende hisseder ve bütün dünya, üçüncü dünya ülkelerinin sermayeleri Amerika’ya doğru akar. Londra bir finans merkezidir. Neden? Çünkü demokratik bir hukuk devletidir değerli arkadaşlar. Ama bakın, size bir şey söyleyeyim: Geçtiğimiz yıl New York’a gittiğimde bütün ofislerin boş olduğunu gördüm, Covid sonrası üstelik, bütün ofisler boş. Kimse ofisine gitmiyor, evinden çalışıyor; cep telefonuyla, bilgisayarıyla iş yapıyor; ofisleri boşaltmışlar. Bu iktidar yüz binlerce metrekaire ofis yapıyor, “Kiraya vereceğim.” diyor.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – O cep telefonu çeksin diye uydu fırlattık.

GARO PAYLAN (Devamla) – Geç kaldınız arkadaşlar, yanlış iş yaptınız bir kez daha.

Değerli arkadaşlar, bakın, teklifi sunan Sayın İbrahim Aydemir ne dedi, biliyor musunuz? “Bir ülkenin finans merkezi olması için, bir şehrin finans merkezi olması için olmazsa olmaz şey vergi teşvikleridir.” dedi. Güler misin, ağlar mısın? İşi de bilmiyorlar. Teklifi veren ilk imza sahibi ne diyor, biliyor musunuz? “Olmazsa olmaz şey vergi teşvikleridir.” diyor.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen ağlamaya devam et. Bugüne kadar hep ağladın, gene devam et.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ya, ben size söyleyeyim, bilmiyorsunuz öğreteyim: Olmazsa olmaz şey bir hukuk devletidir, arkadaşlar.

Bakın, bunun için de yatırım yapanlar ülkelerin karnesine bakarlar. Gelin, Türkiye’nin hukuk karnesine bakalım: Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde bakıyor şimdi yatırımcı; Türkiye 139 ülke içinde 117’nci sırada, “Otur, sıfır. Sıfır.” 139 ülke içinde 117’nci sırada olacaksın, Türkiye’ye sermaye çekeceksin.

Başka neye bakar, arkadaşlar? Şu Meclisin durumuna bakar, değil mi? Ya, kuvvetler ayrımı var mı, demokrasi var mı, Meclis işliyor mu, kurumlar işliyor mu? Bak, şurada size söyleyeyim: Buraya gelen bürokratlara bakın arkadaşlar, şu Meclisimizin hâline bakın. İstanbul Finans Merkezi Yasa Teklifi görüşülüyor. Nereye bağlı İstanbul Finans Merkezi? Varlık Fonuna bağlı, değil mi? Varlık Fonu Yönetim Kurulundan 1 kişi var mı burada? Yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Maliye Bakan Yardımcısı var.

GARO PAYLAN (Devamla) – Peki, Varlık Fonu Genel Müdürü burada mı? O da yok, Genel Müdür yok.

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı burada.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Bakan Yardımcısı var.

GARO PAYLAN (Devamla) – Genel Müdür yok.

Arkadaşlar, biz neyi görüşüyoruz?

YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Üst düzey var.

GARO PAYLAN (Devamla) – Neyi görüşüyoruz, neyi?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Aslan gibi hemşehrim oturuyor ya, baksana.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ya, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı o, arkadaşlar.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı burada.

GARO PAYLAN (Devamla) – İlgili bürokratlar buraya gelmeye tenezzül bile etmiyorlar. Niye? Çünkü burada el kaldırıp el indiren kurşun askerler var, “Nasıl olsa gelip geçecek.” diyorlar.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Halkın iradesine saygısızlık yapma.

GARO PAYLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu doğru değil. Buraya bürokrat gelmiyorsa 1 kere “Hayır.” deyin; bak, buraya nasıl geliyorlar tıpış tıpış, yasalarını takip ediyorlar.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Aslan gibi Bakan Yardımcısı oturuyor.

GARO PAYLAN (Devamla) – İşte, bu, Meclisimize yapılmış bir saygısızlıktır.

Bakın, arkadaşlar, size bir fıkra anlatacağım. İstanbul Finans Merkezi kuruluyor; ee, bu yasayı çıkaracaksınız, finans gelecek ya; ertesi gün hangi yasayı çıkaracaksınız? Sosyal medyaya sansür yasası. Bunu fıkra diye uluslararası piyasalara anlatabilirsiniz. Biz bugün Finans Merkezi Yasası’nı çıkarıyoruz, yarın da sosyal medyaya sansür yasası çıkarıyoruz; alın, size fıkra. Sosyal medyaya sansür yasasının çıkarıldığı bir ülkeye -bir gün önce Finans Merkezi Yasası çıkarmışsın- finans gelir mi arkadaşlar o ülkeye? E, gelmez, ne yaparsan yap gelmez.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Dezenformasyon, dezenformasyon yasası...

GARO PAYLAN (Devamla) – Bu karnede sermaye sahipleri ve finansçılar başka neye bakar? Basın özgürlüğüne bakar. Niye biliyor musunuz, niye, niye basın özgürlüğüne bakar? Başına bir haksızlık geldiğinde basın yazabiliyor mu, yazamıyor mu; buna bakar.

Bakın, karnenizi söyleyeyim: 180 ülke içinde 157’nci sıradasınız. Otur, bir sıfır daha, sıfır. Başka neye bakar? Bakın, burada bürokratların içinde bir tane kadın arkadaşımız var, başka kadın yok. Varlık Fonu da Finans Merkezi de erkekler bürokrasisi arkadaşlar. Neye bakar biliyor musunuz? Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi’ne bakar; 156 ülke içinde 133’üncü sıradayız. Erkek bürokrasi, erkek devlet, erkek Varlık Fonu, erkek İstanbul Finans Merkezi. Gelir mi arkadaşlar? Gelmez. Dünyada yükselen değer cinsiyet eşitliği, kadın-erkek eşitliği. Bizde var mı?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Var.

GARO PAYLAN (Devamla) – Yok. Otur, sıfır.

Başka neye bakar? Artık dünyada yeşil rüzgârlar esiyor arkadaşlar, yeşil. Herkes bir projenin ekolojik olup olmadığına bakıyor. Ya, gittik yüz binlerce metrekaşe bina, beton, tamamını betona gömmüşsünüz, bir metrekaşe ağaç yok. Ya, o projeye bir kişi gelir mi arkadaşlar?

“Karbon sıfır” diye bir şey duydunuz mu siz? Ya, o proje “karbon 1 milyon” ya, karbon bombası! Bütün projelerin “karbon sıfır” olmasına bakılıyor, siz “karbon 1 milyon” projesi yapıyorsunuz. Geçti arkadaşlar bu işler, geçti, yeni dünyanın değerleri başka.

Değerli arkadaşlar, işte, karnelerimiz sıfırda kimse buraya gelmez. Bunlar siyasi, hukuki, cinsiyet eşitliği karnelerimiz, ekoloji karnemiz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sahte karne onlar!

GARO PAYLAN (Devamla) – Gelin, bir de ekonomi karnemize bakalım. Bakın, dünyada onlarca gelişmekte olan ülke var. Sermaye bir ülkeye gideceği zaman her ülkenin değerlerini bilmez, ne yapar? Karneye bakar; ekonomi karnesine, burada ülkelerin risk primine bakar arkadaşlar. Yani bir ülkeye ben para götüreceğim “Param ne kadar riskli?” diye bir endeks var. Gelişmekte olan ülkelerin riskleri 100 ile 200 puan arasında yani yüzde 1 ile yüzde 2 arasında risk primi ödüyor. Kasko gibi düşünün. Hani bir arabanız ne kadar riskte, ne kadar prim ödüyorsunuz; millet buna bakar. Gelişmekte olan ülkelere dolar götürdüğünde yüzde 1 veya yüzde 2 dolar risk primi ödüyor. Türkiye’ye ne ödüyor? Yüzde 8,5 risk primi ödeyecek. Ne bazında? Dolar bazında arkadaşlar. Ya, yıllık yüzde 8,5 risk primi yani kasko pirimi ödediğiniz bir ülkeye para götürür müsünüz? Siz götürür müsünüz arkadaşlar o ülkeye para? Bizden daha yüksek Venezuela var. Venezuela’ya hanginiz para götürüyorsunuz ya? Kim götürür, götürür müsünüz öyle riskli bir ülkeye? Bir de Arjantin var. Götürür müsünüz? Götürmüyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, işte, Türkiye’imizin de karnesi bu durumda. Başka? Karnemizde enflasyonumuz resmî yüzde 73, dünyada ilk 5’teyiz; gayriresmî, halkın enflasyonu yüzde 150. Böyle bir ülkeye siz sermaye götürür müsünüz? Niye götürmezsiniz, biliyor musunuz? Enflasyon en adaletsiz vergidir; yoksulu daha yoksul, zengini daha zengin yapar. Sermaye neye bakar, biliyor musunuz? Bir avuç insanımızın zenginleşmesine bakmaz, toplum zenginleşiyor mu, buna bakar. 85 milyonun alım gücü var mı, tasarruf edebiliyor mu, yarın öbür gün bankaya para koyabilecek mi, buna bakar. Sen 85 milyonu yoksullaştırmışsın, bir avuç yandaşını zenginleştirmişsin, ülkenin finans merkezi olmasını bekleyeceksin; böyle bir şey mümkün değildir arkadaşlar.

Başka neye bakar para? “O ülkenin parasının itibarı var mı?” diye bakar. Arkadaşlar, içinde “Paramızın itibarı var.” diyecek bir kişi var mı? Paramızı pul ettiniz be! Ya, bütün finans merkezlerinin parasının itibarı vardır; Amerika’nın, Londra’nın, Çin’in, efendim, parasının itibarı vardır, euronun itibarı vardır. Bizim paramız pul olmuş.

Başka, üçüncü dünya ülkelerinde finans merkezleri nasıl oluyor? Onlar da dolara, euroya bağlı finans merkezi kurarlar. Ya, senin paran pulsa o ülkeye kimse yatırım yapar mı değerli arkadaşlar? Başka neye bakar? “Bu ülkenin kasası dolu mu?” diye bakar arkadaşlar, “Kasada para var mı?” diye bakar. Kasamızda para var mı arkadaşlar, yani Merkez Bankamızda para var mı? “Var.” diyen bir kişi var mı? Merkez Bankamızın kasası eksi 55 milyar dolarda, eksi. Yani kasaya 55 milyar dolar koyarsanız -bulamayacaksınız ya- kasa sıfıra gelecek. Böyle bir ülkeye kim para koyar değerli arkadaşlar? Değerli arkadaşlar, işte, ekonomik karnemiz de sıfır.

Başka neye bakar sermaye? O ülkenin finans hikâyesine bakar. Bir hikâyesi var mı? Bakın, on beş yıl önce, on yıl önce bir hikâyemiz vardı; Avrupa Birliğine aday ülkeydik, değil mi? Bu bir hikâyeydi. Türkiye’ye o yıllarda yabancı sermaye geldi, şimdi ise arkasına bakmadan kaçıyor be, arkasına bakmadan kaçıyor. Elindekini, avucundakini haraç mezar satıyor, arkasına bakmadan kaçıyor. Hikâyemiz yok.

Bakın, Avrupa Birliği yeniden yapılıyor, Balkanlara doğru genişlemek istiyor, Ukrayna'ya doğru genişlemek istiyor; Türkiye'nin adı bile geçmiyor, adı. Türkiye'mizin rengini soldurdunuz, hikâyesini bitirdiniz; demokratik bir Türkiye hikâyesidir. “Ülke ekonomisini ilk 10'a sokacağız.” diyordunuz, 23'üncü sıraya doğru geriliyoruz değerli arkadaşlar. Ya, gençlerin gitmek istediği, kaçmak istediği bir ülkeye kimse yatırım yapar mı? Ya, yazılımcılarımızın -bak, yüzlercesiyle konuşuyorum- hiçbiri bu ülkede kalmak istemiyor, ya Almanya'ya gitmek istiyor ya İngiltere'ye gitmek istiyor ya Amerika'ya gitmek istiyor ya Kanada'ya gitmek istiyor. Gelişmiş beyinlerimizin başka ülkelere gitmek istediği bir ülkeye kimse yatırım yapar mı değerli arkadaşlar? İşte, siyasi, ekonomik ve hikâye olarak sıfır olduğunuzda ne yapıyorsunuz değerli arkadaşlar, biliyor musunuz? Taviz veriyorsunuz. Bu yasa teklifinin anlamı ne? İbrahim Aydemir'in dediği gibi: “Vergilerde taviz vereceğiz.” İşte, bunu yapıyorsunuz. Ne taviz veriyor, biliyor musun? Yabancı sermayeye “On yıl boyunca vergi almayacağım.” diyor. Yazık değil mi değerli arkadaşlar? Bir ülke, yabancı sermayeyi niye ister? Bilgi getirsin diye, teknoloji getirsin diye, “know-how” getirsin diye, sermaye getirsin, nitelikli sermaye getirsin, yatırım yapsın, istihdam yaratsın diye ister. Başka? Vergi versin, aldığımız vergilerle de yoksullarımıza hizmet edelim diye, değil mi? Bunun için ister yabancı sermayeyi bir ülke. Siz ne diyorsunuz? “Gel buraya.” E? “Yatırım yap.” E? “Ben senden on yıl vergi almayacağım.” diyorsunuz. Yazık değil mi bu ülkeye arkadaşlar? İşte, bu duruma getirdiğiniz için “Bunlardan on yıl vergi almayacağım.” diyorsunuz. Bak, demokratik ülkeler böyle bir şey der mi, diyebilir mi? O ülkelerin parlamentoları böyle yasalara “evet” der mi? Demez değerli arkadaşlar. Biz de demeyelim, ülkemizi doğru düzgün bir ülke yapalım, demokratik bir ülke yapalım ki yabancı sermayeye “On yıl vergi almayacağım.” da demeyelim arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, başka ne taviz veriyor, biliyor musunuz? “Yerliyiz, milliyiz.” diyen bu iktidar dilimizden taviz veriyor, dilimizden. Ya, Türkiye'nin dilinden taviz veriyor, “Türkçeye gerek yok.” diyor, “Sözleşmelerde istediğin dili kullanabilirsin.” diyor. Değerli arkadaşlar, böyle bir şeyi Londra'da, Paris'te, New York'ta kabul ettirebilir misin, Şanghay'da kabul ettirebilir misin? Ettiremezsin. Dilden taviz veriyor ya, dilden.

Başka neden taviz veriyor ülkeyi bu duruma düşürünce? “Türkiye'nin hukukuna tabi olmak zorunda değilsin, istediğin başka ülkenin hukukuna tabi olabilirsin.” diyor. Ya, böyle yerlilik, böyle millilik olabilir mi değerli arkadaşlar? Arkadaşlar, Türkiye'nin hukuk devletini yok ettiğiniz zaman, hikâyesini bitirdiğiniz zaman, ekonomisini yerle bir ettiğiniz zaman, işte, böyle tavizler veriyorsunuz. Bunun da kimseye bir faydası yok değerli arkadaşlar, bu ülkeye de bu ülkenin çocuklarına da bir faydası yok. O yüzden, yapmamız gereken tek bir şey var: Bu saçma sapan yasaları bir kenara bırakıp Türkiye'nin demokrasisini ayağa kaldırmak.

Hepinize saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına, Manisa Milletvekili Sayın Uğur Aydemir.

Buyurun Sayın Aydemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 338 sıra sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi'nin birinci bölümü üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, ben de beş dakika konuşacağım, birinci bölüm üzerine konuşacağım, birinci bölüm 1 ila 7'nci maddelerden oluşuyor ama Plan ve Bütçe Komisyonu üyemiz Sayın Garo Bey'e de birkaç çift laf söylemek istiyorum. Tabii, on beş dakika konuştu, ben “Acaba hangi ülkede yaşıyoruz?” diye kendi kendime sormadan edemedim.

Aslında, bizim İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi'mize baktığımız zaman, hemen hemen bu kanunun çıkmasıyla alakalı herkes hemfikir. “Geç kalındı.” diyenler var, eksik görenler var, öyle ya da böyle. Cep telefonuyla “İstanbul Finans Merkezi'ne gerek yok.” diyenler de oldu; olabilir, özgür iradesini herkes en güzel şekilde kullanabilir, kimsenin cep telefonunu elinden almıyoruz ki daha geçtiğimiz günlerde -biliyorsunuz- 5G uydusunu uzaya fırlattık.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bravo, bravo!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Yani arkadaşlar, her geçen gün “Bizim gençlerimiz Türkiye’yi nereden aldı, bugün nereye getirdi?” diye baktığımızda, her bir gencimizle gurur duymamız gerektiğini düşünüyorum, gençlerimize, milletimize haksızlık yapmayalım diyorum.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Nereden nereye!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bugün yazılımlardan bahsettik; İHA’larımız, SİHA’larımız bugün dünyanın gündeminde, sadece bizim gündemimizde değil ki bunlar. Yazılımcılardan bahsettiniz “ülke dışına çıkmak isteyenler” dediniz; olabilir, yurt dışına çıkmak isteyenler de olabilir “özgür Türkiye” diyoruz zaten, gitsinler ama ülkemize gelenler de var.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – “Özgür Türkiye, gitsinler.” diyor, duydunuz mu?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Türkiye’nin nüfusu 85 milyon olmuş durumda değerli arkadaşlar. Bakınız, çevremize bir bakınız ya, çevremize bir bakınız, yıllardan beri bir bakın çevremize; Türkiye güvenli bir liman mı, değil mi, kendi kendinize bir sorun.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çevrede açlık var, açlık.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Ben size bu soruyu sorayım: Türkiye güvenli bir liman mı, değil mi?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Değil.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bir de övünerek bahsettiğimiz AB, Avrupa ülkelerine bakınız. Yani yanı başımızda, Suriye’de milyonlarca göçmen var ama o övünerek bahsettiğiniz, imrenerek baktığınız, gıptayla baktığınız Avrupa, hepsi kapılarını kapattı.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Herhâlde, akıllılar.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bunların her birine kim bakıyor, hangi ülke bakıyor değerli arkadaşlar?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bekçi bakıyor, bekçi!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Türkiye bakıyor.

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Ya, niye bakalım?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Niye bakalım? Önce kendi vatandaşına bak!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Bununla gurur duyun, bunlarla gurur duyun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Neye gurur duyalım?

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Kendi vatandaşına bak önce!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Şimdi, İbrahim Bey kardeşim geldi, maddenin bir tanesinde -teşvik maddesi var, muafiyet maddesi var, istisna maddesi var, indirim maddesi var- kendileri dediler ki: “Olmazsa olmaz tabii ki burada finansal hizmet ihracatı yapanlara, katılım belgesi alanlara, bu merkezde bulunanlara vergi indirimi getiriyoruz.” İbrahim Bey’in bu sözünden siz “Sadece ve sadece teşvikler var diye mi zannediyorsunuz? Yani biz hukuka bakmıyor muyuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakmıyorsunuz.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Ne görüyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, biz demokrasi söylemiyor muyuz, demokrasi demiyor muyuz? Gençlerimizin önünü açmıyor muyuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Hayır.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Demiyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Siz öyle mi anlıyorsunuz?

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Evet, aynen.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Ben geçtiğimiz günlerde bir konuşma yapmıştım sağlıkçılarla alakalı kanun teklifinde. Şehir hastaneleri hakkında arkadaşlarımız “şehir hastanelerinin bütçeye yük getirdiği” gibi cümleler sarf ettiler, kullandılar, konuştular. Ben de şunu ifade ettim, dedim ki: Şehir hastanelerinin mutlaka bütçeye bir yükü vardır, devletin harcadığı her bir liranın mutlaka bütçeye bir gideri var, yükü var ama bu demek değildir ki devlet diğer iş ve işlemlerini geride bıraksın, onları yapmasın, onları eksik bıraksın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şehir hastaneleri gururumuz.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – “Devlet böyle bir şey yapabilir mi?” diye konuştuğumda ne anladı bazıları? “Uğur Aydemir ‘Memur maaşları bütçeye yük getiriyor.’ dedi.” bu kadar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dedin.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Arkadaşlar, yani biz size bundan sonra...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Trol siyaseti, trol siyaseti!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – İbrahim Bey, lütfen... Plan ve Bütçe Komisyonunda her konuştuğumuz cümleye tek tek, altında parantez aç “Şunu, şunu, şunu ifade etmek istedik, muradımız budur.” dememiz mi lazım arkadaşlar?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yine yetmez, yine yetmez!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Zaten buna gerek var, bu yasa teklifiyle artık...

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Lütfen yani... Dönüyorsunuz... İbrahim Bey kardeşim kanun teklifini verdi, sadece bu maddenin, kanun teklifinin teşvik maddesinden ibaret olduğunu söylemenin İbrahim Bey’e ve bu kanun teklifini hazırlayan arkadaşlara haksızlık olduğunu düşünüyorum.

7 tane maddeden bahsedecektim, teşviklerden bahsedecektim ama sürem de kalmadı. Maalesef, Garo Paylan, konuşma metnimi de mahvetmiş oldun.

ORHAN SÜMER (Adana) – Bahsedeydin, cevap vermeyip bizi aydınlataydın; Allah Allah!

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlar, bu teklifin hazırlanmasında emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bütün bürokratlarımıza, milletvekillerimize...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim, tamamlayınız.

UĞUR AYDEMİR (Devamla) – ...Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı ve üyeleri olmak üzere hiç kimseyi ayırt etmeden her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Hepinize hayırlı geceler diliyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Demek ki yasa teklifini Cumhurbaşkanı hazırlamış teşekkür ettiğine göre.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Çok önemli bir konuşma oldu, aydınlandık.

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.23

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 23.24****BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Sevda ERDAN KILIÇ (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 105’inci Birleşiminin Dördüncü oturumunu açıyorum.

338 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 22 Haziran 2022 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.25

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin, Elâzığ ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Osmaniye için hazırlanan projelere ve ile yapılan yatırımlara,

2018-2022 yılları arasında Bakanlık bütçesi ya da AB programları çerçevesinde Kütahya için hazırlanan projelere ve ile yapılan yatırımlara,

Yozgat ilinde Bakanlığa bağlı kurumlarda engelli personel istihdamına ve kurum binalarının engelli kullanımına uygunluğuna,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/65057), (7/65058), (7/65059), (7/65064)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Elazığ ilinde Bakanlığınıza bağlı kurumlarda, işlerini takip için gelen engelli vatandaşlarımızın kullanımı için engelli merdiveni ve engelli tuvaleti var mıdır?

2-Elazığ ilinde engelli vatandaşlarımızın istihdamı hususunda Bakanlığınıza ne kadar kontenjan ayrılmıştır? Bu kontenjanlar dolu mudur? Boş kadrolar varsa sebebi nedir?

3-Bu kontenjanlarda engelli olmayan vatandaşlar görev almakta mıdır? Alıyorsa sebebi nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Osmaniye iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Osmaniye ili kaçınıcı sıradadır?

2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

1-Bakanlığınızın kendi bütçesi veya doğrudan faydalanıcı olduğu AB programları çerçevesinde 2018 yılından 2022 yılına dek her yıl için ayrı ayrı belirtilerek Kütahya iline kaç proje hazırlanmış, ne kadar yatırım yapılmıştır? Bakanlığınız yatırımlar sıralamasında Kütahya ili kaçınıcı sıradadır?

2-Ödenek yetersizliğinden bekleyen projeleriniz var mıdır? Var ise hangileridir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince talep ederim.

Mehmet Ali ÇELEBİ
İzmir Milletvekili

- 1-Yozgat ilinde Bakanlığınıza bağlı kurumlarda, işlerini takip için gelen engelli vatandaşlarımızın kullanımı için engelli merdiveni ve engelli tuvaleti var mıdır?
- 2-Yozgat ilinde engelli vatandaşlarımızın istihdamı hususunda Bakanlığınızca ne kadar kontenjan ayrılmıştır? Bu kontenjanlar dolu mudur? Boş kadrolar varsa sebebi nedir?
- 3-Bu kontenjanlarda engelli olmayan vatandaşlar görev almakta mıdır? Alıyorsa sebebi nedir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610- 120
Konu : Soru Önergesi

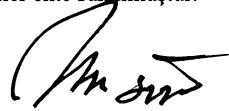
21/06 /2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 19.05.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1017546 sayılı yazınız.
b) 27.05.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1021580 sayılı yazınız.
c) 27.05.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1021367 sayılı yazınız.
ç) 01.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1023846 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Ankara Milletvekili Yıldırım KAYA'nın 7/64322, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Ordu Milletvekili Mustafa ADIGÜZEL'in 7/64865, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Bursa Milletvekili Lale KARABIYIK'ın 7/64705, ilgi (ç) yazınız ekinde alınan İzmir Milletvekili Mehmet Ali ÇELEBİ'nin 7/65057, 7/65058, 7/65059, 7/65064 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/65057 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Başta fiziksel engelliler ve yaşlılar olmak üzere bireyler için kurumlarımızda yapılması öngörülen düzenlemeler; Bakanlığımızın ilk defa 1992/40 no'lu Genelgesi (mülga), ikinci defa 2000/41 no'lu Genelgesi (mülga), 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra da 2009/90 no'lu Genelgesi ile duyurulmuştur. Bu Genelgenin hazırlanmasında, TS 9111 (Özürlüler ve Hareket Kısıtlılığı Bulunan Kişiler İçin Binalarda Ulaşılabilirlik Gereklere) ve TS 12576 (Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları) esas alınmıştır.

Genelge gereğince; bina girişlerine rampa yapılması, zemin kaplamalarının kaymayan ve tekerlekli sandalye hareketini güçleştirmeyen malzeme ile kaplanması, birden fazla katlı eğitim yapılarında standartlara uygun engelli asansörü yapılması, dersliklerin eşiksiz ve kot farkı olmaksızın tasarlanması, yazı tahtalarının uygun yüksekliğe asılması, engelliler için tuvalet düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bakanlığımızca hazırlanan “Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzunda” da “Engellilere Yönelik Tasarım Standartları” başlığı altında bir bölüme yer verilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yaptırılan tüm tip projelerde ve onaylanan tüm özel projelerde, erişilebilirlikle ilgili kriterler TS 9111 standardına göre düzenlenmekte ve yeni okul inşaatlarında uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızın 2021/11 no'lu Gayrimenkul Büyük Onarım Genelgesi gereğince, okullarımızda yürütülen büyük onarım ve tadilat işleri kapsamında, engelli erişilebilirliği açısından fiziksel koşulları yetersiz okul binalarında yapılacak iyileştirme çalışmalarına (engelli asansörü, engelli rampası, engelli tuvalet yapımı) öncelik verilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinde “Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.” denilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı dışında (genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler vb. sınıflarda çalışan) personel bulunmaktadır.

Bu nedenle söz konusu Kanun'a göre çalıştırılması gereken %3 engelli personel oranı, tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek belirlenmekte ve buna göre planlama yapılmaktadır.

Elazığ Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Elazığ ilindeki okul/kurum binalarında engelli tuvaleti ve engelli rampasının bulunduğu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında yapılan engelli personel istihdamının, “Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkındaki Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından yapıldığı, engelli olmayan vatandaşların bu kadrolara atanmalarının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Osmaniye Valiliğince konuya ilişkin olarak;

İlde genel bütçe ile 2018 yılında 9, 2019 yılında 18, 2021 yılında 2 projenin yürütüldüğü, AB programı kapsamında ise 2019 yılında 4, 2020 yılında 1, 2021 yılında 1 projenin yürütüldüğü, ödenek yetersizliği nedeniyle de bekleyen projenin bulunmadığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN 7/65059 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Kütahya Valiliğince konuya ilişkin olarak;

İlde genel bütçe ile 2018 yılında 9, 2019 yılında 12, 2020 yılında 7, 2021 yılında 1 projenin yürütüldüğü, AB programı kapsamında ise 2018 yılında 11, 2019 yılında 15, 2020 yılında 14, 2021 yılında 2 projenin yürütüldüğü, ödenek yetersizliği nedeniyle de bekleyen projenin bulunmadığı belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELFEBİ'NİN 7/65064 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Başta fiziksel engelliler ve yaşlılar olmak üzere bireyler için kurumlarımızda yapılması öngörülen düzenlemeler; Bakanlığımızın ilk defa 1992/40 no'lu Genelgesi (mülga), ikinci defa 2000/41 no'lu Genelgesi (mülga), 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra da 2009/90 no'lu Genelgesi ile duyurulmuştur. Bu Genelgenin hazırlanmasında, TS 9111 (Özürlüler ve Hareket Kısıtlılığı Bulunan Kişiler İçin Binalarda Ulaşılabilirlik Gerekleri) ve TS 12576 (Şehir İçi Yollar-Kaldırım ve Yaya Geçitlerinde Ulaşılabilirlik İçin Yapısal Önlemler ve İşaretlemelerin Tasarım Kuralları) esas alınmıştır.

Genelge gereğince; bina girişlerince rampa yapılması, zemin kaplamalarının kaymayan ve tekerlekli sandalye hareketini güçleştirmeyen malzeme ile kaplanması, birden fazla katlı eğitim yapılarında standartlara uygun engelli asansörü yapılması, dersliklerin eşiksiz ve kot farkı olmaksızın tasarlanması, yazı tahtalarının uygun yüksekliğe asılması, engelliler için tuvalet düzenlenmesi öngörülmüştür.

Bakanlığımızca hazırlanan “Eğitim Yapıları Asgari Tasarım Standartları Kılavuzunda” da “Engellilere Yönelik Tasarım Standartları” başlığı altında bir bölüme yer verilmiştir. Bu kapsamda Bakanlığımızca yaptırılan tüm tip projelerde ve onaylanan tüm özel projelerde, erişilebilirlikle ilgili kriterler TS 9111 standardına göre düzenlenmekte ve yeni okul inşaatlarında uygulanmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızın 2021/11 no'lu Gayrimenkul Büyük Onarım Genelgesi gereğince, okullarımızda yürütülen büyük onarım ve tadilat işleri kapsamında, engelli erişilebilirliği açısından fiziksel koşulları yetersiz okul binalarında yapılacak iyileştirme çalışmalarına (engelli asansörü, engelli rampası, engelli tuvalet yapımı) öncelik verilmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesinde “Kurum ve kuruluşlar bu Kanuna göre çalıştırdıkları personele ait kadrolarda %3 oranında engelli çalıştırmak zorundadır. %3'ün hesaplanmasında ilgili kurum veya kuruluşun (yurtdışı teşkilat hariç) toplam dolu kadro sayısı dikkate alınır.” denilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde eğitim-öğretim hizmetleri sınıfı dışında (genel idare hizmetleri, teknik hizmetler, sağlık hizmetleri, yardımcı hizmetler vb. sınıflarda çalışan) personel bulunmaktadır.

Bu nedenle söz konusu Kanun'a göre çalıştırılması gereken %3 engelli personel oranı, tüm hizmet sınıfları birlikte değerlendirilerek belirlenmekte ve buna göre planlama yapılmaktadır.

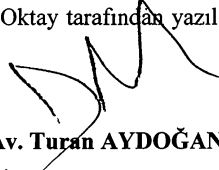
Yozgat Valiliğince konuya ilişkin olarak;

Yozgat ilindeki okul/kurum binalarında engelli tuvaleti ve engelli rampasının bulunduğu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında yapılan engelli personel istihdamının, “Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı ve Engellilerin Devlet Memurluğuna Alınmaları Hakkındaki Yönetmelik” hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından yapıldığı, engelli olmayan vatandaşların bu kadrolara atanmalarının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

2.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, kapatılan Atatürk Havalimanı'nın yerine yapılması planlanan millet bahçesinde gerçekleştirilecek fidan dikim töreniyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65528)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Av. Turan AYDOĞAN
İstanbul Milletvekili

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 29 Mayıs tarihinde katılacağı Atatürk Havalimanı'na yapılacak Millet Bahçesi fidan dikim töreni için memurların baskıyla etkinliğe taşınmaya çalışıldığı iddia edilmiştir. Çevre ve Şehircilik İklim Değişikliği İl Müdürlüğü başta olmak üzere birçok kurumunda memurlara zorla etkinliğe götürülmek için baskı yapıldığı basına yansıyan iddialar arasındadır.

Bu bağlamda;

1. Atatürk Havalimanı'na yapılacak Millet Bahçesi fidan dikim töreni için memurların baskıyla etkinliğe taşınmaya çalışıldığı iddiası doğru mudur?
2. Bu zorlama davet memurlara hangi yolla tebliğ edilmiştir?
3. Söz konusu etkinliğe katılmayı tercih etmeyen memurlar için bir yaptırım ya da baskı unsuru uygulayacak mısınız?
4. Söz konusu etkinliğe memurların zorla çağrılmasının nedeni nedir?
5. İstanbul dışındaki illerde çalışan memurların etkinliğe katılımları için otobüsler mi tutulmuştur? Hangi yöntemle bu taşıma işi yapılacaktır?
6. İdari izinli sayılacakları söylenen memurların izin gerekçeleri ne olacaktır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-89763

Konu : Soru Önergeleri-497

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1029421 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Turan AYDOĞAN tarafından verilen 7/65528 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

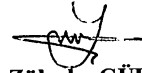
3.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Muğla'nın Datça ilçesinde yakalanan Afgan ve Suriyeli mültecilerin durumuyla ilgili iddialara,

Bir derneğin İstanbul'da düzenlemek istediği bir etkinliğe Valilikçe izin verilmemesine,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65530), (7/65531)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM

İstanbul Milletvekili

Basında yer alan bilgilere göre Muğla'nın Datça ilçesine deniz yoluyla gelerek sığınmaya çalışan yaklaşık 25 Afganistan ve Suriyeli mülteci, sahil güvenlik ekipleri tarafından kafes biçimindeki 25 metrekairelik bir alanın içine konulmuş ve bir haftadır bu koşullarda tutulmuştur. Sıcaklığın 35 derecenin üzerine çıktığı bölgede, şartların kendilerini daha da zorladığını aktaran mülteciler, tuvalet ihtiyaçlarını dahi tam olarak karşılayamadıklarını belirtmektedirler.

Bu bağlamda;

- 1) Mültecilerin insani olmayan şekilde alıkonma talimatı kim tarafından hangi gerekçeyle verilmiştir?
- 2) Datça'ya deniz yoluyla sığınan mültecilerin, 35 derecenin üzerindeki sıcaklarda, 25 metrekairelik kafes biçiminde bir alanda tutulduğundan, tuvalet ihtiyaçlarını dahi tam olarak karşılayamadığından haberdar mısınız?
- 3) Mültecileri daha da ötekileştiren 'kafes' uygulaması, mültecilere yönelik nefret ve saldırılara zemin hazırlamayacak mıdır?
- 4) İnsanlık dışı koşullarda tutulan mültecilerin akıbeti ne olacak? Türkiye, Geri Göndermeme İlkesini uygulayacak mıdır?
- 5) Mültecilere yönelik insanlık dışı muamelenin bir an evvel son bulması için bir girişiminiz olacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü' nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM**İstanbul Milletvekili**

Dersim Dernekleri Federasyonu'nun (DEDEF) 22 Mayıs'ta İstanbul Aydos Ormanı'nda düzenleyeceği Geleneksel Dersimliler Birlik ve Dayanışma Pikniği İstanbul Valiliğince milli güvenlik, kamu düzeninin korunması gerekçe gösterilerek yasaklanmıştır.

Pikniğe 24 saat kala konu ile ilgili tebliği alan DEDEF yetkilileri: *"Yurttaşlık sorumluluklarını yerine getiren bir toplum olarak kendimizi ifade etme hakkımızın 30'lu ve 94'lü yıllardan farksız bir şekilde yasaklanmaya devam edilmesinin bizlere karşı hukuksuz bir kötü niyet göstergesi olduğunu kamuoyuna ilan ediyor ve kınıyoruz"* şeklinde açıklamada bulunmuştur. Nitekim 32 yıldır düzenlenen ve bugüne kadar herhangi bir sorun yaşanmayan pikniğin bu yıl keyfi gerekçelerle yasaklanmış olması kamuoyunda tepkilere neden olmuş, alınan kararın siyasi olduğu belirtilmiştir.

Bu Bağlamda;

- 1) Dersim Dernekleri Federasyonu'nun (DEDEF) Birlik ve Dayanışma Pikniği'nin yasaklanması için İstanbul Valiliğine iletilen bir talimat var mıdır?
- 2) 32 yıldır gerçekleştirilen pikniğin bu yıl yasaklanmasının kamu düzeni ve milli güvenlik ile nasıl bir ilgisi bulunmaktadır? Söz konusu pikniğin kamu düzeni ve milli güvenliğe aykırılık teşkil eden unsuru nedir?
- 3) Pikniğin güvenliği ile ilgili bir tehdit varsa buna karşı önlem alma yükümlülüğü kime aittir? Güvenlik içinde piknik yapılmasını sağlamak yerine demokratik hakların yasaklanması mı çözüm olarak üretilmektedir?
- 4) 32 yıldır gerçekleştirilen ve bugüne kadar herhangi bir sorun yaşanmayan pikniğin 24 saat kala yasaklanmış olması, Dersim kimliğine yönelik kasıtlı bir uygulama mıdır? Dersim halkına yönelik özel bir tutum mu alınmaktadır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-89764

Konu : Soru Önergeleri-497

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1029421 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha GÜLÜM tarafından verilen 7/65530 ve 7/65531 esas numaralı yazılı soru önergelerinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, kapatılan Atatürk Havalimanı'nın yerine yapılması planlanan millet bahçesinde gerçekleştirilecek fidan dikim töreniyle ilgili iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65533)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 27.05.2022

Yıldırım KAYA
Ankara Milletvekili

Dünyanın ve Türkiye'nin en iyi, en kullanışlı, stratejik ve tarihi değere sahip havalimanlarından biri olan Atatürk Havalimanı'nın yıkılarak, yerine Millet Bahçesi yapılacağı, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanmıştı. Ancak toplumun her kesiminden yıkım kararına tepki gösterilmiş; basın açıklamaları ve çeşitli protesto yöntemleriyle yıkıma karşı çıkmıştır.

Tüm tepkilere rağmen, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 29 Mayıs'ta Atatürk Havalimanı'nda Millet Bahçesi için fidan dikim töreni yapacağı açıklanmıştır.

Kamu çalışanları ve öğrencilerin de fidan dikme törenine taşınarak götürüleceği iddia edilmektedir. Okul müdürlerinin de alınan talimat doğrultusunda, etkinliğe öğrenci taşımak için çalışmalar başlattığı da iddialar arasında yer almaktadır? Kamu çalışanları ve öğrenciler törene zorunlu katılma talimatından büyük tedirginlik duymaktadır.

Bu bilgiler kapsamında;

1. Atatürk Havalimanı'na, Millet Bahçesi için fidan dikime törenine kamu çalışanlarının ve öğrencilerin taşınarak götürülme talimatı verildiği doğru mudur?
2. Kamu çalışanları ve öğrenciler hangi gerekçeyle bu etkinliğe çağırılmıştır?
3. Memurlara ve öğrencilere etkinlik daveti nasıl yapılmıştır?
4. Öğrenci velilerinden izin alınmış mıdır? Alınmışsa hangi kanuna dayanılarak bu izin alınmıştır?
5. Etkinliğe katılmayan kamu çalışanları için nasıl bir yaptırım uygulanacaktır?
6. İstanbul dışından gelecek kamu çalışanları ve öğrencilerin ulaşımı nasıl sağlanacaktır? Ulaşım, yemek vd. masrafları nasıl karşılanacaktır?
7. Memurların idari izinli olacağı iddiaları doğru mudur? Siyasi bir etkinliğe katılmak için idari izin verilmediğine göre, bu iznin gerekçesi ne olacaktır?
8. Trafik kazası vb. olumsuz durumlardan doğacak can kaybı ve zararların sorumlusu kim/kimler, ya da hangi kurumlar olacaktır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-89765

Konu : Soru Önergeleri-497

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1029421 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Ankara Milletvekili Sayın Yıldırım KAYA tarafından verilen 7/65533 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Elâzığ'ın Kovancılar ilçesine bağlı Ekinözü köyüne ait kamusal alanların bir vakıf adına tapuda kayıt edildiği iddiasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkan Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/65535)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 inci ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 03.06.2022

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Elazığ ilinin Kovancılar ilçesine bağlı Ekinözü köyü; Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki toprak sistemine göre şu anki adı Halil Bey ve Rufekası olan bir vakfa ait iken 1956 yılındaki toprak reformu neticesinde, köylülerin arsa ücretini vakfa ödemeleri ile köylüler adına tescil edilmiştir. Yine okul, aile sağlığı merkez, cami, park gibi kamusal alanlar ile kilise ve çeşme gibi tarihi alanlar da köy adına tescil edilmiştir. 11 Bin dönüme tekabül eden arazinin 1956 yılı Toprak Reformu esaslarına göre değil de bir ailenin talepleri doğrultusunda yapılan tapu tescil durumu, tüm köy halkının yaşamını olumsuz etkilemiştir.

Köyün içme suyu kaynaklarının vakıf adına tescil edilmesi sonucu, vakfın o alana yaptığı taş ocakları su kaynaklarını kurutmuş ve köyün susuz kalmasına neden olmuştur. Köyün meralarının vakıf adına tescili de halkın hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkilemesinin yanı sıra o alana kurulan güneş panelleri de yaşamın olağan akışına engel teşkil etmektedir. Köy merası, dere yatağı, kayalık, mezarlık, cami gibi yerlerin tamamı için köylülerin, tapu memurunun huzuruna gelerek bu yerlerin vakıf olduğuna tanıklık ettiklerine dair iddia söz konusu ise de köy halkı bu iddiayı yalanlamaktadır.

Bu bağlamda;

1-Ekinözü Köyünde 11 Bin dönümlük arazinin tek bir aileye ait bir vakfa tescil edildiği bilgisinden haberdar mısınız?

2- Köy halkına ait kamusal alanların dahi içinde bulunduğu 11 dönümlük arazinin bir vakfa devri ne şekilde mümkün kılınmıştır?

3- Köyün susuz kalmasına, meraları kullanamamasına, tarihi miras niteliğindeki anıt yerlere değin sirayet eden bir tescilin hukuka aykırılığı konusunda bir çalışma yürütülecek midir?

4- Hukuka aykırılığın tespiti ve köy halkının mağduriyetinin giderilmesi sağlanacak mıdır?

5- Köy halkını zorunlu bir göçe zorlayan bu hadiseye hangi çalışmalar yürütülecektir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-89766

Konu : Soru Önergeleri-497

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 09.06.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1029421 sayılı yazınız.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Siirt Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından verilen 7/65535 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

**105'İNCİ BİRLEŞİM
21 HAZİRAN 2022 SALI
SAAT: 15.00**

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Haziran 2022 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24:00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.05.2022 tarihli 94’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 338 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü’nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde 1 ve Geçici Madde 2 dahil 8 ila 12 nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.06.2022 tarihli 102’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu**

21.06.2022 Salı - Saat: 14.30

22.06.2022 Çarşamba - Saat: 14.30

23.06.2022 Perşembe - Saat: 11.00

***Yaşlıların Sorunlarını Araştırma Komisyonu**

22.06.2022 Çarşamba - Saat: 14.30

***Milli Savunma Komisyonu**

22.06.2022 Çarşamba - Saat: 15.30

***Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**

23.06.2022 Perşembe - Saat: 11.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

105'İNCİ BİRLEŞİM

21 HAZİRAN 2022 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Türkiye'nin Milli Çıkarlarına Yönelik Her Türlü Tehdit ve Güvenlik Riskine Karşı Uluslararası Hukuk Çerçevesinde Gerekli Her Türlü Tedbiri Almak, Libya'daki Gayrimeşru Silahlı Gruplar ile Terör Örgütleri Tarafından Türkiye'nin Libya'daki Menfaatlerine Yönelebilecek Saldırıları Bertaraf Etmek, Kitleli Göç Gibi Diğer Muhtemel Risklere Karşı Milli Güvenliğimizin İdame Ettirilmesini Sağlamak, Libya Halkının İhtiyacı Olan İnsani Yardımları Ulaştırmak, Dönemin Libya Ulusal Mutabakat Hükümeti Tarafından Talep Edilmiş Olan ve Bilahare Kurulan Milli Birlik Hükümetinin de Gerek Duyduğunu Bildirdiği Desteği Sürdürmek, Bu Süreç Sonrasında Meydana Gelebilecek Gelişmeler İstikametinde Türkiye'nin Yüksek Menfaatlerini Etkili Bir Şekilde Korumak ve Kollamak, Gelişmelerin Seyrine Göre İleride Telafisi Güç Bir Durumla Karşılaşmamak İçin Süratli ve Dinamik Bir Politika İzlenmesine Yardımcı Olmak Üzere Hudut, Şümül, Miktar ve Zamanı Cumhurbaşkanınca Takdir ve Tayin Olunacak Şekilde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin Gerekliği Takdirde Türkiye Sınırları Dışında Harekât ve Müdahalede Bulunmak Üzere Yabancı Ülkelere Gönderilmesi, Bu Kuvvetlerin Cumhurbaşkanının Belirleyeceği Esaslara Göre Kullanılması ile Risk ve Tehditlerin Giderilmesi İçin Her Türlü Tedbirin Alınması ve Bunlara İmkân Sağlayacak Düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca Tarafından Belirlenecek Esaslara Göre Yapılması İçin Anayasa'nın 92'nci Maddesi Uyarınca 2 Ocak 2020 Tarihli ve 1238 Sayılı Kararla Verilen ve 22 Aralık 2020 Tarihli ve 1273 Sayılı Kararla 2 Ocak 2021 Tarihinden itibaren On Sekiz Ay Uzatılan İzin Süresinin, 2 Temmuz 2022 Tarihinden İtibaren On Sekiz Ay Uzatılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1963)

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in 5320 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13. Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin (2/2576) İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önerge

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 338) Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir ve İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ile 61 Milletvekilinin İstanbul Finans Merkezi Kanunu Teklifi (2/4478) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2022) (*) (**) (X)

2.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

3.- (S. Sayısı: 313) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4161) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

4.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

5.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

6.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

7.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

9.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

10.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

(*) Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.

(**) İçtüzüğü'nün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

12.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

13.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

14.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

15.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

16.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

17.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

18.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

19.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

20.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

21.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

22.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

23.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

25.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

26.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

27.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

28.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

29.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

30.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

31.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

32.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

33.- (S. Sayısı: 47) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 258) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve Faaliyetlerine İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3056) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

37.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

38.- (S. Sayısı: 326) 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/9) (Dağıtma tarihi: 13.04.2022)

39.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

40.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

41.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

42.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

43.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

44.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

45.- (S. Sayısı: 339) İzmir Milletvekili Mahmut Atilla Kaya ve 93 Milletvekilinin Hâkimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4484) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.06.2022) (X)

